

GS CPA, INC.
ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਸਭ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਤੇ ਟੈਕਸ ਲੋੜਾਂ ਲਈ
Gurpreet Singh, CPA, MBA
Certified Public Accountant
 5450 Lafayette Road, Suite#3,
 Indianapolis, IN 46254
Ph:317-248-4802
 Fax: 317-800-7947
 e-mail: info@gscpainc.com Website: www.gscpainc.com

10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਸੰਦ
AMANTEL.COM
\$25 ਵਿਚ 3000 ਮਿੰਟ (50 ਘੰਟੇ)
 ਘਰ ਦੇ ਫੋਨ ਅਤੇ ਸੈਲ ਫੋਨ ਲਈ ਇਕੋ ਰੇਟ
 24/7 Customer Service
 ਇਹ ਆਫਰ ਹੁਣੇ ਹੀ ਲੈਣ ਲਈ ਇਹ ਕੂਪਨ ਕੋਡ ਸਾਡੀ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਅਕਾਊਂਟ ਵਿਚ ਟਾਈਪ ਕਰੋ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨਾਲ ਵੇਰ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰੋ।
vaisakhi
 ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਗੱਲਾਂ ਕਰੋਗੇ ਉਨੇ ਹੀ ਮਿੰਟ ਕੱਟੇ ਜਾਣਗੇ
 1-888-652-6268, 732-983-4332/4333

RKtravel
 assuring you the best.
 999 N. Main St., Suite#206
 Glen Ellyn, IL 60137
Ph:630-858-7200
 e-mail: info@rktravel.com
THE LOWEST AIR FARES
 Qatar Airways, Etihad, Emirates, Air India, British Airways, United, Lufthansa and many more.
 ਕਤਰ ਏਅਰਵੇਜ਼ ਅਪਰੈਲ ਤੋਂ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਾਇਆ ਦੋਹਾ
 www.rktravel.com

Fourteenth Year in Publication ਮਿਡਵੈਸਟ ਐਡੀਸ਼ਨ Price 50¢ Email: punjabtimes1@sbcglobal.net
 ਸ਼ਿਕਾਗੋ, ਸੈਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਅਤੇ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਤੋਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਫਤਾਵਾਰ
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼
 Punjab Times, Vol 14, Issue 05, February 2nd, 2013 20451 N Plum Grove Rd. Palatine, IL 60074 Ph:847-359-0746, Fax:847-705-9388
 www.punjabtimesusa.com

ਆਵਾਸੀ ਕਾਨੂੰਨ ਸੁਧਾਰਾਂ ਲਈ ਚੋਟ ਨਗਾਰੇ

ਲਾਸ ਵੇਗਸ (ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਬਿਊਰੋ): ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਆਵਾਸੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਰਾਹ ਮੋਕਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵੇਲਾ ਵਿਹਾ ਚੁੱਕੇ ਪੁਰਾਣੇ ਆਵਾਸ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਥਾਂ ਹੁਣ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੇਂ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਡਾ ਹੁਲਾਰਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਇਸ ਨਿਗਰ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਸਦੇ 1.10 ਕਰੋੜ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪੱਕੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਮਿਲਣ ਲਈ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਦੋਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ (ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ) ਦੇ 8 ਸੈਨੇਟਰਾਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਵਲਗਣਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ ਆਵਾਸ (ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ) ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਬਾਕਾਇਦਾ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਲਾਸ ਵੇਗਸ ਦੇ ਇਕ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਇਕ ਉਚੇਚੇ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਵਾਸ ਕਾਨੂੰਨ ਬਦਲਣ ਬਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਮ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਚਾਰਾਜੋਈ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੰਚਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਭਰਪੂਰ ਚਰਚਾ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਚ ਵਾਜਬ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਇਸ ਨਾਲ ਆਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਹੀ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਡਾ ਹੁਲਾਰਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ ਵੀ ਮੁਹੱਈਆ ਹੋ ਸਕਣਗੇ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਆਪਣੀ

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਕੀਤੀ ਨਿਗਰ ਪਹਿਲਕਦਮੀ

- 1.10 ਕਰੋੜ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪੱਕੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਮਿਲਣ ਲਈ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ
- ਸੁਧਾਰਾਂ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਬਣਨ ਲੱਗੀ ਆਮ ਸਹਿਮਤੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲੇਗਾ ਹੁਲਾਰਾ
- ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਮਿਲਾਈ ਸੁਰ ਵਿਚ ਸੁਰ

ਤਕਰੀਰ ਵਿਚ ਆਵਾਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਤਿੰਨ ਅਹਿਮ ਨੁਕਤੇ ਉਭਾਰੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਆਵਾਸ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ, ਵਾਜਬ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਆਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪੱਕੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਰਾਹ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਅਤੇ ਆਵਾਸ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਮੁੱਢੋਂ-ਮੁੱਢੋਂ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੱਕੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਜਬ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਆਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪਾਰ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ, ਪਰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੁਣ ਸਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਆਪਣੀ 2008 ਵਾਲੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਆਵਾਸ ਨੀਤੀ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਾਇਦਾ ਲਾਤੀਨੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਣਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਆਵਾਸੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਚੀਨ, ਭਾਰਤ, ਫਿਲਪੀਨਜ਼ ਤੇ ਡਮੀਨੀਕਨ ਰਿਪਬਲਿਕ ਤੋਂ ਆਏ ਆਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਓਬਾਮਾ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਨਿਭਾ ਨਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਐਤਕੀ ਵਾਲੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਲਾਤੀਨੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਗਿਲਾ ਵੀ ਜਾਹਿਰ ਕੀਤਾ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਆਈਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਇਹੀ ਸਨ ਕਿ ਓਬਾਮਾ ਦੀ ਜਿੱਤ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਾਤੀਨੀ ਆਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲਾਸ ਵੇਗਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਿਸ ਡੇਲ ਸੇਲ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਵੀ ਲਾਤੀਨੀ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ (ਬਾਕੀ ਸਫਾ 6 'ਤੇ)

ਗਿਆਨੀ ਪਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਨਮਾਨ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਚ ਵਿਲੱਖਣ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਬਦਲੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਵੱਲੋਂ ਕਬਾ ਵਾਚਕ ਗਿਆਨੀ ਪਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 'ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ' ਅਤੇ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ 'ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਥਕ ਰਾਗੀ' ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ, ਤਖ਼ਤ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ, ਤਖ਼ਤ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੰਦਗੜ੍ਹ, ਤਖ਼ਤ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਤਖ਼ਤ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੀ ਫਸੀਲ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਗਿਆਨੀ ਪਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸ਼ਬਦ-ਵੀਚਾਰ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਸਹਿਜ ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚਾਰ ਸਮੇਂ, ਗੁਰਬਾਣੀ, ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਤੇ ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਈ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਤੱਕ 120 ਦੇ ਕਰੀਬ ਕੈਸਿਟਾਂ ਤੇ ਸੀਡੀਆਂ ਆ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

(ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ ਸਫਾ 3 ਉੱਤੇ)

Dhade & Associates, PC Immigration Lawyers
WE FIGHT FOR YOUR RIGHTS!
 ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਵਕੀਲ
 *ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਵੀਜ਼ੇ (ਡਾਕਟਰ, ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਆਦਿ)
 *ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ *ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ *ਅਡਜਸਟਮੈਂਟ ਆਫ ਸਟੇਟਸ
 *ਡੀਪੈਰਟੇਸ਼ਨ *ਰਿਫਿਊਜੀ ਕੇਸ *ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸਭੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ
 *ਅਸੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ 6 ਤੋਂ 12 ਮਹੀਨੇ 'ਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ
Ph:248-254-3441
 Herman Singh Dhade
 Immigration Lawyer
 7071 Orchard Lake Rd, Suite 320, W. Bloomfield, MI 48322

Estd. 1975
World Wide Travel
 www.fly2world.com
AIR TRAVEL • CRUISES • VACATIONS
DETROIT 734 525 7304
TOLL FREE 866 66 INDIA
CHICAGO 312 224 8800
 DELTA KLM AIRFRANCE ETIHAD QATAR Gulf Air Emirates Lufthansa American Airlines

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਚੋਣ ਵਾਸਤੇ

ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ

ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ॥

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਜਾਣਦੇ ਹੀ ਹੋ ਕਿ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦੀ ਸਿੱਖ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਬੋਰਡ ਵਾਸਤੇ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਮਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਵਾਸਤੇ ਚੋਣ 10 ਫਰਵਰੀ 2013, ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਵਲੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਪਰਖੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਗੁਰੂਘਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਾਸਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਵਲੋਂ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੀਮਤੀ ਵੋਟ ਦੇ ਕੇ ਗੁਰੂਘਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਬਖਸ਼ੋ ਜੀ।

ਸੁਖਦੇਵ ਕੌਰ ਘੁਮਣ
ਗੁਰ ਸਿੱਖ ਜੀਵਨ ਦੇ ਧਾਰਨੀ
ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਗੁਰੂ ਘਰ
ਪੈਲਾਟਾਈਨ

ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰ

ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੰਬਰ 3

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਝੱਟੂ
ਗੁਰ ਸਿੱਖ ਜੀਵਨ ਦੇ
ਧਾਰਨੀ, ਕੈਸ਼ੀਅਰ
ਗੁਰੂ ਘਰ ਪੈਲਾਟਾਈਨ

ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰ

ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੰਬਰ 5

ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ
ਗੁਰ ਸਿੱਖ ਜੀਵਨ ਦੇ ਧਾਰਨੀ
ਨਵੇਂ ਸੇਵਾਦਾਰ

ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰ

ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੰਬਰ 6

ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੌਹਰ
ਗੁਰ ਸਿੱਖ ਜੀਵਨ ਦੇ ਧਾਰਨੀ
ਸਾਬਕਾ ਕੈਸ਼ੀਅਰ,
ਗੁਰੂ ਘਰ ਪੈਲਾਟਾਈਨ

ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰ

ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੰਬਰ 7

ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ
ਗੁਰ ਸਿੱਖ ਜੀਵਨ ਦੇ ਧਾਰਨੀ
ਨਵੇਂ ਸੇਵਾਦਾਰ

ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰ

ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੰਬਰ 8

ਜਸਦੇਵ ਸਿੰਘ
ਗੁਰ ਸਿੱਖ ਜੀਵਨ ਦੇ ਧਾਰਨੀ
ਸਾਬਕਾ ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰ
ਗੁਰੂ ਘਰ ਪੈਲਾਟਾਈਨ

ਸੀ ਆਈ ਸੀ ਮੈਂਬਰ

ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੰਬਰ 2

ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਦਾ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ

1. ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵਾਸਤੇ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਗੁਰਮਤਿ ਰਹੁਰੀਤ ਅਪਨਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
2. ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨਵੀਂ ਉਸਾਰੀ (ਸਮੇਤ ਸੁੱਖ ਆਸਣ ਕਮਰਾ) ਲਗਭਗ ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ।
3. ਗੁੰਬਦ ਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਛੇਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
4. ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਾਸਤੇ ਕੌਮ ਦੇ ਉਚ ਕੋਟੀ ਦੇ ਰਾਗੀ, ਕਥਾਵਾਚਕ ਅਤੇ ਢਾਡੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
5. ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚੌਗਿਰਦੇ ਨੂੰ ਸੋਹਣਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਵਾਸਤੇ ਹੋਰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਾਂਗੇ।
6. ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਰੱਖਾਂਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਗਤ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਸਕੇ।
7. ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਤੇ ਇਤਫਾਕ ਵਾਸਤੇ ਹੋਰ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।
8. ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਸ ਵਿਚ ਮਿਲ ਬੈਠ ਕੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਹਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
9. ਗੁਰਮਤਿ, ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
10. ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
11. ਨੌਜਵਾਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਾਸਤੇ ਹੋਰ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕੇ ਜਾਣਗੇ।
12. ਪੰਥਕ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
13. ਸੰਗਤ ਦੇ ਹਰ ਇੱਕ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਮਰਿਆਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਖਿੜੇ ਮੱਥੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਾਂਗੇ।

ਵਲੋਂ: ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ 'ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ' ਅਤੇ ਸੁਪੋਰਟਰ

ਭਾਈ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ 'ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਥਕ ਰਾਗੀ' ਦੀ ਉਪਾਧੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਤੇ ਕਥਾ ਵਿਖਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪਸਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ 'ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਥਕ ਰਾਗੀ' ਤੇ ਕਥਾ ਵਾਚਕ ਗਿਆਨੀ ਪਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 'ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ' ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨੇਤਰਹੀਣ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਗੁਰਮੇਜ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨੇਤਰਹੀਣ ਲਈ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਬਰੇਲ ਲਿੱਪੀ ਵਿਚ ਲਿਪੀਆਂਤਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਡਾ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਪੰਥਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਦਲੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਿਖੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਸਿੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ, ਤਖਤ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ, ਤਖਤ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੰਦਗੜ੍ਹ, ਤਖਤ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਤਖਤ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਫਸੀਲ ਤੋਂ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ 'ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਥਕ ਰਾਗੀ' ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿਰੋਪਾਓ, ਲੋਈ, ਸਨਮਾਨ ਪੱਤਰ, ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਤਸ਼ਤਰੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ। ਕਥਾਵਾਚਕ ਗਿਆਨੀ ਪਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 'ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ' ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਿਰੋਪਾਓ, ਲੋਈ, ਸਨਮਾਨ ਪੱਤਰ, ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਤਸ਼ਤਰੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਸਿੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਤੇ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਸਿਰੋਪਾਓ ਭੇਟ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬਰੇਲ ਲਿੱਪੀ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਲਿੱਪੀਆਂਤਰਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੂਰਮੇ ਸਿੰਘ ਭਾਈ ਗੁਰਮੇਜ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਡਾ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਕੇ ਨਿਵਾਜਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਗਿਆਨੀ ਪਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵੀ ਸਨਮਾਨ

ਜਥੇਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਵਧਾਈ

ਭਾਈ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਪਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਰਾਗੀ ਤੇ ਕਥਾ ਵਾਚਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਗੁਰੂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਦਾ ਸਹੀ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ ਨਾਂ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਥਾਂ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਲਿਖਵਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮਦਦ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜੀਵਨ ਝਾਤ ਭਾਈ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਵਾਲੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਭਾਈ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਵਾਲੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬਲਤਵਾੜ ਵਿਚ ਇਕ ਅਪਰੈਲ, 1958 ਨੂੰ ਸ. ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬੀਬੀ ਤੇਜ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖਣ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਸੀ। ਭਾਈ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇਵਲ ਚਾਈ ਸਾਲ ਦੇ ਸਨ ਜਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਇਕ ਦੁਰਘਟਨਾ ਸਮੇਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਹੋ ਗਏ। ਚਾਰ ਭਾਈਆਂ, ਦੋ ਭੈਣਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਮਾਂ ਨੇ ਮਿਹਨਤ-ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ। 1975 ਵਿਚ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮਾਤੀ ਬੁਚੀਆਂ ਤੋਂ ਦਸਵੀਂ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਤੇ 1978-80 ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। 1980 ਵਿਚ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਰਾਗੀ ਜਥਾ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਭਾਈ ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਨ। 15 ਮਈ, 1980 ਨੂੰ ਇਹ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਚਲੇ ਗਏ ਜਿਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੀਰਾ ਕਤਲ ਵਿਚ ਜੁਲਾਈ, 1983 ਤੱਕ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਸ਼ਬਦ ਜੁੜ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਲਗੀਧਰ ਸਿੰਘ ਸਭਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰਦੇ ਰਹੇ। 1985 ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਕੈਸਟ 'ਸਭ ਦੇਸ ਪਰਾਇਆ' ਕੱਢੀ। 'ਵਾਟਾ ਲੰਮੀਆਂ ਤੇ ਰਸਤਾ ਪਹਾੜ' ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਕੈਸਟ ਬਹੁਤ ਮਕਬੂਲ ਹੋਈ। 120 ਦੇ ਕਰੀਬ ਕੈਸਿਟਾਂ ਤੇ ਸੀ.ਡੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। 'ਗਲੀ ਜੋਗ ਨ ਹੋਈ', 'ਬਾਬਰ ਬਾਣੀ', 'ਬਿਰਹਾ', 'ਜਗ ਕਮਲਾ ਫਿਰੇ', 'ਸਾਜਨ', 'ਧੰਨ ਧੰਨ ਰਾਮਦਾਸ ਗੁਰੂ', 'ਝੂਠ ਨ ਬੋਲਿ ਪਾਭੋ' ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਵਾਨ ਚੜ੍ਹੀਆਂ। ਆਪ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਰਾਗੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਸਤਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਜੀਵਨ ਝਾਤ ਭਾਈ ਪਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਗਿਆਨੀ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਮਸਕੀਨ ਜੀ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਉਪਰੰਤ ਗੁਰਬਾਣੀ-ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਖਲਾਅ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿਚ ਭਾਈ ਪਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਭਾਈ ਪਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਚੂੜਕਾਣਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ੇਖੂਪੁਰਾ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਨਾਲ ਜੁੜਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਸੱਚ-ਧਰਮ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਪ੍ਰਸਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਏ। ਸ. ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮਾਤਾ ਬਲਬੀਰ ਕੌਰ ਦੀ ਗੋਦਤੀ ਦੇ ਲਾਲ, ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਨਮ ਜੁਲਾਈ, 1966 ਵਿਚ ਕਰਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬਾਰਵਾ ਮਾਜਰਾ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਮੁਢਲੀ ਵਿੱਦਿਆ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿੱਦਿਆ, ਗੁਰਮਤਿ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਰੋਪੜ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਗੁਰਮਤਿ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਸੋਚ ਦੀ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਪ੍ਰਸਾਰ ਹਿੱਤ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਦਾ ਖੂਬ ਭਰਮਣ ਕੀਤਾ। ਸ਼ਬਦ-ਵੀਚਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਲਗੀਧਰ ਸਾਹਿਬ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਆਰੰਭ ਕੀਤੀ। ਸ਼ਬਦ-ਵੀਚਾਰ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਸਹਿਜ ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚਾਰ ਸਮੇਂ, ਗੁਰਬਾਣੀ, ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਤੇ ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਦੀਆਂ ਪਾਵਨ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪ੍ਰਕਰਣ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹਵਾਲੇ ਵੀ ਬਾਖੂਬੀ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਭਾਈ ਪਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਬੋਲਣ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਬਾਹਰੀ ਤਲ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਅੰਦਰ ਬੋਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਰੋਤ ਦੇ ਮਨ 'ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਵਿਅਕਤੀਵਾਦ ਦੀ ਸਿਫਤ ਸਲਾਹ, ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੇ ਸੋਹਲੇ ਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਚ ਕੇ ਕਥਾ-ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਡੇਰੇਦਾਰੀ, ਪਖੰਡਵਾਦ ਤੇ ਸੌਂਤੀ ਸਿਆਸੀ ਸੋਚ ਤੋਂ ਬਚ ਕੇ ਨਿਰਭੈ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਹੈ। ਗਿਆਨੀ ਪਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਥਾ ਪੰਜਾਬੀ ਚੈਨਲ, ਰੇਡੀਓ, ਸੀ.ਡੀ. ਕੈਸਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਕੋਟ ਲੱਖਪਤ ਰਾਏ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਭਾਰਤੀ ਸਿੱਖ ਕੈਦੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾ ਕਾਰਨ ਕੁੱਟ-ਕੁੱਟ ਕੇ ਮਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਨਵੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਹਾਇਕ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਸਿਰ ਨਵੇਜ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕਤਲ ਦਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੁਰਮ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵਿਅਕਤੀ ਜੇਲ੍ਹ ਚਲੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮੇਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਰਸਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਜੰਮੂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬਿਨਾਂ ਕੁੱਟ-ਕੁੱਟ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਜੇਲ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਇਸ ਘਿਨਾਉਣੀ ਕਰਤੂਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਵੀ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਵਰਗ ਵਿਚੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਇਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਕੀਲ ਤਹਿਸੀਨ ਖਾਨ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਜੇਲ੍ਹ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਘਿਨਾਉਣੇ ਜੁਰਮ ਬਦਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕਤਲ ਦਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਿੱਖ ਵਪਾਰੀ ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਣਪਛਾਤੇ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਦੁਖਦਾਈ ਦੱਸਦਿਆਂ ਜਥੇਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਕ ਸਿੱਖ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕਾਬੂ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਹੋਂਦ ਚਿੱਲੜ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਵਜੋਂ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਸੱਦਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: 1984 ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਹੋਈ ਸਿੱਖਾਂ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦਾ ਜ਼ਿਉਂਦਾ ਜਾਗਦਾ ਸਬੂਤ ਹੋਂਦ ਚਿੱਲੜ (ਹਰਿਆਣਾ) ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ਜਿੱਥੇ 32 ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਉਂਦਿਆਂ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਂਦ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਹੋਂਦ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਬਚਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।

ਹੋਂਦ ਵਾਸੀਆਂ ਉੱਤਮ ਸਿੰਘ, ਤੇਜ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬੇਸਰ ਬਾਈ, ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਉੱਤਮ ਸਿੰਘ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਲਗਭਗ ਦੋ ਏਕੜ ਦਾ ਛੱਪੜ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਹਸਪਤਾਲ

ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੋਂਦ ਚਿੱਲੜ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਇੰਜਨੀਅਰ ਮਨਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿਆਸਪੁਰਾ, ਭਾਈ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌੜਾ ਤੇ ਭਾਈ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਘੋਲੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਸਦੀਵੀ ਯਾਦ ਵਾਸਤੇ ਯਾਦਗਾਰ ਬਣਨੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਕੰਮ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਕਰਨਾ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵੱਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸੰਭਾਲ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ

ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਦਸਵੰਦ ਲੁੱਟ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਮ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਜੋਂ ਸੰਭਾਲਣਾ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਕੌਮੀ ਫ਼ਰਜ਼ ਵੀ ਹੈ।

ਇਸ 'ਤੇ ਫ਼ੌਰਨ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਹੋਂਦ ਚਿੱਲੜ ਵਿਖੇ ਯਾਦਗਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ
ਕਾਂਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਉੱਤੇ ਜਬਰ
ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਉੱਤੇ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਲਈ
ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਬਾਲ
ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਘਟਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ
ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਪਰ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸਣ
ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ
ਵਿਚ ਵਿਆਪਕ ਸੋਧਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।
ਜਸਟਿਸ ਵਰਮਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ

ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਸਬੰਧੀ ਹੁਕਮ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ (ਬਿਊਰੋ): ਕੁਕ ਕਾਉਂਟੀ ਸਰਕਟ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸਿੱਖ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਦਈ ਭੁਪਿੰਦਰ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਸਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਲੰਘੀ 11 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਮੁੱਦਈਆਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਮੋਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ।

24 ਜਨਵਰੀ 2012 ਨੂੰ ਇਸ ਮੋਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ 2008 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਮੁੱਦਈਆਂ ਨੂੰ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨੂੰ 31 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਚਾਰ ਬਕਸੇ (ਕੁਲ 39 ਬਕਸੇ) ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਕਾਪੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਆ ਕਰਨ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ 31 ਜਨਵਰੀ, 7 ਫਰਵਰੀ, 14 ਫਰਵਰੀ ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ 21 ਫਰਵਰੀ 2013 ਨੂੰ ਮੁੱਦਈ ਪੱਖ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਵਾਲੇ ਇਹ ਬਕਸੇ ਦੇਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਮੁੱਦਈ ਪੱਖ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲਿਆ ਗਿਆ ਰਿਕਾਰਡ ਬਾਕਾਇਦਾ ਠੀਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਕਰਨਗੇ। ਹਰ ਬਕਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਕੰਮ ਦੇ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਯਾਨਿ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਅੰਦਰ ਵਾਪਸ ਮੋੜਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਮੁੱਦਈ ਪੱਖ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਦਾਇਰ ਮੋਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੁਤੰਤਰ ਆਡਿਟ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰਾ ਕਾਗਜ਼-ਪੱਤਰ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰਨ ਦੇ

ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਲੇਕਿਨ ਵਾਰ ਵਾਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੀਬੀ ਸੁਖਦੇਵ ਕੌਰ ਘੁਮਾਣ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਕੱਤਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਝੱਟੂ ਨੇ ਇਹ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ। ਮੁੱਦਈ ਪੱਖ ਦੇ ਇਕ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 'ਹੱਤਕ ਅਦਾਲਤ' ਦੇ ਦੋਸ਼ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਮੋਸ਼ਨ 'ਤੇ ਬੀਬੀ ਘੁਮਾਣ ਨੂੰ 24 ਜਨਵਰੀ 2013 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਚੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਲਈ ਅਪੀਲ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ (ਬਿਊਰੋ): ਸਥਾਨਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਚੋਪੜਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸੇਵਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸਿੱਖ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਥਾਂ ਸਿਲੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਅਪਨਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੋਧ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਸ. ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਾਲੜਾ ਨੇ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਚੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਰਾਹ ਅਪਨਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਇਥੇ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 10 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਬਿਗਲ ਵੱਜ ਚੁਕਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਸਾਡੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਜਾਗਰੂਕ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਗਤ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਧੜਿਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਗੁੱਸੇ ਗਿਲੇ ਛੱਡ ਕੇ

ਬਾਦਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵੀ ਫਤਿਹ, ਸਰਨਾ ਧੜਾ ਪਿੱਛੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ (ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਬਿਊਰੋ): ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਅਖਬਾਰ ਪ੍ਰੈਸ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਮਿਲੇ ਰੁਝਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਦੀ ਜਿੱਤ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਜਾਪਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਦਿੱਲੀ) ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਹਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸਪਸ਼ਟ ਸੀ। ਅਖਬਾਰ ਪ੍ਰੈਸ ਵਿਚ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ 46 ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਦਲਾਂ ਦੇ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ

34 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਅੱਗੇ ਸਨ। ਸਰਨਾ ਧੜੇ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਿਰਫ਼ 11 ਸੀਟਾਂ ਉਤੇ ਹੀ ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਸੀਟ 'ਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫੀ ਅੱਗੇ ਸੀ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰੇ ਸਿੱਖ ਜਗਤ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਝੰਡਾ ਝੁਲਾਉਣ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਨੇ ਇਸ ਵਾਰ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜੀ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸਰਨਾ ਧੜੇ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪੂਰਾ ਤਾਣ ਲਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਚੋਣ ਵਿਚ

ਪੈਸੇ, ਸਰਕਾਰੀ ਤਾਕਤ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੇ ਲੋਕ ਲਭਾਊ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਇਸ ਵਾਰ ਚੋਣ ਵੱਕਾਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਬਣਾ ਕੇ ਲੜੀ ਅਤੇ ਜਿੱਤ ਲਈ ਹਰ ਹਰਬਾ ਵਰਤਿਆ। ਐਤਕੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਵੀ ਦੱਬ ਕੇ ਸਰਗਰਮੀ ਕੀਤੀ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ ਧੜੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਦ ਦਿੱਲੀ ਪੁੱਜੇ। ਇਸ ਚੋਣ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਾਮ ਲਸਕਰ ਨਾਲ ਮਹੀਨਾ ਭਰ ਦਿੱਲੀ ਡੇਰੇ ਲਾਈ ਰੱਖੇ।

Gas Station For Sale

In Upper Michigan (Absent Owner)

Excellent Hwy Location

Excellent Rent \$4625 from Burger King

Sale Gas: 65,000 Gallons, Inside \$40,000

Asking Price \$ 925,000

Contact: Ph. 414-788-8005

ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿਕਾਊ ਹੈ

ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਅਤੇ ਵਿਸਕਾਨਸਿਨ ਦੇ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਲੋਕੇਸ਼ਨ। ਬਰਗਰ ਕਿੰਗ ਤੋਂ 4625 ਡਾਲਰ ਦਾ ਮਾਸਿਕ ਰੈਂਟ

ਗੈਸ ਸੇਲ: 65,000 ਗੈਲਨ, ਇਨਸਾਈਡ ਸੇਲ: 40,000 ਡਾਲਰ

ਕੀਮਤ: \$925,000

ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: 414-788-8005

ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ

National Truck Driving School

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਅਤੇ ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ

ਓਨਰ ਅਪਰੇਟਰ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ
ਕੰਪਨੀ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ 35 ਸੈਂਟ ਪ੍ਰਤੀ ਮੀਲ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ

*ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ
ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ
*ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ ਉਪਰੰਤ ਕੰਮ/
ਜੋਬ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ
*ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ
ਚੁੱਕਣ ਤੇ ਛੱਡਣ ਦਾ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ
*2-3 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ
ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਬਣੋ

Call For Special Price

Kashmir S. Thandi

Office: (866) 933-3038

Balhar S. Ranu Cell: 916-502-7733

Yuba City Ph: 530-419-5058

1816 Main Ave., Sacramento CA, 95838

ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ

ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ

ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ
ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਡੀਪੋਰਟ ਹੋ ਰਹੇ ਹੋ?

ਜਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ

ਕੇਸ ਬੰਦ ਹੈ?

ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਅਟਾਰਨੀ ਪੰਨੂੰ

ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਡੀਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਡਿਫੈਂਸ

• ਬੋਰਡ ਆਫ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲਜ਼

• 9th & 2nd ਸਰਕਿਟ ਅਪੀਲਜ਼

• ਕੈਨਸੇਲੇਸ਼ਨ ਆਫ ਡੀਪੋਰਟੇਸ਼ਨ (10 ਸਾਲਾ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕੇਸ)

• ਡੀਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਮੋਸ਼ਨ

ਮੁਫਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

NEW YORK
T 718.672.8000

75-20 ASTORIA BLVD, SUITE 170
JACKSON HEIGHTS, NEW YORK 11370

* ADMITTED IN THE STATE OF NEW YORK ONLY

CALIFORNIA
T 510.796.9000

39180 LIBERTY STREET, SUITE 118
FREEMONT, CA 94538

Punjab Times

Established in 2000
13th Year in Publication

Published every Saturday
by **A B Publication Inc.**
20451 N Plum Grove Rd.
Palatine, IL 60074-2018
Ph:847-359-0746
Fax:847-705-9388

Email:punjabtimes1@sbcglobal.net
www.punjabtimesusa.com

Editor:

Amolak Singh Jammu

Astt. Editors:

Jaspreet Kaur

Kuljeet Singh

Graphics:

Mandeep Singh

Photographer

Kamaljit Singh Virdi

Ph. 847-502-2703

Our Columnists

Ashok Bhaura

Tarlochan Singh Dupalpur

Baljit Basi

Major Kular

Corrpondents

Detroit, MI

Rajinder Syan

734-261-0936

New York

Iqbal S. Jabowalia

917-375-6395

Distributed in:

California, Illinois, Indiana, Ohio,
Michigan, Wisconsin, Missisipi,
Iowa, Arkansas, Massachusetts,
Texas, Virginia, Nevada, Washington,
Oregon, Arizona, Georgia, Florida,
New York, New Jersey, Connecticut,
Oklahoma, Pennsylvania, Missouri,
Kentucky

ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪਰਚਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ
ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਾ: 90 ਡਾਲਰ,
ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ: 400 ਡਾਲਰ

ਨੋਟ: ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ
ਲੇਖਾਂ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ
ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ
ਹੈ। ਇਹ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਮਹਿਜ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਿੱਤ
ਛਾਪੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ
ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ
ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ
ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼
ਤਾਈਦ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਪਾਠਕ ਕਿਸੇ ਵੀ
ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਆਪ
ਕਰ ਲੈਣ।

Disclaimer

The views expressed in
the articles published in the
columns of Punjab Times are
that of their writers, and it is
not implied that Punjab Times
endorses them.

Sameway Punjab Times
does not necessarily endorses
the claims made in the
advertisements published in
Punjab Times.

All disputes subject to
Chicago jurisdiction.

ਆਵਾਸੀ ਕਾਨੂੰਨ ਸੁਧਾਰਾਂ ਲਈ ਚੋਟ ਨਗਾਰੇ

(ਸਫਾ ਇਕ ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਨਾਲ ਹੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚੋਤੇ ਰਹੇ ਕਿ
ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਨਾਰਾਜ਼
ਲਾਤੀਨੀਆਂ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਆਸ ਲਗਾਈ
ਬੈਨੀ ਸੀ ਪਰ ਲਾਤੀਨੀ ਆਵਾਸੀ ਠੋਕ-ਵਜਾ ਕੇ
ਸ਼੍ਰੀ ਓਬਾਮਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭੁਗਤੇ। ਚਰਚਾ ਇਹ
ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਆਵਾਸ
ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਬਾਰੇ ਜਿਹੜੀ ਤਿੱਖੀ
ਸਰਗਰਮੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਮੁੱਖ
ਮਕਸਦ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਾਂ ਦੇ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਲਾਉਣਾ
ਹੀ ਹੈ।

ਆਵਾਸ ਨੀਤੀ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਵੀਆਂ
ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨਾਲ ਬਿਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿ
ਰਹੇ ਆਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਆਰਜ਼ੀ
ਆਗਿਆ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ
ਵਿਚ ਬਾਕਾਇਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਯਾਦ
ਰਹੇ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ 3 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ
ਆਵਾਸੀ ਵਸਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ
ਗਿਣਤੀ ਮੈਕਸੀਕੋ ਤੋਂ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ

ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 10 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਨਵੀਂ
ਤਬਦੀਲੀ ਨਾਲ 2 ਲੱਖ 40 ਹਜ਼ਾਰ ਭਾਰਤੀ ਨੂੰ
ਫਾਇਦਾ ਪੁੱਜਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਬਣ ਗਏ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਅੱਠ
ਸੈਨੇਟਰਾਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਵਲਗਣਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ
ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਇਕ ਯੋਜਨਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਕਿ
ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਡਰ ਦੇ ਸਾਥੇ ਹੋਣ ਰਹਿ ਰਹੇ 1.10
ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀ ਮੁਲਕ
ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ
ਸੈਨੇਟਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਬਿੱਲ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ
ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਢਾਂਚਾ
ਠੱਪ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਵੱਖ ਵੱਖ
ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀਆਂ ਔਕੜਾਂ ਵੀ ਵਧੀਆਂ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਵਾਜਬ
ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ
ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਤਰੀਕਾ ਔਖਾ ਤਾਂ ਹੈ ਪਰ ਇਸ
ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਾਇਦੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕੀ
ਅਰਥਚਾਰੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ
ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਣ ਸਦਕਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂਚ

ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਾਇਮ ਹੋ ਸਕੇਗਾ ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ
ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ
ਹੋਰ ਦਰੁਸਤ ਹੋ ਸਕੇਗੀ।

ਇਹ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੈਨੇਟ ਮੈਂਬਰਾਂ
ਵਿਚ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰੋਬਰਟ ਮੈਨਡੀਜ਼,
ਚਾਰਲਸ ਐਲਿਸ ਸ਼ੂਮਰ, ਡਿਕ ਡਰਬਿਨ ਤੇ
ਮਾਈਕਲ ਬੋਨੇਟ ਅਤੇ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇ
ਜੌਹਨ ਮੈਕੇਨ, ਮਾਰਕੋ ਰੂਬੀਓ, ਲਿੰਡਸੇ ਗ੍ਰਾਹਮ
ਤੇ ਜੈਫ ਫਲੇਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਬਿੱਲ
ਵਿਚ ਸਰਹੱਦਾਂ ਤੇ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਉੱਤੇ ਚੌਕਸੀ
ਵਧਾਉਣ ਉੱਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ 40 ਫੀਸਦੀ
ਪਰਵਾਸੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁੱਜਦੇ ਹਨ ਪਰ
ਆਪਣੇ ਵੀਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਉਹ ਪਾਸਪੋਰਟ ਨੂੰ ਪਾੜ ਕੇ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ
ਬੇਪਛਾਣ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਉਂਜ ਆਵਾਸ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕੋਈ
ਏਡੀ ਸਹਿਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਕਿਉਂਕਿ
ਰਿਪਬਲਿਕਨਾਂ ਵਲੋਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਆਵਾਸ

ਨੀਤੀ ਦਾ ਡਟਵਾਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਅੰਦੇਸ਼ਾ
ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੇਬਰ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਵਲੋਂ ਵੀ
ਇਸ ਨੀਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਕੀ ਰੁਖ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ
ਹੈ, ਅਜੇ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਵਾਸ ਕਾਨੂੰਨਾਂ
ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਓਬਾਮਾ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੂਜੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਇਤਿਹਾਸਕ
ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਵਾਈਟ
ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ
ਬਹੁਤ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕੱਸੀ ਹੋਈ
ਰੱਸੀ ਉੱਤੇ ਤੁਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਵਾਸ
ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਚ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਯਤਨ ਸੰਨ 2007
ਵਿਚ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਰਜ
ਡਬਲਿਊ. ਬੁਸ਼ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਇਹ
ਯਤਨ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਚੌਫਾਲ ਡਿੱਗ ਪਏ
ਸਨ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ
ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਪਹਿਲਕਦਮੀ
ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਰ ਕੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ
ਨਹੀਂ ਸੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬੁਸ਼ ਦੇ ਯਤਨ
ਵਾਲਾ ਹਾਲ ਹੋਵੇ।

ਅਣਥੱਕ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਬਣੀ: ਪ੍ਰਣਬ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਭਾਰਤ ਦੇ
64ਵੇਂ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਹਾਤੇ ਮੌਕੇ
ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਨੇ
ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਪਿਛਲੇ ਛੇ
ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਪਿਛਲੀਆਂ ਛੇ
ਸਦੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਿਤੇ ਵੱਧ
ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਤਾਂ
ਅਚਨਚੇਤੀ ਹੋਇਆ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ
ਕੁਦਰਤੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰ ਕੇ; ਬਲਕਿ ਇਕ ਸੋਚ
ਤਹਿਤ ਅਣਥੱਕ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ।
ਆਜ਼ਾਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਕਾਰਜ
ਲਈ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਿੰਦੂ ਸਿੱਧ ਹੋਈ ਹੈ
ਜਿਸ ਦੀ ਨੀਂਹ 26 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ
ਰਾਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦਰ
ਤਿੰਨ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਸਾਖਰਤਾ
ਦਰ ਚਾਰ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਟੱਪ ਗਈ ਹੈ। ਸਵੈ-
ਨਿਰਭਰਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਹੁਣ ਅਨਾਜ
ਵੀ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ
ਹੈ। ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਵਿਚ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ
ਗਿਰਾਵਟ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹੋਰ ਮੁੱਖ
ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਵੱਡੀ ਮੁਹਿੰਮ ਲਿੰਗ
ਬਰਾਬਰੀ ਵੱਲ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਭ ਜਾਣਦੇ ਸਨ

ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਸੌਖਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ
ਹੈ, ਪਰ ਦੇਸ਼ ਹੁਣ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ
ਵਿਚ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿੰਗ
ਸਮਾਨਤਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ ਜਾਣ
ਦੀ ਲੋੜ ਉਪਰ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਹੋਈ ਸਮੂਹਿਕ
ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਦੀ ਸ਼ਰਮਨਾਕ
ਘਟਨਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਵਲੰਧਰ
ਸੁੱਟਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ
ਝੰਜੋੜਨਾ ਪਵੇਗਾ ਤੇ ਵੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਗਲਤੀ
ਕਿੱਥੇ ਹੋਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ
ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਜਿਣਸੀ ਬਰਾਬਰੀ ਯਕੀਨੀ
ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਨਾ ਤਾਂ
ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਕੌਮੀ
ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;
ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਸ ਅਣਗਹਿਲੀ ਲਈ ਵੱਡੀ ਕੀਮਤ
ਚੁਕਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਸੱਭਿਅਕ ਸਮਾਜ ਤੇ
ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਕੌਮੀ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ
ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।
ਉਹ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਮੁਖਾਤਬ ਹੋ
ਰਹੇ ਹਨ ਜਦ ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਘਟਨਾ ਨੇ ਕੌਮ ਦੇ
ਅਵੇਸਲੇਪਨ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜ ਸੁੱਟਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ

ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਕ ਕੀਮਤੀ ਜਾਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ
ਕੁਝ ਵੱਧ ਗਵਾਇਆ ਹੈ, ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਹੀ
ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਔਰਤ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਉਸ
ਵੱਡੀ ਤਹਿਜ਼ੀਬ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜਿਸ
ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਮਾਓਵਾਦ/ਨਕਸਲਵਾਦ
ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਫੈਲਾਓ ਬਾਰੇ ਸੁਚੇਤ
ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ
ਦਾ ਲਾਭ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਪੁੱਜਾ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਗੰਭੀਰ
ਸਿੱਟੇ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਜੋ ਪਿਛਲੇ
60 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ
ਗੌਰਵ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹੈ।
ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਕਾਫੀ ਆਰਥਿਕ ਤਰੱਕੀ
ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਖਰਜੀ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ
ਸਖਤ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ
ਦੇ ਦੇਸਤੀ ਦੇ ਹੱਥ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਨਾ ਸਮਝਿਆ
ਜਾਵੇ। ਭਾਰਤ ਸਰਹੱਦ ਉਪਰ ਅਮਨ ਵਿਚ
ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੇਸਤੀ ਦੀ ਆਸ ਨਾਲ
ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੱਥ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ
ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਹਮੇਸ਼ਾਂ
ਉਸ ਵੱਲ ਦੇਸਤੀ ਦਾ ਹੱਥ ਵਧਾਉਂਦਾ ਰਹੇ।
ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਨਾਂ ਲਏ ਬਗੈਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ
ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ ਵੱਲੋਂ ਅਤਿਵਾਦ ਦੀ ਪਿੱਠ ਬਾਪਤਨ
'ਤੇ ਫਿਕਰ ਜਾਹਿਰ ਕੀਤਾ।

ਮੋਗਾ 'ਚ ਵਿਜੇ ਸਾਥੀ ਤੇ ਜੈਨ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਵੇਗਾ ਮੁੱਖ ਭੇੜ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਮੋਗਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿਚ
ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਵਿਜੇ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਕਾਲੀ
ਦਲ ਵਿਚ ਗਏ ਜੋਗਿੰਦਰ ਪਾਲ ਜੈਨ ਤੇ
ਵਿਜੇ ਸਾਥੀ ਵਿਚਾਲੇ ਹੀ ਮੁੱਖ ਟੱਕਰ
ਹੋਵੇਗੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਾਂਝੇ ਮੋਰਚੇ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ
ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੀ
ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਹਨ। ਉਂਜ, ਦੋਵੇਂ ਵੱਡੀਆਂ
ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਿਆਂ
ਦੇ ਹੀ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ
ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਲਾਹਾ ਸਾਂਝੇ ਮੋਰਚੇ

ਨੂੰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ
ਵਿਧਾਇਕ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖਤ ਨੇ
ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈ ਕਮਾਨ

ਨੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਹਲਕਾ ਮੋਗਾ ਤੋਂ 23
ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਸਾਥੀ

ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਟਿਕਟ ਅਲਾਟ ਕਰ
ਕੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ
ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ
ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ
ਬਰਾੜ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮੱਤਭੇਦ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਨੂੰ
ਮਿਲ ਜੁਲ ਕੇ ਵਿਜੇ ਸਾਥੀ ਦੀ
ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਸਾਬਕਾ
ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੀਬੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ
ਭੱਠਲ ਦੀ ਮੋਗਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਚੋਣ ਬਾਰੇ
ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲੋਂ
ਵੱਖਰੀ ਸੂਰ ਵਿਚ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ
ਸ਼੍ਰੀ ਜਾਖਤ ਨੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿਣ ਤੋਂ
ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਜੇ
ਸਾਥੀ ਦੇ ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੇ
ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕਰਨਗੇ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਆਨਰੇਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ

(ਡਾ.) ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ
ਬਲਵਿੰਦਰ (ਨਿੱਕੀ) ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ
ਪ੍ਰੋ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦੇਵ
ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ
ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ
ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ
ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ
ਡਾ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾਨ
ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ

ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹੀ
ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ
ਜੈਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ
ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਜੱਸੀ) ਗਿੱਲ
ਡਾ. ਹਰਗੁਰਮੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ
ਅਯੁਧਿਆ ਸਲਵਾਨ
ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਆੜਾ

ਜਗਦੀਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ
ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰੜ
ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ
ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾ
ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
ਹੈਪੀ ਹੀਰ
ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਿੱਪੀ

Matrimonials

ਵਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਸੋਧੋਂ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਰਹਿੰਦੀ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਹੋਲਡਰ (ਜੁਲਾਈ 2014 'ਚ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਬਣ ਰਹੀ) ਐਮ ਏ, 33 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'-5" ਲੜਕੀ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਕੱਚੇ ਜਾਂ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਲੜਕੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਫੋਟੋ ਤੇ ਵੇਰਵਾ ਈਮੇਲ ਕਰੋ: prince.kular@yahoo.com

ਕੰਬੋਜ ਸਿੱਖ ਐਮ ਐਸ ਸੀ (ਆਈ ਟੀ) ਇੰਡੀਆ ਰਹਿੰਦੀ ਲੜਕੀ, ਉਮਰ 26 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'-5" ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਜਾਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਲੜਕੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਦੇ ਮਾਪੇ ਅਮਰੀਕਾ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਲੜਕਾ ਜੇ ਇੰਡੀਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ 'ਚ ਹੋਵੇ। ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦਾ ਭੇਦ ਨਹੀਂ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: ਫੋਨ 575-815-8264

ਕੰਨਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਸੁਨੱਖੇ, ਬੀ ਏ, 35 ਸਾਲ, 5'-10", ਅਮਰੀਕੀ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡਹੋਲਡਰ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੇ ਲੜਕੇ ਲਈ ਸੁਨੱਖੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: 510-880-9381 ਜਾਂ 510-688-3354

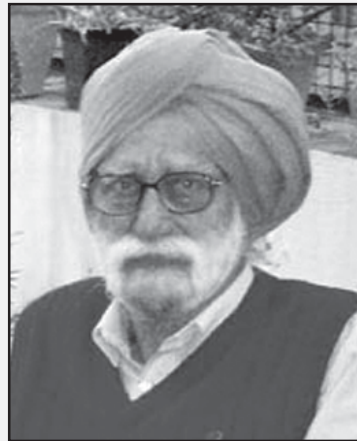
Suitable US/Canadian girl sought for Jatt Sikh boy 26/5'3", B. Pharmacy, MBA, Green Cardholder, Vegetarian. Cont: vicksidhu19@gmail.com Or 815-439-9369

ਉਘੇ ਵਿਦਵਾਨ ਡਾ. ਪਰੇਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਉੱਘੇ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਮਾਰਕਸੀ ਚਿੰਤਕ ਡਾ. ਪਰੇਮ ਸਿੰਘ (84 ਸਾਲ) ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਹਾਲੀ ਦੇ ਫੋਰਟਿਸ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਮੰਗਲਵਾਰ (22 ਜਨਵਰੀ) ਰਾਤੀ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿਚ ਕੁਝ ਤਕਲੀਫ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ। ਖੂਨ ਦਾ ਦਬਾਅ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਭ ਦੇਖਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਿਲਬੀਰ ਕੌਰ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵੀ ਵਿਗੜ ਗਈ। ਦੋਹਾਂ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਫੋਰਟਿਸ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਗੜਨ ਕਾਰਨ ਡਾ. ਪਰੇਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਉਤੇਰਾਤ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਦਿਲ ਦਾ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਠੀਕ-ਠਾਕ ਹਨ। ਬੀਬੀ ਦਲਬੀਰ ਕੌਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਦਰੀ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਲਲਤੋਂ ਦੀ ਮੁਤਬੰਨੀ ਧੀ ਹੈ।

ਡਾ. ਪਰੇਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਹੀ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਸੋਵੀਅਤ ਸਫ਼ਾਰਤਖ਼ਾਨੇ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ। ਰੂਸ ਦੀ ਮਾਸਕੋ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੇਟ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਛਪਦੇ ਅਖ਼ਬਾਰ 'ਦੇਸ਼ ਸੇਵਕ' ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਵੀ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸੋਵੀਅਤ ਰੂਸ ਦੇ ਢਹਿਣ ਬਾਰੇ 'ਮਹਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀਆਂ ਆਖਰੀ ਘੜੀਆਂ', 'ਜੱਲਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਗ', 'ਪਗੜੀ ਸੰਭਾਲ ਜੱਟ' ਕਾਮਰੇਡ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦਿਆਲ, ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ, ਬੰਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਪ੍ਰੋ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਡਾ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿਰਜਣਾ, ਪੱਤਰਕਾਰ ਗੋਬਿੰਦ ਠਾਕਰਾਲ, ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਨਿਪਤਿੰਦਰ ਰਤਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਜਲੰਧਰ ਵੱਲੋਂ ਡਾ. ਪਰੇਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦੇਹ 'ਤੇ ਝੰਡਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰਘਬੀਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਗੁਰਮੀਤ ਚੱਡਾ ਨੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ।

ਤੇ 'ਕਾਲੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ' ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਮੁਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਵਿਦਾਇਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਿਖਾ ਨੂੰ ਅਗਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਪੁੱਤਰੀ ਬੇਲਾ ਨੇ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਖੱਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ

ਡਾ. ਪਰੇਮ ਸਿੰਘ

ਕਾਮਰੇਡ ਜੋਗਿੰਦਰ ਦਿਆਲ, ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ, ਬੰਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਪ੍ਰੋ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਡਾ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿਰਜਣਾ, ਪੱਤਰਕਾਰ ਗੋਬਿੰਦ ਠਾਕਰਾਲ, ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਨਿਪਤਿੰਦਰ ਰਤਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਜਲੰਧਰ ਵੱਲੋਂ ਡਾ. ਪਰੇਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦੇਹ 'ਤੇ ਝੰਡਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰਘਬੀਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਗੁਰਮੀਤ ਚੱਡਾ ਨੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ।

ਬਾਦਲ ਦਾ ਸਾਬਕਾ ਓਐਸਡੀ ਮੁੜ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ

ਮੁਹਾਲੀ: ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਓਐਸਡੀ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੰਵਰਾ ਨੂੰ ਮੁਹਾਲੀ ਦੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਆਰਐਸ ਰਾਏ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 14 ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ ਜੁਡੀਸ਼ਲ ਰਿਮਾਂਡ ਅਧੀਨ ਮੁੜ ਪਟਿਆਲਾ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਸ. ਭੰਵਰਾ ਨੂੰ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੇਸ 'ਚ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵੱਖਰਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਤੇ ਬਾਅਦ ਪੱਖ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਬਾਦਲ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨਿਰੋਤਮ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ, ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ, ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਕਈ ਪੇਸ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਚੱਲ ਰਹੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸੁਖਵੰਤ ਸਿੰਘ ਟੀਲੂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 14 ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਟੀਲੂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਰਾਂ ਵਿਚ ਕਟੌਤੀ

ਮੁੰਬਈ: ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੇ ਨੌਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਮਗਰੋਂ ਨੀਤੀਗਤ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਰਾਂ ਵਿਚ 0.25 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਨਕਦ ਰਾਖਵਾਂ ਅਨੁਪਾਤ (ਸੀਆਰਆਰ) ਵਿਚ ਵੀ ਇਕ ਚੌਥਾਈ ਫੀਸਦੀ ਕਮੀ ਮੰਨੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਬੈਂਕਾਂ ਕੋਲ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇਣ ਲਈ 18000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਾਧੂ ਨਕਦੀ ਆਵੇਗੀ। ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਦਮਾਂ ਨਾਲ ਮਕਾਨ ਤੇ ਵਾਹਨਾਂ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ਸਸਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ ਤੇ ਸਨਅਤੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਕਰਜ਼ਾ ਸਸਤਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਬੱਝ ਗਈ ਹੈ।

ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੇ ਮੁਦਰਾ ਨੀਤੀ ਦੀ ਤੀਜੀ ਤਿਮਾਹੀ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਨੀਤੀਗਤ ਵਿਆਜ ਦਰ ਰੈਪੋ ਵਿਚ 0.25 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ 8.00 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਥਾਂ 7.75 ਫੀਸਦੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਡੀ ਸੁਬਰਾਓ ਨੇ ਤੀਜੀ ਤਿਮਾਹੀ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਨੀਤੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕਦਮ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ, ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਨਅਤ ਤੇ ਵਣਜ ਮੰਤਰੀ ਆਨੰਦ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਮੁਦਰਾ ਨੀਤੀ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਵਿਚ ਕਿਹਾ

ਕਿ ਇਹ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਕਦਮ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਵਧਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ। ਮੁਦਰਾ ਨੀਤੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੇ ਚਾਲੂ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿਚ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ 5.8 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 5.5 ਫੀਸਦੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਰ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਵੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੇ ਘੱਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਮਾਰਚ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਇਹ ਦਰ ਅਨੁਮਾਨ 7.5 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 6.8 ਫੀਸਦੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

Public Notice

Change of name

I, Malkit Singh son of Ajaib Singh resident of Village & PO Baghana, Tehsil Phagwara, District Kapurthala, Punjab (India), now living at 2884 Calle De Pinos Altos, Santa Fe, NM-87507, USA, have changed my name to Malkit Singh Parmar. All concerned please note.

SUPER TRAVEL

847-676-9090, 773-465-5566

E-mail: supertravel2003@yahoo.com

Lowest Fares With Excellent Service

United Airlines
British Airways

For Emergency
Call anytime at
847-673-3825

Jet Airways, Air India,
KLM, Lufthansa,
Delta, Qatar Airlines.

Domestic fares
available

EARLY BIRD SALE!!!!

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਭਾਰ ਵਧਣ, ਸੂਗਰ, ਕੋਲੈਸਟਰੋਲ, ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ, ਕਬਜ਼, ਕਮਰ ਦਰਦ, ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਦਰਦ, ਹਰਦਮ ਥਕੇ ਰਹਿਣ, ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਤੁਰਨ ਨਾਲ ਸਾਹ ਚੜ੍ਹਨ ਆਦਿ ਅਲਾਮਤਾਂ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?

> ਸਾਡੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਦੇਸੀ ਦਵਾਈਆਂ ਵਰਤ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਵਜ਼ਨ ਸੌਖਿਆਂ ਹੀ ਘਟਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਕੋਈ ਸਾਈਡ ਇਫੈਕਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ।
> ਸਾਡੀ ਕੰਪਨੀ ਪਿਛਲੇ 32 ਸਾਲ ਤੋਂ 72 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀਆਂ ਹਰਬਲ ਦਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

Safe & Easy Weight Loss

Ph:317-886-4858

334 S Emerson Ave, Greenwood IN 46143
(Inside Indian Bazaar)

www.punjabweightloss.blogspot.com www.goherbalife.com/skaur

Desi Bazar

916 E. Main Street #118, Greenwood, IN, 46143
Tel: 317-888-2040, Fax: 317-887-6116

We specialize in all kind of Indian Groceries and Sweets

- FRESH VEGETABLES EVERY THURSDAY
- FRESH GOAT MEAT

10% off on all Gurudwara supplies
and Religious programs!!

We Are Open 7 Days a Week

ਖੁਲ੍ਹਾ ਤੇ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਸਟੋਰ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਮਾਣ ਦੇਸੀ ਬਾਜ਼ਾਰ

Madan Khatri

Wish you Happy New Year

ਸਮੂਹ ਸਰਪ੍ਰਸਤਾਂ ਨੂੰ

ਨਵਾਂ ਸਾਲ 2013 ਮੁਬਾਰਕ

Madan Khatri 1-847-530-1550

A Broker who can work with you
from Beginning to End, Call Now!

Top Producer in 2011 at the Prudential Office!

Interest Rates are below 3.75% and PRICES are DOWN 30% ! Buy
A Home anywhere in Metro NOW !!

Prudential at 25 Turner Ave., Elk Grove Village, IL

www.PropertyZoo.com

Sistar Mortgage

Minimizing Cost, Maximizing Investment

www.SistarMortgage.com

Balbir (Bill) Grewal, Loan Officer

Residential & Commercial Loans

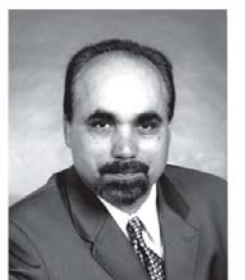
(734) 330-8859 Mobile

(586) 802-7385 Fax

Balbir.Grewal@SistarMortgage.com

*Refinance up to 125% value of the house.

Loans
Available
In
Most
States!

> 100% FHA Financing > Residential (Purchase & *Refinance) > Self Employed > Cash Out Refinance > Investment Property Loans > Jumbo Loans > Commercial Property With Business or Business Only

ਬਿਕਰਮ ਮਜੀਠੀਏ ਦੀ ਸੀਡੀ ਨੇ ਮੁੜ ਪੁਆੜਾ ਪਾਇਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਰਦ ਰੁੱਤ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਈ ਗਾਲੀ-ਗਲੋਚ ਸਬੰਧੀ ਸੀਡੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਖਾਉਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਧਾਨ

ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਸਪੀਕਰ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਿਆ

ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਸ਼ਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੀਡੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਧਾਇਕ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਦਨ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਪੀਕਰ ਨੂੰ ਸੀਡੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਖਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਪੀਕਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਸੀ,

ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਕਤ ਸਦਨ ਦੀ ਬੈਠਕ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਨਸ਼ਰ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁਦ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ

ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਜੇ ਸੀਡੀ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਮਾਘੀ ਦੇ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਵਿਖਾਈ ਗਈ, ਉਹ ਇਕ ਟੀਵੀ ਚੈਨਲ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਟਵਾਲ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਖੁਦ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਜੀਠੀਆ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਗਾਲੀ-ਗਲੋਚ ਸਦਨ ਵਿਚ ਸੁਣਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਜੀਠੀਆ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤੀ ਗਈ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨੂੰ

ਸਦਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਕੱਢਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਦੋਂ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਲਿਆ। ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਪੀਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ

ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸਦਨ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਸਪੀਕਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਸਚਾਈ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਤੇ ਵਿਖਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਤਰਕਹੀਣ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ

ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਦਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਬੰਧੀ ਉਕਤ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਜਦੋਂ ਕਈ ਟੀਵੀ ਚੈਨਲ ਨਸ਼ਰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਧੜੇਬਾਜ਼ੀ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਾਇਮ ਰਵਾਇਤਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਮੋਗਾ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਦੌਰਾਨ ਹਲਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਸ਼ਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਤ ਸੀਡੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਟੇਜਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੋਕ ਟੋਕ ਵਿਖਾਉਂਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਦਨ ਤੋਂ ਬਰਤਰਫ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹੁਕਮਰਾਨ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਸਦਨ ਤੋਂ ਬਰਤਰਫ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਰੁਝਾਨ ਨਾਲ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਰਥਹੀਣ ਰਹਿ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਬਾਦਲ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਚੁਣੌਤੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਤੇ ਦੋ ਓਐਸਡੀਜ਼ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਨੋਟਿਸ ਲੈਦਿਆਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਸਿਰਫ ਸਿਆਸੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਬਗ਼ੈਰ ਕੋਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਰੋਪੜ ਦੇ ਦਿਨੇਸ਼ ਚੌਢਾ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਸਨਅਤੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਤੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਓਐਸਡੀ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਬਗ਼ੈਰ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਣਾਉਣ ਤੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਅਰਜਨ ਕੁਮਾਰ ਸੀਕਰੀ ਤੇ ਜਸਟਿਸ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 19 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਏਗੀ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਚ ਕੈਂਸਰ ਹਸਪਤਾਲ

ਸੰਗਰੂਰ: ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਉਸਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ 300 ਬਿਸਤਰ ਦੇ ਸੁਪਰ ਸਪੈਸ਼ਲਿਟੀ ਹਸਪਤਾਲ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਕੈਂਸਰ ਰੋਗ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹਰ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੈਂਸਰ ਰੋਗ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਮਾਲਵਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ ਮਿਲੇਗੀ।

ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਵਿਜੇਇੰਦਰ ਸਿੰਗਲਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਸੈਂਟਰ ਆਫ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਟਾਟਾ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਕੈਂਸਰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਹਸਪਤਾਲ ਘਾਬਦਾਂ ਕੋਠੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਬਣੇਗਾ ਜਿਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 25 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਹਸਪਤਾਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਰੀਬ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਗਰਾਂਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਸੈਂਟਰ ਆਫ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਹਸਪਤਾਲ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਖੇ ਹਰ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂਕਿ ਇਸ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਟਾਟਾ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 300 ਬਿਸਤਰਾਂ ਦਾ ਬਣੇਗਾ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਪਗਰੇਡ ਕਰਕੇ 500 ਬਿਸਤਰਾਂ ਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕਣਕ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਸੰਗਰੂਰ ਦੀ ਝੰਡੀ

ਸੰਗਰੂਰ: ਕੌਮੀ ਅੰਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਿਸ਼ਨ (ਕਣਕ) ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਮੋਨੀਟਰਿੰਗ ਲਈ ਪੁੱਜੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟੇਅਰ ਕਣਕ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਕੱਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਾਦਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਇਹ ਮਾਣ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਮਾਲਦਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੁਮਾਰ ਰਾਹੁਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਇਸ ਵਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟੇਅਰ 5505 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਕਣਕ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 5189 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟੇਅਰ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਲਦਾ (ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ) ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ 5232 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਵਾਰ ਘੱਟ ਕੇ 5070 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੈਰਿਜ ਪੈਲੇਸਾਂ 'ਚ ਸ਼ਰਾਬ ਵਰਤਾਉਣ ਲੱਗੀਆਂ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੰਜਾਬਣਾਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਤਦਾਦ ਵਿਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਲੰਬੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਇਸ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਖੋਖਲੇ ਸਿੱਧ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਪੜ੍ਹਾਈਆਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਲਈ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਕਈਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਲੰਘ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਕਈਆਂ ਦੀ ਲੰਘਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਆਖਰ ਬੱਕ-ਹਾਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਜੋਗਾ ਜੁਗਾੜ ਲਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕਈ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਮੈਰਿਜ ਪੈਲੇਸਾਂ ਵਿਚ ਦਾਰੂ ਵਰਤਾਉਣ ਦੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਲੱਗ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਮੈਰਿਜ ਪੈਲੇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਸਰਵ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਏ., ਬੀ.ਏ. ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ

ਉਪਰੰਤ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨੌਕਰੀ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘਰ ਬੈਠ ਕੇ ਮਾਪਿਆਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਬੋਝ ਬਣਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ 10-15 ਦਿਨ ਇਹ ਕੰਮ ਤਕਰੀਬਨ 350 ਰੁਪਏ ਦਿਹਾਤੀ 'ਤੇ ਸਮੇਤ ਰੋਟੀ ਪਾਣੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਕੁਝ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਤੇ ਬੁੱਢੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦੀ ਦਵਾਈ-ਦਾਰੂ ਵੀ ਚੱਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿਚ ਇਸ ਵੇਲੇ ਤਕਰੀਬਨ 42 ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਨੌਜਵਾਨ ਕੁੜੀਆਂ ਆਰਕੈਸਟਰ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਸਟੇਜਾਂ 'ਤੇ ਨੱਚ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਹੋਰ ਗਲਤ ਧੰਦੇ ਵਿਚ ਪੈ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਤੀ ਧਾਗੇ ਨੇ ਚੀਨੀਆਂ ਨੂੰ ਮੋਹਿਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਚੀਨ ਵੱਲੋਂ ਚੁੰ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਸਾਲ 2012-13 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿਚੋਂ ਸੂਤੀ ਧਾਗੇ ਦੀ ਖਰੀਦ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸੂਤੀ ਧਾਗਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਮਿੱਲਾਂ ਇਸ ਵਾਰ ਚੰਗਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਚੁੰ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸ ਸਾਲ ਕਾਫ਼ੀ ਘੱਟ ਹਨ।

ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਵਪਾਰਕ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚੀਨ ਨੇ ਸਾਲ 2011-12 ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਤੋਂ 120 ਲੱਖ ਗੱਠਾਂ ਚੁੰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਸਾਲ ਉਸ ਨੇ ਚੁੰ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ। ਸਾਲ 2012-13 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਸੂਤੀ ਧਾਗੇ ਦੀ ਬਰਾਮਦ 800 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਚੀਨ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲ 2011-12 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਤਕਰੀਬਨ 400 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਕੀਮਤ ਦਾ ਸੂਤੀ ਧਾਗਾ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਵਪਾਰਕ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚੀਨ ਨੇ ਸਾਲ 2012-13 ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਸਥਿਤ ਸੂਤੀ ਧਾਗਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਾਗਾ ਮਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਚੀਨ ਦੀ ਗਾਰਮੈਂਟ ਸਨਅਤ (ਸੀਤੇ ਸਿਲਾਏ ਕੱਪੜੇ) ਵੱਲੋਂ ਸੂਤੀ ਧਾਗਾ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਦੇ ਚੰਗੇ ਆਰਡਰ ਮਿਲੇ ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਿੱਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦੇ ਧਾਗੇ ਦਾ 60 ਫੀਸਦੀ ਚੀਨ ਨੂੰ ਬਰਾਮਦ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸੂਤੀ ਧਾਗੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 180 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਸੀ ਦੀ ਇਸ ਸਾਲ ਵਧ ਕੇ 210 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਕੇਂਦਰੀ ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪਛੜੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ 187 ਕਰੋੜ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ 17 ਕੇਂਦਰੀ ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਜਿੱਥੇ ਗੈਰ-ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਹੈ, ਉਥੇ ਬੀਪੀਐਲ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਬਿਜਲੀ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵੀ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਪਛੜੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਜਿਹੀ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਕੋਲ ਉਠਾਇਆ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਬਿਜਲੀ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੇ 17 ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਹੈ, ਉਥੇ ਬੀਪੀਐਲ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅੱਧੀ-ਪਚੱਧੀ ਹੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਬਿਜਲੀ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਜਿਓਤਿਰਾਦਿਤਿਆ ਐਮ. ਸਿੰਘੀਆ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਬਾਕਾਇਦਾ ਅਰਧ-ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਨਹੀਂ

ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਹੈ ਕਿ 11,840 ਪਾਰਸ਼ੀਅਲ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਫਾਈਡ ਵਿਲੇਜਿਜ਼ (ਪੀਈਵੀ) ਤਹਿਤ ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦਾ ਕੰਮ

ਮੁਕੰਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਗਰੀਬੀ ਰੋਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ (ਬੀਪੀਐਲ) ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਬਿਜਲੀ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵੀ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਬੜੀ ਮਾੜੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਸ. ਬਾਦਲ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਈਵੀ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨਾਂਹ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਜਦਕਿ ਬੀਪੀਐਲ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਬਿਜਲੀ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਸੂਬੇ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਮਹਿਜ਼ 43 ਫੀਸਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੀਪੀਐਲ ਦੇ ਮਿਥੇ 1,48,860 ਦੇ ਟੀਚੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਿਰਫ 64,554 ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਹੀ ਜਾਰੀ ਹੋਏ ਹਨ।

ਆਰਜੀਜੀਵੀਵਾਈ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਹੀ ਬਿਜਲੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 11ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਲਈ 186.91 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ 17 ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਘੀਆ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਪੱਤਰ ਅਨੁਸਾਰ 11,840 ਪੀਈਵੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਅੱਜ ਤੱਕ ਵੀ ਮੁਕੰਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਬੀਪੀਐਲ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਤੈਅ ਟੀਚੇ ਤੋਂ ਅੱਧੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ-ਸਿੱਖ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਸ਼ਿਕਾਗੋ

ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ-ਸੰਗਤਾਂ ਅੱਗੇ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਥ

ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ,

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ॥

ਆਪ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਮਿਹਰ ਸਦਕਾ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਪਿਛੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਾਲ 2006 ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲੀ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਵਲੋਂ ਚਾਰ ਮੈਂਬਰ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਗਏ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਾਅਦ 2008 ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਦੇ 4 ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਗਏ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਅੱਠ ਮੈਂਬਰ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਸਨ। ਸੰਨ 2008 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 8 ਜਨਵਰੀ 2013 ਤੱਕ ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਵਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਰੱਖਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

1. ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਹੱਥੀ ਸੇਵਾ (ਕਾਰ ਸੇਵਾ) ਕਰਨ ਦਾ ਚਾਅ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਅੱਜ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਹਰਲੀ ਦਿੱਖ ਇਤਨੀ ਸੁੰਦਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਦੇਖ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਅਸ਼ਾ ਅਸ਼ਾ ਕਰ ਉਠਦੀਆਂ ਹਨ। 2008 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਜੰਗਲ ਰੂਪੀ ਝਾੜੀਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰ ਸੇਵਕਾਂ ਨੇ ਪੁੱਟ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁੰਦਰ ਫੁੱਲਾਂ ਵਾਲੇ ਨਵੇਂ ਬੂਟੇ ਲਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਕਰਕੇ ਵਧੀਆ ਲੈਂਡਸਕੇਪਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਪੁਰਾਣੇ ਲੰਗਰ ਹਾਲ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਵਾਲੇ ਕਮਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਰੰਗ-ਰੋਗਨ ਕਰਕੇ ਸੁੰਦਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ ਸਰਦੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਰ ਸੇਵਕਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵਲੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਫੁੱਲਾਂ ਵਾਲੇ ਬੂਟੇ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਚੌਗਿਰਦਾ ਹੋਰ ਵੀ ਸੁੰਦਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

2. ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਲੰਗਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਸਟੀਲ ਦੇ ਬਰਤਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਕਿ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਹੱਥੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਪੇਪਰ ਪਲੇਟਾਂ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਖਰਚਾ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਭਾਲ ਵਿਚ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

3. ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਵਿਚ ਆਧੁਨਿਕ ਤਰੀਕੇ ਦਾ ਸਮਾਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੋਂ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ, ਨੌਜਵਾਨ ਤੇ ਆਮ ਸੰਗਤਾਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਟਰੇਚਰ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਕੇ ਲਾਹਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

4. ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਕਮਰਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਥੇ ਬੈਠ ਕੇ ਉਹ ਆਪੋ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਵੀ ਬਣਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ।

5. ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਨਾਲ ਸਟੇਟ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਣਦੇ ਹੱਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

6. ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਲੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਿਧ ਰਾਗੀ, ਢਾਡੀ ਅਤੇ ਕਥਾਵਾਚਕ ਜਥੇ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਭਾਈ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਗੀਲਾ, ਬੀਬੀ ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ, ਸੰਤ ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ ਉਨਾ ਵਾਲੇ, ਕਥਾਵਾਚਕ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਾਛੀਵਾੜੇ ਵਾਲੇ, ਭਾਈ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਪੰਡੇਰੀ ਦਾ ਢਾਡੀ ਜਥਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

7. ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪੰਥਕ ਵਿਦਵਾਨ ਵੀ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਡਾ. ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਉਦੇਕੇ, ਭਾਈ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟੈਕਸਸ, ਸ. ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਨਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਥਕ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ 'ਤੇ ਹੋਏ ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੇ ਯੁਗ ਵਿਚ ਹਕੂਮਤਾਂ ਵਲੋਂ ਕਿਵੇਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਢੰਗ ਵਰਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ। ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਪੰਥਕ ਇਕੱਠ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਿਚਰ ਰਹੀਆਂ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਥ ਨੂੰ ਆ ਰਹੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈ ਚੁਕੀਆਂ ਭੀੜਾਂ ਬਾਰੇ ਪੰਥਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਹ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਮੰਚ ਉੱਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਇਕ ਨਿੱਗਰ ਉਪਰਾਲਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕੋਨੇ ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਸਰਾਹਿਆ ਗਿਆ।

8. ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕੀਰਤਨ ਵਿਦਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਕੀਰਤਨ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁਕੇ ਇਹ ਬੱਚੇ ਹੁਣ ਹਰ ਐਤਵਾਰ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ ਸਵੇਰੇ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਵਾਸਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕੀਰਤਨ ਸਰਵਣ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਹ ਬੱਚੇ ਦੂਜੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖੀ ਸੁਨੇਹਾ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

9. ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮੁੱਖ ਲਾਬੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਥੇ ਕੁਝ ਵੱਡੇ ਅਕਾਰ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰੀ ਪੈਂਦੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਤੇ ਸੇਵਾ, ਆਪਣੀ ਸਵੈ ਰੱਖਿਆ ਤੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਝਲਕ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

10. ਅਸੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਟੀਚੇ 'ਤੇ

ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਾਂ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਜੋ ਕਾਰਜ ਅਰੰਭੇ ਗਏ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਛੋਹਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਚੁਕੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਗਤਾਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਡਾ ਫੰਡਰੇਜ਼ਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿੱਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸਦਕਾ ਮਾਲੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਹੰਕਾਰੀ ਅਤੇ 'ਮੈਂ ਨਾ ਮਾਨੂੰ' ਸੋਚ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਅੜਿਕਾ ਵੀ ਡਾਹਿਆ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਬਾਕੀ ਕਾਰਜ ਵੀ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬੇਨਤੀ

ਅਸੀਂ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਭਲਾਈ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਵਧਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਪਸੀ ਮੱਤਭੇਦ ਵਧਦੇ ਹੋਣ, ਕੱਲ ਵਾਸਤੇ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅੱਜ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਜੋ ਇਥੇ ਜੰਮੇ-ਪਲੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਹੱਲ ਲੱਭਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਸਟਮ ਵਿਚ ਆਪਸੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀਆਂ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਇਸ ਚੱਕਰਵਿਊ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਫਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਚੱਕਰ ਕਰਕੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪਈਆਂ ਦੁਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਆਪਸੀ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ ਰਾਹੀਂ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਸਭ ਦੀ ਭਲਾਈ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਕੌਮ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਵਾਸਤੇ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕਿਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਹਉਮੈ ਤੇ ਈਰਖਾਲੂ ਸੋਚ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਬੀਜ ਬੀਜ ਬੈਠੀਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਮੁੜ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਪਛਤਾਉਣਾ ਪਵੇ। ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਇਕ ਮੁੱਠ ਹੋਣ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੋਈ ਇਕ ਧੜਾ ਜਾ ਗਰੁਪ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਉਪਰ ਸਦਾ ਲਈ ਕਾਬਜ ਰਹਿ ਸਕੇ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਗਰੁਪ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਕੌਮ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਅਤੇ ਕੌਮ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਮਸਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਜਾਗਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕੌਮੀ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਪਿੱਠ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਸੰਗਤਾਂ ਲਈ ਕਰਜੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ, ਅਸੀਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੁਝ ਧਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਲੋਨ ਬਾਰੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਸੁੱਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਲੋਨ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਲੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਉਸਾਰੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਈ ਸੰਨ 2007 ਵਿਚ 7 ਫੀਸਦੀ ਵਿਆਜ ਦਰ ਉੱਤੇ 1155,000 ਡਾਲਰ ਦਾ ਕਰਜਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਆਈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੇ ਉਸ ਕਰਜੇ ਨੂੰ 4.6% ਦੀ ਵਿਆਜ ਦਰ ਉੱਤੇ ਰੀਫਾਇਨਾਂਸ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਗਤਾਂ ਜਾਣਦੀਆਂ ਹੀ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਉਸਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪੜਾਅ ਨਕਦ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਈ ਕੋਈ ਕਰਜਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਵਾਸਤੇ ਸਾਨੂੰ ਕਰਜਾ ਇਸ ਕਰਕੇ ਲੈਣਾ ਪਿਆ ਕਿ ਕੰਟਰੈਕਟ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਉਦੋਂ ਦੇ ਮੋਹਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਕਾਫੀ ਓਹਲੇ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਵਾਸਤੇ ਕਰਜੇ ਦੀ ਰਕਮ 765,000 ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 965,000 ਡਾਲਰ ਹੋ ਗਈ। ਉਹ ਕੰਟਰੈਕਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੱਜਣ ਅੱਜ ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਦਾ ਸਾਥ ਛੱਡ ਕੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧੜੇ ਵਿਚ ਜਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧੜੇ ਵਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਉਪਰ ਕੇਸ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਖਾਤਰ ਵੀ ਜੂਝਣਾ ਪਿਆ। ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਕਰਜੇ ਵਜੋਂ ਜੋ ਰਕਮ ਲਈ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਰੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਚੱਲ ਰਹੇ ਉਸਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਉਪਰ ਲਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਚਲਦੇ ਕੇਸਾਂ ਉਪਰ। ਇਸ ਲੋਨ ਨੂੰ ਰੀਫਾਇਨਾਂਸ ਕਰਵਾਉਣ ਨਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਉਪਰ ਸਿਰਫ 102 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦਾ ਵੱਧ ਭਾਰ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠਾਂ ਦਰਜ ਹੈ।

SRS Refinanced Mortgage Details with Construction Phase II Loan

Original Loan Amount Closed on Jan 5 th , 2007	\$1,155,000.00
The Term of the Loan at the Interest rate of 7% expired on Jan 5 th , 2012	
with payment due on the 5 th day of each month	\$8,237.72/month
Total Loan Amount from JPMORGAN Chase closed on March 2 nd , 2012	\$1,095,508.00
The Term of the Refinanced Loan at the Interest rate of 4.6% will expire on March 1 st , 2022, With payment due on the first day of each month	\$8,473.95/month
UNITED CENTRAL BANK Payoff Mortgage LN#388600 on March 2 nd , 2012	\$648,966.85
Construction Phase II Loan amount	\$250,000.00
Additional loan taken	\$191,030.15
Total increase in payment	\$236.23/month
Added burden on the Society due to additional loan	\$102.22/month

ਸਾਡੀ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਦਿਲੀ ਅਪੀਲ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਧਾਰਨੀ ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਵੋਟ ਦੇ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਅੱਗੇ ਲਿਆਉ ਤਾਂ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ॥

ਵਲੋਂ: ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਪੰਥਕ ਸੁਪੋਰਟਰ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

ਸਨਿਚਰਵਾਰ, 2 ਫਰਵਰੀ 2013

ਗਰੀਬ ਗਣਤੰਤਰ ਦੀ ਸ਼ਾਹੀ ਸਿਆਸਤ

ਭਾਰਤੀ ਗਣਤੰਤਰ ਦੇ ਜਸ਼ਨ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਨਾਏ ਗਏ। ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਭਾਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਚੱਲੀ, ਤੇ ਮੁੜ ਉਹੀ ਦਾਅਵੇ, ਉਹੀ ਵਾਅਦੇ! ਪੰਜਾਬ ਐਤਕੀਂ ਫਿਰ ਪਰੇਡ ਵਾਲੀਆਂ ਝਾਕੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਰਿਹਾ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਪਰੇਡ ਲਈ ਬਹੁਤਾ ਉਤਸੁਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਰਤਾ ਟੇਢੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਭਰਨ ਨਾਲ ਤੱਤ-ਭੜੱਕੇ 'ਚ ਝਾਕੀ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਉਂਜ, ਇਹ ਹਾਜ਼ਰੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਮਾਇਨਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਸਾਲ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਮਾਗਮ ਬੱਧੇ-ਰੁੱਧੇ ਹੀ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਹਨ; ਨਿਰੀ ਰਸਮ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੁਝ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਆਵਾਮ ਦਾ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਹੈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਮਾੜੀ-ਮੋਟੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ। ਪੰਜ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਤਾਂ ਬਣ ਹੀ ਜਾਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੋਟਾਂ ਵੀ ਪਾਉਣੀਆਂ ਹੀ ਪਾਉਣੀਆਂ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਉਣ! ਇਕ ਗੱਲ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ, ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਜੋਗਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਕੇਂਦਰ ਵਜੋਂ ਉਭਰ ਰਹੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੁਣ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਕਈ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਪੈਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਕ ਸਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਪੁੱਜੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਕੇ ਜਿਹੜੀ ਆਰ ਚੁੱਭੀ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਮੁਹਾਣਾ ਮੋੜਨ ਦਾ ਵੱਡਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਗਦਰ ਦੀ ਸੁਲਘੀ ਚੰਗਿਆੜੀ ਅੱਜ ਤੱਕ ਮਘ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਦਾਨ-ਏ-ਜੰਗ ਵਿਚ ਜੂਝਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰਾ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਕਿ ਘਰ ਵਿਚ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਨਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਖਲਨਾਇਕ ਬਣਾ ਕੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਾਇਕਾਂ ਦੇ ਖਲਨਾਇਕਾਂ ਵਿਚ ਵਟ ਜਾਣ ਦਾ ਆਖਰ ਰਾਜ਼ ਕੀ ਹੈ? ਇਸ ਦੀ ਪੁਣ-ਛਾਣ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਉੱਤੇ ਨਿਗੂ ਮਾਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਫਤੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਦਹਾਕੇ ਦੌਰਾਨ ਤਾਂ ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਨੇ ਇੰਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਫੜੀ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਉਂਗਲਾਂ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਦੇਈ ਖੜ੍ਹੇ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਨਹਿਰੂ-ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਉੱਤੇ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਫੈਲਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਕਈ ਵਾਰ ਚੋਣ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਬਣਿਆ ਪਰ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਲੀਡਰ ਅੱਜ ਆਪ ਉਸੇ ਰਾਹ ਪੈ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਤਕਰੀਬਨ ਹਰ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਭਾਈ-ਭਤੀਜਾਵਾਦ ਹੁਣ ਸਿਆਸਤ ਉੱਤੇ ਭਾਰੀ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਗਿਣਵੇਂ-ਚੁਣਵੇਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਧਾਂਕ ਜਮਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਪੱਖੋਂ ਵੀ ਮਾਲਾਮਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨੇ ਅਗਾਂਹ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਅਪਰਾਧ ਜਗਤ ਨਾਲ ਪੀਡੀ ਸਾਂਝ ਪੁਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਰਹਿੰਦੀ ਕਸਰ ਨਵੇਂ ਅਮੀਰ ਹੋਏ ਅਤੇ ਤੇਜ਼-ਤਰਾਰ ਤਬਕੇ ਨੇ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ। ਇਕ ਸਰਵੇਖਣ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਮੁਲਕ ਭਰ ਵਿਚ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਥਾਂਈਂ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਡੀਲਰ ਆਗੂ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਡੀਲਰਾਂ ਦੀ ਇਸ ਘੁਸਪੈਠ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤਾਂ ਵਧਾਇਆ ਹੀ ਹੈ, ਆਵਾਮ ਅਤੇ ਆਮ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹਾਸੀਏ ਉੱਤੇ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਵੇਂ ਉਠੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ 'ਸਿਆਸੀ ਸਰਗਰਮੀ' ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਦਾ ਨੰਗਾ ਨਾਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡੀ ਗੱਲ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਸ਼ਤ-ਪਨਾਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਭਿਆਨਕਤਾ ਦੀ ਸੂਹ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਹਨੇਰਗਰਦੀ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਰਾਹ ਹੀ ਤਾਂ ਹੈ।

ਇਸ ਹਨੇਰਗਰਦੀ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿਚ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅਖੌਤੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੇ ਕਸੀਦੇ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਨਿੱਤ ਦਿਨ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਰ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਆਵਾਮ ਨੂੰ ਜਿਸ ਬਿਖੜੇ ਪੈਂਡੇ ਤੋਂ ਲੰਘਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਕੇ ਕੋਈ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ। ਗੈਰਜਮਹੂਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਾਰਨ ਹੀ ਮੁਲਕ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੌਮੀਅਤਾਂ ਦਾ ਅੱਜ ਸਾਹ ਘੁੱਟਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਮਜ਼ਦੂਰ ਤਬਕਾ ਉਂਜ ਹੀ ਹਾਲੇ-ਬੇਹਾਲ ਹੈ। ਕਰਜ਼ਾਈ ਹੋ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਖਬਰਸਾਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਿਹਾ। ਹਾਂ, ਸਨਅਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਚਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਛੋਟਾਂ ਵੀ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਨਅਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਸਕੀਰੀ ਇੰਨੀ ਪੀਡੀ ਪੈ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਦੂਜਾ ਲੀਡਰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨਾਮੀ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਿਤਮ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦਾ ਖਾਜਾ ਬਣੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਾਲਮੇਲ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗਿਆਨਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਮੀਰਾਂ ਲਈ ਸੋਨੇ ਉੱਤੇ ਸੁਹਾਗਾ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਅਤੇ ਗਣਤੰਤਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੀ ਰਾਸ ਆਇਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਹੀਂ ਬਣੀਆਂ, ਮੁਲਕ ਵੀ ਉਸੇ ਰਾਹ ਵੱਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਬੰਨੇ, ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਡੰਕਾ ਵੱਜ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਘਰੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੈ; ਹੁਣ ਜੇ ਕੋਈ ਆਮ ਬੰਦੇ ਦੀ ਗੁਰਬਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗੱਲਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੜਾਕੂ ਧਿਰਾਂ ਲੜ ਲੜ ਹੰਭ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਅੜ ਰਿਹਾ। ਮੁੱਖ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ ਮੰਨ ਹੀ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਪਾਸਿਓਂ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਵੰਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਗਣਤੰਤਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਉਮਰ ਅਜੇ ਛੋਟੀ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੀ ਹੈ।

ਨਾਹ-ਸੋਟਾ

-ਚਾਚਾ ਬੇਲਿਹਾਜ਼

ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ?

ਗਾਥਾ ਵੋਟ ਦੇ ਹੱਕ ਦੀ ਕੌਣ ਪਾਵੇ, ਕੰਨੀਂ ਅਧਪੜਾਂ ਦੀਨਿਆਂ-ਭਾਨਿਆਂ ਦੇ। ਮਰੀ ਹੋਈ ਜ਼ਮੀਰ ਨੇ ਜਾਗਣਾ ਕੀ, ਮਾਰੇ ਤੀਰ ਤਿੱਖੇ ਬੇਸ਼ਕ ਤਾਅਨਿਆਂ ਦੇ। ਕੇਵਲ ਗਾਉਣ ਲਈ ਗੀਤ ਨੇ ਲਿਖੇ ਹੋਏ, ਬਲੀਦਾਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਅਫ਼ਸਾਨਿਆਂ ਦੇ। ਅਰਥ ਬੁੱਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ, 'ਜਨ ਗਨ' ਜਿਹੇ ਕੌਮੀ ਤਰਾਨਿਆਂ ਦੇ। ਰੰਗ ਭੁੱਲ ਗਏ ਭਾਰਤੀ ਭੁੱਲੜਾਂ ਨੂੰ, ਦੋਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦਿਆਂ ਗੁੱਟਾਂ 'ਤੇ ਗਾਨਿਆਂ ਦੇ। ਵੋਟਾਂ ਵਿਕਦੀਆਂ ਮੰਡੀ ਦੇ ਵਾਂਗ ਜਿੱਥੇ, ਕੀ ਕਰਨਗੇ ਫ਼ਲਸਫੇ ਦਾਨਿਆਂ ਦੇ?

ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਇਕਜੁੱਟ

ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਆਸ ਦੀ ਕਿਰਨ

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਅੱਠ ਸੈਨੇਟਰਾਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਵਲਗਣਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ ਅਜਿਹੀ ਯੋਜਨਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਡਰ ਦੇ ਸਾਧੇ ਹੇਠ ਰਹਿ ਰਹੇ 1.10 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀ ਮੁਲਕ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਣ। ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਅਮਰੀਕੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਢਾਂਚਾ ਹੁਣ ਠੱਪ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਹ ਲੱਭਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਨੂੰ ਵੀ ਹੁਲਾਰਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਹ ਬਿੱਲ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰੋਬਰਟ ਮੈਨਡੀਜ਼, ਚਾਰਲਸ ਐਲਿਸ ਸ਼ੂਮਰ, ਡਿਕ ਡਰਬਿਨ ਤੇ ਮਾਈਕਲ ਬੋਨੇਟ ਅਤੇ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜੌਹਨ ਮੈਕੇਨ, ਮਾਰਕੋ ਰੂਬੀਓ, ਲਿੰਡੇਸ਼ ਗ੍ਰਾਹਮ ਤੇ ਜੈਫ ਫਲੇਕ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ 40 ਫੀਸਦੀ ਪਰਵਾਸੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁੱਜਦੇ ਹਨ ਪਰ ਆਪਣੇ ਵੀਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਉਹ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਇਸ ਬਿੱਲ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਦੁਸਾਂਝ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਹਰਜਿੰਦਰ ਦੁਸਾਂਝ

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰੀਕੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਰੇਤਾਂ ਪੈ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਤਰੇਤਾਂ ਸਮੇਂ ਦੀ ਧੂੜ ਨੇ ਖੁਦ ਹੀ ਭਰ ਦੇਣੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਭ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਇਸ ਵਾਰ ਇਹ ਤਰੇਤਾਂ ਹੋਰ ਡੂੰਘੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਅਵਾਮ 'ਚ ਵੰਡੀਆਂ ਪੈਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਅਮਰੀਕੀ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਆਇਆ ਨਿਘਾਰ ਹੈ। ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਅਮਰੀਕੀ ਸਮਾਜ ਉੱਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋ ਰਹੀ ਸਿਆਸੀ ਰੱਸਾ-ਕਸੀ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਸਭ ਮੌਕਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ-ਅਜ਼ਮਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿਚ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਾਲ ਸਿਰੇ ਦੀ

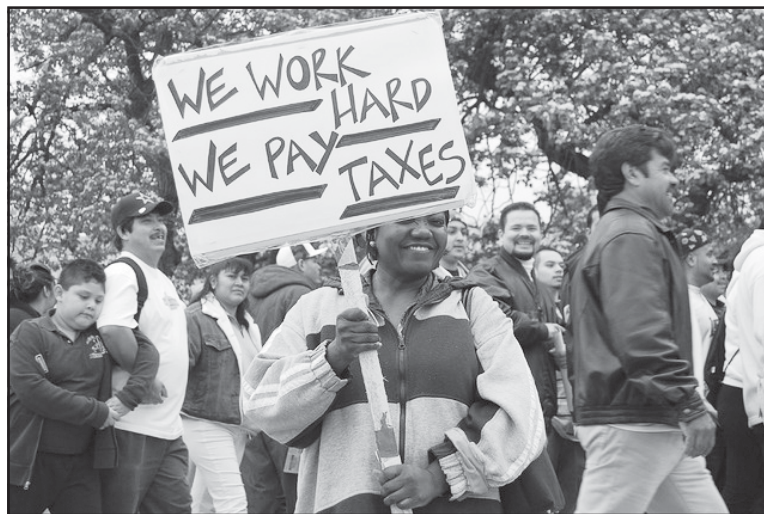
ਦੱਸਣਾ ਅਜੇ ਬਹੁਤ ਅਗੇਤ ਹੈ।

ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਅਧੀਨ ਆਏ ਦੋ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਪਰਵਾਸ (ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ) ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਪੂਰਾ ਗਰਮਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਬਹਿਸ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪੱਕੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ, ਸਥਾਈ ਰਿਹਾਇਸ਼, ਆਰਜ਼ੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਕਿੱਧਰੇ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲਣ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਨਵੇਂ ਪਰਵਾਸ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਾਕਾਇਦਾ ਖਰਤਾ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਖਰਤੇ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਹੱਦਾਂ ਉੱਤੇ ਹੋਰ ਸਖ਼ਤੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਰਹੱਦ ਉੱਤੇ ਕੈਮਰਿਆਂ ਸਮੇਤ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੋਰ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਰਹੱਦ

ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਫੌਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚਾਲ-ਚੱਲਣ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਦੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਲੰਬੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਿਹੜੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਲੋਕ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਜਾਂ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਲੈਣ ਲਈ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਮਿਲੇਗੀ। ਖਰਤੇ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪਹਿਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗੀ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਤੋਂ ਸਾਇੰਸ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਜਾਂ ਗਣਿਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਡਾਕਟਰੇਟ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਨਾਲ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਆਚਰਨ ਦਾ ਸਬੂਤ ਵੀ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਨਵੇਂ ਖਰਤੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਉਦਯੋਗ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਉਦਮੀ ਆਪਣੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਵਾਸ ਸਬੰਧੀ ਛਾਣਬੀਣ ਕੀਤੇ ਵਗੈਰ ਕੰਮ ਦੇਣਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੋਰ ਸਖ਼ਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੁਝ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਉਹ ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਰੱਖਣਗੇ ਜਾਂ ਜਿਹੜੇ ਕੰਮ ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਅਸਥਾਈ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਜਾਂ ਵਰਕ-ਪਰਮਿਟ ਵਾਲੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਣਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਸਖ਼ਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਖਰਤੇ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਅਧਿਆਇਆਂ ਉੱਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਰਚਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੈ; ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਉਡੀਕ 'ਚ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਜਿੱਠਣਾ ਹੈ? ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪੱਕਾ ਪਰਵਾਸੀ ਵੀਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੀ ਉਹ ਆਰਜ਼ੀ ਵੀਜ਼ਾ ਜਾਂ ਵਰਕ-ਪਰਮਿਟ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਦੂਜਾ, ਕੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਮਲਿੰਗੀ ਨਾਗਰਿਕ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾ ਸਕਣਗੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਥਿਤੀ ਅਜੇ ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ। ਤੀਜਾ, ਜਿਹੜੇ ਅਸਥਾਈ ਪਰਵਾਸੀ ਜਾਂ ਵਰਕ-ਪਰਮਿਟ ਵਾਲੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਬੰਧੀ ਬਣੇ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ '2010 ਹੈਲਥ ਓਵਰਹਾਲ ਲਾਅ' (ਓਬਾਮਾ ਹੈਲਥ ਪਲੈਨ) ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਬਸਿਡੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਇਸ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਖਵੀਂ ਬਹਿਸ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਸੈਨੇਟਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਮਾੜੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਕਾਰਨ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਕਾਫ਼ੀ ਘੱਟ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਪਰ ਨਵਾਂ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਹੋਣ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਵਧ ਵੀ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਖ਼ੈਰ! ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਪਰਵਾਸ ਸਬੰਧੀ ਖਰਤੇ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਦੂਰੀਆਂ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਖਰਤਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਖਿਚਤੀ ਬਣਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਵਾਲੇ ਇਸ ਬਿੱਲ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰ ਕੇ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਾਂ ਦੇ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਮੈਕਸੀਕਨ ਤੇ ਲਾਤੀਨੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੂਜੇ ਗੈਰ-ਗੋਰੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣਾ ਅਸਰ-ਰਸੂਖ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਮੌਕਾ ਉਦੋਂ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਰਜ ਬੁਸ਼ ਦੇ ਟੈਕਸ ਪਲੈਨ ਨੂੰ ਨਵਿਆਉਣ ਜਾਂ ਸੋਧਣ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਣ ਖਲੋਤਾ। ਬੁਸ਼ ਟੈਕਸ ਪਲੈਨ ਦੇ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਦਾ ਅੰਤਲਾ ਸਮਾਂ 31 ਦਸੰਬਰ ਦੀ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਸੀ, ਪਰ ਟੈਕਸ ਸਬੰਧੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਬਹੁਤੀ ਜਿਹੜੀ ਆਮ ਰਾਏ ਬਣੀ, ਉਹ ਵੀ ਸਮਾਂ ਲੰਘਣ ਪਿੱਛੋਂ ਬਣੀ। ਉਂਜ, ਟੈਕਸ ਸਬੰਧੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪਲੈਨ ਅਜੇ ਵੀ ਕਈ ਰੇਤਕਿਆਂ 'ਚ ਘਿਰੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਦੂਜਾ ਮੁੱਦਾ ਆਇਆ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਦੂਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਥਿਆਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਸਖ਼ਤ ਕਰਨ ਦਾ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਨਵੀਂ ਪਾਰੀ ਦੀ ਸਹੂ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਭਰਿਆ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਮਧਾਣੀ 'ਚ ਰਿੜਕ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਕੀ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਅਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 'ਚ ਸਮੂਹਿਕ ਕਤਲਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਕੁੱਲ ਤੇਰਾਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਨੇ ਬੰਦੂਕਾਂ ਵਾਲਾ ਮੁੱਦਾ ਸਭ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਭਾਰੂ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਆਮ ਰਾਏ ਬਣਨ ਦੀ ਆਸ ਦੀ ਨਵੀਂ ਕਿਰਨ ਭਾਵੇਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਪਰ ਸਿੱਟੇ ਵਿਚ ਦਾਣੇ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਹਨ, ਇਹ

ਦੀ ਸੂਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹੋਰ ਫੈਡਰਲ ਏਜੰਟ ਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੰਮ-ਕਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਰ ਸਖ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਕੰਮ-ਕਾਜ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਕੰਮਾਂ ਉੱਤੇ ਰੱਖ ਸਕਣ।

ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਸਬੰਧੀ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਵੀ ਲਗਭਗ ਸੂਰ ਮਿਲਦੀ ਲਗਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਾਲ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਉਹ ਰੇਤਕਾ ਨਹੀਂ ਜਿਹੜਾ ਬੰਦੂਕਾਂ ਤੇ ਟੈਕਸ ਸਬੰਧੀ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਆਪਣੇ ਲਾਸ ਵੇਗਸ (ਨੇਵਾਡਾ) ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਂਜ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਖਰਤੇ 'ਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀ ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਹੈ, ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਟੈਕਸ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ

ਭਾਰਤੀ ਸਟੇਟ ਬਾਰੇ ਮਿੱਥਾਂ ਤੋੜਦੀ ਕਿਤਾਬ ‘ਭਾਰਤੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ’

ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸ਼ੈਲੀਤਾਸਕਾਰ ਪੇਰੀ ਐਂਡਰਸਨ ਦੀ ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਛਪੀ ਕਿਤਾਬ ‘ਦਿ ਇੰਡੀਅਨ ਆਇਡੀਓਲੋਜੀ’ 1947 ਦੀ ਰਸਮੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਹੋਂਦ ‘ਚ ਆਏ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ‘ਭਾਰਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ’ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦਾ ਇਕ ਅਲੱਗ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਮੁੱਖ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਖਾਸ ਕੌਮਵਾਦੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂਵਾਦੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ‘ਚ ਤਲਾਸ਼ਦੀ ਹੈ। ਇਸ

ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ

ਫੋਨ: 91-94634-74342

ਲਿਖਤ ਦੀ ਖੂਬੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਤੇ ਹਕੀਕਤ ਦਰਮਿਆਨ ਡੂੰਘੇ ਪਾਏ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁਝ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁਖਾਤਿਬ ਹੁੰਦਿਆਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਚਿੰਤਕ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਦੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਕਹਿਰੀ ਵਿਸ਼ਵੀ ਨਾਲ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਤਾਕਤਾਂ ਬਾਰੇ ਡੂੰਘੀ ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਤਾਂ ਅਕਸਰ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਧਰਮ-ਨਿਰਪੇਖਤਾ, ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨਤਾ ‘ਚ ਵਿਲੱਖਣ ਏਕਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ, ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਦੀ ਅਮਲਦਾਰੀ ਦੀ ਬੇਬਾਕ ਆਲੋਚਨਾ ਕਿਤੇ ਵਿਰਲੀ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਹੱਥਲੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਖਾਸ ਹਾਸਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਕ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਦੌਰ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ ‘ਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦਿਆਂ ਰਾਜ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰੂਪ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਤੀਆਂ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਦੀ ਜਾਹਿਰਾ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟਰੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਘੋਖਣ ਤੱਕ ਮਹਿਦੂਦ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਥਾਪਤ ‘ਸਚਾਈਆਂ’ ਉੱਪਰ ਸਵਾਲੀਆ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਲੋਂ ਆਪੇ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਲਈ ਘੜੀਆਂ ਮਿੱਥਾਂ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਨਾਂ ‘ਭਾਰਤੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ’ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਪਿੱਛੇ ਉਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਉਸ ਪ੍ਰਚਲਤ ਆਮ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਚਰਚਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਦੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ, ਬਹੁ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਰਹਿਤ ਧਰਮ-ਨਿਰਪੇਖਤਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਡਿਆਉਂਦੀ ਤੇ ਉਚਿਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ, ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਤਬਕੇ ਦਾ ਮੁੱਖਧਾਰਾਈ ਪ੍ਰਵਚਨ ਵੀ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ‘ਇਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਾਹਕ ਭਾਰਤੀ ਬੌਧਿਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਮੁੱਖਧਾਰਾ ਹੈ’। (ਸਫ਼ਾ 3)

ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਂਡ ‘ਆਜ਼ਾਦੀ’ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਿਤਾਬ ‘ਭਾਰਤ ਦੀ ਖੋਜ’ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਉੱਪ-ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੀ ਨਿਆਰੀ ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ ਦਾ ਗੁਣਗੁਣ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ‘ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਨ-ਮਸਤਕ ਉੱਪਰ ਏਕਤਾ ਦਾ ਖ਼ਵਾਬ ਉੱਕਰਿਆ ਹੋਣ’ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹਕੀਕਤ ਬਣਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਨਹਿਰੂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਾਰਿਸ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵੀ ਇਹੀ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਦਾ ‘ਲਾਸਾਨੀ ਇਤਿਹਾਸ’ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਿਆ ਜੋ ‘ਸਮਾਜੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਦਲੇਰ ਬਿਆਨ’ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਰਾਜ ਕਰਦੀ ਜਮਾਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਵੀ ਤਿੱਖੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਭਾਨੂ ਮਹਿਤਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਯ ਸੇਨ, ਮੇਘਨਾਦ ਦੇਸਾਈ, ਸੁਨੀਲ ਖਿਲਨਾਨੀ, ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਗੁਹਾ ਵਰਗੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ, ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੰਭੀਰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਨਹਿਰੂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਬਾਰੇ ਸ਼ਬਦ-ਆਡੰਬਰ ਦੀ ਸੁਰ ‘ਚ ਸੁਰ ਮਿਲਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਲਟ, ਐਂਡਰਸਨ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ

ਹੈ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਖਿੱਤੇ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਜੋ ਤਿੰਨ ਵੱਡੀਆਂ ਸਲਤਨਤਾਂ-ਮੌਰੀਆ, ਗੁਪਤ ਅਤੇ ਮੁਗਲ-ਉੱਭਰੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਉਸ ਸਮੁੱਚੇ ਭੂਗੋਲਿਕ-ਰਾਜਸੀ ਖਿੱਤੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੈਂਦੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ‘ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਜ਼ੋਰ’ ਆਪਣੀ ਬਸਤੀ (ਇਕ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜਨੀਤਕ) ਇਕਾਈ ਬਣਾਇਆ; ਜਿਸ ‘ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ’ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨਹਿਰੂ ਦੀ ‘ਭਾਰਤ ਦੀ ਖੋਜ’ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਉਹ ਤੱਤ ਪੱਖੋਂ ਯੂਰਪੀ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਹੀ ‘ਭਾਰਤ’ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਈ ਹਕੀਕਤ ਬਣਿਆ ਸੀ।

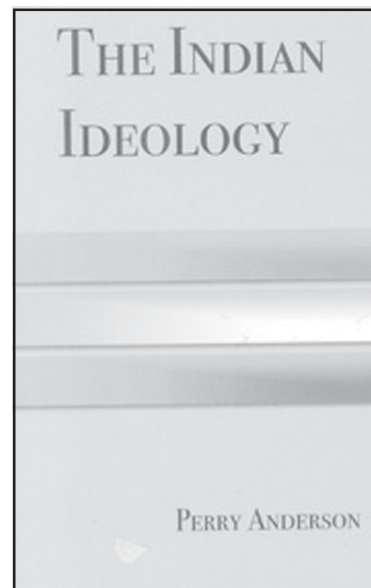
ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸਤਾ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਖਾਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਰੂ ਵਿਚਾਰਾਂ, ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਜਮ੍ਹਾਂ-ਜੋੜ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੁਕਤਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਨਕਸ਼ ਉਭਾਰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਵਜੋਂ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਸਰਗਰਮੀਆਂ। ਦੂਜਾ, 1945 ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ‘ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ’ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਮਹਾਂਨਾਸ਼ ਦਰਮਿਆਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਵਲੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਹੱਥ ਸੱਤਾ ਦਾ ਤਬਾਹਦਲਾ। ਤੀਜਾ, ਆਖਰੀ ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਉੱਭਰਿਆ ਭਾਰਤ ਰਾਜ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਜੋ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਅਹਿਮ ਕੇਂਦਰ ਬਣਿਆ। ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਪੰਜ ਦਲੀਲਾਂ ਹਨ ਜੋ ਅਜੋਕੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਵਾਇਤੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਿਰੋਲ ਮਿੱਥ ਹੈ ਕਿ ਉੱਪ-ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਛੇ ਹਜ਼ਾਰ ਵਰ੍ਹੇ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ। ਦੂਜੀ, ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਕੌਮੀ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਓੜਕ ਇਸ ਲਈ ਤਬਾਹੀ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ। ਤੀਜਾ, ਮੁਲਕ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਮੁੱਖ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਾਂਗਰਸ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ; ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਇਸ ਲਈ ਦੋਇਮ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਚੌਥੀ, ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਲਈ ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਉਸ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਸੰਦੇਹਪੂਰਣ ਹੈ ਜਿੰਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਵੀਂ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੰਸਦੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਜਾਤਪਾਤੀ ਨਾਬਰਾਬਰੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਸਗੋਂ ਇਹ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਬਣਾਉਂਦੀ।

ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹਿਰੂ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ ‘ਤੇ ‘ਧਰਮ ਨਿਰਪੇਖ’ ਹੋਣਾ ਕੋਈ ਮਾਅਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਉਹ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਿੰਦੂ ਰਿਹਾ। ਨਹਿਰੂ, ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਕੇ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਮਸਲਨ, ਉਹ ਪੂਨਾ ਸਮਝੌਤੇ ਸਮੇਂ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਦਲਿਤਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਚੋਣ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਬਲੈਕਮੇਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਖਾਮੋਸ਼ ਰਿਹਾ। ਫਿਰ 1950ਵਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ‘ਚ ਉਸ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਮੁੱਲ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦੇਣ ‘ਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ। ਨਹਿਰੂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰੂਪ ‘ਚ ਸਮਝਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਅਮਲੀ ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ‘ਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ‘ਚ ਲੇਖਕ 1947 ‘ਚ ਸਾਂਝੇ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਸਵਾਲ ‘ਤੇ ਨਹਿਰੂ ਵਲੋਂ ਮੁਖਰਜੀ ਅਤੇ ਮਹਾਂ ਸਭਾ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਹੰਕਾਰਵਾਦ ਭੜਕਾਉਣ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਦੀ ਸਮਝ ਹੈ ਕਿ ਨਹਿਰੂ ਦੇ ਉਲਟ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬੋਸ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ‘ਚ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਹਿੰਦੂ-ਮੁਸਲਿਮ ਏਕਤਾ ਉਸਾਰਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ‘ਚ ਵਿਲੱਖਣ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਕੀਤੀ ਸੀ; ਜਦਕਿ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਫੰਡ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮਾਰਵਾੜੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਜੀ.ਐੱਮ. ਬਿਰਲਾ ਦੀ ਸਲਾਹ ‘ਤੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਫਿਰਕਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਏਕਤਾ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ‘ਚ ਅੜਿੱਕਾ ਡਾਹਿਆ ਸੀ।

ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਪਬਲਿਕ ਸੈਕਟਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਉੱਤਰ-ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਆਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਹਿਰੂ ਦੀ

ਖਾਸ ਵਿਲੱਖਣ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨਹਿਰੂ ਦਾ ਪਬਲਿਕ ਸੈਕਟਰ ਨਿੱਜੀ ਸਰਮਾਏ ਜਾਂ ਵੱਡੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਸਗੋਂ ਇਸ ਦਾ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਲੇਖਕ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਨਹਿਰੂ ਉਦਾਰ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦਾ ਹਮਾਇਤੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਦੋ ਨਾਂਹਪੱਖੀ ਪਹਿਲੂ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲਟ ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ: ਨਹਿਰੂ ਹਕੂਮਤ ਵਲੋਂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਉੱਪਰ ਕਬਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਮੁਲਕ ਦੀ ਬੌਧਿਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਡੰਗੀ ਗਈ। ਲੇਖਕ ਇਸ ਤੱਥ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਣੇ ਹਾਲਾਤ ‘ਚ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਰਾਜਾ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਮਣੇ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਇਲਹਾਕ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਉੱਪਰ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਨਹਿਰੂ ਵਜ਼ਾਰਤ ਵਲੋਂ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੇ ਬਗ਼ੈਰ

ਹੀ ਫਟਾਫਟ ਉਸ ਦੇ ਨਾਂ ‘ਤੇ ਫਰਜ਼ੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਇਲਹਾਕ ਦਾ ਸਬੂਤ ਬਣਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹੀ ਉਹ ਫਰਜ਼ੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਕਸ਼ਮੀਰ ਉੱਪਰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਛੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਜਦਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਅਵਾਮ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ ਕਰ ਕੇ ਵੀ ਕਦੇ ਰਾਏ-ਸੁਮਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਾਈ ਗਈ। ਦੂਜਾ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖ਼ਾਨਦਾਨ ਲਈ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਬਣਨ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜਿਆ ਜੋ ਕਿਵੇਂ ਵੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਲੇਖਕ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੌਧਿਕ ਕਾਬਲੀਅਤ ਪੱਖੋਂ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨਹਿਰੂ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਆਗੂਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ ਸੀ। ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਰਚਨਾਤਮਕ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹਿਰੂ ਰਸਮੀ ਵਿਦਵਾਨਤਾ ਦੀ ਘਾਟ, ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਮਿੱਥਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਲਗਾਓ, ਸਮਾਜ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਮੁਜੱਸਮਾ ਸੀ।

ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਤੀਜਾ ਕਾਂਡ ‘ਗਣਰਾਜ’ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਂਡਰਸਨ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਗਣਰਾਜ ਦੀ ਤਾਮੀਰ ਜਿਸ ਹਾਲਾਤ ਉੱਪਰ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਲਟਾਏ ਬਗ਼ੈਰ ਸੱਤਾ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ। ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਤੰਤਰ ਤੇ ਫ਼ੌਜ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਸਗੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੇ ਦਮਨ ਦੇ ਤੰਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੀ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਵੀ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਖਾਸ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਆਧਾਰਤ ਇਕਾਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ

ਪੇਰੀ ਐਂਡਰਸਨ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਨ ਕਰਨਗੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਗਣਰਾਜ ਬਾਰੇ ਜਸ਼ਨਾਂ ਵਰਗੀ, ਕੱਟੜ ਆਮ ਰਾਏ ਸਿਰਜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਅਕਹਿ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਘੋਰ ਅਨਿਆਂ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ, ਐਂਡਰਸਨ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਕਰਤਾ-ਧਰਤਾ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਢਾਂਚਾਗਤ ਵਿਗਾੜਾਂ ਅਤੇ ਡੂੰਘੇ ਸਮਾਜੀ ਤੁਅੱਸਬਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਤੋਂ ਕੰਨੀ ਕਤਰਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ, ਸ਼ਾਂਤ ਚਿੱਤ ਹੋ ਕੇ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਮਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ‘ਪਰਜਾ’ ਦੇ ਸੱਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦਾ ਹੱਕ ਹਾਸਲ ਸੀ। ‘ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਸ ਅਦਾਰੇ ਵਿਚੋਂ ਭਾਰਤੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ, ਇਹ ਉਸ ਅਦਾਰੇ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਗੋਂ ਬੇਪੀਆਂ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ।’ (ਸਫ਼ਾ 106) ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ 395 ਵਿਚੋਂ 250 ਧਾਰਾਵਾਂ ਸਿੱਧੀਆਂ 1935 ਦੇ (ਬਾਲਡਵਿਨ ਕੈਬਨਿਟ ਦੇ ਬਣਾਏ) ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਵਿਚੋਂ ਅੱਖਰ-ਅੱਖਰ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਸੁਨੀਲ ਖਿਲਨਾਨੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਜੀ ਸੰਰਚਨਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ‘ਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਬਹੁਤ ਸੰਕੀਰਨ ਇਕਾਈ ਸੀ ਜਿਸ ਉੱਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉੱਚ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਕੁਲੀਨ ਵਰਗ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਲੋਂ ਬਣਾਇਆ ਸੰਵਿਧਾਨ ਆਮ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਿਸੇ ਕਲੱਬ ਹਾਊਸ ਦੇ ਨੇਮਾਂ ਦੀ ਤਰਜ਼ ‘ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੇ ਚੋਣ ਵਿਗਾੜਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ ਲੇਖਕ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਪਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ‘ਜੋ ਜਿੱਤਿਆ ਉਹੀ ਸਿਕੰਦਰ’ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਹੈ।

‘ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨਤਾ ਵਿਚ ਏਕਤਾ’ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਹਕੂਮਤ ਹੇਠ ਖੇਤਰੀ ਹਕੂਮਤਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ‘ਨਿਵੇਕਲੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ’ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਵਲੋਂ ਇਸ ‘ਏਕਤਾ’ ਦੀ ਰਾਖੀ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸਮਾ ਕਹਿ ਕੇ ਵਡਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਝਦਾਰੀ ‘ਭਾਰਤੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ’ ਦਾ ਅਹਿਮ ਅੰਗ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ-ਆਡੰਬਰ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।’ (ਸਫ਼ਾ 114) ‘ਅਖੰਡਤਾ’ ਦੀ ਰਾਖੀ ਦੇ ਕ੍ਰਿਸਮੇ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੇਖਕ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਵਲੋਂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਦੇ ਅਵਾਮ ਉੱਪਰ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵਰਤਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਭਿਆਨਕ ਕਹਿਰ ਦੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਸਵੈ-ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੱਕ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੇਖਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਗਾ ਵਫ਼ਦ ਨੂੰ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਯਕੀਨ-ਦਹਾਨੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਾਰਿਸਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੋ ਵਿਸਾਰ ਛੱਡਿਆ ਹੈ: ‘ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮੇਰਾ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋ, ਪਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਪਰ ਦਬਾਅ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ।’ (ਸਫ਼ਾ 121)

ਨਹਿਰੂ ਸਮੇਤ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ ਬਹੁਤ ਵਡਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਵਾਲੇ ਗ਼ੋਰ-ਪੱਛਮੀ ਜਗਤ ਅੰਦਰ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਜਮਹੂਰੀ ਹਕੂਮਰਾਨ ਹਨ, ਪਰ ਲੇਖਕ ਨਹਿਰੂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪਹਿਲੂ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ: ‘ਨਹਿਰੂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤੀ ਕੌਮਵਾਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਆਮ-ਰਜ਼ਾ ਕੌਮ ਦੇ ਉਸ (ਨਹਿਰੂ) ਦੇ ਤਸੱਵਰ ਨਾਲ ਬੇਮੇਲ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ, ਉਸ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪਛਤਾਵੇ ਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਚਲ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਖੁਦ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਇੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੋਟ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸੰਗੀਨਾਂ ਸਨ।’ (ਸਫ਼ਾ 133) ਉਸ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਏਕਤਾ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਕਲ ‘ਚ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਨੂੰ ਜੁਰਮ ਐਲਾਨ ਕੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ਬੰਦੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। (ਇਹ ਪੇਸ਼ਬੰਦੀ ਨੂੰ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਜ਼ਾਲਮ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਨਹਿਰੂ ਆਪਣੇ ਵਾਰਿਸਾਂ ਅੱਗੇ ਬਹੁਤ ਬੌਣਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।) ਉਸ ਨੇ ਬੰਗਾਲ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ 1818 ਦੀ ਇਹਤਿਹਾਤੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਜ਼ਾਲਮ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਤਰੰਤ ਅਪਣਾਉਂਦਿਆਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ।

ਲੇਖਕ ‘ਭਾਰਤੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ’ ਦੇ ਤੀਜੇ ਅਹਿਮ ਅੰਗ, ਧਰਮ ਨਿਰਪੇਖਤਾ, ਬਾਰੇ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਧਰਮ ਨਿਰਪੇਖ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਰੂਪ ‘ਚ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਹਿੰਦੂ ਕੋਡ ਬਿੱਲ ਰਾਹੀਂ ਵਿਆਹ ਪ੍ਰਥਾ ‘ਚ ਨਾਬਰਾਬਰੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਛੁਆਛਾਤ ਉੱਪਰ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਈ ਗਈ, ਪਰ ਜਾਤਪਾਤ ਨੂੰ ਆਂਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਇਆ ਸੀ: ‘ਉਹੀ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ, ਉਹੀ ਪੁਰਾਣੇ ਦਾਬੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅੱਜ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਚਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਭੇਦਭਾਵ ਅੱਜ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅੱਜ ਸ਼ਾਇਦ ਵੱਧ ਭੈੜੇ ਰੂਪ ਵਿਚ।’

ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸੇ ‘ਭਾਰਤੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ’ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ‘ਤਿੱਕਤੀ’ (ਜਮਹੂਰੀਅਤ, ਧਰਮਨਿਰਪੇਖਤਾ ਤੇ ਏਕਤਾ) ਬਾਰੇ ਮੋਹਰੀ ਵਿਚਾਰਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ ਲੇਖਕ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਪੱਖ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ‘ਚ ਅਹਿਮ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹੀ ਤੇਵਰ ਸਿਆਸੀ ਆਲੋਚਨਾ ‘ਚ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਕਸਫੋਰਡ ਕੰਪੈਨੀਅਨ ਟੂ ਪਾਲਿਟਿਕਸ ਨਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜੋ ਅੱਜ ਦੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੋਹਲੇ ਤਾਂ ਗਾਉਂਦਾ ਪਰ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਜਾਬਰ ਨੀਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਮੋਸ਼ ਹੈ।

ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਵੱਡੀ ਕਮੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਖੱਬੀ ਪਿਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਪਤਚੋਲ ਹੇਠ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਆਦਿਕਾ ‘ਚ ਲੇਖਕ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਤਾਕਤ ਵਜੋਂ ਖੱਬੀ ਪਿਰ ਦੀ ‘ਸਿਆਸੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ’ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਪਕੜ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਆਦਿਕਾ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਐਂਡਰਸਨ ਇਹ ਸਲਾਹ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਖੱਬੀ ਪਿਰ ਨੇ ਬੌਧਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਉੱਪਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾਉਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੌਰ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅੰਬੇਡਕਰ ਤੇ ਪੇਰੀਅਰ ਵਾਂਗ ਵੱਧ ਪਤਚੋਲੀਆ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਲੇਖਕ ਸੁਚੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀਆਂ ਹਕੀਕਤਾਂ ਬਹੁਤ ਪੇਚੀਦਾ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਈ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਨਹੂਸ ਹਨ। ‘ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਬਸਤੀਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਆਜ਼ਾਦ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਵਚਨ ਉਸ ਲਈ ਨਸ਼ਾ ਵੀ ਹੋ ਨਿੱਬੜਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਹ ਖ਼ਤਰਾ ਵੱਧ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।...ਅੱਜ ਲੋੜ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਬਣਾਏ ਅਤੀਤ ਦੇ ਮੋਹ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ‘ਚ ਮੌਜੂਦਾ ਇਸ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਮੁਕਤ ਹੋਈਏ।’ ‘ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦੀ ਦਿਆਨਤਦਾਰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਅੱਜ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਐਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਉੱਭਰੀ ਅਜੋਕੀ ਮਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਤੰਦਰੁਸਤ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।...ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹਾਂ ਇਸ ਦੀ ਮੂਲ ਬਣਤਰ ਵਿਚ ਹਨ।’ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪਾਠਕ ਲੇਖਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ, ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਵਲੋਂ ਆਪੇ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਲਈ ਘੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਮਾਮ ਮਿੱਥਾਂ ਜੋ ਸਹਿਜ ਬੋਧ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਲਈ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਬਿਹਤਰੀ ਦੀ ਸੋਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਜਸਬੀਰ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਬਣੇ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ. ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ

ਜਲੰਧਰ: ਐਨਆਰਆਈ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਬਾਜ਼ੀ ਮਾਰ ਗਏ। ਕੁੱਲ ਪੋਲਿੰਗ ਹੋਈਆਂ 1624 ਵੋਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਨੂੰ 657, ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹੋਅਰ ਨੂੰ 460 ਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨਾਰੰਗਪੁਰ ਨੂੰ 452 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਸ. ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਨੇ ਦੋ ਵਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਹੇ ਸ. ਹੋਅਰ ਨੂੰ 197 ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ ਜਦਕਿ 55 ਵੋਟਾਂ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਦੁਬਈ ਤੋਂ ਬਣੇ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਦੁਬਈ ਤੋਂ ਸਭਾ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭੁਗਤੇ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਦੁਬਈ ਤੋਂ ਸਭਾ ਦੇ ਬਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਬਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੁਬਈ ਦੇ ਐਨਆਰਆਈਜ਼ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਬਣਵਾਉਣ ਲਈ ਸ. ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਜੁਟੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਵੀ ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਸਨ ਤੇ ਕੁਲ ਵੋਟਾਂ 2435 ਪਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ 1624 ਵੋਟਾਂ ਹੀ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਲਗਾਤਾਰ ਘਟ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਭਾ ਦੇ ਕੁੱਲ 18,735 ਦੇ ਕਰੀਬ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ 1624 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਵੋਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਐਮ.ਪੀ. ਵਰਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ

ਵੀ ਅਹਿਮ ਐਨਆਰਆਈ ਨੇ ਸਭਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਲਈ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ। ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹੋਅਰ ਦੀ ਹਮਾਇਤ 'ਤੇ

ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਐਮ ਪੀ ਵਰਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਫ਼ਦ ਸਮੇਤ ਸਿਰਫ਼ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ।

ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੀ ਕਿ ਸਭਾ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਹੀ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਆਂ। ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨੌਮਨੀ ਵੀ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਸਭਾ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਨੌਮਨੀ ਦੇ ਵੋਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਐਨਆਰਆਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਨੇ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨਾਰੰਗਪੁਰ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਸੱਦ ਕੇ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚ ਸਹਿਮਤੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ। ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨਗੇ। ਐਨਆਰਆਈਜ਼ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਪਹਿਲ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਆਨ ਲਾਈਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਭਾ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਆਈ ਖੜੋਤ ਨੂੰ ਤੋੜਨਗੇ। ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਪਹਿਲ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੱਲ ਕਰਨਗੇ।

ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ 'ਤੇ ਲੱਗਾ ਸਵਾਲੀਆ ਨਿਸ਼ਾਨ

ਜਲੰਧਰ: ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਵਰਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਐਨਆਰਆਈ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹੋਈ ਚੋਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲੀਆ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣ ਲਈ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਰ ਮੋਰੀਆਂ ਬੰਦ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਸਲ ਐਨਆਰਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਦੁਬਈ ਤੋਂ ਆਏ ਪਰਵਾਸੀ ਵੋਟਰਾਂ ਵੱਲ ਸੀ। ਦੁਬਈ ਤੋਂ ਬਣੇ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪੰਜ ਹਾਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਵੀ ਨਹੀਂ ਖਰਚੇ ਸੀ। ਕਈ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਫੀਸ ਤਾਂ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਧਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਭਾ ਦੇ 18735 ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ 1624 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੋਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।

ਧਰਮ ਦੀ ਆੜ ਵਿਚ ਜਾਅਲੀ ਵੀਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਇਕ ਭਾਰਤੀ ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਵੀਜ਼ਾ ਫਾਰਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ 37 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਸਜ਼ਾ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਿਸਕਾਲਸਨ ਸੂਬੇ ਦੇ ਮਿਲਵਾਕੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਇਕ ਮੰਦਰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਮਿਲਵਾਕੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਸਾਗਰਸੇਨ ਹਲਦਰ ਉਰਫ਼ ਗੋਪਾਲ ਹਰੀਦਾਸ ਨੂੰ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਭਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀਆਂ ਤੋਂ ਮੋਟੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਲੈ ਕੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਰਕਰ ਵੀਜ਼ੇ ਲੁਆਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਵੀਜ਼ੇ 'ਆਰ-1' ਵੀਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗੋਪਾਲ ਹਰੀਦਾਸ ਗੋਡੀਆ ਵੈਸਨਵ ਸੁਸਾਇਟੀ (ਜੀਵੀਐਸ) ਦਾ ਬਾਨੀ, ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸੀਈਓ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਹੈ। 32 ਸਾਲਾ ਹਲਦਰ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏਗਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਪੇਸ਼ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਲਦਰ ਨੇ ਦੋ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ

ਆਰ-1 ਵੀਜ਼ਿਆਂ ਅਧੀਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ।

ਇਹ ਨਾਗਰਿਕ ਜੀਵੀਐਸ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਪੁਜਾਰੀ ਬਣਾ ਕੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਜਾਂਚ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜੂਨ 2010 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਓਹਾਰੇ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ

ਏਅਰਪੋਰਟ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਪੁੱਜਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੇ ਸਾਮਾਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਛਾਣ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮਿਲੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਪਾਸਪੋਰਟ, ਹੋਰ ਪਛਾਣ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਹੋਮਲੈਂਡ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਹਲਦਰ ਜੀਵੀਐਸ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਵੀਜ਼ਾ ਘੁਟਾਲੇ ਦੀ ਸਕੀਮ ਵਿਚ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਵਜੋਂ ਵਰਤਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਤੋਂ ਆਰ-1 ਵੀਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ 30,000 ਡਾਲਰ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਹੋਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਿਸਟਮ ਵੇਚਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਲੈਣੀ ਹੋਈ ਅੱਖੀ

ਟੋਰਾਂਟੋ: ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਮੁਲਕ ਅੰਦਰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਆਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਥੋਂ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਨ ਲਈ ਕਈ ਵਰ੍ਹੇ ਉਡੀਕਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਵਾਸ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ ਉਡੀਕ ਨੌਂ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਥਾਈ ਸ਼ਹਿਰੀ (ਪੀਆਰ) ਆਵਾਸੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ ਤੇ ਕਾਗਜ਼ੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ 21 ਮਹੀਨੇ ਹੋਰ ਲਗਦੇ ਸਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਵਿਚ ਉਹ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਸੀ।

ਆਵਾਸ ਮਹਿਕਮੇ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਮਈ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਰਖਾਸਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਸਫ਼ਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਤਰੀ ਫਾਰਮ ਤੇ ਟੈਕਸ ਰਿਟਰਨਾਂ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਬੰਦੇ ਦਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਣਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਮਹਿਕਮੇ ਮੁਤਾਬਕ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸੱਤ ਮਈ ਤੋਂ 28 ਸਤੰਬਰ ਤਕ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਲਈ 60 ਹਜ਼ਾਰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਅਗੇਤਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 11 ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕੁਝ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਤਰੀ ਪੱਤਰ ਭੇਜੇ ਗਏ। ਆਵਾਸ ਮੰਤਰੀ ਜੇਸਨ ਕੈਨੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਆਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਤਾਦਾ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਇਸ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੇ ਨਿਭੇਤੇ ਲਈ ਬੋਝ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਕਤ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਲਬਰਟਾ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਕਿਰਪਾਨ ਪਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ

ਕੈਲਗਰੀ (ਬਿਊਰੋ): ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ (ਡਬਲਯੂਐਸਓ) ਤੇ ਅਲਬਰਟਾ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੂਬੇ ਅਲਬਰਟਾ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਪਾਨ ਪਹਿਨਣ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਪਾਬੰਦੀ ਹਟਾ ਕੇ ਨਵੇਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਜਿਹੜਾ ਸਿੱਖ ਵਿਅਕਤੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਕਿਰਪਾਨ ਪਹਿਨ ਕੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੰਜ ਕਕਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸਵੈ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਰਪਾਨ ਪਹਿਨੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਵੀ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ।

ਅਲਬਰਟਾ ਦੇ ਸਿੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਨਮੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਤੇ ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਲੀਗਲ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰ ਬਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜ ਕਕਾਰ ਪਹਿਨੇ ਹੋਣੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣਗੇ। ਮਿਆਨ ਸਮੇਤ ਕਿਰਪਾਨ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 7.5 ਇੰਚ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਿਰਪਾਨ ਨੂੰ ਕੰਪਤਿਆਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਪਹਿਨਿਆ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਕਿਰਪਾਨ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਪਾਬੰਦੀ ਦਾ ਕੇਸ ਉਸ ਵੇਲੇ ਮੀਡੀਏ ਦੀਆਂ

ਸੁਰਖੀਆਂ ਬਣਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ 2008 ਵਿਚ ਕੈਲਗਰੀ ਦੇ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਤਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘੂ ਨੂੰ ਕਿਰਪਾਨ ਪਹਿਨੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਇਕ ਕੇਸ ਵਿਚ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਹ ਗਵਾਹੀ

ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਸ. ਸਿੰਘੂ ਇਹ ਕੇਸ ਅਲਬਰਟਾ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਸਥਾ ਕੋਲ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੇਸ਼ਕ ਉੱਟਾਰੀਓ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਪਾਨ ਪਹਿਨਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਸੀ ਫਿਰ ਵੀ ਅਲਬਰਟਾ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਹੱਕ ਲੈਣ ਲਈ ਤਕਰੀਬਨ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਕਰਨੀ ਪਈ।

ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੱਲ ਕਰਾਉਣ ਵਿਚ ਸ. ਮਨਮੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦਾ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਰਿਹਾ। ਸ. ਤਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਲੰਬਾ ਪੈਂਡਾ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਇਸ ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਕਿਰਪਾਨ ਨੂੰ ਅਲਬਰਟਾ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲੀ ਹੈ।

ਹਰਿੰਦਰ ਤੱਖਰ ਨੇ ਵੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਬਣਾ ਦੇਣਾ ਸੀ ਇਤਿਹਾਸ...

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਓਟਾਰੀਓ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਹਰਿੰਦਰ ਤੱਖਰ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੂਬੇ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੱਥੋਂ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਆ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਉਜਲ ਦੋਸਤਾ ਮਗਰੋਂ ਉਹ ਦੂਜੇ ਭਾਰਤੀ-ਕੈਨੇਡੀਆਈ ਹੋਣੇ ਸਨ ਜੋ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਰਵਉੱਚ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਪੁੱਜੇ ਹੋਣ। ਲੰਘੇ ਦਿਨੀਂ ਜਦੋਂ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਲਈ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚ ਚਾਰ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚੋਂ ਹਰਿੰਦਰ ਤੱਖਰ ਨੇ ਸਾਂਦਰਾ ਪੁਪਾਟੋਲੋ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭੁਗਤਦਿਆਂ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ।

ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਕੈਬਲੀਨ ਵਾਇਨ ਦੇ ਡਾਲਟਨ ਮੈਕਗਿੰਟੀ ਦੀ ਥਾਂ ਓਟਾਰੀਓ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਦੇ ਆਸਾਰ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਕੈਬਲੀਨ ਤੇ ਸਾਂਦਰਾ ਵਿਚਾਲੇ ਸਿੱਧੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚੋਂ ਕੈਬਲੀਨ ਜੇਤੂ ਰਹੀ ਸੀ।

ਫੈਡਰਲ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਡਾਲਟਨ ਨੇ ਖੁਦ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 24 ਫਰਵਰੀ, 2000 ਵਿਚ ਐਨਡੀਪੀ ਵੱਲੋਂ ਉਜਲ ਦੋਸਤਾ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਭਾਰਤੀ-ਕੈਨੇਡੀਆਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਿਆ ਸੀ। ਬੀਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਦੂਜਾ ਵੱਡਾ ਸੂਬਾ ਹੈ। ਦੋਸਤਾ 5 ਜੂਨ, 2001 ਤਕ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹੇ ਸਨ। 2200 ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿਚ ਆਖਰੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਕੇ ਹਰਿੰਦਰ ਤੱਖਰ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਸ ਨੇ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਵੀ ਦਿੱਤਾ। ਆਲੋਚਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਮੋਟੇ ਜਿਹੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਕੈਨੇਡੀਆਈਆਂ ਲਈ ਸਨ। ਮਿਸੀਸਾਗਾ-ਐਰਿਨਡੋਲ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦੇ

ਹਰਿੰਦਰ ਤੱਖਰ ਨੇ ਉਹ ਸਮਾਂ ਵੀ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ 1974 ਵਿਚ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਪੁੱਜਿਆ ਸੀ ਤੇ

ਉਸ ਨੇ 1.85 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਇਕ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਖਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ 61 ਸਾਲਾ ਸਾਬਕਾ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਨੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮਾਰਚ 2018 ਤਕ ਓਟਾਰੀਓ ਦਾ 11.9 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਘਾਟਾ ਖਤਮ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੀਮਾ ਵਰਤਮਾਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲੋਂ ਇਕ ਸਾਲ ਅਗਾਊਂ ਹੈ।

ਮਿਸੀਸਾਗਾ ਰਹਿੰਦਾ ਤੱਖਰ ਸ਼ਾਦੀਸ਼ੁਦਾ ਤੇ ਦੋ ਧੀਆਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਹੈ। ਹਰਿੰਦਰ ਤੱਖਰ-ਇਕਨਾਮਿਕਸ, ਪੋਲੀਟੀਕਲ ਸਾਇੰਸ ਵਿਚ ਮਾਸਟਰ ਡਿਗਰੀ ਤੇ ਇੰਗਲਿਸ਼, ਇਕਨਾਮਿਕਸ, ਪੋਲੀਟੀਕਲ ਸਾਇੰਸ ਵਿਚ ਅੰਡਰ ਗਰੈਜੂਏਟ ਹੈ। ਉਹ ਸਰਟੀਫਾਈਡ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ (ਸੀਐਮਏ) ਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਵਜੋਂ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਵਕਾਰੀ ਸਟੇਟ ਮੈਰਿਟ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਮਿਲਿਆ ਤੇ ਬੈਚਲਰ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਇਕਨਾਮਿਕਸ ਵਿਚੋਂ ਫਸਟ ਰਿਹਾ।

ਰੌਟਮੈਨ ਸਕੂਲ ਆਫ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ (ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਟੋਰਾਂਟੋ) ਤੇ ਸੂਲਿਕ ਸਕੂਲ ਆਫ ਬਿਜਨਸ (ਯਾਰਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) ਤੋਂ ਉਸ ਨੇ ਡਿਗਰੀਆਂ ਤੇ ਡਿਪਲੋਮਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਹੋਰ ਵਧਾਈ। ਉਹ 2000 ਵਿਚ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟਸ ਦੀ ਸੁਸਾਇਟੀ (ਐਫਸੀਐਮਏ) ਦਾ ਫੈਲੋ ਵੀ ਰਿਹਾ। ਅਕਤੂਬਰ 2003 ਵਿਚ ਉਹ ਓਟਾਰੀਓ ਵਿਚ ਵਿਧਾਇਕ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ 2007 ਵਿਚ ਵੀ ਉਹ ਜਿੱਤ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਸ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਓਟਾਰੀਓ ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਆਵਾਜਾਈ ਮੰਤਰੀ ਬਣਿਆ। ਫਿਰ ਓਟਾਰੀਓ ਦਾ ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਤੇ ਉੱਦਮਾਂ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਮੰਤਰੀ ਬਣਿਆ, ਫਿਰ ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਤੇ ਖਪਤਕਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਉਤਕ ਜੂਨ 2009 ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਮੰਤਰੀ ਬਣਿਆ।

ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਮੌਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਨੇ ਖਾ ਲਿਆ ਪੰਜਾਬ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਬਿਊਰੋ): ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਦਲ ਬਦਲੀ ਤੇ ਮੌਕਾਪ੍ਰਸਤ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੈ। ਹੁਕਮਰਾਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਲ ਬਦਲੀ ਨੂੰ ਏਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਬੰਦੇ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਆਪਣਾ ਸਿਆਸੀ ਚੋਲਾ ਬਦਲਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਿਚ ਪੱਕੇ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਵੀ ਦਲ ਬਦਲੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

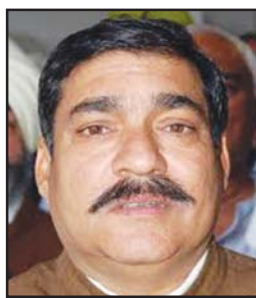
ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਾਲ ਹੀ ਦੌਰਾਨ ਦਲ ਬਦਲੀ ਕਰਕੇ ਜਥੇਦਾਰ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਕਈ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਅਹੁਦਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮੋਗਾ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਜੋਗਿੰਦਰ ਪਾਲ ਜੈਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੇਅਰਹਾਊਸਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਤੇ ਫਿਰ ਟਿਕਟ, ਦੀਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਮੰਗਤ ਰਾਮ ਬਾਂਸਲ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚੇਅਰਮੈਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇਸ ਰੁਝਾਨ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਕਾਡਰ ਵਿਚ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵੀ ਆਈ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸਬੂਤ ਮੋਗਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਦੌਰਾਨ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਲੁਕਵੇਂ

ਜੋਗਿੰਦਰ ਪਾਲ ਜੈਨ

ਦੀਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ

ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ

ਜਗਬੀਰ ਬਠਾੜ

ਰੂਪ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਨ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ ਤਾਂ ਦਲ ਬਦਲੀਆਂ ਦਾ ਦੌਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚੱਲਿਆ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕਈ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮੰਗਤ ਰਾਮ ਬਾਂਸਲ, ਨਰੇਸ਼ ਕਟਾਰੀਆ, ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ, ਦੀਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਛੱਡ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ

ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵੀ ਕਈ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਖੋਰਾ ਲੱਗਿਆ। ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ, ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਦਰਪੁਰਾ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਦਾ ਸਾਥ ਛੱਡ ਕੇ ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ।

ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੇ ਸਾਥੀ ਰਹੇ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਲੁਹਾਰਾ ਨੇ ਵੀ ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰ ਲਈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਦਲ ਬਦਲੀ ਆਮ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਦੀ ਸੱਜੀ ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਜਗਬੀਰ ਬਠਾੜ ਤੇ ਕੁਸ਼ਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਵੀ ਝੱਟਪਟ ਕਾਂਗਰਸੀ ਬਣ ਗਏ।

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਾਹਨੀ ਵਰਗੇ ਆਗੂ ਜੋ ਲਗਾਤਾਰ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਟਿਕਟ 'ਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣਦੇ ਆਏ ਨੇ ਕਾਡਰ ਆਧਾਰਤ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਵਿਚ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਲਾਈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੁਤਬਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਿੰਡ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਡੋਲੀ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਹੱਥ ਫੜ ਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਪੁੱਤਰ ਜਸਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨੀ ਇਕ ਵਾਰੀ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ

ਦਲ ਵਿਚ ਬਿਲਕੁਲ ਹਾਸੀਏ 'ਤੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਹਕੂਮਤ ਸਮੇਂ ਸੀਪੀਆਈ. ਦੇ ਦੋ ਵਿਧਾਇਕ ਨੱਥੂ ਰਾਮ ਤੇ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਕੁੱਤੀਵਾਲ ਕਾਮਰੋਡਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕਾਂਗਰਸੀ ਬਣ ਗਏ ਸਨ।

ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਗਰਮ ਖਿਆਲੀ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਰਹੇ ਕਈ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਲੰਘੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਲਕੱਤਾ ਵਰਗੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਇਕ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲਿਬੜਾ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਵਿੱਧ ਤੋੜ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਬਦਲੇ ਟਿਕਟ ਦੇ ਕੇ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਮਰਹੂਮ ਚੌਧਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਸਮੇਤ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਸ ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਜ ਵਿਚ 'ਆਇਆ ਰਾਮ ਤੇ ਗਿਆ ਰਾਮ' ਵਾਲਾ ਜੁਮਲਾ ਕਾਫ਼ੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਢੁਕਣ ਲੱਗੀ ਹੈ।

ਅਯੁੱਧਿਆ ਦੀ ਵਿਵਾਦਤ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਦੇ ਹੁਕਮ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿਚ ਵਿਵਾਦਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੇੜੇ 67 ਏਕੜ ਥਾਂ 'ਤੇ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪੁਟਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਦੌਰਾਨ ਛੇਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ

ਜਸਟਿਸ ਆਫਤਾਬ ਆਲਮ ਤੇ ਜਸਟਿਸ ਰੰਜਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇਸਾਈ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੁਣਾਏ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਪੁਟਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਟੇਟਸ ਕੋ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੇੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵਿਵਾਦਤ ਥਾਂ ਵਿਖੇ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਉੱਤੇ ਤਰਪਾਲਾਂ ਤੇ ਰੱਸੀਆਂ

ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਤੇ ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਹਦਾਇਤ 'ਤੇ 2003 ਤੋਂ ਹਰ ਪੰਦਰਵਾਂਤੇ ਇਸ ਥਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਦੋ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਲੀਫ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਸਬੰਧੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤੀਆਂ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਅਯੁੱਧਿਆ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਰਾਮ ਜਨਮਭੂਮੀ-ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਹੁਣ ਕਿਉਂਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਦੋ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਫੈਜ਼ਾਬਾਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਥਾਂ ਤਰਪਾਲਾਂ ਤੇ ਰੱਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 18 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਵੱਧ ਫਲ ਖਾਓ ਤੇ ਖੁਸ਼ ਰਹੋ

ਮੈਲਬਰਨ: ਤਾਜ਼ਾ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਵੱਧ ਫਲ ਖਾਣ ਦੀ ਆਦਤ ਨਾਲ ਨੌਜਵਾਨ ਸਹਿਜ, ਖੁਸ਼ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵੀ ਵਧੇਗੀ। ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਅਟਾਰਗੋ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਡਾ. ਤਾਮਲਿਨ ਕੋਨਰ, ਡਾ. ਕੈਰੋਲੀਨ ਹੋਰਵਥ ਤੇ ਬੋਨ ਵਾਈਟ ਦੀ ਇਹ ਖੋਜ 281 ਨੌਜਵਾਨਾਂ (20 ਸਾਲ ਉਮਰ) 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 21 ਦਿਨ ਇੰਟਰਨੈਟ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਭੋਜਨ ਸਬੰਧੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਖੋਜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਭਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ, ਲਿੰਗ, ਭਾਰ, ਕੱਦ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਗਈ। ਇਸ ਵਿਚ ਵੇਲੇ-ਕੁਵੇਲੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ 21 ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਨੌਂ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਤੇ ਨੌਂ ਨਾਂਹ-ਪੱਖੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਵੇਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਡਾਇਰੀ ਵਿਚ ਲਿਖਦੇ ਵੀ ਰਹੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੇ ਖਾਣੇ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿੰਨੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਫਲ ਤੇ ਸ਼ੱਕਰ ਮੇਵੇ ਖਾਧੇ ਹਨ ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਜੂਸ ਪੀਤਾ ਹੈ। ਡਾ. ਕੋਨਰ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੱਧ ਫਰੂਟ ਖਾਧਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਿਨ ਉਹ ਵਧੇਰੇ ਸਹਿਜ ਤੇ ਖੁਸ਼ ਰਹੇ।

ਜੇ ਅਸੀਂ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਹਾਂ, ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਕੇ ਵਿਖਾਓ: ਭਾਜਪਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਿੰਦੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ 'ਹਿੰਦੂ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ' ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਵਾਂ ਉਪਰ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਵਿਖਾਉਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਿੰਦੇ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਟਿੱਪਣੀ ਉਪਰ ਧਾਰੀ ਚੁੱਪ ਉਪਰ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫਿਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਿੰਦੇ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਜਿਹੜੀ ਮੁਹਿੰਮ ਛੇਤੀ ਹੈ, ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਿੰਦੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ

ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸੁੱਟਦੇ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਿੰਦੇ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਆਰਐਸਐਸ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਨੂੰ ਸਹਿ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵੋਟ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜਨਾਥ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਬੰਬ ਧਮਾਕਾ ਤੇ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿਚ ਫੜੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਕਦੇ ਸੰਘ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਹੋਣ ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸੰਘ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਬਹੁਤ ਗਲਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਅਫਸੋਸ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਉਥੋਂ ਦੀਆਂ ਭਾਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਿੰਦੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਉਪਰ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

AB Translation Services

Translation services available for Punjabi, Hindi and other Indian languages. Get translated your documents for immigration purpose.

Also available editing services for Punjabi.

ਆਪਣੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

Ph: 847-359-0746

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਸੰਦ-ਡੀ ਜੇ ਮਾਵੀ

DJ MAVI

Professional entertainment for all occasions

DJ, M.C, Laser Lights, Large Sound Systems

We also offer: Dhol Players, Bhangra Dancers, and Up-Lighting Ohio, Indiana, Kentucky, Michigan, West Virginia, Tennessee, Illinois

ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀ, ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ, ਜਨਮ ਦਿਨ, ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨਾਂ, ਸਵੀਟ-16, ਮਹਿੰਦੀ-ਸੰਗੀਤ, ਜਾਗੋ ਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ...

We will make your event memorable for years to come 10 years of experience** Top of the line equipment **More than 75,000 Songs **Up to 10,000 Watts of Sound**

ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਮੌਕਾ ਵੱਡਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਛੋਟਾ, ਡੀ ਜੇ ਮਾਵੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

ਫੋਨ: 513-885-1679

Deejaymavi@yahoo.com WWW.DJMAVI.NET

Freeway Travel Inc

ਸਸਤੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ, ਖਰਾ ਸੌਦਾ, ਬਿਹਤਰ ਸਰਵਿਸ

Call Raju

Tel: 773-973-0200

Fax: 773-973-0557

2542 W Devon Ave. Chicago IL 60659

Individual & Business Taxes, Accounting, Payroll & Financial Consulting Services.

ਆਪਣੇ ਟੈਕਸ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਦਾਇਰ ਕਰੋ

ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਗੁਜਰਾਤੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ। ਟੈਕਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਲਾਹ ਮੁਫਤ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਪਾਸ 10 ਸਾਲ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ।

ਟੈਕਸ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ

Ph: 248-982-2036

Fax: 616-855-5575

Office Location

38969 Cheshire Drive, Northville, MI, 48167

Email : jhand_mohan@yahoo.com; or info@SinghTaxServices.com For More Detail check our web site at :www.SinghTaxServices.com

Mohan Singh M.COM, MBA (Finance), ACA Master in Taxation. IRS Enrolled agent, Notary Public

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚੋਣਾਂ

ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਵਲੋਂ ਲਾਏ ਗਏ ਬੇਤੁਕੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਸੱਚ ਕੀ ਹੈ?

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਉਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਾਬਜ਼ ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਛਪਵਾਏ ਆਪਣੇ ਇਸਤਿਹਾਰ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਉਤੇ ਬੇਤੁਕੀ ਇਲਜ਼ਾਮਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਜਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਆਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਖੁਦ ਫਸ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੋਝਲਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਪਰ ਗਲਤੀ ਮੰਨਣ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸਿੱਖ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀਆਂ 10 ਫਰਵਰੀ 2013 ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਦਿਸਦੀ ਹਾਰ ਨੂੰ ਭਾਂਪਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਲੋਕ ਅਜਿਹੀ ਦੁਸ਼ਣਬਾਜ਼ੀ ਰਾਹੀਂ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਾਂ ਧੋਖਾ ਦੇ ਹੀ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਵੀ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਇਸ ਭਰਮ ਵਿਚ ਹਨ ਕਿ ਇੰਜ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖ ਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਬੇਚਾਰਗੀ ਦਿਖਾ ਕੇ ਇਹ ਸੰਗਤ ਕੋਲੋਂ ਹਮਦਰਦੀ ਦੀ ਵੋਟ (ਸਿੱਖੀ ਵੋਟ) ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਣ।

ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੀਬੀ ਸੁਖਦੇਵ ਕੌਰ ਘੁਮਾਣ, ਭਾਈ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਝੱਟੂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਹੋਈਆਂ ਭੁੱਲਾਂ ਲਈ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਦੇ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਂਦੇ, ਸੰਗਤ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਮੁਹਾਰਤ ਵਾਲੇ ਸੱਜਣਾਂ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਂਦੇ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਸਗੋਂ ਬੀਬੀ ਸੁਖਦੇਵ ਕੌਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਉਪਰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਪੱਕਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਫੈਸਲੇ ਲੁਕ ਕੇ ਬੰਦ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿਚ ਕਰਨ ਲਗ ਪਏ। ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਲਈ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ (ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ) ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ (ਇੰਟਰਕਾਮ, ਸਕਿਉਰਟੀ ਕੈਮਰਾ ਸਿਸਟਮ, ਨੈਟਵਰਕ ਆਦਿ) ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦਫਤਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਗਲਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਲਈ ਗੈਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰਾਨਾ ਯਤਨ ਕੀਤੇ। ਨਾਲ ਹੀ (ਸਾਡੇ ਸਮੇਤ) ਹਰ ਉਸ ਬੰਦੇ ਉਪਰ ਇਲਜ਼ਾਮ ਥੋਪਣ ਲੱਗ ਪਏ ਜਿਸ ਨੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਰਾਹ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਬੀਬੀ ਘੁਮਾਣ ਅਤੇ ਭਾਈ ਝੱਟੂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਤਰਸ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ ਬੜੀ ਹੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਬਾਕੀਆਂ 'ਤੇ ਮੜ੍ਹ ਦਿਤੇ ਪਰ ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤੱਥ ਦੱਸਣੇ ਭੁੱਲ ਗਏ:

2012 ਦਾ ਦੂਜਾ ਕੋਰਟ ਕੇਸ ਕਿਉਂ ਹੋਇਆ?

ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥਦ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ 29,000 ਡਾਲਰ ਬੀਬੀ ਸੁਖਦੇਵ ਕੌਰ ਘੁਮਾਣ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਝੱਟੂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਥਾਂ ਸਿਰ ਲਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁਰਦ-ਬੁਰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵਾਰ ਵਾਰ ਪੁਛਣ 'ਤੇ ਵੀ ਜੁਆਬ ਮਿਲਦਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਾ ਬਚਿਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਸੇਵਕ ਸ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਝੱਜ ਨੂੰ ਇਹ ਖੁਰਦ-ਬੁਰਦ ਕੀਤੀ ਮਾਇਆ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਕਢਵਾਉਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਉਣਾ ਪਿਆ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬੀਬੀ ਘੁਮਾਣ ਅਤੇ ਭਾਈ ਝੱਟੂ ਨੂੰ ਖੁਰਦ-ਬੁਰਦ ਕੀਤੀ 29,000 ਡਾਲਰ ਦੀ ਇਹ ਰਕਮ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਵੇਂ ਅਕਾਊਂਟ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਗਲਤੀ ਮੰਨਣ ਦੀ ਥਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਵੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰੇ 'ਤੇ ਕੇਸ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਸੰਗਤ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਘੱਟਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸੱਚ ਕੀ ਹੈ?

1. ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਹੋਰ-ਫੇਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੁਤੰਤਰ ਆਡਿਟ (Independent Audit) ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰਾ ਕਾਗਜ਼-ਪੱਤਰ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ। ਲੇਕਿਨ ਵਾਰ ਵਾਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੀਬੀ ਘੁਮਾਣ ਅਤੇ ਭਾਈ ਝੱਟੂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 'ਹੱਤਕ ਅਦਾਲਤ' (contempt of court) ਦੇ ਦੋਸ਼ ਅਧੀਨ ਬੀਬੀ ਘੁਮਾਣ ਨੂੰ 24 ਜਨਵਰੀ 2013 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂਘਰ ਦੀ ਸਟੇਜ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਵਾਰ ਵਾਰ ਬੁਨ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਰੁਧ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਹੋ

ਗਿਆ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ 24 ਜਨਵਰੀ 2013 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਬੀਬੀ ਘੁਮਾਣ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਇਸ ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ ਬਾਰੇ ਪੁਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਵਕੀਲ ਕੋਲੋਂ ਮੁਆਫੀ ਵੀ ਮੰਗੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦੇ 4 ਬਕਸੇ (ਕੁਲ 39) ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੁਜਦੇ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ ਵੇਖਣਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਇਸ ਬੁਨ ਲਈ ਉਹ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਕਦੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਦੇ ਹਨ?

ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਆਪਣੀ ਇਸ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਲੁਕਾਉਣ ਲਈ ਬੀਬੀ ਘੁਮਾਣ ਅਤੇ ਭਾਈ ਝੱਟੂ ਨੇ 2 ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਗੋਲਕ 'ਤੇ ਤਕਰੀਬਨ 700 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਦਾ ਬੋਝ ਪਾਇਆ। ਇਖਲਾਕ ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖਰਚਾ ਗੁਰੂ ਕੀ ਗੋਲਕ ਵਿਚੋਂ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿਚੋਂ ਦਿੰਦੇ। ਜੇ ਗੁਰੂਘਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸੱਜਣ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਤਾਂ ਨਾ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਇਹ ਖਰਚੇ ਹੁੰਦੇ।

2. ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸੇਵਕ ਇਕ ਬੀਬੀ ਵਲੋਂ ਬਿਲਡਿੰਗ ਫੰਡ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ 4000 ਡਾਲਰ ਦੀ ਰਕਮ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਫੰਡ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਫੰਡ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਹੋਈ ਘਾਟ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਉਪਰ ਕੱਟ ਵੱਢ ਕਰਕੇ ਇਹ ਰਕਮ ਉਸ ਖਾਤੇ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ।

3. ਆਪਣੇ ਇਸਤਿਹਾਰ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਗਤ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਸੀ ਕਿ ਕੇਸ ਟਰਾਇਲ ਉਤੇ ਜਾਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਂਦਾ। ਪੁੱਛਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਭਲਾ ਜਾਣ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦਿੱਤਾ? ਪਰ ਸੱਚ ਕੀ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਸੁਣ ਲਓ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਬਰਦਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਰਾਇਲ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਫਿਰ ਭਲਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿਉਂ ਨਾ ਮੰਨੀ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਦਾਨ ਕਿਉਂ ਅਜਾਈ ਗਵਾਇਆ?

4. ਮਹਿੰਗਾ ਵਕੀਲ ਕਰਨ ਬਾਰੇ: ਸੰਗਤ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਵਕੀਲ ਮਾਰਕ ਸਰਗਿਸ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਫੀਸ ਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ 285 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਪੁਛਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੋ ਹੋਰ ਵਕੀਲ 285 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਅਤੇ 400 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਦੇ ਖਰਚੇ ਉਪਰ ਕਿਉਂ ਕੀਤੇ ਗਏ? 3 ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਪੈ ਗਈ ਸੀ? ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਲੁਕਾਉਣ ਲਈ! ਬਾਕੀ ਵਕੀਲ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਮਹਿੰਗਾ ਲਗਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਵਕੀਲ ਨਾ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕੀ ਮਜਬੂਰੀ ਸੀ?

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਸਬੂਤ ਸਾਡੀ ਵੈਬਸਾਈਟ www.chicagosikh.com ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ!

ਇਸਤਿਹਾਰ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 2010 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਸ. ਝੱਜ ਅਤੇ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਹੀ ਮੁੱਖ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸਨ ਜੋ ਸਭ ਫੈਸਲੇ ਲੈਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਜਦੋਂਕਿ ਸੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ. ਝੱਜ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕਦੀ ਵੀ ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਸਨ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਬੱਲੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਸ. ਝੱਜ ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਤਾਂ ਹੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਹੋਈ ਕਥਿਤ ਹੋਰਾ-ਫੇਰੀ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਹੀ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਜਿਸ ਦਾ ਪਤਾ ਸੀ। ਜਿਉਂ ਹੀ ਚੋਣਾਂ ਬਾਰੇ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਖੁਦ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਪੈਸੇ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਨਾਲ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਏ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੀਬੀ ਘੁਮਾਣ ਨੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਦੀ ਵੋਟ, ਵੋਟਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੰਘ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਲਿਸਟ ਉਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਵਰਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੱਜਣਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰਾ-ਫੇਰੀ ਨਹੀਂ, ਸ਼ਾਇਦ ਪੁੰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ!

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰਾ-ਫੇਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਸੀ ਆਈ ਸੀ ਲਈ ਸ. ਮੱਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਸ. ਮੱਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅਸਰ ਰਸੂਖ ਵੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰ ਰਹਿ ਚੁਕੇ ਸਨ ਤੇ ਚੰਗੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਿੱਤਾ ਚੁਕੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਉਹ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਝੱਟੂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਵੀ ਸਨ। ਸੋ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਵੋਟ ਵੀ ਸੀ। ਇੰਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਹੋਰਾ-ਫੇਰੀ ਵੀ ਇਸ ਚੰਗੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅੱਗੇ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਈ।

ਪਿਛਲੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ: ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੋਏ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕੇਸ ਕਿਸੇ ਗੋਰੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ 3 ਤੋਂ 4 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਹਉਮੈ ਨੂੰ ਪੱਠੇ ਪਾਉਣ ਲਈ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦੇਣ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਝੱਜ ਅਤੇ ਹੁੰਦਲ ਧੜੇ ਨੇ ਹੋਈਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੋਂ ਤੋਂ ਸੰਗਤ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੌਣ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਨਵੰਬਰ 2011 ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦਾ ਚੰਗਾ ਭਲਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਤੀ ਨਾ ਛੱਡੀ। ਫਿਰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਪਰ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਹਉਮੈ ਲਈ ਗੁਰੂ ਕੀ ਗੋਲਕ ਦਾ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਚਾਰ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਬਰਬਾਦ ਕਰਕੇ।

ਰਹੀ ਗੱਲ ਸ. ਝੱਜ ਤੇ ਬਾਬ ਹੁੰਦਲ ਦੇ ਅੱਜ ਮਿੱਤਰ ਹੋਣ ਦੀ! ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਵਾਲੇ ਇਹ ਲੋਕ ਸ਼ਾਇਦ ਭੁਲ ਗਏ ਹੋ ਕਿ ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਚੋਣ ਹੁੰਦਲ ਧੜੇ ਵਲੋਂ ਲੜੀ ਤੇ ਜਿੱਤੀ ਸੀ ਤੇ ਅੱਜ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਮ ਮਿੱਤਰ ਹੈ। ਸ. ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਆਹੂਜਾ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਲ ਧੜੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹੇ ਪਰ ਅੱਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧੜੇ ਵਿਚ ਹਨ। ਹੋਰ ਸੁਣੋ, ਇਹ ਲੋਕ ਬਾਬੇ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਸਾਰਾ ਟਿੱਲ ਲਾਈ ਬੈਠੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦੇ ਬੇਹਦ ਨਜ਼ਦੀਕ ਰਹੇ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨਾਲ ਅੱਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਾਸ ਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚੋਣ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਕਾਗਜ਼ ਵੀ ਭਰੇ। ਇਹ ਉਹੀ ਸੱਜਣ ਹੈ ਜੋ ਬਾਬਾ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਖਾਸਮਖਾਸ ਭਗਤ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਆਈਲੈਂਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਜਾਹਰਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੰਗਤ ਦੀ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਖੜੇ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਟੀਮ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹੋਏ ਕੇਸ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਨੇ ਬਾਬੇ ਦਾ ਹੀ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੱਜਣਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਬਾਰੇ ਉਂਗਲ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਹੇਠ ਸੋਟਾ ਜ਼ਰੂਰ ਫੇਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਕ ਹੋਰ ਸੁਖਸ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਪੰਥਕ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਈ ਰੂਪ ਬਦਲ ਚੁਕਾ ਹੈ, ਵੀ ਬਾਬੇ ਦਾ ਖਾਸ ਭਗਤ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੀ ਛਕਿਆ। ਵਿਗੜ ਜਾਣ 'ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭੰਗ ਵੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਗੁਰੂ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਸਿਰਫ ਬਾਬੇ ਦਾ ਹੀ ਛਕਿਆ ਹੋਵੇ। ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਵਾਲੇ ਭਲਾ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਕੋਈ ਮਿਹਣਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮਿਹਣਾ ਮਾਰਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੁੰਦਲ ਹੋਰੀ ਦਸ-ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲੈ ਕੇ ਦੂਸਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ, ਉਹ ਤਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਕੇ ਨਿੰਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਇਹ ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਦੂਸਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਸਿਰਫ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਨਾਲ ਜਾ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਭੁੱਲ ਗਏ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸਾਥ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਹਣਾ ਮਾਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਕੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਾ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਗੁਰੂ ਘਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਗਏ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਉਥੋਂ ਕੁਝ ਲੱਭ ਜਾਵੇ।

ਆਪਣੇ ਇਸ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬੜਾ ਜੋਰ ਲਾਇਆ, ਬੜੀਆਂ ਤਿਕਤਮਬਾਜ਼ੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਕੌਮ ਤੇ ਧਰਮ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਪਰ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਹੁੰਗਾਰਾ ਨਾ ਭਰਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਗਤ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਦੋ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਝਗੜਾ ਸੀ। ਤੁਹਾਡੀ ਇਹ ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਕਿਸੇ ਦੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੁਣਦੀ, ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕੰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਧਰਦੀ, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ 'ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ' ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੰਗਤ ਨੇ ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਤਾਕਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਉਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣ ਉਪਰ ਲਾ ਦਿੱਤੀ।

ਫੇਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਵਾ ਲਈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਤੋਂ ਓਹਲਾ ਰੱਖ ਕੇ। ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤਾਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਤਾਂ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹਨ, ਸਿਆਸਤ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਭਲਾ ਇਸ ਸਲੇਟ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਪੈ ਗਈ?

ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲੱਗ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਲੋਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਵਰਤ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਵਾਲੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ?

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ, ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਰੂਪ ਨੂੰ ਪਛਾਣੋ ਅਤੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਝੂਠ ਦਾ ਮੂੰਹ ਤੋੜਵਾਂ ਜਵਾਬ ਦਿਓ।

ਵਲੋਂ: 'ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਸਿੱਖਸ' ਅਤੇ 'ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਇੰਟੈਗਰਿਟੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ'

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ

“ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜਰੂਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜੀ”

1. ਗੁਰੂ ਘਰ ਅੰਦਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਸੇਵਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ, ਤੁਹਾਡੀ ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਕਮਾਈ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਕੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲੱਖ ਮਿਹਨਤਾਂ ਕਰਕੇ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹੋ, ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਦੇ ਇਹ ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸੌਖਿਆਂ ਹੀ ਪੰਡਾ ਬੰਨ ਕੇ ਵਕੀਲਾਂ ਅੱਗੇ ਰੱਖ ਆਏ, ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਕੁਰਸੀ ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਹਉਮੈ ਨੂੰ ਪੱਠੇ ਪਾਉਣ ਲਈ। ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕੁਰਸੀ ਦੇ ਇਸੇ ਲਾਲਚ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਗੁਰੂ ਦੀ ਗੋਲਕ ਦਾ 3 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫੂਕ ਚੁਕੇ ਹਨ।

ਜੇ ਸਿਆਣਪ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਂਦੇ ਅਤੇ ਹਉਮੈ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠਦੇ ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਾਹੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਚੋਣ ਲੜ ਲੈਂਦੇ, ਸੰਗਤ ਕੋਲੋਂ ਫਤਵਾ ਲੈ ਲੈਂਦੇ। ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਕਾਰਜ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਦੁਬਾਰਾ ਚੁਣ ਲੈਣਾ ਸੀ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਕੀ ਸੰਗਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਸਮਝੌਤਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਾ ਮੰਨੀ। ਕੀ ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਵਾਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚੋਂ ਇਸ ਇਬਾਰਤ ਨੂੰ ਕਦੀ ਮਿਟਾ ਸਕਣਗੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਹਉਮੈ ਖਾਤਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਐਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ।

2. ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਟ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਏਜੰਟ ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਦੀ ਇਸੇ ਜੁੱਡਲੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਖੁਦ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਦੇ ਇਕ ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਸਪਾਂਸਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸਪਾਂਸਰਾਂ ਵਜੋਂ ਛਪਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਰਾਬ ਵੀ ਵਰਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੇਲੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਉਹੀ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ ਮੁਜਾਹਰੇ ਕਰਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

3. ਇਹ ਲੋਕ ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਨਾਹਰੇ ਵੀ ਮਾਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਫਿਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਚੱਕਰ ਵੀ ਅਰਾਮ ਨਾਲ ਲਾ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ, ਇਹ ਮਾਜਰਾ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਪਿਛੇ ਜਿਹੇ ਇਕ ਰਾਗੀ ਜਥੇ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਪੋਰਟਰਾਂ ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਬੈਨਰ ਅੱਗੇ ਖੜੇ ਹੋ ਕੇ ਫੌਟੋ ਖਿਚਵਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕੀਤਾ, ਕਾਹਦੇ ਲਈ?

4. ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਇਕ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਸਿਆਸੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕੁਝ ਸੰਗਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਵੀ ਬਣਵਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਆਪਸੀ ਧੌਕੇ-ਮੁਕੀ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸੰਗਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਲੱਥ ਗਈਆਂ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਐਸ. ਆਰ. ਐਸ. ਇਕ ਨਾਨ-ਪ੍ਰਾਫਿਟ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਬੈਨਰ ਬੱਲੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ

ਨਾਲ ਨਾਨ-ਪ੍ਰਾਫਿਟ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਸਟੇਟਸ ਖੁਸ਼ਣ ਦਾ ਡਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕੰਮ ਸਮਝਦਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਜਾਂ ਪੰਥਕ ਸੋਚ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ?

5. ਇਹ ਵੀ ਹਕੀਕਤ ਹੈ ਕਿ ਸੰਗਤ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਮੈਂਬਰ ਸਿਆਸੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਬਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿਚ ਗਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਤੇ ਬਾਦਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪਿੰਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਪਰ ਹੈਰਾਨੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਤੋਂ ਇਕ ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੀਡਰ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਵਿਚ ਇਕ ਪੰਥਕ ਸੁਪੋਰਟਰ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਅਹੁਦਾ ਦੇਣ ਲਈ ਆਇਆ ਤਾਂ ਬਹੁਤੇ ਪੰਥਕ ਸੁਪੋਰਟਰ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੀ ਉਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਬਲਕਿ ਫੋਟੋਆਂ ਖਿਚਵਾਉਂਦੇ ਵੀ ਦੇਖੇ ਗਏ।

6. ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਨਾਨ ਪ੍ਰਾਫਿਟ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਬਾਰੇ ਖਬਰ ਛਪੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਇਕ ਕਮਰਾ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਪੰਥਕ ਸਲੇਟ ਨੂੰ ਇਹ ਹਮਾਇਤ ਇਸੇ ਕਮਰੇ ਦੇ ਇਵਜ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਸ ਗੈਰ-ਮੁਨਾਫਾ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਕਮਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ?

ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੀਬੀ ਸੁਖਦੇਵ ਕੌਰ ਘੁਮਾਣ ਅਕਸਰ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਮੋਹ-ਮਾਇਆ ਦੇ ਤਿਆਗ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਆਪ ਅਜੇ ਤਕ ਮਾਈਕ ਦਾ ਮੋਹ ਤਿਆਗ ਨਹੀਂ ਸਕੇ। ਸਮਾਗਮ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਨਿਜੀ-ਬੀਬੀ ਜੀ ਝੱਟ ਮਾਈਕ ਫੜ ਕੇ ਬੋਲਣ ਤੁਰ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਅੱਗੋਂ ਉਹ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਭਾ ਸਕਣਗੇ?

ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਬੀਬੀ ਸੁਖਦੇਵ ਕੌਰ ਘੁਮਾਣ, ਭਾਈ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਝੱਟੂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਫਸਾਦੀ ਅਤੇ ਅਖੌਤੀ ਖਾੜਕੂਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਉਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰੀ ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਉਪਰ ਆਪਣਾ ਕਬਜ਼ਾ ਛੱਡਣ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ 10 ਫਰਵਰੀ 2013 ਨੂੰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਮੁੜ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣ ਬੈਠੇ ਹਨ।

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ, ਸਾਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤੀ ਜੁਆਬਦੇਹ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਮੁਹਾਰਤ ਤੇ ਤਜਰਬੇ ਵਾਲੇ ਸੱਜਣਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਸਾਫ ਹੈ ਕਿ ਬੀਬੀ ਸੁਖਦੇਵ ਕੌਰ ਘੁਮਾਣ, ਭਾਈ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਝੱਟੂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਜੋ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੰਗਤ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਹਿਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਸੰਗਤ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਸਿੱਖਸ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਇੰਟੈਗਰਿਟੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਸੂਝਵਾਨ ਸਾਂਝੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਬਖਸ਼ਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਪਈ ਵਿਥ ਨੂੰ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਮੇਟ ਕੇ ਅੱਗੋਂ ਤੋਂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਵਲੋਂ: ਸਮਰਥਕ-ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਸਿੱਖਸ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਇੰਟੈਗਰਿਟੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ

INDIAN BAZAAR

ਇੰਡੀਅਨ ਬਜ਼ਾਰ

ਸ਼ਾਨਦਾਰ
ਉਦਘਾਟਨ

ਸੰਘਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਸੋਂ ਵਾਲੇ ਗਰੀਨਵੁਡ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵਾਂ ਨਕੋਰ ਸਟੋਰ

ਸ਼ਾਨਦਾਰ
ਉਦਘਾਟਨ

334 S. Emerson Ave., GREENWOOD, IN 46143

Ph: 317-534-5151, 317-997-9140

**GRAND
OPENING**

**Special
SALE!!!**

- Sher Atta: \$7.99
- Golden Temple Atta: \$9.99
- Aashirvaad Atta 20 lb- \$8.99
- Apna Products 95% off!
- Masoor Dal 4lb- \$3.49,
- Channa Dal 4 lb- \$2.99,
- Kala Chana 4 lb- \$2.99,
- Kabuli Channa 4 lb- 3.99,

- Moong Dal 4 lb- \$3.99,
- Maggi Masaala Noodles (3 for \$1)
- Amul Ghee 2 lb- \$11.49
- Britannia Suji Toast- \$1.29
- Gazab Bhujia- \$.99
- Mango Plum King Brand- \$1.99
- Jenil Tea 400 grams- \$1.99

And many more things.

ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣਾ ਗਰੋਸਰੀ ਸਟੋਰ-ਇੰਡੀਅਨ ਬਜ਼ਾਰ

ਆਪਣੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਾਓ

DESIGNER LEHANGAS,
SUITS, SAREES,
KIDS WEAR

**ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਲਹਿੰਗੇ,
ਸੂਟ ਤੇ ਸਾੜੀਆਂ**

ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਭਾਂਤ-ਸੁਭਾਂਤੀਆਂ ਪੁਸ਼ਾਕਾਂ

**Preet
BOUTIQUE**

ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀ ਦੇ
ਸ਼ਗਨਾਂ ਲਈ ਕਲੀਰੇ,
ਗਾਨੇ, ਸੁਰਮੇਦਾਨੀ,
ਕਿਰਪਾਨ, ਕਲਗੀ,
ਸਿਹਰਾ, ਚੂੜਾ,
ਜਾਗੋ ਮਟਕੀ,
ਪਰਾਂਦੀ, ਸ਼ਗਨਾਂ ਦੀ
ਪਲੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਭ
ਕੁਝ ਮਿਲਦਾ ਹੈ

ACCESSORIES AVAILABLE

KALIREY, FANCY RAKHI, GAANA, SURMA DANI, KIRPAN, KALGI,
BRIDAL PURSE, SEHRA, CHOORA, JAAGO MATKI, PRANDI,
SHAGUN PLATE, GADVI, SHAGUN HANKY, MATEL BANGLES, GLASS BANGLES

DRESESS ON RENT

CALL US : 317-886-4858, 317-603-4018, 317-332-1387

E-mail : spkaurus@yahoo.co.in

ਚੋਣਾਂ ਕਿ ਜੰਗ

ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਬਣੀ ਸਿਆਸੀ ਜੰਗ

ਐਤਕੀਂ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਨਾ ਰਹੀਆਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਬਿਊਰੋ): ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰੇ ਸਿੱਖ ਜਗਤ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਝੰਡਾ ਝਲਾਉਣ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਨੇ ਇਸ ਵਾਰ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਰਨਾ ਧੜੇ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਲੱਭੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪੂਰਾ ਤਾਣ ਲਾਇਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਬਨਾਮ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਟੱਕਰ ਹੋ ਨਿਬੜੀਆਂ।

ਇਸ ਚੋਣ ਵਿਚ ਪੈਸੇ, ਸਰਕਾਰੀ ਤਾਕਤ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੇ ਲੋਕ ਲਭਾਊ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਕੇ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਇਸ ਵਾਰ ਚੋਣ ਵੱਕਾਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਬਣਾ ਕੇ ਲੜੀ ਤੇ ਜਿੱਤ ਲਈ ਹਰ ਹਰਬਾ ਵਰਤਿਆ। ਉਧਰ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਨਾ ਧੜੇ ਨਾਲ ਤੌਰਨ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖੁਦ ਜਾ ਕੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਕਾਫੀ ਰੌਲਾ ਵੀ ਪਾਇਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਸਿਆਸੀ ਜੰਗ ਵਾਂਗ ਲੜੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਚੋਣ ਦੌਰਾਨ ਹਿੰਸਾ ਵੀ ਹੋਈ ਤੇ ਖਿੱਚ-ਧੂਹ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਵੀ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਚੋਣ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਾਮ ਲਸ਼ਕਰ ਨਾਲ ਮਹੀਨਾ ਭਰ ਦਿੱਲੀ ਡੇਰੇ ਲਾਈ ਰੱਖੇ। ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਇਕ-ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਰਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਿਆ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਿਆਸੀ ਪੈਂਠ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹੋ ਨਿਬੜੀ।

ਇਸ ਚੋਣ ਵਿਚ 275 ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਨਿਤਰੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਦਿੱਲੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਦੇ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ.ਕੇ., ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਿੱਤ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਦਲ ਬਦਲੀ ਦਾ ਰੁਝਾਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ 'ਤੇ ਵੀ ਵੱਡਾ ਅਸਰ ਪਾਵੇਗੀ। ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਐਕਟ ਵਿਚ ਦਲ ਬਦਲੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦੋ-ਫਰੋਖਤ ਤੇ ਵਫਾਦਾਰੀਆਂ ਬਦਲਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਸਚਾਈ ਹੈ ਜੋ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਨਤੀਜੇ ਆਉਂਦਿਆਂ ਸਾਰ ਛਿੜ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਪੈਸੇ ਪੱਖੋਂ ਭਰਪੂਰ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤੀ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦਾ ਕੰਮਕਾਜ ਚਲਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲੱਗਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚ ਕਰਕੇ ਵਫਾਦਾਰੀਆਂ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਦੰਗਿਆਂ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਲੜਦੇ ਰਹੇ ਵਕੀਲ ਐਚ.ਐਸ. ਫੂਲਕਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਫਾਦਾਰੀਆਂ ਬਦਲਣ ਦਾ

ਸਿਲਸਿਲਾ ਬੀਤੇ ਵਿਚ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਐਤਕੀਂ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਵਾਪਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਇਕ ਧਿਰ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਗਰੁੱਪ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨਾਲ ਰਲ ਸਕਦੇ ਹਨ।

2007 ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀਕੇ ਜੋ ਹੁਣ ਬਾਦਲ ਧੜੇ ਨਾਲ ਹਨ, ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੰਥਕ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਛੇ ਮੈਂਬਰ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਸਰਨਾ ਗਰੁੱਪ ਨਾਲ ਜਾ ਰਲੇ ਸਨ। ਪੁਸਤਕ "ਆਈ ਅਕਿਊਜ਼ ਦਿ ਐਂਟੀ ਸਿੱਖ ਵਾਇਲੈਂਸ ਆਫ 1984" ਦੇ ਲੇਖਕ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕੀਤੀ ਬਾਡੀ ਸਿੱਖ ਚੇਤਨਾ ਲਹਿਰ ਜਿੱਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਲ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਏਜੰਡੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਦੀ ਹੈ।

ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ

(ਦਿੱਲੀ ਯੂ.ਕੇ.) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਕੇਂਦਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਰਵਾਹ, ਦਸਮੇਸ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟੈਕਨੋ ਦਾ ਵੱਕਾਰ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲੱਗਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਿੱਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਖਰਚਾ ਕੀਤਾ।

ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਲਈ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਬਣਾਏ 449 ਪੋਲਿੰਗ ਬੁਥਾਂ ਵਿਚੋਂ 53 ਬੁਥਾਂ ਨੂੰ ਅਤਿਅੰਤ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਤੇ 128 ਪੋਲਿੰਗ ਬੁਥਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਦੇ 45, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਦਿੱਲੀ) ਦੇ 42 ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੇ ਦੋ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਕੇਂਦਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਦੇ 16, ਦਸਮੇਸ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਦਿੱਲੀ-ਯੂ.ਕੇ.) ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ 18 ਤੇ ਤਕਰੀਬਨ 150 ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਸਨ ਪਰ ਕੁਲ ਵੋਟਿੰਗ 40 ਫੀਸਦੀ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਹੀ ਰਹੀ।

ਦਲਬਦਲੀ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਨਿਰਲੋਚਤਾ ਨਾਲ ਦਲ ਬਦਲਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੇਖੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਤਾਂ ਇਥੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ। ਐਤਕੀਂ ਸਥਿਤੀ ਵੱਖਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਗਰੁੱਪ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਧੜੇ ਵੱਲ ਖਿਸਕਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪੀ.ਐਸ. ਸਰਨਾ ਦੇ ਭਰਾ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਟੁੱਟੇਗਾ ਨਹੀਂ। ਬਾਦਲ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ.ਕੇ. ਦਾ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਪਰ ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵਾਪਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਖਿੱਚ-ਧੂਹ ਦੌਰਾਨ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਦੀ ਮੌਤ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਵਾਰਡ 25 (ਹਲਕਾ ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਗ) ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਇਲਾਕੇ ਪੱਛਮਪੁਰੀ ਵਿਖੇ ਬਾਦਲ ਧੜੇ ਦੇ

ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਮਨ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ

ਨਾਲ ਖੁਦ ਵੀ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਡਿਊਟੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਦੂਜੇ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਵੋਟਰ ਦੀ ਵੋਟ ਨੂੰ ਜਾਅਲੀ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਵੋਟਰ ਬਿਨਾਂ ਵੋਟ ਪਾਏ ਪੋਲਿੰਗ ਬੁਥ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਚਲਾ ਗਿਆ ਪਰ ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਨੰਦ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਹੋਰਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਅੰਦਰ ਆ ਕੇ ਬਹਿਸ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤੇ ਖਿੱਚ-ਧੂਹ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਹਸਪਤਾਲ ਪੁੱਜੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਯੂਥ ਵਿੰਗ) ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਨੀਠੀਆ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦਾ ਸਾਥ ਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇ ਤਾਂ ਪੋਲਿੰਗ ਬੁਥ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਮੁਤਾਬਕ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹਾਰਟ ਅਟੈਕ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਸਰਨਾ) ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਪੋਲਿੰਗ ਬੁਥ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਵੋਟਾਂ ਬਟੋਰਨ ਖਾਤਰ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅੰਦਰ ਧੜੇਬੰਦੀ ਉਭਾਰੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਬਿਊਰੋ): ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਵਾਅਦੇ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਪੈਦਾ ਕੁਝ ਤਣਾਵ ਨੇ ਕਈ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਹਨ। ਜਿੱਤ ਲਈ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਰਣਨੀਤੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਧੜੇਬੰਦੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਦੂਰ ਭਵਿੱਖ ਭਿਆਨਕ ਸਿੱਟੇ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਰੀ ਤੇ ਪੇਡੂ, ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਪਕਿਸਤਾਨੀ, ਵਪਾਰੀ ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਵਰਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਖਿਲਾਫ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਭੜਕਾਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਜੋ ਜੇਤੂ ਧਿਰ ਲਈ ਵੱਡੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕਰਨਗੇ। ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਸਰਬਉੱਚਤਾ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹਨ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਸਾਰੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਤੇ ਗੁਰਪੁਰਬ

ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵੱਲੋਂ ਕੈਲੰਡਰ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਹੋਰ ਤਖਤਾਂ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਇਹ ਪੈਂਤੜਾ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲੇ ਹਨ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਰਬਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ।

ਸਰਨਾ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬਾਦਲ ਰਲ ਕੇ ਸੱਜੇ-ਪੱਖੀ ਬਾਡੀ ਆਰਐਸਐਸ ਦਾ ਏਜੰਡਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਦਲਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਜਿਤਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੱਖ ਕੇਵਲ ਗੁਰੂ ਕੀ ਗੋਲਕ (ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ 50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ) 'ਤੇ ਹੈ।

ਐਤਕੀਂ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਗੈਰ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਦਾ ਟਕਰਾਅ ਵੀ ਉਭਰਿਆ

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 'ਪੰਜਾਬ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ' ਵਾਲਾ ਮੰਤਰ ਵੀ ਭਾਰੂ ਰਿਹਾ। ਸਰਨਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਸਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਿੱਖ 1947 ਦੀ ਵੰਡ ਮੌਕੇ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ ਵਸੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਵਪਾਰੀ ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਿੱਖ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨ ਹੈ। ਬਾਦਲ ਧੜੇ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਹਿ 'ਤੇ ਸਰਨਾ, ਭੂਗੋਲਿਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਜੱਟ-ਸਿੱਖ ਬਨਾਮ, ਗੈਰ-ਜੱਟ ਟਕਰਾਅ ਵੀ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਆਮ ਸਿੱਖ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਭਰਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖ ਦਾ ਅਕਸ ਗੁੱਸੇਖੋਰ ਵਾਲਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਵਪਾਰੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਤੇ ਬੋਧਿਕਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸੁਭਾਅ ਪੱਖੋਂ ਗੱਲਬਾਤ ਵਾਲੇ ਰਾਹ ਦੇ ਹਾਮੀ ਹੈ। ਸਰਨਾ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਗੈਰ-ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਹਨ। ਬਾਦਲ ਦਲ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ

ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਵਾਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ.ਕੇ. ਵੀ ਗੈਰ-ਜੱਟ ਹੈ।

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਏ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਬੈਠੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਖਦਸ਼ੇ ਉਠੇ ਕਿ ਇਹ ਕਿਤੇ ਕਿਸੇ ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਧੀਨ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਸਰਨਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਬਾਦਲਾਂ ਦੇ ਧਨ ਦਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ ਹੈ। ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕ ਸਰਨੇ ਤੋਂ ਅੱਕੇ ਪਏ ਹਨ।

ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਧੀਨ ਚਲਦੇ ਸਕੂਲਾਂ-ਕਾਲਜਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ। ਬਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨੇੜੇ ਬਣੇ ਹਸਪਤਾਲ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਰਨਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੁਆਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਵਧੇਰੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਮਹਾਰਾਣੀ ਦਾ ਮੈਡਲ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ

ਸਰੀ: ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰੇਡੀਓ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਇਕ ਚਰਚਿਤ ਟਾਕਸ਼ੋਅ ਦੇ ਹੋਸਟ, ਕਾਲਮਨਵੀਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਹਾਰਾਣੀ ਐਲਿਜ਼ਬਥ (ਦੂਜੀ) ਡਾਇਮੰਡ ਜੂਬਲੀ ਮੈਡਲ ਲੈਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕੁਝ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰ ਕੇ ਇਹ ਮੈਡਲ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਉਹ ਰਾਜਸ਼ਾਹੀ ਨੂੰ ਨਾਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁਖੀ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ, ਮਹਾਰਾਣੀ ਉਸ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਤੀਜੇ, ਮਹਾਰਾਣੀ ਐਲਿਜ਼ਬਥ ਜਦੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਜਨਰਲ ਰੈਜ਼ੀਨਾਲਡ ਡਾਇਰ ਵੱਲੋਂ 1919 ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਮੌਕੇ ਕੀਤੇ ਜੱਲਿਆਂਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੇ ਸਾਕੇ ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ ਸੀ। ਚੌਥੇ, ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੀ ਇਕ

ਨਰਸ ਨੇ ਤਣਾਅ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ ਸੀ, ਇਸ ਨਰਸ ਉਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕੋਟ ਮਿਡਲਟਨ ਦੀ ਪਰੈਗਨੈਂਸੀ ਬਾਰੇ ਸ਼ਾਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਪਰਾਈਵੇਸੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੰਜਵੇਂ, ਮਹਾਰਾਣੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਅਟਾਵਾ ਪਿਸਕਟ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬੈਰੇਸਾ ਸਪੈਂਸ ਤੋਂ ਮੂਲ ਵਾਸੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕੋਈ ਰਹਿਮ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਮਹਾਰਾਣੀ ਦਾ ਇਹ ਮੈਡਲ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੱਤਰਕਾਰ ਲੇਖਕ ਨਾਓਮੀ ਕਲੇਨ ਅਤੇ ਗਾਇਕਾ ਸਾਰਾਹ ਸਲੀਨ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਨੁਕਰਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਕੌਸਲ ਆਫ ਕੈਨੇਡੀਅਨਜ਼ ਦੀ ਮੁਖੀ ਮੋਡ ਬਾਰਲੋ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਮੈਡਲ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਡੇਵਿਡ ਜੋਹਨਸਟਨ ਨੂੰ ਭਾਕ ਰਾਹੀਂ

ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਅਟਾਵਾ ਪਿਸਕਟ ਮੁਖੀ ਸਪੈਂਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਚੇਤੇ ਰੱਖਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੈਡਲ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਲੋਕ ਆਮ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਨਾਓਮੀ ਕਲੇਨ ਅਤੇ ਸਾਰਾਹ ਸਲੀਨ ਵਰਗੇ ਲੋਕ ਵੀ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਚੇਤਨਾ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਦੇ ਹਨ।

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨੌਰਥ ਡੈਲਟਾ ਦੀ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਦੀ ਐਮ.ਪੀ. ਜਿਨੀ ਸਿਮਸ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮੈਡਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਮੈਡਲ ਰਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਉੱਘਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਿਛੇ ਜਿਹੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਇਹ ਉਸ ਵੇਲੇ ਭਾਰੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਗਏ ਜਦ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਹ ਮੈਡਲ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੋਰੇਤਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵੰਡੇ ਗਏ। ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਮੈਡਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਇਸ ਭੇਡਚਾਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਮੰਤਵ ਮੈਡਲ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਹੀ ਹੱਕਦਾਰਾਂ ਦੀ ਹੱਤਕ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਫੈਸਲਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ 'ਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ' ਤੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ 2001 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 'ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈੱਸ' ਤੇ 'ਦਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ' ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਰੇਡੀਓ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਹੋਸਟਿੰਗ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 'ਸਰੀ ਨਾਓ', 'ਜਾਰਜੀਆ ਸਟਰੇਟ', 'ਸਾਊਥ ਏਸ਼ੀਅਨ ਪੋਸਟ' ਲਈ ਲਿਖਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਉਹ ਆਪਣੀ ਤੀਜੀ ਕਿਤਾਬ 'ਕੈਨੇਡਾ' 9/11: ਲੈਂਸਨਜ਼ ਫਰਮ ਦਿ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੌਬਿੰਗ' ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

Buttar & Ryan, PLLC

20300 W. 12 Mile Rd, Suite 101, Southfield, MI 48076

- ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਦੇ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?
- ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਡੀਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਕੋਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਵਕੀਲ ਤੁਹਾਡਾ ਕੇਸ ਲੜੇ?
- ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਪਰਿਵਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ
ਭਾਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਵੋ ਜਾਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਵੋ, ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

Ramandeep Kaur Buttar,
Attorney
ਰਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਬੁੱਟਰ, ਅਟਾਰਨੀ

**ਬੁੱਟਰ
ਅਤੇ
ਰਾਯਨ**

Sean P. Ryan, Attorney
ਸ਼ਾਨ ਰਾਯਨ, ਅਟਾਰਨੀ

ਮੁਫਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ

Phone: 248-351-9584

immigration@ButtarandRyan.com

ੴ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭੀਖੇਵਾਲ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਸਮਾਗਮ

ਸਥਾਨ: ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ (ਸ਼ਿਕਾਗੋ)

ਮਹਾਂਪੁਰਖ, ਗੁਰਮਤਿ ਗਿਆਨੀ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਭੀਖੇਵਾਲ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ) 13 ਜਨਵਰੀ 2011 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੰਸਾਰਕ ਯਾਤਰਾ ਪੂਰੀ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਬਿਰਾਜੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਬਰਸੀ ਮੌਕੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵਲੋਂ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮ 10 ਫਰਵਰੀ 2013 ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਭਰ ਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਲਾਹਾ ਲਓ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਫਲਾ ਕਰੋ ਜੀ।

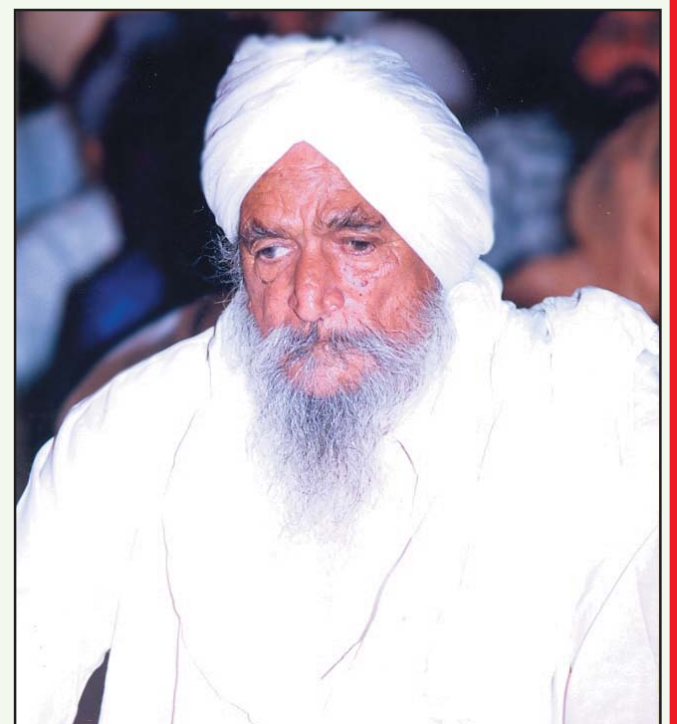
ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਅਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ
8 ਫਰਵਰੀ 2013
ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ
10 ਫਰਵਰੀ 2013
(ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ)
ਸਵੇਰੇ 10 ਤੋਂ 12 ਵਜੇ ਤੱਕ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ:

ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਭਟਨੂਰਾ, ਫੋਨ: 847-677-5107
ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ (ਇੰਡੀਆਨਾ), ਫੋਨ: 718-503-1087
ਸੋਨੀ ਜੰਮੂ, ਫੋਨ: 810-588-8341, ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਭਟਨੂਰਾ, ਫੋਨ: 224-522-5094
ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਟਨੂਰਾ, ਫੋਨ: 773-719-8293
ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਬੇਗੋਵਾਲ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ), ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਗਿੱਲ, ਫੋਨ 773-209-1362
ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ, ਫੋਨ 773-469-9384

ਦੂਜੀ ਬਰਸੀ

ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭੀਖੇਵਾਲ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ)

ਜਾਰੀ ਕਰਤਾ: ਹਰੀਪਾਲ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ, ਫੋਨ: 517-395-4780

ਨੋਟ: ਜੇ ਕੋਈ ਸੇਵਕ ਜਾਂ ਸੰਗਤ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸੱਜਣ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾ ਮੁਤਾਬਕ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਕਤ ਦੱਸੇ ਫੋਨ ਨੰਬਰਾਂ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਨ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਲਾਇਆ ਟਾਂਡਾ 'ਚ ਮੈਡੀਕਲ ਕੈਂਪ

ਟਾਂਡਾ (ਬਿਊਰੋ): ਪਰਦੇਸਾਂ ਵਿਚ ਕਬੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲਿਆਂ 'ਤੇ ਬੰਬੇਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਪੈਸਾ ਲੁਟਾਉਂਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਕੋਈ ਵਿਰਲੀ ਟਾਂਵੀਂ ਸੰਸਥਾ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਇਲਾਜ ਖੁਣੇਂ ਦੁੱਖ ਭੋਗ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਾਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਫਲੋਰਿਡਾ ਸਟੇਟ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਮਹੇਸ਼ਵਰ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦਮ ਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਕਸਬੇ ਟਾਂਡਾ ਉਤਮੁਤ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਈ ਇਕ ਮੈਡੀਕਲ ਟੀਮ ਵਲੋਂ ਹਫਤੇ ਭਰ ਲਈ ਮੈਡੀਕਲ ਕੈਂਪ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਮੁਫਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਡਾ. ਰਿਚਰਡ ਗੋਸਲਿਨ (ਜੋ ਰਿਟਾਇਰਡ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹਨ) ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਨਾਲ ਪੁੱਜੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੋ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਰਸਾਂ ਤੇ ਇਕ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਥਿਏਟਰ ਟੈਕਨਾਲੋਜਿਸਟ ਵੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੈਨਕੂਵਰ (ਕੈਨੇਡਾ) ਤੋਂ ਦੋ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਰਸਾਂ ਵੀ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਈਆਂ। ਇਹ ਕੈਂਪ ਮਹੇਸ਼ਵਰ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਨੇ ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਤੋਂ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਬਸਾਤੀ ਨੇ ਨਿਭਾਈ। ਕੈਂਪ ਬਾਬਾ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਚੈਰਿਟੇਬਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਲੱਗਿਆ ਜਿਸ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਟਾਂਡੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕੀਤੀ।

ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਗੋਡਿਆਂ ਅਤੇ ਚੁਲੇ ਦੇ 13 ਮੁਕੰਮਲ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇੰਨੇ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁਫਤ ਅਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ। ਦੋ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਦਰਦ ਨੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਟੀਕੇ ਲਾ ਕੇ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੈਂਪ

ਲਗਾਤਾਰ ਪੈਰ ਬੋੜਾ ਸਿੱਧਾ ਕਰ ਕੇ ਪਲਸਤਰ ਲਾਉਣਾ ਹੈ, ਛੇ ਹਫਤੇ ਬਾਅਦ ਪੈਰ ਬਿਲਕੁਲ ਸਿੱਧਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਇਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਬੱਚੇ

ਲਈ ਨਵਾਂ ਜੀਵਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਮਰੀਜ਼ ਵੀ ਆਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਿਜ਼ੀਓਥੈਰੇਪੀ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਲੋੜੀਂਦੀ ਦਵਾਈ ਵੀ ਮੁਫਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਪਰਚੀ ਕਟਾਉਣ ਦੀ ਹੀ 10 ਰੁਪਏ

ਫੀਸ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਹੇਸ਼ਵਰ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੈਂਪਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਖਾਸੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਵਾਲੰਟੀਅਰ ਆਪਣਾ

ਨੌਜਵਾਨ ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਸੀ। ਕੈਂਪਾਂ ਦਾ ਇਕ ਇਹ ਵੀ ਫਾਇਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਡੇਰੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਮਹਿਮਾਨ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਲਵਾਰ-ਕਮੀਜ਼ ਅਤੇ ਡਾ. ਗੋਸਲਿਨ ਵਾਸਤੇ ਕੁਝਤਾ, ਭੀੜੀ ਪਜਾਮੀ ਤੇ ਪੱਗ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਵਸਤਰ ਹਾਸਲ ਕਰ ਕੇ ਉਹ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ। ਉਂਜ, ਸੈਲਾਨੀ ਵਕਤ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਨਾਖੁਸ਼ ਸਨ; ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਲੋਕਲ ਡਾਕਟਰ ਵੀ 8 ਵਜੇ ਕਹਿ ਕੇ 9 ਵਜੇ ਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਮਰੀਕਨਾਂ ਵਾਸਤੇ 8 ਵਜੇ ਦਾ ਮਤਲਬ 8 ਵਜੇ ਸੀ। ਦੂਜੀ ਵੱਡੀ ਹੈਰਾਨੀ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਮੋਟਾਪੇ 'ਤੇ ਸੀ। ਉਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਡੋਲ ਸੋਚੀ ਬੈਠੇ ਸਨ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵੀ ਮੋਟਾਪੇ ਅਤੇ ਮੋਟਾਪੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਹਨ।

ਕੈਂਪ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟੀਮ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਗਈ। ਇਸ ਟੀਮ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ

ਵਿਚ ਕੋਈ 600 ਦੇ ਕਰੀਬ ਮਰੀਜ਼ ਪੁੱਜੇ। ਡੇਢ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਇਕ ਬੱਚਾ ਵੀ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਪੈਰ ਜੰਮਣ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਮੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਪੈਰ ਬੋੜਾ ਸਿੱਧਾ ਕਰ ਕੇ ਪਲਸਤਰ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ 6 ਹਫਤੇ

ਖਰਚ ਕਰ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲੋਕਲ ਘੰਮਣ ਫਿਰਨ ਤੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਟਾਂਡੇ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਮਹੇਸ਼ਵਰ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਟਾਂਡੇ ਠਹਿਰਨ ਲਈ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੇ 8-9 ਕਮਰੇ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਸਟੈਂਡਰਡ ਮੁਤਾਬਕ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡੇਰੇ ਦੇ

ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਂਘੇ ਰਾਹੀਂ ਜਾਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਮ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਵਾਂਗ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣਾ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਉਹ ਆਗਰੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਥੇ ਤਾਜ ਮਹੱਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਦੇਖੀਆਂ। ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਇਤਜ਼ਾਮ ਫਲੋਰਿਡਾ ਤੋਂ ਸ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਵਾਪਸ ਆਉਣ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤਾਂ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਾਕ ਵਿਚ ਸਾਂ ਕਿ ਖਾਣੇ ਦੀ ਇਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਾਂਗੇ, ਪਰ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਖਾਣੇ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਕ, ਸਵਾਦੀ ਸਨ।” ਹਰੀ ਮਿਰਚ ਤੇ ਅਚਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਵੀ ਰੋਟੀ ਨਹੀਂ ਖਾਧੀ।

ਇਸ ਕੈਂਪ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸ. ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਬਸਾਤੀ ਨਾਲ ਫੋਨ 847-736-6092 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਸਾਲਟ ਹਥਿਆਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿਚ ਮਾਰਚ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀ ਸੀ (ਬਿਊਰੋ): ਗੰਨ ਕੰਟਰੋਲ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਸਮਾਰਕ ਤੱਕ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ‘ਅਸਾਲਟ ਹਥਿਆਰਾਂ ਉਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉ’ ਵਾਲੀਆਂ ਤਖਤੀਆਂ ਫੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਦੇ ਮੇਅਰ ਵਿੰਸੈਂਟ ਗਰੇਅ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਹੋਰ ਮੋਹਤਬਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਾਰਚ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮਾਰਚ ਨੇ ਦਸੰਬਰ 2012 'ਚ ਨਿਊ ਟਾਊਨ (ਕੁਨੈਕਟੀਕਟ) ਦੇ ਸੈਂਡੀ ਹੁੱਕ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਵਾਪਰੇ ਹੌਲਨਾਕ ਕਾਂਡ ਦੀ ਯਾਦ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਸਿਰਫਿਰ ਨੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਅਸਾਲਟ ਫਤਕ ਕੇ 20 ਮਾਸੂਮ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ 6 ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਹ ਸੁੱਟਿਆ ਸੀ। ਮਾਰਚ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ‘ਅਸੀਂ ਹੀ ਸੈਂਡੀ ਹੁੱਕ ਹਾਂ’ ਦੇ ਮਾਟੋ ਚੁੱਕੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ‘ਗੰਨ ਕੰਟਰੋਲ ਨਾਉ’, ‘ਸਟੋਪ ਐਨ.ਆਰ.ਏ.’ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੋਰਡ ਵੀ ਫੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਕੁਝ ਬੋਰਡਾਂ ਉਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਮਾਰਚ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਨਿਊ ਟਾਊਨ ਤੋਂ ਵੀ ਕਾਫੀ ਲੋਕ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ।

ਮਾਰਚ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਹੀ ਇਕ ਔਰਤ ਕਾਰਾ ਬਾਕੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਊ ਟਾਊਨ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਖਬਰ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਫਿਕਰ ਹੋਈ। ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵਿਤ ਮੁਤਾਬਕ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੇਗੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਹੁਣ ਉਹ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਰਚ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਆਈ ਸੀ। ਬੇਮੁਹਾਰੇ ਘਾਤਕ

ਹਥਿਆਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਲੈ ਚੁਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਪੁੱਝਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਮੁੜ ਨਾ ਵਾਪਰੇ। ਅਜਿਹੇ ਕਾਂਡ ਮੁੜ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ।”

ਸਮਾਰਕ 'ਤੇ ਪੁੱਜ ਕੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਮਿਲਟਰੀ-ਸਟਾਈਲ ਅਸਾਲਟ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਅਸਲੇ ਉਤੇ ਤੁਰੰਤ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਅਰਨੀ ਡੰਕਨ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੀਮਤੀ ਜਿੰਦਗੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹਰ ਹੀਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਗੰਨ ਕੰਟਰੋਲ ਨੀਤੀਆਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਹੁਣ ਅਜਿਹਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ

ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਪੂਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਰਹਿ ਸਕਣ।” ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਡੀ.ਸੀ. ਤੋਂ ਨੌਨ-ਵੋਟਿੰਗ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਏਲੀਨਰ ਹੋਮਜ਼ ਨੌਰਟਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਗੰਨ ਲੋਬੀ ਨੂੰ ਹੁਣ ਡੱਕਣਾ ਪਵੇਗਾ।”

ਇਹ ਮਾਰਚ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਦੀ ‘ਐਰੀਨਾ ਸਟੇਜ’ ਦੇ ਆਰਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮੌਲੀ ਸਮਿਥ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਥਣ ਨੇ ਜਥੇਬੰਦ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਫੇਸਬੁੱਕ 'ਤੇ ਸਰਗਰਮੀ ਅਰੰਭੀ ਤੇ ਔਨਲਾਈਨ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਜੁਟਾ ਲਏ। ਮਾਰਚ ਵਿਚ ਵਰਜੀਨੀਆ ਗੋਲੀਕਾਂਡ ਵਿਚ ਬਚੇ ਕੋਲਿਨ ਗੱਡਾਰਡ ਅਤੇ ਚਿਲਡਰਨਜ਼ ਡਿਫੈਂਸ ਫੰਡ ਵੱਲੋਂ ਮੇਰੀਅਨ ਰਾਈਟ ਐਡਲਮੈਨ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਮਾਰਚ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਲੋਕ ਨਿਊ ਯਾਰਕ, ਪੈਨਸਿਲਵੇਨੀਆ, ਮੈਰੀਲੈਂਡ, ਟੈਕਸਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਸਟੇਟਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਮਾਰਚ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਹੇ ਲੋਕ

ਆਖ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬੋਲਦੀਆਂ

‘ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼’ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਕਾਲਮ ‘ਆਖ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬੋਲਦੀਆਂ’ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਲਮ ਨੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਸ਼ਾਇਰ ਨੂੰ ਖੂਬ ਹਲੂਣਿਆ ਹੈ। ਤਸਵੀਰ ਦੇਖ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਜੋ ਵਲਵਲੇ ਉਠਦੇ ਹਨ, ਉਹ **ਕਵਿਤਾ ਦੀਆਂ ਇਕ-ਦੋ ਸਤਰਾਂ** ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੇਜੇ। ‘ਗਾਗਰ ਵਿਚ ਸਾਗਰ’ ਭਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਮਿਲੇਗੀ। ਵਧੀਆ ਲਿਖਤਾਂ ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਛਾਪੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਫੋਟੋ ਨਾਲ ਕਾਵਿ ਟੋਟਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਵਿ ਟੋਟਾ ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਸ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਕੋਈ ਵਧੀਆ ਤਸਵੀਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਕੋਲਿਤਰੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਕਾਲਮ ਲਈ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਵਾਰ ਕੈਪਸ਼ਨ ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਆਖਰੀ ਤਾਰੀਖ 9 ਫਰਵਰੀ ਹੈ। –ਸੰਪਾਦਕ

ਕੈਪਸ਼ਨ ਮੁਕਾਬਲਾ-50

ਤਸਵੀਰ: ਗੁਰਚਰਨ ਪੱਖੋਕਲਾਂ
ਠੰਢਾ ਠਾਰ ਤੇ ਚਾਂਦੀ ਰੰਗਾ ਦੋਂਹ ਬੰਬੀਆਂ ਦਾ ਪਾਣੀ।
ਇਹ ਅਲਬੇਲੀ ਮੱਜ ਨਾ ਲੱਭਣੀ, ਜੋ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਮਾਣੀ।

ਕੈਪਸ਼ਨ ਮੁਕਾਬਲਾ-48

ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਰੱਬ ਹੈ ਵੱਸਦਾ
ਜਾਣੇ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਰੀ।
ਟਰੈਕਟਰ ਨਾਲ ਮਸ਼ੀਨ ਚਲਾ ਕੇ
ਜੁਗਤ ਬਣਾਈ ਭਾਰੀ।
ਕਾਰ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ
ਘਰ ਦਾ ਲੈਣ ਸਮਾਨ।
ਢਿੱਡ ਭਰਦੇ ‘ਸੁਰਜੀਤ’ ਜੋ ਜੱਗ ਦਾ
ਧੰਨ ਹੈ ਇਹ ਕਿਸਾਨ।
–**ਬੀਬੀ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ**

ਲੰਗੇ-ਡੰਗੇ ਹੈ ਆਉਂਦੀ ਬਿਜਲੀ,
ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਜੁਗਤ ਬਣਾਈਏ।

ਟਰੈਕਟਰ ਨਾਲ ਘੁਮਾ ਕੇ ਸਾਫਟ,
ਫੂਕ ਕੇ ਡੀਜ਼ਲ ਕੰਮ ਚਲਾਈਏ।
–**ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਧੋਰ**
ਫੋਨ: 91-98783-37222

ਦੇਸੀ ਬਣਿਆ ਖੇਤੀ ਕਰਦਾ,
ਮੈਂ ਲੱਗਦਾ ਸਭ ਨੂੰ ਅਨਾੜੀ।
ਬਿਨਾਂ ਅਕਲੋਂ ਖੇਤੀ ਨਾ ਹੁੰਦੀ,
ਮੈਂ ਤਾਹੀਓਂ ਬੜਾ ਜੁਗਾੜੀ।
ਧੁੱਪਾਂ, ਪਾਲੇ ਸਭ ਸਹਿ ਕੇ,
ਬੀਜਾਂ ਸੋਈ, ਬੀਜਾਂ ਹਾੜੀ।
–**ਪਰਸ਼ੋਤਮ ਸਿੰਘ, ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ।**

ਜੀ ਜਾਨ ਨਾਲ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ
ਲੈ ਲਏ ਕਾਰ-ਟਰੈਕਟਰ।
ਭੁੱਖਾ ਹੀ ਮਰਨਾ ਸੀ ਜੇ ਮੈਂ,
ਫਿਰਦਾ ਬਣ ਕੇ ਐਕਟਰ!
–**ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਸੈਂਪਲਾ, ਐਲ ਏ।**

ਅਸਲ ਪੰਜਾਬੀ ਪੁੱਤਰ ਹੈ ਇਹ,
ਕੰਮ ਦੇ ਫੱਟੇ ਚੱਕੇ।
ਮੂਰਖ ਹੀ ਅਖਵਾਉਣਾ ਸੀ,
ਜੋ ‘ਬਾਹਰ’ ਖਾਂਦਾ ਧੱਕੇ?
–**ਬੱਲੀ ਸਿੰਘ, ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ।**

ਕਮਲ ਨਾਥ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਵਿਚ ਕੇਸ ਦਰਜ

ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਸੰਗਠਨ ‘ਸਿੱਖ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ’ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੇਤਾ ਕਮਲ ਨਾਥ ਖਿਲਾਫ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਕੋਲ ਫੌਜਦਾਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਫੇਰੀ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਚ ਕਮਲ ਨਾਥ ‘ਤੇ ਨਵੰਬਰ 1984 ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਕਮਲ ਨਾਥ ਦਾਵੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵ ਆਰਥਿਕ ਮੰਚ ਦੇ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਵਫ਼ਦ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸਨ। ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਗ੍ਰੀਸਨ ਰਾਜ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਮੋਗਾ ਵਿਚ ਆਇਆ ਸਿਆਸੀ ਉਬਾਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਬਿਊਰੋ): ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਨਿਬੜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਮੋਗਾ ਡੇਰੇ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿਆਸੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਹੋਣ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਮੋਗਾ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਉਬਾਲਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਚੋਣ ਦਾ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਸਿਰ ਧੜ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਲਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੇ ਸਿਆਸਤ 'ਤੇ ਹੀ ਡੂੰਘਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਸਗੋਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਅਜਨਾਲਾ, ਗਿੰਦੜਬਾਹਾ ਤੇ ਆਦਮਪੁਰ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸਿਆਸਤ 'ਤੇ ਅਸਰ ਛੱਡਿਆ, ਉਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਅੱਜ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਰਾਜ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਦੂਜੀ ਵਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੀ ਉਪ ਚੋਣ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਦਸੂਹਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਭਾਜਪਾ ਵਿਧਾਇਕ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਖਾਲੀ ਹੋਈ ਸੀਟ ਲਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਭਾਜਪਾ

ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੁਖਜੀਤ ਕੌਰ ਸਾਹੀ ਨੇ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਹੁਣ 23 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੋਗਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੀ ਉਪ ਚੋਣ 'ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਨਜ਼ਰਾਂ ਟਿਕਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਦਾ ਵੱਕਾਰ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਮੋਗਾ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਡੇਰੇ ਲਾਉਣਗੇ। ਅਕਸਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਸੱਤਾਹੀਣ ਹੋ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਘੱਟ ਵਿਚਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਵਿਚ ਲੈ ਆਂਦਾ ਹੈ।

ਉੱਝ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਹੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਪ ਚੋਣ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਨੇ ਹੀ ਜਿੱਤਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਵੋਟਰਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਜ਼ੋਰ ਅਜਮਾਈ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਹੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਸਮੁੱਚੀ ਸਰਕਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਹੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਚ ਝੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਾਲਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੋਗਾ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗਿਆ ਹੈ।

ਸਾਂਝੇ ਮੋਰਚੇ ਵੱਲੋਂ ਡਟੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਸਾਂਝੇ ਮੋਰਚੇ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਨੁਕਰਾਉਂਦਿਆਂ ਮੋਗਾ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਖੁਦ ਹੀ ਡਟੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਮੰਗੀ ਹੈ। ਸਾਂਝੇ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਮੋਗਾ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਿਚ ਪਛੜੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਂਝੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਹਮਾਇਤ ਦੇ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਹਮਾਇਤ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਸੁਝਾਅ ਬੇਤੁਕਾ ਹੈ। ਪੀਪੀਪੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ. ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨਾਲ ਗੱਲ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਹਮਾਇਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਂਝਾ ਮੋਰਚਾ ਆਪਣਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਬਿਠਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਦਿਲਚਸਪ ਇਤਿਹਾਸ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੇ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਨਾਲਾ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਮਰਹੂਮ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਡਾ. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ ਨੇ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਲਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਾਕੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਸ. ਬਾਦਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿੱਤਣ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵੱਕਾਰ ਨੂੰ ਹੀ ਢਾਅ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਸਗੋਂ ਪੰਥਕ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸ. ਬਾਦਲ ਦਾ ਕੱਦ ਉੱਚਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਉਹ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਖਾਤਕੂਵਾਦ ਦੇ ਲੰਮੇ ਦੌਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲੱਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਿੰਦੜਬਾਹਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਤਤਕਾਲੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਜੱਦੀ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਸਾਰੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛਾਂ ਵਿਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ। ਅਖੀਰ ਜਿੱਤ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਹੋਈ। ਇਹ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਚਰਚਿਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦੇ ਫਰੇਖਤ ਖੁੱਲ੍ਹਮ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਆਦਮਪੁਰ ਹਲਕੇ ਦੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਭੁੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਚੋਣ ਵਿਚ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਹਾਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਲੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਜਿੱਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਹਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਰਹੂਮ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਰਾਜਸੀ ਟਿੱਪਣੀ ਏਨੀ ਮਹਿੰਗੀ ਪਈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਤੱਕ ਬਦਲ ਗਏ। ਆਦਮਪੁਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਹਰ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਹੀ ਜੇਤੂ ਹੋ ਕੇ ਨਿਕਲੀ ਹੈ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ, ਅਜਨਾਲਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਜਿੱਤੀਆਂ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੌਰਾਨ ਕਾਹਨੂਵਾਨ, ਨੂਰਮਹਿਲ, ਬਨੂਤ, ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿਚ ਪਈਆਂ ਸਨ।

ਅਮਰਿੰਦਰ ਨੇ ਬਦਲੀ ਰਣਨੀਤੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲੀ ਹਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀ ਰਣਨੀਤੀ ਬਦਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਜਿਥੇ ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁਖੀ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨਗੇ, ਉਥੇ ਜਲਦੀ ਸਾਂਝੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਣਗੇ। ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ

ਸੀਪੀਆਈ ਦੇ ਆਗੂ ਡਾ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਦਿਆਲ ਕੋਲ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨਗੇ। ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਬਿਠਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪੀਪੀਪੀ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜ ਫੀਸਦ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਇਕ ਫੀਸਦ ਦੇ ਕਰੀਬ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਪਛੜੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੁਣ ਮੋਗੇ ਵਿਚ ਹੀ ਆਪਣਾ ਘਰ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਤੱਕ ਉਹ ਸਮੁੱਚੀ ਪਾਰਟੀ ਸਮੇਤ ਉਥੇ ਹੀ ਡੇਰੇ ਲਾ ਕੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਂਜਾ ਫੇਰਨਗੇ। ਕੈਪਟਨ ਉਪਰ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ ਲੱਗਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਮਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਧਾਇਕ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੈਪੁਰ ਵਿਖੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਹੋਏ 'ਚਿੰਤਨ ਸ਼ਿਵਿਰ' ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਕੋਲ ਸ. ਮਜੀਠੀਆ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚਲੇ ਵਤੀਰੇ ਸਮੇਤ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਦਤਰ ਹੋਈ ਅਮਨ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ ਤੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਸ ਉਪਰ ਫਿਕਰ ਜਾਹਿਰ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਲਾਤ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਰੇਡੀਓ ਚੰਨ ਪ੍ਰਦੇਸੀ

ਫੋਨ 832-225-5354 'ਤੇ ਕਾਲ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਵੈਬਸਾਈਟ
www.channpardesi.com **ਰਾਹੀਂ 24 ਘੰਟੇ 7 ਦਿਨ ਸੁਣੋ**

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ
ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾਓ, ਫੋਨ: 815-557-4991
ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ, ਫੋਨ: 219-670-4579

Visit us on the web: www.punjabtimesusa.com

Clay Oven

We Cater!
 For all occasions
 Up to 10,000 people
 All live cooking on the spot.

Lunch Buffet
 11am-3pm
\$7.95
Dinner
 20% off

Call for packages today
Ph: 847-219-7432

855 East Schaumburg Rd., Schaumburg, IL 60194
Ph: 847-524-3007

OKKJI Transfer LLC.

15238 Radiance Dr., Noblesville, IN, 46060

ਓਨਰ ਅਪਰੇਟਰ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ

***ਲੋਕਲ ਤੇ ਲੌਂਗ ਰੂਟ**
***ਡਰਾਈ ਅਤੇ ਰੀਫਰ ਲੋਡ**
ਕਾਗਜ਼ ਦਿਓ ਤੇ ਪੈਸੇ ਲਓ

ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:
Toll Free: 1-855-966-5554
 Manny Sandhu: 317-603-1000, Sam Bhullar: 732-486-9045
 Fax: 317-774-9665

DJ Dice

ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮੌਕਾ
ਤੁਹਾਡੇ ਭਰਪੂਰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਡੀ ਜੇ

ਤੁਹਾਨੂੰ ਲਾਵਾਂਗੇ ਝੂਮਣੇ... ਅੱਡੀ ਲਾਵਾਂਗੇ ਬਿਰਕਣੇ...

734-812-7331
734-890-1767

28523 Ford Road, Garden City, MI 48135 - e-mail: DICECDJ@GMAIL.COM - www.thedjdice.com

ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਸੁਭਾਗੇ ਸਮਾਚਾਰ

ਲਿਖਤਮ

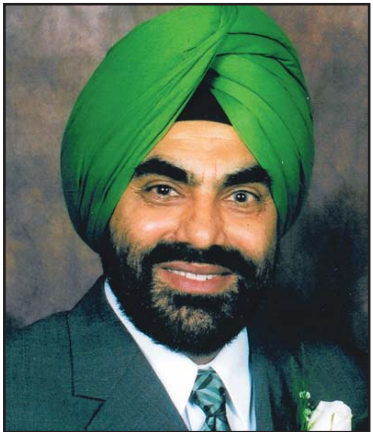

ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲਪੁਰ

ਫੋਨ: 408-915-1268

ਪਤਝੜ ਦੀ ਰੁੱਤੇ ਬਾਗਾਂ ਵਿਚ ਸੁੱਕੇ ਖਿੱਧਰ ਹੋਏ ਦਰਖਤ-ਬੂਟੇ, ਚੌਗਿਰਦੇ ਵਿਚ ਉਦਾਸੀ ਭਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਰਿਆਲੀ ਤੇ ਰੰਗਬਰੰਗੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਸੁੱਕੇ ਬਾਲਣ ਵਰਗੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਖੇੜਾ ਨਹੀਂ ਉਪਜਦਾ ਪਰ ਡੂੰਘੀ ਨੀਝ ਨਾਲ ਤੱਕਿਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉੱਤੇ ਫੁੱਟਦੇ ਨਵੇਂ ਸੂਏ, ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਰਹੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਧਰਵਾਸ ਰੱਖੋ, ਘਬਰਾਉ ਨਾ! ਬਸੰਤ ਆਉਣ ਦੀ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਪਤਝੜ ਆਉਂਦੀਆਂ ਨੇ, ਚਲੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਕਰੁੰਬਲਾਂ ਮੌਲਦੀਆਂ ਨੇ, ਹਰੇ ਕਚੂਰ ਲਿਸ਼ਕਵੇਂ ਪੱਤੇ ਬਨਸਪਤੀ ਦੀ ਸੋਭਾ ਵਧਾਉਂਦੇ ਨੇ। ਫੁੱਲ ਫਲ ਖਿੜ ਉਠਦੇ ਨੇ ਤੇ ਬਾਗ ਬਗੀਚਿਆਂ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਕਿੱਕਲੀ ਪਾਉਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਦੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਉਠਦੀਆਂ ਨੇ। ਪਤਝੜ ਦੀਆਂ ਉਦਾਸੀਆਂ ਖੰਭ ਲਾ ਕੇ ਉਡ-ਪੁਡ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸੇ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਲਾਏ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਬਾਗ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਬਾਗ 'ਤੇ ਛਾਈ ਹੋਈ ਪਤਝੜ ਦੀਆਂ ਮਨਹੂਸ ਖਬਰਾਂ ਸੁਣ ਸੁਣ ਕੇ ਨਿੱਮੋਬੂਣੀ ਛਾਈ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਸਿਉਂਕ ਨੇ ਇਸ ਬਾਗ ਦੀ ਹਰਿਆਲੀ ਇਸ ਕਦਰ ਚੱਟਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁੱਝਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ? ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਾਜੇ ਇਸ ਨਿਰਮਲ ਬਾਗ ਦੀ ਬਦਹਾਲੀ ਦੇਖ ਕੇ ਝੁਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ ਐਸੀਆਂ ਖੁਸ਼ਨਸੀਬ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਬਸੰਤ ਆਉਣ ਦੀ ਆਸ ਟੁੱਟਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਕੁਝ

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ

ਕੁ ਵੇਰਵੇ ਇਥੇ ਵਰਣਨ ਕਰ ਰਿਹਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਿੱਖ ਫਲਸਫੇ ਦੇ ਸੁਭਚਿਤਕਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਠੰਢਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਗੇ।

ਕਥਿਤ 'ਪੁਰਨ ਗੁਰ-ਮਰਯਾਦਾ' ਅਨੁਸਾਰ ਹੁੰਦੇ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਰਿਵਾਜ ਹੁਣ ਆਮ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹੁੰਦੇ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਬੋਝੀ ਪੱਗ, ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਵਾਲੀ ਅਰਦਾਸ ਦੇ ਜੈਕਾਰੇ ਤੱਕ ਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਫੋਰਨ ਬਾਅਦ

ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਦਿਸਦੀ ਨਿੱਕੀ ਨਿੱਕੀ 'ਆਰਜੀ ਦਾਹੜੀ' ਅਤੇ ਪੱਗ, ਦੋਵੇਂ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ

ਮਨਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ

ਹਨ। ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਨੌਜਵਾਨ-ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖੀ ਕੇਸਾਂ ਸੰਗ ਨਿਬਾਹੀ... ਵਾਲੀ ਅਰਦਾਸ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਿੱਧੇ ਨਾਈ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਜਾ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਲਈ ਇਹ ਅਤਿ-ਘਾਤਕ ਵਰਤਾਰਾ ਹੁਣ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਕੀ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਸਿੱਖ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ, ਭਾਵ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਇਸ ਮਾਰੂ ਫੈਸ਼ਨ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ।

ਲੇਕਿਨ ਬੀਤੇ ਵਰ੍ਹੇ 2012 ਦੇ ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਆਹ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਨਿਰਾਲੀ ਛਬਿ ਦੇਖ ਕੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਨਿਕਲ ਗਿਆ, 'ਇਹਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਪੁਰਨ ਗੁਰ-ਮਰਯਾਦਾ'।

ਫਰਿਜ਼ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਮੇਰੇ ਪਾਠਕ ਦੋਸਤ ਗੁਰਮੁਖ ਪਿਆਰੇ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕੰਮ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰ ਸਕਾਂ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਘਰੇ ਇਕ ਕਲੀਨਸ਼ੇਵ ਨੌਜਵਾਨ ਹੱਥ ਲੱਭੂਆਂ ਨਾਲ ਕਾਰਡ ਵੀ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਹਦਾਇਤ ਵੀ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹੀ ਮੁੰਡਾ ਫਰਿਜ਼ਨੇ ਲੈ ਕੇ ਆਵੇਗਾ; ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਆਹ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੈਅ ਕਰ ਲੈਣਾ।

ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਵੀਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਫਿਰ ਫੋਨ ਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਜਿਸ ਕਲੀਨਸ਼ੇਵ ਮੁੰਡੇ ਨਾਲ ਫਰਿਜ਼ਨੇ ਆ ਰਹੇ ਹੋ, ਰਾਹ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ

ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ 'ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰੀ' ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਹਨ। ਉਹਨੂੰ ਸੁਣ ਲਿਉ, ਟਾਲਾ ਨਾ ਵੱਟਿਉ। ਬੇਰ, ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਸੁਵਖਤੋ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੁੰਡਾ ਮੈਨੂੰ ਲੈਣ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਫਾਚੱਟ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਹੁਣ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਪਟਿਆਲਾਸ਼ਾਹੀ ਦਸਤਾਰ ਵੀ ਸਜਾਈ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਵੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਰਾਹ ਵਿਚ ਜਾਂਦਿਆਂ ਉਹਦੀਆਂ 'ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲਾਂ' ਸੁਣ ਕੇ ਮੇਰੀਆਂ ਹੋਰ ਵਾਛਾਂ ਖਿੜ ਗਈਆਂ! ਉਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਥੋਂ ਰਹਿਤਾਂ-ਕੁਰਹਿਤਾਂ ਜਾਂ ਗੁਰਮਤਿ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸੋ, ਅਸੀਂ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਤੋਂ ਫਰਿਜ਼ਨੇ ਤੱਕ ਢਾਈ ਘੰਟੇ ਸਿੱਖ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ ਬਿਤਾਏ।

ਫਰਿਜ਼ਨੇ ਦਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਿਥੇ ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਹੋਣਾ ਸੀ, 'ਲੱਖੀ ਜੰਗਲ ਖਾਲਸਾ, ਆਇ ਦੀਦਾਰ ਦਿਤੇ ਨੇ' ਦਾ ਅਲੌਕਿਕ ਨਜ਼ਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। 'ਚਮਕੇ ਸਿੰਘ ਭੁਜੰਗੀਏ ਨੀਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੇ' ਤੱਕ ਤੱਕ ਰੂਹਾਂ ਵਿਸਮਾਦਿਤ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕੰਨ ਪਾੜਵੇਂ ਬੈਂਡ-ਵਾਜੇ ਜਾਂ ਉਰਲੀਆਂ-ਪਰਲੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਤੋਂ, ਸਹਿਜ ਸਾਦਗੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ। ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਅੱਗੇ, ਕਿਸੇ ਉਚੇਚੇ ਛੰਗਣ-ਮੰਗਣ ਤੋਂ ਨਿਰਲੇਪ ਬੈਠੀ ਸੁਭਾਗੀ ਜੋਤੀ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਪੁਰਾਤਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਤਾਜ਼ਾ ਹੋ ਗਈ। ਕੋਈ ਭੜਕੀਲਾ ਫੈਸ਼ਨ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਚੰਚਲਪਣਾ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਮੀਰੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ੋਸ਼ੇਬਾਜ਼ੀ। ਆਮ ਪੰਜਾਬਣਾਂ ਵਾਲੇ ਸਾਧਾਰਨ, ਪਰ ਫੱਬਵੇਂ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿਚ ਬੇਟੀ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤਨ ਸਿੰਘਾਂ ਵਾਲੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਾਲੇ ਸਜੀਲੇ ਗੱਭਰੂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਭੈਅ-ਭਾਵਨੀ 'ਚ ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਵਾਏ।

ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵਿਆਹੁੰਦੇ ਲੜਕਾ ਇਕ ਅਮਰੀਕਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਡਿਗਰੀ ਲੈ ਕੇ ਫਰਿਜ਼ਨੇ ਕਾਉਂਟੀ ਦੇ ਫਾਇਨੈਂਸ਼ਲ ਅਡਵਾਈਜ਼ਰ ਦੀ ਜੋਬ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੀ.ਐਸਸੀ. ਡਿਗਰੀ ਹੋਲਡਰ ਬੇਟੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਜੋਬ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੱਖੀਂ ਦੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਵਿਆਹ, ਮੇਰੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਯਾਦਗਾਰੀ ਤੇ ਮਿਸਾਲੀ ਸਮਾਗਮ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਮਿਟਾ ਕੇ ਕੁਝ ਕੁਝ ਧੀਰਜ ਬੰਨ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲਾ ਦੂਜਾ ਕਿੱਸਾ ਵੀ ਮੇਰੀ ਹੱਡਬੀਤੀ ਹੀ ਹੈ। 'ਲਾਈਟ ਐਂਡ ਸਾਊਂਡ' ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਟਕਕਾਰ ਸ. ਚਰਨ ਸਿੰਘ 'ਸਿੰਧਰਾ' ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ (2012) ਦੇ ਅਕਤੂਬਰ ਮਹੀਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਰਹਿੰਦੇ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਕੋਲ ਪਧਾਰੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੋਨ 'ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਥੋਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਇਕ ਮਿਲਣੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਨੇ। ਸ. ਸਿੰਧਰਾ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਆਮਦ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਖਬਰ ਵੀ ਛਪਵਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ

ਇੱਛਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਕਰਤਿਆਂ-ਧਰਤਿਆਂ ਤੱਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤੀ। ਸਿਰੇ ਦੀ ਫੁਰਤੀ ਦਿਖਾਉਂਦਿਆਂ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਅਤੇ ਡਾ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਸਾਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਸ. ਸਿੰਧਰਾ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਵੀ ਉਲੀਕ ਲਿਆ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਸ. ਸਿੰਧਰਾ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਦਸੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਹਫ਼ਤੇ ਦੌਰਾਨ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਨਾਟਕ 'ਨਿੱਕੀਆਂ ਜਿੰਦਾਂ ਵੱਡੇ ਸਾਕੇ' ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਰੰਭ ਦਿੱਤੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਹੀ ਜਨਮੇ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਾਸੀ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਤੀਹ-ਚਾਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰ ਕੇ ਲਾਈਟ ਐਂਡ ਸਾਊਂਡ ਦਾ ਸਿਸਟਮ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਲਤੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਲਾਸ਼ਾਨੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਕੰਨ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੀ ਖੇਡੇ ਗਏ ਖੂਨੀ ਦਾਸਤਾਨ ਵਾਲੇ ਇਸ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚੋਂ ਤ੍ਰਿੱਪ ਤ੍ਰਿੱਪ ਹੰਝੂ ਕਿਰਦੇ ਮੈਂ ਖੁਦ ਦੇਖੇ। ਕਿਸੇ 'ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ' ਦਾ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ

ਨਵੀਂ ਵਿਆਹੀ ਜੋਤੀ ਬੀਬੀ ਉਪਕਾਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸ. ਰਾਜ ਸਿੰਘ

ਸ਼ਤ-ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸੀ। ਸੱਸੀਆਂ-ਸੋਹਣੀਆਂ ਜਾਂ ਹੀਰ-ਰਾਂਝਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਤ ਕਿੱਸੇ ਤਾਂ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਬਬੇਰੇ ਗਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦਾ ਇਹ ਵਿਲੱਖਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੀ। ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਇਹ ਚੁਰ-ਚੁਰ ਵੀ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਕਿ 'ਲਉ ਜੀ, ਹੁਣ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਵਾਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ 'ਚ ਜਾ ਵੜੋ!' ਪਰ ਸ. ਸਿੰਧਰਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਦੇ ਇਸ ਨਿਵੇਕਲੇ ਉਦਮ ਸਦਕਾ ਤੀਹ-ਚਾਲੀ ਸਿੱਖ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੁਣ ਸਰਹੰਦ ਦੀ ਦਾਸਤਾਂ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਸਕੇਗੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ!

ਲਹੂ ਭਿੰਜੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦਾ ਅਸਰ ਨਿੱਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵੱਡਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਹੋਇਆ। ਸਾਰੇ ਰੁਝੇਵੇਂ ਛੱਡ ਕੇ ਇਸ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਿਰਤੋੜ ਯਤਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਮਹੀਨੇ ਕੁ ਬਾਅਦ ਮੈਨੂੰ ਹੇਵਰਡ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਮਿਲੇ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਹੀ ਨਾ। ਆਪਣੇ ਪੋਤਰੇ ਦੇ 'ਬਾਬਾ ਜੀ' ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਸ. ਢੀਂਡਸਾ ਹੁਣ 'ਸੇਵ' ਦੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਦੇ ਕੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾ 'ਸਰਦਾਰ ਜੀ' ਬਣੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਸੂਹ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਤੀਜਾ ਕਿੱਸਾ ਮੈਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਹੈ ਇਤਿਹਾਸਕ

ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਤੰਤੀ ਸਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਲੈ ਰਹੀ ਇਸ ਬੇਟੀ ਨੂੰ ਪੰਜ ਬਾਣੀਆਂ ਜੁਬਾਨੀ ਕੰਨ ਹਨ। ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਸੰਥਿਆ ਲੈ ਕੇ ਪੁਰਾ ਸਹਿਜ ਪਾਠ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। 'ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਮਲਟੀਵਰਸਿਟੀ' ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਵੱਲੋਂ 2 ਅਕਤੂਬਰ 2012 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ 'ਸਹਿਜ ਸੁਮੇਲ ਸਮਾਗਮ' ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਸਹਿਜ ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੀ ਮਨਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਐਲਾਨੀ ਗਈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਉਚਾਰਨ ਸਬੰਧੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਸੀਡੀਆਂ ਦਾ ਕਾਫੀ ਵੱਡਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਸਾਂਝੀ ਬੈਠੀ ਮਨਸੁਖ, ਗੱਤਕੇ ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਵੀ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਗੋਰਿਆਂ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਇਹ ਇੱਕੋ ਇਕ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਹੈ, ਜੋ ਹਰ ਇਮਤਿਹਾਨ ਅੰਵਲ ਦਰਜੇ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਬਣਨਾ ਲੋਚਦੀ ਇਸ ਬੱਚੀ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਮਿਹਰਾਂ ਵਰਸਾਵੇ।

ਇਹ ਸੁਭਾਗੇ ਸਮਾਚਾਰ, ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਬੋਝੇ ਈ ਸਹੀ, ਪਰ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਜ਼ਾਮਨੀ ਤਾਂ ਭਰਦੇ ਹੀ ਹਨ!

ਸ. ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸਿੰਧਰਾ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਰੂਪਕ 'ਨਿੱਕੀਆਂ ਜਿੰਦਾਂ ਵੱਡੇ ਸਾਕੇ' ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਵਿਖੇ ਖੇਡਣ ਵਾਲੀ ਟੀਮ

ਇੰਡੀਆ ਕਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਰਵਿਸ

www.011india.com

- ਵਧੀਆ, ਸਾਫ਼ ਆਵਾਜ਼
- ਘਰੋਂ, ਸੈਲ ਫੋਨ ਤੋਂ ਵਰਤੋ
- ਇਕ ਮਿੰਟ ਗੱਲ, ਇਕ ਮਿੰਟ ਦੇ ਪੈਸੇ
- ਮਿੰਟ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਤਿਆਂ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋਣਗੇ

\$25 3,000 Minutes
\$50 • \$100 Available

ਸਾਨੂੰ ਗਾਹਕ ਭੇਜੋ ਤੇ ਫਰੀ ਮਿੰਟ ਲਵੋ!

ਇਕੋ ਡੀਲ ਤੇ ਦੋ ਨੰਬਰ ਕੱਠੇ ਚੱਲ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਇਕੋ ਰੇਟ

Limited Time Offer. Restrictions & Fees Apply.

800-914-1013 • 408-726-6103

ਇੱਕੋ ਹਫ਼ਤੇ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਲੰਮਾ ਪੈਂਡਾ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਲੰਮਾ ਪੈਂਡਾ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਤੈਅ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਜਿਹੜੇ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਰੰਗ ਦਾ ਪੱਤਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਰਿਕਾਰਡ ਓਨੀ ਕੁ ਕਾਮਯਾਬੀ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਜਿਹੋ ਜਿਹਾ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਹੈ। ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਯੂ ਪੀ ਵਿਚ ਭੇਜ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਸ ਰੱਖੀ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਰਾਜ ਜਿੱਤ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ, ਪਰ ਉਹ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਵੀ ਉਸੇ ਰਾਜ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ 174 ਮੈਂਬਰ ਸਨ, ਪਰ ਸੋਲਾਂ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਹੋਈ ਅਗਲੀ ਚੋਣ ਵਿਚ, ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਵਾਜਪਾਈ ਸਰਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਓਥੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸਿਰਫ 88 ਮੈਂਬਰ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ। ਕੁਝ ਚਿਰ ਬਾਅਦ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਿਚ ਲਿਜਾ ਕੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਮਾਮਲਾ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਡੇਵਿਡ ਕੋਲਮੈਨ ਹੇਡਲੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵੀ ਛੋਟਾ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਉਸ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਚੋਗਲਪਣ ਜ਼ਾਹਰ ਹੋਣ ਉਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਵੀ ਨਵਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਿਸ ਜੱਜ ਨੇ ਡੇਵਿਡ ਕੋਲਮੈਨ ਹੇਡਲੀ ਬਣੇ ਹੋਏ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮੂਲ ਦੇ ਅਸਲੀ ਨਾਂ ਦਾ ਉਦ ਸਈਦ ਗਿਲਾਨੀ ਵਾਲੇ ਬਹੁਰੂਪੀਏ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ, ਉਸ ਜੱਜ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹੇਡਲੀ ਨਾਲ ਲਿਹਾਜ਼ਦਾਰੀ ਉਤੇ ਵੀ ਸਖਤ ਨਾਖੁਸ਼ੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਗੱਲ ਦੁਖਦਾਈ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਇੰਨੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰੇ ਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਛੋਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਵੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਯਕੀਨਨ ਇਸ ਟਿਪਣੀ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਿੰਦੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਹੋਣਗੇ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਇਖਲਾਕੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਜੱਜ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 166 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਇਸ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗੀ ਗਈ 35 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਜੱਜ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ।

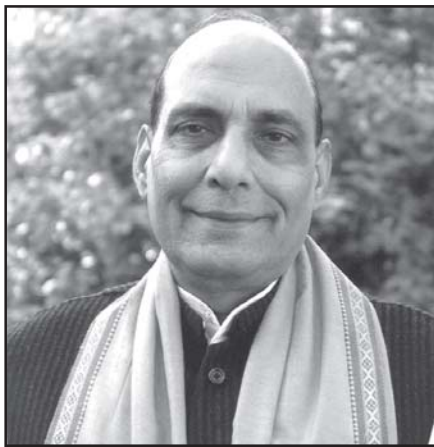
ਜੇ ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ ਦੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਏਨਾ ਪੈਂਡਾ ਤੈਅ ਕਰ ਗਈ ਹੈ, ਜਿੰਨਾ ਕਦੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਵੱਡੀ ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਦੇ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਹੋਈ ਹੈ, ਪਰ ਜਸਟਿਸ ਵਰਮਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਲੰਮੀ ਬਹਿਸ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਜਸਟਿਸ ਵਰਮਾ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਬੀਤੇ ਦਸੰਬਰ ਵਿਚ ਵਾਪਰੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਾਂਡ ਦੇ ਮਗਰੋਂ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਰੋਕ-ਬਾਮ ਦੇ ਕਦਮ ਸੁਝਾਉਣ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਈਆਂ ਦੇ ਸੰਘਾਂ ਨਹੀਂ ਉਤਰ ਰਹੀ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਘਾਂ ਨਹੀਂ ਉਤਰ ਰਹੀ ਤਾਂ ਜਸਟਿਸ ਵਰਮਾ ਵਾਲੀ ਕਮੇਟੀ ਵੀ ਕਈਆਂ ਦੇ ਵਤੀਰੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਰੋਕ ਬਾਰੇ ਜਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਸੁਝਾਵਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਤੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੁਝਾਅ ਮਿਲਦੇ ਰਹੇ, ਪਰ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚਲੇ ਅਠਾਈ ਰਾਜਾਂ ਤੇ 7 ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਦੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਇਸ ਅਪਰਾਧਕ ਵਰਤਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀ ਅਸਲੋਂ ਹੀ ਲਾਪਰਵਾਹ ਹੈ।

ਦੂਸਰੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਜਸਟਿਸ ਵਰਮਾ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚਲੇ ਦਾਗੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਅਸਤੀਫੇ ਦੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਵਿਚ ਢਿੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਉਸ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ 17 ਫੀਸਦੀ ਅਪਰਾਧੀ ਕਿਰਦਾਰ ਦੇ ਦਾਗੀ ਮੈਂਬਰ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਤੇ ਨਾ ਛੱਡਣੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ, ਓਥੇ ਦੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰ ਉਹ ਵੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵੇਲੇ ਆਪ ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਤੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਹਨ। ਕਮਾਲ ਇਹ ਵੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਦਿੱਤੀਆਂ,

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਦੀ ਮੁਖੀ ਬੀਬੀ ਜੈਲਲਿਤਾ ਤੇ ਦੂਸਰੀ ਦੀ ਮੁਖੀ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਦੋਵੇਂ ਬੀਬੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟਾਂ ਦੇ ਕੇ ਓਥੋਂ ਤੱਕ ਪੁਚਾਉਣ ਦਾ ਗੁਨਾਹ ਦੋ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਰਾਹ ਰੋਕਣ ਦਾ ਕੰਮ ਇਸ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਯਕੀਨ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੈ।

ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਜਿਹੜਾ ਵੱਡਾ ਪੈਂਡਾ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਤੈਅ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਬਣਾਏ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਤਕਰੀਰ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਨਿਯਮ ਬਹੁਤ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕੰਮ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰ ਕੇ ਹੀ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਦਾਦੀ, ਪਿਤਾ ਤੇ ਮਾਤਾ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਚਲਾਉਣ ਵੇਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ। ਮਾਂ-ਬਾਪ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਹਿ ਕੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਅੱਗੇ

ਰਾਜ ਨਾਥ ਸਿੰਘ

ਇਹ ਵੀ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹੁਣ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਮੰਗੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਵੀ ਬਹੁਤੀ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਅੱਗੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਤੋਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਨਾਂ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚੋਂ ਪੈਰਾਸੂਟ ਨਾਲ ਉਮੀਦਵਾਰ ਉਤਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੋਕ ਅਮਲ ਵਿਚ ਵੇਖਣਗੇ ਕਿ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਮੋੜਾ ਦੇ ਸਕੇਗਾ, ਪਰ ਜਿਹੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਸ ਦੀ ਤਕਰੀਰ ਦਾ ਪੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਪੈਦਾ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਹਵਾ ਉਸ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਨਾਲ ਨਿਕਲ ਗਈ ਸੀ। ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਿੰਦੇ ਨੇ 'ਹਿੰਦੂ ਅਤਿਵਾਦ' ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਕੇ ਜਦੋਂ ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਦੇ ਕੈਂਪਾਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਠੀਕ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਇਆ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਚਾਰ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਧੜਾ ਇਹ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾ ਲੈਣਾ ਹੈ ਤੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਤਕਰੀਰ ਰੁਲ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਗੱਲ ਵੀ ਇਹੋ ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਜ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਮੁੱਖ ਪਾਰਟੀ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਭਗਵਾ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਵੀ ਇੱਕ ਦਮ ਪੰਜਵੇਂ ਗੇਅਰ ਵਾਲੀ ਤੇਜ਼ੀ ਫੜ ਲਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤੇਜ਼ੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਇਹ ਸਰਵੇਖਣ

ਕਈ ਟੀ ਵੀ ਚੈਨਲਾਂ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਗੱਠਜੋੜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਜਿੱਤ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਹਾਲੇ ਸੋਲਾਂ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕੋ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਵਿਚ ਸਰਵੇਖਣ ਵੀ ਬਣ ਗਿਆ ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਵੀ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇੰਜ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਵੇਂ 'ਕਣਕ ਖੇਤ, ਕੁੜੀ ਪੇਟ ਤੇ ਆ ਜਵਾਈਆ ਮੰਡੇ ਖਾਹ' ਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਮੁਹਾਵਰਾ ਸੱਚਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤ ਧਾਰ ਲਈ ਹੋਵੇ। ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਸਰਵੇਖਣ ਦੇ ਸਾਂਗ ਰਚਣ ਵਾਲੀ ਇਸ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਦੇ ਇੱਕ ਮਰਹੂਮ ਨੇਤਾ ਦਾ ਪੋਤਰਾ ਹੈ।

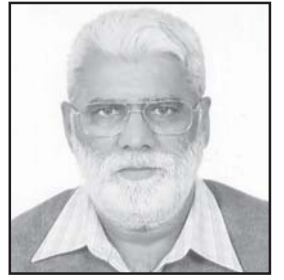
ਇਸ ਦੇ ਬਰੋ-ਬਰਾਬਰ ਇੱਕ ਸਰਗਰਮੀ ਹੋਰ ਵੀ ਚੱਲਦੀ ਰਹੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਜਾਹਰਾ ਤੌਰ ਉਤੇ ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਦੀ ਹਾਰ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ 88 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਇਸ ਦੇ ਸੋਇਮ ਸੇਵਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲੋੜ ਦੇ ਮੂਹਰੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬੋਣਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਦੀ ਨਾਗਪੁਰ ਬੈਠੀ ਹਾਈ ਕਮਾਨ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਜ਼ਿਦ ਕਰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਹੈਡ ਕੁਆਰਟਰ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਹੁਲੀਆ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚਣ ਵਾਲੇ ਨਿਤਿਨ ਗਡਕਰੀ ਨੂੰ ਹੀ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੁੜ ਕੇ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਲੱਗਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਜ਼ਨ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ। ਭਾਜਪਾ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਢਾਈ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਆ ਗਈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਆਗੂ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ ਬਣਾ ਕੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਚੁੱਕ ਲਈ ਕਿ ਜੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਮਹਾਂ-ਦਾਗੀ ਗਡਕਰੀ ਅੱਗੇ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹਾਸੋਹੀਣਾ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਿਵੇਂ ਵੀ ਨਿਤਿਨ ਗਡਕਰੀ ਵਾਲੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ ਕਿੱਸੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਜਿਹੜੀ ਭਾਜਪਾ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਗਡਕਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਮਿਥ ਲਿਆ, ਉਹ ਸਾਬਕਾ ਭਾਜਪਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਸੁੰਧਰਾ ਰਾਜੇ ਦੇ ਬਾਈ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਚਰਚਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਚ ਵਿਧਾਇਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਬਾਕਾਇਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਟਾ ਸਕੀ।

ਅਸਲੀ ਗੱਲ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਗਡਕਰੀ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਗੱਠਜੋੜ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਪਦਵੀ ਲਈ ਹੋਰ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਭਾਵੂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਿਰਫ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਜਨਤਾ ਦਲ ਯੁਨਾਈਟਿਡ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਭਾਜਪਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਆਗੂ ਅੱਗੇ ਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈਣ ਵਿਚ ਅੜਿੱਕਾ ਨਾ ਪਵੇ। ਇਸ ਵਿਚ ਉਹ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਯੁਨਾਈਟਿਡ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੇ ਸ਼ਰਦ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਪਲ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਤੇ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਐਨ ਡੀ ਏ ਗੱਠਜੋੜ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਗੱਲ ਉਹ ਨਿਤਿਨ ਗਡਕਰੀ ਦੇ ਵਕਤ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਹਿੰਦੇ। ਓਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਬੰਦਾ ਤਾਂ ਪੇਪਰ-ਵੇਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਤੇ ਅੰਤਮ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਘੜੀ ਭਾਜਪਾ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲੈ ਆਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਅਗੇਤਾ ਹੀ ਫਾਸਲਾ

ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਰ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲੀ ਤਨਖਾਹ ਉਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਮਾਂਜਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਦਾ ਜਾਪਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ ਭਾਜਪਾ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਿਚਲਾ ਅਡਵਾਨੀ ਧੜਾ ਤੇਜ਼ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ। ਉਤੀਸਾ ਦਾ ਨਵੀਨ ਪਟਨਾਇਕ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਵੀ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਨਿਭਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੋਣਗੇ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਲੰਮਾ ਪੈਂਡਾ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਤੈਅ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਜਿਹੜੇ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਰੰਗ ਦਾ ਪੱਤਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਰਿਕਾਰਡ ਓਨੀ ਕੁ ਕਾਮਯਾਬੀ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਜਿਹੋ ਜਿਹਾ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਹੈ। ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਯੂ ਪੀ ਵਿਚ ਭੇਜ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਸ ਰੱਖੀ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਰਾਜ ਜਿੱਤ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ, ਪਰ ਉਹ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਵੀ ਉਸੇ ਰਾਜ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ 174 ਮੈਂਬਰ ਸਨ, ਪਰ ਸੋਲਾਂ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ

ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਪਿੜ

ਜਤਿੰਦਰ ਪਨੂੰ
ਫੋਨ: 91-98140-68455

ਹੋਈ ਅਗਲੀ ਚੋਣ ਵਿਚ, ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਵਾਜਪਾਈ ਸਰਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਓਥੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸਿਰਫ 88 ਮੈਂਬਰ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ। ਕੁਝ ਚਿਰ ਬਾਅਦ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਿਚ ਲਿਜਾ ਕੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬੜੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬੋਲੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਆਗੂ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਵੇਲੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਦੇ 144 ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਤੇ ਅਗਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਜਦੋਂ 2009 ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਏਨੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਲਈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ 115 ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਚੋਣ ਦੀ ਹਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜਿਸ ਦੇ ਸਿਰ ਪਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਚੋਣ ਮੌਕੇ ਪਾਸੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹੁਣ ਉਸੇ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਕਮਾਨ ਸੌਂਪ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਅਗਲੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਚੋਣ ਲੜਨ ਚੱਲੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵੱਲੋਂ ਤੈਅ ਕੀਤਾ 'ਲੰਮਾ ਪੈਂਡਾ' ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਹ 'ਲੰਮਾ ਪੈਂਡਾ' ਏਦਾਂ ਦਾ ਲੰਮਾ ਚੱਕਰ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਫਿਰ 'ਬੋਹੜ ਬੋਲੇ' ਪਹੁੰਚੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਚੰਗੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਕੁਰਾਹੇ ਪੈ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੇ ਇਸ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਮੋੜਾ ਤਾਂ ਵਾਹਵਾ ਕੱਟਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਰ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ।

RADIO CHARDI KALA

ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ
ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ

ਰੇਡੀਓ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ

ਡਾਇਲ ਕਰੋ ਤੇ ਸੁਣੋ

832-551-5038 ਰੇਡੀਓ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ 24/7

www.radiock.com

702-489-0222 ਖਾਲਸਾ ਰੇਡੀਓ 24/7

(ਗੁਰਬਾਣੀ)

www.khalsaradio.org

702-489-0228 ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬ 24/7

(ਭੰਗੜਾ ਮਿਊਜ਼ਿਕ)

www.apnapunjabradio.com

702-489-0229 ਦੇਸੀ ਬਾਈਟ ਰੇਡੀਓ 24/7

(ਬਾਲੀਵੁਡ ਮਿਊਜ਼ਿਕ)

www.desibiteradio.com

ਧਾਰਮਿਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਤਾਜ਼ਾ ਖਬਰਾਂ,
ਟਾਕ ਸ਼ੋਅ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਤੇ ਫਰੀਮਾਂਟ ਤੋਂ
ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਸਾਰਣ

Wifi Radio ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ

ਫੋਨ: 510-900-3600

Radio CK, PO Box 296, Fremont, CA 94537

ਡਾ. ਗੁਰਨਾਮ ਕੌਰ, ਕੈਨੇਡਾ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਵਾਸਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਉਸ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਨੂੰ ਸੁਆਸ ਸੁਆਸ ਸਿਮਰਨ ਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਘੜੀ, ਉਸ ਪਲ, ਉਸ ਰੁੱਤ ਨੂੰ ਸੁਹਣੀ, ਸੁਲੱਖਣੀ, ਲੇਖੇ ਲੱਗੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਪਰਵਰਦਗਾਰ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਬੀਤਦੀ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਉਹ ਸਮਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁਖਦਾਈ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕੰਮ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁਖਾਵਾਂ ਅਤੇ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕੰਮ ਉਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹਿਰਦਾ ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਸਹਿਜ 'ਚ ਵਿਚਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਉਹ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਵੱਸਦਾ ਹੈ।

ਸਾ ਰੁਤਿ ਸੁਹਾਵੀ ਜਿਤੁ ਤੁਧੁ ਸਮਾਲੀ॥ ਇਹ ਪੰਕਤੀ ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚੋਂ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦੋ ਬਾਣੀਆਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਰਚਿਤ 'ਤੁਖਾਰੀ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ਪਹਿਲਾ ਬਾਰਹਮਾਹਾ' ਅਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ 'ਬਾਰਹਮਾਹਾ ਮਾਂਝ ਮਹਲਾ ਪੰਜਵਾਂ' ਸਾਲ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਪੈਂਦੀਆਂ ਰੁੱਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਰੁੱਤ ਦਾ ਆਪਣਾ ਖਾਸ ਸਥਾਨ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਸਿਮਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ. ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ ਨੇ ਜਦੋਂ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੁੱਤਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਕਰ ਨੂੰ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੂਰਜੀ ਕੈਲੰਡਰ ਦਾ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਦਿਹਾੜੇ ਠੀਕ ਆਪਣੀ ਉਸੇ ਰੁੱਤ ਵਿਚ ਆਉਣ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਸੀ।

ਦਸਮ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਅਨੁਸਾਰ 5 ਜਨਵਰੀ ਦਾ ਮਿੱਥ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਪੋਹ ਸੂਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਚੰਦਰਮਾ ਦੀਆਂ ਤਿੱਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਨਵਰੀ ਅਤੇ ਦਸੰਬਰ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਖਾਸ ਦਿਨ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਸਾਲ ਵਿਚ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹੀ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ। ਡੇਰੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਦੇ ਵਿਗੜੇ ਹੋਏ ਰੂਪ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸ਼ੁਭ ਦਿਹਾੜਾ ਇਸ ਵਾਰ 17 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਆਇਆ ਹੈ, ਮਤਲਬ ਪੋਹ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਮਾਘ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ। ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਸਾਰੇ ਦਿਹਾੜਿਆਂ ਨਾਲ ਵਾਪਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਚੰਦਰਮਾ ਦੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੂਰਜੀ ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ ਮੌਸਮ ਦੇਵੇਂ ਬਦਲ ਜਾਣਗੇ। ਰੁੱਤਾਂ ਸੂਰਜ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਚੰਦਰਮਾ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਬਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਰੁੱਤਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਆਤਮਕਤਾ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰਕਤਾ-ਦੋਹਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਇਸ ਲੇਖ ਦਾ ਮਕਸਦ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਰਾਗ ਤੁਖਾਰੀ ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਕੀਤੇ ਕਰਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜੀਵਨ ਦੇ ਜੋ ਸੁੱਖ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਉਸ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹੀ ਠੀਕ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਰਚੀ ਮਾਇਆ ਵਿਚ ਮਸਰੂਫ਼ ਹਾਂ ਅਰਥਾਤ ਜੀਵ ਜਿਹੜਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਰਚੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਲੁਭਾਇਮਾਨਤਾ ਵਿਚ ਵਿਅਸਤ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੋਵੇਗਾ? ਉਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਕੇ, ਉਸ ਦੇ ਸਿਮਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਘੜੀ ਵੀ ਜਿਉਣਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਹੈ? ਉਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਿਆਰੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤਸੱਵਰ ਕਰਦੇ

ਸਾ ਰੁਤਿ ਸੁਹਾਵੀ ਜਿਤੁ ਤੁਧੁ ਸਮਾਲੀ

ਹੋਏ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵਿਛੜ ਕੇ ਦੁਖੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁੱਖ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਮਿਹਰ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਦੇ ਆਸਰੇ, ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਪੈ ਕੇ ਜੀਵ ਉਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ-ਜਲ ਪੀਂਦਾ ਰਹੇ ਜੋ ਕਿ ਆਤਮਕ ਜੀਵਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਜੀਵ ਉਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਰਚੀ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਮਾਇਆ 'ਚ ਫਸੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਵਾਸਤੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ 'ਚੋਂ ਉਤਮ ਕਾਰਜ ਉਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਮਨ 'ਚ ਵਸਾਉਣਾ ਹੈ, ਇਹੀ ਉਸ ਦਾ ਅਸਲੀ ਜੀਵਨ ਮਨੋਰਥ ਹੈ,

ਤੂ ਸੁਣਿ ਕਿਰਤ ਕਰੰਮਾ

ਪੁਰਬਿ ਕਮਾਇਆ॥

ਸਿਰਿ ਸਿਰਿ ਸੁਖ ਸਹੰਮਾ

ਦੇਹਿ ਸੁ ਤੂ ਭਲਾ॥ (ਪੰਨਾ 1107)

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭੂ-ਪ੍ਰੀਤਮ ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ ਲਈ ਜੀਵ-ਇਸਤਰੀ ਦੀ ਸਿੱਕ ਅਤੇ ਮਿਲਾਪ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਪੀਹਾ 'ਪ੍ਰਿਉ ਪ੍ਰਿਉ' ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਇਲ 'ਕੂ ਕੂ' ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਬੋਲੀ ਬੋਲਦੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਹੜੀ ਜੀਵ-ਇਸਤਰੀ ਵੈਰਾਗ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ-ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੂੰ ਮਿੱਠੀ ਸੁਰ ਵਿਚ ਯਾਦ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਸਤਰੀ ਹੀ ਪ੍ਰਭੂ-ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਅਨੰਦ ਨੂੰ ਮਾਣਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੁਰਤਿ ਪ੍ਰਭੂ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਟਿਕੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੇਲ ਅਤੇ ਸੁਰਤਿ ਦਾ ਟਿਕੇ ਰਹਿਣਾ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਮਿਹਰ ਸਦਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਮਿਹਰ ਨਾਲ ਹੀ ਜੀਵ ਸੰਸਾਰਕ ਮੋਹ-ਮਾਇਆ ਤੋਂ ਉਤੇ ਉਠ ਕੇ ਉਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਉਚ-ਸਥਾਨ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸੁਰਤਿ ਟਿਕਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਜਿਸ ਜੀਵ ਦੇ ਮਨ-ਤਨ ਵਿਚ ਵੱਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਕਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੁਲਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਹਰ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਸਿਫਤਿ-ਸਾਲਾਹ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਆਤਮਕ ਜੀਵਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਆਤਮਕ-ਅਨੁਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਸਾਰਕ ਮੋਹ-ਤੇਰ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਯਾਦ ਹੀ ਮਨ ਦਾ ਧੀਰਜ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਸਰੀਰ ਪਵਿੱਤਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਅੰਦਰ ਸ਼ੁਭ ਗੁਣ ਵੱਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ)। ਉਸ ਦਾ ਹਿਰਦਾ ਵੀ ਵਿਸ਼ਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਤਮਕ ਅਨੰਦ ਮਾਣਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਧੀਰਜ, ਇਹ ਸਹਿਜ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਰਾਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਹੀ ਆਤਮਕ ਸੋਝੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਸਿਫਤਿ-ਸਾਲਾਹ ਰਾਹੀਂ ਸੁਰਤਿ ਅਡੋਲ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਟਿਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਜੀਵ ਦਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਜੀਵ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਜੁੜਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਵਰਖਾ ਹੁੰਦੀ ਰਹੇ। ਜਿਥੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਗੁਣ ਗਾਇਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਸਿਫਤਿ-ਸਾਲਾਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਆਪ ਆ ਕੇ ਵੱਸਦਾ ਹੈ (ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਇਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਨ ਵਿਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹਟਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ),

ਉਨਵਿ ਘਨ ਛਾਏ ਬਰਸੁ ਸੁਭਾਇ

ਮਨਿ ਤਨਿ ਪ੍ਰੇਮੁ ਸੁਖਾਏ॥

ਨਾਨਕ ਵਰਸੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ

ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਘਰਿ ਆਵੈ॥ (ਪੰਨਾ 1107)

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਵੀ ਰਾਗ ਮਾਝ ਵਿਚ ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ ਰੁੱਤਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸੇ ਖਿਆਲ ਦੀ ਤਰਜ਼ਮਾਨੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜੀਵ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਅਨੁਸਾਰ (ਭਾਵ ਪਿਛਲੇ ਕੀਤੇ ਕਰਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ) ਉਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੋਲੋਂ ਵਿਛੜੇ ਹੋਏ ਹਾਂ ਭਾਵ ਉਸ ਨੂੰ ਮਨ ਵਿਚੋਂ ਵਿਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਉਸ ਦੀ ਮਿਹਰ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਮਿਹਰ ਕਰੇ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜੀਵ ਉਸ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰੀਏ, ਉਸ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਜੁੜੀਏ, ਉਸ ਨਾਲ ਜੀਵ ਦਾ ਮਿਲਾਪ ਹੋਵੇ। ਮਾਇਆ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਸੁੱਖਾਂ ਦੀ

ਖਾਤਰ ਆਸ-ਪਾਸ ਭਟਕਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਭਟਕਣ ਤੋਂ ਥੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਓਟ-ਆਸਰਾ ਤੱਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਉਦਾਹਰਣ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁੱਧ ਤੋਂ ਸੱਖਣੀ ਗਾਂ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਬਿਨਾਂ ਖੇਤੀ ਸੁੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਫਸਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਫਸਲ ਦੇ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਤੋਂ ਧਨ ਨਹੀਂ ਕਮਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਪਤੀ ਅਤੇ ਜੀਵ ਨੂੰ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਿਆਨਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਹਿਰਦੇ-ਘਰ ਵਿਚ ਪਤੀ-ਪਰਮਾਤਮਾ ਆ ਕੇ ਨਾ ਵੱਸੇ, ਉਸ ਲਈ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਤਪਦੀ ਭੱਠੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਇਸਤਰੀ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਰ-ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਅਤੇ ਆਪਣਾ-ਆਪ ਵਿਅਰਥ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਪਰਵਰਦਗਾਰ, ਮਾਲਕ-ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਯਾਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੀਵ-ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਸੱਜਣ-ਮਿੱਤਰ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦ ਦੇ ਵੈਰੀ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਮਿਹਰ ਕਰ ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਦੀ ਦਾਤ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ, ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਰੱਖ। ਉਹ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਹੀ ਸਦੀਵੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਥਾਂ ਸਦਾ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ,

ਕਿਰਤਿ ਕਰਮ ਕੇ ਵੀਛੜੇ

ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਮੇਲਹੁ ਰਾਮ॥

ਚਾਰਿ ਕੁੰਟ ਦਹਦਿਸ ਭ੍ਰਮੇ

ਬਕਿ ਆਏ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਾਮ॥ (ਪੰਨਾ 133)

ਦੇਸੀ ਸਾਲ ਚੇਤ੍ਰ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਾਲ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚੇਤ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਮਨ ਨੂੰ ਸੁਹਣਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਜੰਗਲ, ਫੁੱਲ, ਬੂਟੇ ਮੌਲਦੇ ਹਨ, ਖਿੜਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਹੈ, ਬਹਾਰ ਦਾ ਮੌਸਮ ਹੈ, ਫੁੱਲਾਂ ਉਤੇ ਭੰਵਰੇ ਸੁਹਣੇ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਿੜੇ ਹੋਏ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜੀਵ-ਆਤਮਾ ਦਾ ਹਿਰਦੇ-ਰੂਪ ਫੁੱਲ ਵੀ ਖਿੜ ਪਏ ਜੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਉਸ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰ ਲਵੇ। ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ-ਪ੍ਰੀਤਮ ਆ ਕੇ ਨਹੀਂ ਵੱਸਦਾ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਸੁਖ-ਅਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਤਨ ਅਤੇ ਮਨ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਵਿਛੜੇ ਤੇ ਕਾਰਨ

ਤੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਚੇਤ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਕੋਇਲ ਵੀ ਅੰਬ ਦੇ ਬੂਟੇ 'ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਮ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿੱਠੀ ਲਗਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜਿਹੜੀ ਇਸਤਰੀ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਤੋਂ ਵਿਛੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਆਵਾਜ਼ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ ਲਗਦੀ, ਸਗੋਂ ਚੁਭਦੀ ਹੈ, ਦੁਖਦਾਈ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਵਿਛੜੇ ਦਾ ਦੁੱਖ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਲਈ ਸਹਿਣਾ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੁਖੀ ਇਸਤਰੀ ਨੇ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਵੇਦਨਾ ਕਹਿਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਦਾ ਹੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਵੀ ਪ੍ਰਭੂ-ਪ੍ਰੀਤਮ ਤੋਂ ਵਿਛੜੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਮਨੁੱਖੀ-ਮਨ ਦੀ ਵੇਦਨਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਮਾਏ! ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਵੀ ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ-ਪ੍ਰੀਤਮ ਤੋਂ ਵਿਛੜੇ ਮਨ ਦੀ ਵੇਦਨਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮਨ ਅੰਦਰਲੇ ਹਿਰਦੇ-ਕਮਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਹਰਲੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਰੰਗ ਤਮਾਸ਼ਿਆਂ ਰੂਪੀ ਫੁੱਲਾਂ ਤੇ ਡਾਲੀਆਂ 'ਤੇ ਭਟਕਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਇਹ ਆਤਮਕ-ਜੀਵਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਗੋਂ ਆਤਮਕ ਮੌਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਚੇਤ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਅਰਥਾਤ ਬਹਾਰ ਦੇ, ਬਸੰਤ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਜੇ ਜੀਵ ਇਸਤਰੀ ਆਪਣੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ-ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੂੰ ਲੱਭ ਲਵੇ ਫਿਰ ਉਹ ਮਨ ਦੀ ਸਹਿਜ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਆਤਮਕ ਅਨੰਦ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਆਤਮਕ ਅਨੰਦ ਮਾਣਦੀ ਹੈ,

ਚੇਤੁ ਬਸੰਤੁ ਭਲਾ ਭਵਰ ਸੁਹਾਵੜੇ॥

ਬਨ ਫੁਲੇ ਮੰਝ ਬਾਰਿ ਮੈ

ਪਿਰੁ ਘਰਿ ਬਾਹੁੜੈ॥

ਪਿਰੁ ਘਰਿ ਨਹੀ ਆਵੈ

ਧਨ ਕਿਉ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ

ਬਿਰਹਿ ਬਿਰਹੁ ਤਨੁ ਛੀੜੈ॥

ਕੋਕਿਲ ਅੰਬਿ ਸੁਹਾਵੀ ਬੋਲੈ

ਕਿਉ ਦੁਖੁ ਅੰਕਿ ਸਹੀਜੈ॥

ਭਵਰੁ ਭਵੰਤਾ ਫੁਲੀ ਡਾਲੀ

ਕਿਉ ਜੀਵਾ ਮਰੁ ਮਾਏ॥

ਨਾਨਕ ਚੇਤਿ ਸਹਜਿ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ

ਜੇ ਹਰਿ ਵਰੁ ਘਰਿ ਧਨ ਪਾਏ॥

(ਪੰਨਾ 1108)

ਪੰਜਵੀਂ ਨਾਨਕ ਜੋਤਿ ਰਾਗੁ ਮਾਝ ਵਿਚ ਇਸੇ ਖਿਆਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚੇਤ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਜੇ ਉਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਮਨ ਖਿੜਾਉ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਨੰਦਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਚੇਤ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਬਹਾਰ

ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਹੈ, ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਹੈ, ਹਰ ਪਾਸੇ ਬਨਸਪਤੀ ਖਿੜੀ ਹੈ, ਕੁਦਰਤਿ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਜੋਬਨ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨ ਦਾ ਖੇੜੇ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ)। ਪਰ ਰਸਨਾ ਭਾਵ ਜੀਭ ਨੂੰ ਨਾਮ ਜਪਣ ਦੀ ਦਾਤ ਸੰਤ ਜਨਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਇਸ ਸੰਸਾਰ 'ਤੇ ਆਉਣਾ ਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨਾਲ ਮੇਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਸਿਮਰਨ ਤੋਂ ਵਿਹੂਣਾ ਇੱਕ ਇੱਕ ਪਲ ਗੁਜ਼ਾਰਨਾ ਭੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਵਿਅਰਥ ਗੁਆਉਣਾ ਹੈ। ਉਹ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜਿਹੜਾ ਹਰ ਥਾਂ ਜਲ, ਧਰਤੀ, ਆਕਾਸ਼, ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਵਸ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਵਿਆਪਕ ਹੈ, ਸਮਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੇ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਨਾ ਵੱਸੇ ਤਾਂ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮਾਨਸਿਕ ਦੁੱਖ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਉਸ ਮਨ ਦੀ ਵੇਦਨਾ ਦੱਸੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵਸਾਇਆ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਉਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਜਾਗ ਪਈ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਜੀਵ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨ ਵੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿੱਕ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ, ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਤਾਂਘ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਮਨੁੱਖ ਮੇਰਾ ਉਸ ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ ਕਰਾ ਦੇਵੇ ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਚਰਨੀ ਲੱਗ ਜਾਵਾਂਗਾ,

ਚੇਤਿ ਗੋਵਿੰਦੁ ਅਰਾਧੀਐ

ਹੋਵੈ ਅਨੰਦੁ ਘਣਾ॥

ਸੰਤ ਜਨਾ ਮਿਲਿ ਪਾਈਐ

ਰਸਨਾ ਨਾਮੁ ਭਣਾ॥

ਜਿਨਿ ਪਾਇਆ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪਣਾ

ਆਏ ਤਿਸਹਿ ਗਣਾ॥

ਇਕੁ ਖਿਨੁ ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਜੀਵਣਾ

ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਜਣਾ॥

ਜਲਿ ਬਲਿ ਮਹੀਅਲਿ ਪੂਰਿਆ

ਰਵਿਆ ਵਿਚ ਵਣਾ॥

ਸੇ ਪ੍ਰਭੁ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵਈ

ਕਿਤਤਾ ਦੁਖੁ ਗਣਾ॥

ਜਿਨੀ ਰਾਵਿਆ ਸੇ ਪ੍ਰਭੁ

ਤਿਨਾ ਭਾਗੁ ਮਣਾ॥

ਹਰਿ ਦਰਸਨੁ ਕਉ ਮਨੁ ਲੋਚਦਾ

ਨਾਨਕ ਪਿਆਸ ਮਨਾ॥

ਚੇਤਿ ਮਿਲਾਏ ਸੇ ਪ੍ਰਭੁ

ਤਿਸ ਕੈ ਪਾਇ ਲਗਾ॥ (ਪੰਨਾ 133)

(ਚਲਦਾ)

ਉਦਮੁ ਕਰਉ ਕਰਾਵਹੁ ਠਾਕੁਰ...

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫

ਉਦਮੁ ਕਰਉ ਕਰਾਵਹੁ ਠਾਕੁਰ

ਪੇਖਤ ਸਾਧੂ ਸੰਗਿ॥

ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਚਰਾਵਹੁ

ਰੰਗਨਿ ਆਪੇ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਰੰਗਿ॥

ਮਨ ਮਹਿ ਰਾਮ ਨਾਮਾ ਜਾਪਿ॥

ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਵਸਹੁ ਮੇਰੇ ਹਿਰਦੈ

ਹੋਇ ਸਹਾਈ ਆਪਿ॥ਰਹਾਉ॥

ਸੁਣਿ ਸੁਣਿ ਨਾਮੁ ਤਮਾਰਾ ਪ੍ਰੀਤਮ

ਪ੍ਰਭੁ ਪੇਖਨ ਕਾ ਚਾਉ॥

ਦਇਆ ਕਰਹੁ ਕਿਰਮ ਅਪੁਨੇ ਕਉ

ਇਹੈ ਮਨੋਰਥ ਸੁਆਉ॥

ਤਨੁ ਧਨੁ ਤੇਰਾ ਤੂੰ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰਾ

ਹਮਰੈ ਵਸਿ ਕਿਛੁ ਨਾਹਿ॥

ਜਿਉ ਜਿਉ ਰਾਖਹਿ ਤਿਉ ਤਿਉ

ਰਹਣਾ ਤੇਰਾ ਦੀਆ ਖਾਹਿ॥

ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਕਿਲਵਿਖ ਕਾਟੈ

ਮਜਨੁ ਹਰਿ ਜਨ ਧੂਰਿ॥

ਭਾਇ ਭਗਤਿ ਭਰਮ ਭਉ ਨਾਸੈ

ਹਰਿ ਨਾਨਕ ਸਵਾ ਹਜੂਰਿ॥

ਗੁਰਦੇਵ ਪਿਤਾ ਜੀ ਬੋਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਕਿ ਹੇ ਮਿਹਰਬਾਨ ਪ੍ਰਭੂ ਜੀਉ! ਮੇਰੇ ਉਤੇ ਮਿਹਰ

ਕਰੋ ਤੇ ਮੇਰੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਨਿਵਾਸ

ਕਰੋ। ਪ੍ਰਭੂ ਜੀਉ! ਮੇਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੋ ਤਾਂ ਜੋ

ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਦਾ ਜਾਪ ਜਪ ਕੇ ਤੇਰੇ ਨਾਲ

ਜੁੜਿਆ ਰਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭੂ ਜੀਉ, ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ

ਇਹ ਉਦਮ ਕਰਾਉਂਦੇ ਰਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਦੀ

ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਦੇ ਆਹਰ ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਰਹਾਂ। ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ! ਤੂੰ ਆਪ ਹੀ ਮੇਰੇ ਮਨ ਉਤੇ ਹਰੀ ਨਾਮ ਦੀ ਰੰਗਣ ਚਾੜ੍ਹ ਦੇਹ, ਤੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਲੈ।

ਸੁਣਿ ਸੁਣਿ ਨਾਮੁ ਤਮਾਰਾ ਪ੍ਰੀਤਮ

ਪ੍ਰਭੁ ਪੇਖਨ ਕਾ ਚਾਉ॥

ਦਇਆ ਕਰਹੁ ਕਿਰਮ ਅਪੁਨੇ ਕਉ

ਇਹੈ ਮਨੋਰਥ ਸੁਆਉ॥

ਹੇ ਮੇਰੇ ਮਿਹਰਬਾਨ ਪਿਤਾ! ਹੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਜੀਉ! ਤੂੰ ਹੀ ਮੇਰਾ ਮਾਲਕ ਹੈਂ, ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲਕ ਹੈਂ। ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ ਜੀਉ! ਆਪ ਮੇਰੇ ਜਿਹੇ ਕਿਰਮ, ਅਤਿ ਛੋਟੇ ਤੇ ਨਿਮਾਣੇ ਜਿਹੇ ਜੀਵ ਉਤੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰੋ ਕਿ ਤੇਰਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪੀ ਨਾਮ ਸੁਣ ਸੁਣ ਕੇ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਤੇਰੇ ਸੋਹਣੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਚਾਉ ਉਮਛਦਾ ਰਹੇ ਤੇ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਹਰ ਵੇਲੇ ਹੀ ਤਤਫਰਾ ਤੇ ਤਾਂਘਦਾ ਰਹਾਂ। ਹੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭੂ ਜੀਉ! ਮੇਰਾ ਇਹ ਮਨੋਰਥ ਅਤੇ ਸੁਆਉ, ਤੂੰ ਆਪ ਹੀ ਪੂਰੀ ਕਰ। ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ! ਮੈਨੂੰ ਸਦਾ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਦੇਹ।

ਤਨੁ ਧਨੁ ਤੇਰਾ ਤੂੰ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰਾ

ਹਮਰੈ ਵਸਿ ਕਿਛੁ ਨਾਹਿ॥

ਜਿਉ ਜਿਉ ਰਾਖਹਿ ਤਿਉ ਤਿਉ

ਰਹਣਾ ਤੇਰਾ ਦੀਆ ਖਾਹਿ॥

ਹੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਜੀਉ! ਮੇਰਾ ਇਹ ਤਨ ਅਤੇ ਧਨ, ਭਾਵ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਦੌਲਤਾਂ ਇਹ ਸਭ ਜੇ ਵੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੈ, ਤੇਰਾ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਿਆਨ

ਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਜੀਉ! ਤੂੰ

ਸਾਮਰਾਜੀ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦਾ ਸਰਬਪੱਖੀ ਸੰਕਟ

ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ

ਸਾਡੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਅੰਦਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਰ ਇਕ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਰੂਹਾਨੀ, ਪਰਿਵਾਰਕ, ਸਮਾਜੀ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਰਾਜਸੀ-ਆਰਥਿਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਾਮਰਾਜੀ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਚਾਰ ਵੱਡੇ ਝੂਠਾਂ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਉਤੇ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਵੱਡੇ ਝੂਠਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿੱਤ ਦਿਨ ਹੋਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਝੂਠ ਬੋਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕੂੜ ਪਸਾਰੇ ਨੂੰ ਸੱਚ ਬਣਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਹਜ਼ਾਰਾਂ-ਲੱਖਾਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਕਰੋੜਾਂ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਸ਼ਕਤੀ ਅਜਾਈ ਗੁਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਰਬਾਂ-ਖਰਬਾਂ ਰੁਪਏ ਇਸ ਝੂਠ ਪਸਾਰੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਖਰਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਾਮਰਾਜੀ ਜਕੜ ਨੇ ਬੜੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਘੋਰ ਨਰਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁਖਦਾਈ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦੀ ਭਾਰੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਇਸ ਕੂੜ ਪਸਾਰੇ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰਾ ਸਮਝ ਕੇ, ਇਹ ਨਰਕੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਲਈ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਇਹ ਕੋਈ ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਾਮਰਾਜੀ ਕੂੜ ਪਸਾਰਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਸਾਮਰਾਜੀ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ।

ਇਸ ਕੂੜ ਪਸਾਰੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਵੱਡਾ ਝੂਠ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਮੁੱਚਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਵਿਸਥਾਰ ਕਿਸੇ ਕਲਪਿਤ 'ਰੱਬ' ਜਾਂ ਉਸ ਕਲਪਿਤ ਰੱਬ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ, ਕਿਸੇ ਅਵਤਾਰੀ ਪੁਰਸ਼ (ਅਨੇਕਾਂ ਧਰਮਾਂ 'ਚ ਇਹ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਨਾਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹਨ) ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੁੱਚੇ ਦਿਸਦੇ-ਅਣਦਿਸਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮਾ, ਵਿਸ਼ਨੂ ਅਤੇ ਮਹੇਸ਼ ਜਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕੁਝ ਦੇਵਤੇ ਜਾਂ ਅਵਤਾਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਵਿਸ਼ਨੂ ਉਸ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਹੇਸ਼ ਜਾਂ ਸ਼ਿਵਜੀ ਉਸ ਦਾ ਸੰਘਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵੱਡੇ ਝੂਠ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਛੋਟੇ ਝੂਠ ਜੋੜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿਤੇ ਉੱਚੇ ਅਸਮਾਨ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨਰਕ-ਸਵਰਗ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਹੋਣਾ, ਪੁਨਰ ਜਨਮ ਦੀ ਧਾਰਨਾ, ਪਿਛਲੇ ਜਨਮਾਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਫਲ ਇਸ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਭੋਗਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਜੀਵਨ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕਿਸੇ ਅਗਲੇ ਜਨਮ ਵਿਚ ਦੇਣਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੇ ਸਿਰ 'ਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਖੱਤਰੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੇ ਮੋਢਿਆਂ 'ਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਵੈਸ਼ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੇ ਪੱਟਾਂ 'ਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ੂਦਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੇ ਪੈਰਾਂ 'ਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਭਰਮਜ਼ਾਲ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦਾ ਨਾਂ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਅਜੀਬ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕਰਮਕਾਂਡ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਮਕਾਂਡ ਨੂੰ ਕਰਦਾ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਅਗਿਆਨ ਦੇ ਇਸ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਹੀ ਬਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜਾ ਵੱਡਾ ਝੂਠ ਇਹ ਹੈ, ਕਿ 'ਰੱਬ' ਹੀ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਹੱਕ ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਝੂਠ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਪੂੰਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਪਾਰ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਜਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਮੰਡੀ ਦਾ ਦਸਤੂਰ ਸਮੁੱਚੇ ਰਾਜਸੀ-ਸਮਾਜੀ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਨੂੰ ਥਾਂ-ਸਿਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਜਾਇਜ਼ ਵੰਡ ਹੋ ਸਕੇ।

ਤੀਜਾ ਵੱਡਾ ਝੂਠ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਾਸਤੇ, ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ, ਲੋਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਚੁਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਮਰਾਜੀ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜਮਹੂਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੈ।

ਚੌਥਾ ਵੱਡਾ ਝੂਠ ਇਹ ਬੋਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਜਮਾਂਦਰੂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸੁਭਾਅ ਪੱਖੋਂ ਲਾਲਚੀ, ਕਮੀਨਾ ਅਤੇ ਸੁਆਰਥੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਾਰਾ ਸਮਾਜੀ ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ ਕਾਇਮ

ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਦੀ ਤਾਂਘ ਸਦਾ ਹੀ ਨੀਲੇ ਆਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਹੋਰ ਉਚੇਰਾ ਉਡਣ ਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਉਚ-ਉਡਾਰੀ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਵਿਚ, ਤੇਜ਼ੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਅਛੋਪਲੇ ਜਿਹੇ, ਕਿਤੇ ਡੂੰਘੀ ਬੈਠ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੇਜ਼ੀ ਦਾ ਸਿਖਰ ਅੱਜ ਦਾ ਸਾਮਰਾਜੀ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਸ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖਿਆਲ, ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਆ ਰਹੇ ਨਿੱਤ ਨਵੇਂ ਸੰਕਟਾਂ ਨੂੰ ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ-ਸਹੇੜੇ ਸੰਕਟ ਤਸਵੀਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਇਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਖੋਟੇਪਣ ਵਿਚੋਂ ਤਲਾਸ਼ਦਾ ਹੈ; ਨਾਲ ਹੀ ਲੇਖਕ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੱਲੋਂ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮਨ ਬਾਰੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਭਰਮ-ਭੁਲੇਖਿਆਂ ਦੀ ਪੁਣ-ਛਾਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਂਜ, ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਮਹੀਨ ਅਤੇ ਸਟੀਕ ਵਿਆਖਿਆ ਆਪਣੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਫਿਲਾਸਫਰ ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਨੇ ਕੀਤੀ, ਉਸ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਵੀ ਪੁੱਜ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਸਮਝਣ-ਸਮਝਾਉਣ ਦਾ ਜੋ ਹਥਿਆਰ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ, ਉਹ ਬੇਜੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਸ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਆਪ ਵੀ ਇਹ ਤੱਥ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਉਹ ਮਾਰਕਸ ਦੀ ਫਿਲਾਸਫੀ ਦੇ ਨਾਲ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਉਹ ਸੂਤਰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ 'ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਨਾਲ ਸਰਸ਼ਾਰ' ਹੈ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਆਪਣੇ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਲਈ ਲਾਈ ਕੋਈ ਸੱਦ ਹੀ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਹੋਂਦ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਹੋਏ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਗੁਰਮੁਖ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਆਖਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀਆਂ ਹੋਰ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਉਹ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਮਾਰਕਸ ਦੀ ਫਿਲਾਸਫੀ ਨੂੰ ਅੰਗੀਕਾਰ ਮੰਨ ਕੇ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਕਟ ਦਾ ਹੱਲ ਵੀ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਸੁਮੇਲ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਥਦਾ ਹੈ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਰੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਬਿਰਤੀ ਦੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਹੇਠ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਜਬਰ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤਿ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ, ਫੌਜ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੋਰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲ, ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਹੋਰ ਸਮੁੱਚਾ ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦੀ ਅਣਸਰਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰਾ ਸਾਮਰਾਜੀ ਅਭਿਰਾਜ ਜਮਹੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਾਂ ਜਾਂ ਅਸੰਬਲੀਆਂ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਆਂ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਉਤੇ ਟਿਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਚੁਸਤ-ਚਲਾਕ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੁੱਧੀ ਦੀ ਮਾਲਕ ਅਫ਼ਸਰਸ਼ਾਹੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਦੱਸਣ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਪ੍ਰੈਸ ਦੇ ਚਾਰ ਥੰਮ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਕੋਰਾ ਝੂਠ ਹੈ। ਸੱਚ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਮੁੱਚਾ ਸਾਮਰਾਜੀ ਸਰਕਾਰੀ ਅਭਿਰਾਜ ਉਪਰੋਕਤ ਚਾਰ ਵੱਡੇ ਝੂਠਾਂ ਦੇ ਥੰਮ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ

ਸਾਮਰਾਜੀ 'ਮਨ' ਦੀ ਨਿਰੋਲ ਕਲਪਨਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੈ।

ਠੋਸ ਸੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਚਾਰ ਚੁਫੇਰੇ ਫੈਲਿਆ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ-ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਸਥਾਰ ਭਾਵ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਦੀ ਪਕੜ ਤੋਂ ਅਪਹੁੰਚ ਸਗਲ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ, ਸਮੁੱਚੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਕਾਇਨਾਤ, ਕੁਦਰਤ, ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਦੀ ਪਕੜ ਵਿਚ ਨਾ ਆ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ, ਅੰਤਰੀਣ ਆਦਿ ਕਾਲ ਤੋਂ ਇਵੇਂ ਹੀ ਚੱਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਦੀ ਪਕੜ ਤੋਂ ਅਪਹੁੰਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਲ ਤੱਕ ਇਸ ਨੇ ਇਵੇਂ ਹੀ ਚੱਲਦੇ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸਗਲ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਪਸਾਰੇ ਵਿਚ ਧਰਤੀ ਅਸਲੋਂ ਹੀ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਗ੍ਰਹਿ ਹੈ। ਇਸ ਧਰਤੀ ਦੀ ਰੋਮਾਂਵਲੀ ਭਾਵ ਤਹਿ 'ਤੇ ਜਨਮੀਆਂ ਲੱਖਾਂ ਜੀਵ-ਜੂਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਜੂਨ ਮਨੁੱਖ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਜੀਵਾਂ ਵਾਂਗ ਮਨੁੱਖ ਵੀ ਇਕ ਕੁਦਰਤੀ ਜੀਵ ਹੈ। ਪਰ ਬਾਕੀ ਜੀਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਨਿਵੇਕਲਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚੇਤਨ ਜੀਵ ਹੈ। ਭਾਵ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਹੈ। ਇਕ ਸੀਮਤ ਕੁਦਰਤੀ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਹੋਣੀ ਆਪ ਘੜਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਦੋ ਸੂਖਮ ਅਦਿੱਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ-ਸਵੈ-ਚੇਤਨਾ (ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਤਮਾ ਜਾਂ ਰੂਹ) ਅਤੇ ਮਨ। ਮਨ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਮੂਲ ਮੁੱਢ ਭਾਵ ਆਧਾਰ ਹੈ (ਮਨ ਤੂੰ ਜੋਤਿ ਸਰੂਪੁ ਹੈ ਆਪਣਾ ਮੂਲੁ ਪਛਾਣੁ॥) ਅਤੇ ਸਵੈ-ਚੇਤਨਾ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦੀ ਅਨੁਭਵੀ ਸਿਆਣਪ ਦਾ ਫਲਸਫੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਿਕਲਿਆ ਤੱਤ-ਨਿਚੋੜ। ਇਹ ਫਲਸਫਾ ਸਬਦ (ਸੰਕਲਪ) ਰਾਹੀਂ

ਰੂਪਮਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਬਦ ਹੀ ਕੁਦਰਤ, ਸਵੈ-ਚੇਤਨਾ (ਆਤਮਾ) ਅਤੇ ਮਨ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਪਰਕ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੋਚਵਾਨ, ਤਰਕ ਸੰਗਤ, ਕਲਪਨਾਸ਼ੀਲ ਮਨ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਚੇਤਨਾ (ਆਤਮਾ) ਦਾ ਆਪਣੀ ਕਾਇਆ ਨਾਲ ਸਜਿਦ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੀ ਇਕ ਪੂਰਨ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਮੂਲ ਹੈ। ਸਵੈ-ਚੇਤਨਾ ਨਾਲ ਸਰਸ਼ਾਰ, ਪੂਰਵ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ, ਆਪਣੀਆਂ ਤਰਕ ਸੰਗਤ ਸਰੀਰਕ ਤੇ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਲੋੜਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ, ਕਲਪਨਾਸ਼ੀਲ ਮਨ ਹੀ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਅਸਲੀ ਪੁੰਜੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਗਾਸ ਅਤੇ ਖੇਡੇ ਦਾ ਸੋਮਾ ਹੈ।

ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਕਿਨਿ ਸਮਝਾਈਐ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ਸੁਲਤਾਨੁ॥ (ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਨਾ 61) ਬੋਧੀ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ 'ਧੰਮ ਪਦ' ਭਾਵ ਧਰਮ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੰਗਤੀ ਹੈ, ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਭਾਵਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਮਨ ਹੈ, ਮਨ ਹੀ ਸਰਵਸ੍ਰੋਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਮਨ ਦੀ ਹੀ ਮਾਇਆ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਮਨ ਸਰਬਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਸਵੈ-ਚੇਤਨਾ ਵਧਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਿਵੇਂ-ਤਿਵੇਂ ਮਨ ਵਿਕਾਸ ਕਰੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਨ ਸਮੁੱਚੇ ਅਨੁਭਵੀ ਗਿਆਨ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਰੂਪ ਹੈ। ਵਿਕਸਿਤ ਮਨ ਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਚੇਤਨ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਇਹੀ ਹੋਂਦ ਹੈ। ਗਿਆਨੀ ਹੋਇ ਜੋ ਚੇਤਨ ਹੋਇ ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧ ਕਮਾਇ॥ (ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਨਾ 556) ਸਵੈ-ਚੇਤਨਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਚੇਤਨ ਮਨੁੱਖੀ ਹੋਂਦ ਹੈ। (ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ, ਜਰਮਨ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ, ਸਫਾ 42)

ਫਲਸਫਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਧਰਮ ਇਸ ਸੱਚ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਹਾਰ (ਆਚਾਰ) ਹੈ। ਫਲਸਫਾ ਜਦੋਂ ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਦਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਹ ਧਰਮ ਬਣਦਾ ਹੈ। (ਸਚਹੁ ਓਰੈ ਸਭ ਕੋ ਉਪਰਿ ਸਚੁ ਆਚਾਰ॥ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪੰਨਾ, 62) ਭਾਵ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਮੰਨਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਦਰਤੀ ਸੱਚਾਈਆਂ (ਹੁਕਮ) ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਵਿਚ ਵੱਸ ਕੇ ਅਮਲ (ਵਿਹਾਰ) ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਧਰਮ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਫਲਸਫਾ ਜੋ ਆਚਾਰ ਜਾਂ ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਧਾਰਦਾ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਕੋਫੀ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ। ਇਹੀ ਫਿਲਾਸਫਰਾਂ ਅਤੇ ਧਰਮ ਗੁਰੂਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਹੈ। ਧਰਮ-ਗੁਰੂ ਫਲਸਫੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਚਾਰ ਵਿਚ ਢਾਲ ਕੇ ਪ੍ਰਚਾਰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਫਿਲਾਸਫਰ ਇਸ ਦੀ ਸਿਰਫ ਵਿਆਖਿਆ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਧਰਮ ਗੁਰੂਆਂ ਦਾ ਰੋਲ ਫਿਲਾਸਫਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਫਲਸਫੇ ਵਿਚਲੇ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਵਿਹੂਣਾ ਮਨੁੱਖ ਨਿਰਾ ਪਸੂ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਅਗਿਆਨੀ ਹੈ। ਫਲਸਫਾ ਮਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਫਲਸਫਾ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਧਰਮ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਨ ਦੀ ਸੋਚ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਕੇ ਜਾਂ ਮਨ ਫਲਸਫੇ ਦੇ ਇਸ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵਸਾ ਕੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਾਰਕਸ ਦੇ ਇਸ ਕਥਨ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਫਿਲਾਸਫਰ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸਿਰਫ ਵਿਆਖਿਆ ਹੀ ਕਰਦੇ ਆਏ ਹਨ, ਪਰ ਮਸਲਾ ਇਸ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਹੀ ਘੋਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਗਿਆਨ ਅੰਦਰ ਜਜ਼ਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਵਿਹਾਰ ਬਾਹਰ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਤੱਖ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਨ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀ ਰਾਹੀਂ ਗਿਆਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ

ਜਜ਼ਬ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ। ਬੁੱਧੀ ਅਤੇ ਮਨ ਚਿੰਤਨ ਅਤੇ ਮਨਨ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਢਾਲਦੇ ਹਨ। ਮਨੁੱਖੀ ਕਾਇਆ ਅੰਦਰ ਨਿਰੰਤਰ ਚਿੰਤਨ ਅਤੇ ਮਨਨ ਭਾਵ ਸਵੈ-ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਮਨ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸੰਵਾਦ ਦੇ ਨਿਕਲੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਮਨ ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਢਾਲਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਕਰਮ-ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਜਿਉਂਦੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਇਹ ਕਿਰਿਆ ਨਿਰੰਤਰ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਚੱਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਡ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਕੋਈ ਚੇਤਨ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪੜਚੋਲ ਸਵੈ-ਪੜਚੋਲ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਇਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (ਨਾਨਕ ਪਰਖੇ ਆਪ ਕਉ ਤਾ ਪਾਰਖੁ ਜਾਣੁ॥ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਨਾ 148)

ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਨੁਕੂਲ ਕਰਨਾ ਸਾਇੰਸ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਦੇ

ਅਨੁਕੂਲ ਢਾਲਣਾ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਹੈ। ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਢਾਲਣ ਲਈ ਮਨ ਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨ ਰਾਹੀਂ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੇਕਾਬੂ ਇੰਦ੍ਰੀਏ ਮਨ ਦੀ ਭਟਕਣਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਨ ਦੀ ਭਟਕਣਾ ਸਰੀਰਕ ਰੋਗ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮਾਨਸਿਕ ਪੀੜਾ ਸਰੀਰਕ ਪੀੜਾ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੁਖਦਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਦੀ ਪੀੜ ਬੰਦਾ ਝੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮਾਨਸਿਕ ਪੀੜਾ ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਜਰਜਰਾ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਖੰਡਿਤ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਮਾਨਸਿਕ ਪੀੜਾ ਨੂੰ ਜਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਦਰਿਸ਼ਤਗਰਦ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਇਕਲਾਪੇ ਅਤੇ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਕਾਰਨ ਜਿੰਨੀ ਮਾਨਸਿਕ ਪੀੜਾ ਅੱਜ ਝੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਇੰਨੀ ਉਸ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੁੱਲ ਹਯਾਤੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੰਢਾਈ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਾਮਰਾਜੀ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਹਨ। ਪੂੰਜੀ ਕੋਈ ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਕ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਮਾਨਸਿਕ ਪੀੜਾ ਕਾਰਨ ਨਸ਼ੇਤੀਪੁਣਾ, ਤਣਾਅ, ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਜਨਮ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਸਾਮਰਾਜੀ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਨਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਹੈ।

ਜਬਰ-ਜ਼ੁਲਮ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਇਕੱਠੀ ਹੋਈ ਸਮੁੱਚੀ ਅਨੁਭਵੀ ਸਿਆਣਪ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੀ ਜਜ਼ਬਾ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ

ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਸੁਚੇਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਦਾ ਲਈ ਜ਼ਬਰ-ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕਰਕੇ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਧੀਨ ਮੁਕੰਮਲ ਬਰਾਬਰੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ, ਇਕ ਨਵਾਂ ਸੰਸਾਰ ਜਾਂ ਨਵਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਸਿਰਜਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਈ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਦਿਸਦਾ ਅਤੇ ਅੰਤਰੀਣ ਅਣਦਿਸਦਾ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਪਸਾਰਾ ਅਸਲੀ ਆਕਾਰ ਰੂਪ ਭਾਵ ਸੱਚ (ਯਥਾਰਥ) ਹੈ। ਫਿਰ ਸੁਆਲ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਹ ਕਲਪਿਤ ਰੱਬ ਅਤੇ ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਅਭਿਰਾਜ ਕੀ ਹੈ? ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਨਿਰਾ ਭਰਮਜ਼ਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਲਈ ਇਹ ਓਨਾ ਹੀ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਉਹ ਇਸ ਭਰਮਜ਼ਾਲ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੇਗੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨਿਰਗੁਣ ਸਰਗੁਣ ਆਪੇ ਸੋਈ॥ ਨਿਰਗੁਣ ਤੇ ਸਰਗੁਣ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਰੇ॥ ਨਿਰਗੁਣ ਆਪਿ ਸਰਗੁਣੁ ਭੀ ਓਹੀ॥ ਭਾਵ ਨਿਰਗੁਣ ਸਰਗੁਣ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਹੈ। ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ (ਸਰਗੁਣ) ਨੂੰ ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਣਦਿਸਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਵਿਸਥਾਰ ਭਾਵ (ਨਿਰਗੁਣ) ਬ੍ਰਹਮ ਨੂੰ ਮਨ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਇਹ ਵੀ ਗਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸਮੁੱਚਾ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਪਸਾਰਾ ਜਿਸ (ਹਸਤੀ) ਰੱਬ, ਕਰਤਾ, ਅਕਾਲ ਦਾ ਸਿਰਜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਕੁਦਰਤ 'ਚੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, "ਨਾਨਕ ਸਚ ਦਾਤਾਰ ਸਿਨਾਖਤੁ ਕੁਦਰਤੀ॥ ਬਲਿਹਾਰੀ ਕੁਦਰਤਿ ਵਸਿਆ॥ ਕੁਦਰਤਿ ਕਰਿ ਕੈ ਵਸਿਆ ਸੋਇ॥ ਕੁਦਰਤਿ ਕਾਦਰ ਕਰਣ ਕਰੀਮਾ॥ ਸਚੀ ਤੇਰੀ ਕੁਦਰਤਿ ਸਚੇ ਪਾਤਿਸਾਹ॥" ਕਰਤਾ ਰੂਪੀ ਕੁਦਰਤ ਸੱਚੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਸੱਚਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਸਿਰਜਿਆ ਹੋਇਆ ਇਕ ਜੀਵ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਤੇ ਅਟੁੱਟ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ, ਕਰਤਾ-ਪੁਰਖ, ਸਤਿ-ਪੁਰਖ, ਆਦਿ-ਪੁਰਖ, ਹਰਿ, ਪ੍ਰਭੂ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਰੂਪ ਕੁਦਰਤ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵਿਚੋਲਗਿਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਇਹ ਵੀ ਗਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਹੁਣ ਬੰਦੇ ਦੇ ਬਣਾਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਜਕੜ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ, ਸਿੱਧੇ ਕੁਦਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਭਾਵ ਹੁਕਮ ਅਧੀਨ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਇਸ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਹਕੀਕਤ ਵਿਚ ਢਾਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸੋਚ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਮੁੜ ਤੋਂ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤਾ। 'ਰਾਜ ਕਰੇਗਾ ਖਾਲਸਾ ਆਕੀ ਰਹੇ ਨਾ ਕੋਇ' ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦਾ ਇਸ ਲਈ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਮੰਤਵ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ (ਬਾਕੀ ਸਫਾ 25 'ਤੇ)

ਤੁਸੀਂ ਪੜ੍ਹ ਚੁੱਕੇ ਹੋ...

ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਗਜ਼ਨੀ ਵਿਚ ਸਾਲ 2008 'ਚ 17 ਜੁਲਾਈ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਇਕ ਮੁਟਿਆਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਹੋਈ। ਇਹ ਮੁਟਿਆਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ, ਅਮਰੀਕੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਐਫ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਐਲਾਨੀ ਗਈ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤਿਵਾਦੀ ਔਰਤ ਆਫੀਆ ਸਦੀਕੀ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਆਫੀਆ ਦੀ ਮਾਂ ਇਸਮਤ ਜਹਾਨ ਮਜ਼ਹਬੀ ਤਾਲੀਮ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਭਰੀ ਸੀ। ਅੰਮੀ ਦੀ ਮਜ਼ਹਬੀ ਤਾਲੀਮ ਦਾ ਆਫੀਆ ਉਤੇ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾ ਅਸਰ ਹੋਇਆ। ਜਨਰਲ ਜ਼ਿਆ-ਉਲ-ਹੱਕ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵੇਲੇ ਉਸ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਡਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਜਨਰਲ ਜ਼ਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਿੱਧਾ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਲੜਾਕਾ ਜਹਾਦੀ ਗਰੁਪ ਸਦੀਕੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਬੋਝੀ ਹੀ ਦੂਰ ਸਥਿਤ ਬਿਨੂਰੀ ਕਸਬੇ ਦੀ ਮਸਜਿਦ 'ਚੋਂ ਵਿਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਨਰਲ ਜ਼ਿਆ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਹੋਈ ਮੌਤ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਅਸਹਿ ਸੀ। ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਸੋਚਿਆ। ਆਫੀਆ ਦਾ ਭਰਾ ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਆਫੀਆ ਨੂੰ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।...ਹੁਣ ਅੱਗੇ ਪੜ੍ਹੋ...

ਡੈਲਟਾ ਏਅਰਲਾਈਨਜ਼ ਦਾ ਜਹਾਜ਼ ਨੀਵਾਂ ਹੋਣ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਆਫੀਆ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਨੀਝ ਲਾ ਕੇ ਵੇਖਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਵਿਖਾਈ ਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਹੇਠਾਂ ਸੰਘਣੀ ਧੂੰਹ ਜਿਹੀ ਵਿਛੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਹਾਜ਼ ਨੀਵਾਂ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ ਪਰ ਹੇਠਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦਿਸ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਮਰੀਆਂ ਜਿਹੀਆਂ ਰੋਸ਼ਨੀਆਂ ਦਿਸਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਤੇ ਉਦੋਂ ਹੀ ਜਹਾਜ਼ ਲੈਂਡ ਕਰ ਗਿਆ। ਝਟਕਾ ਜਿਹਾ ਵੱਜਿਆ ਤੇ ਜਹਾਜ਼

ਹਰਮਹਿੰਦਰ ਚਹਿਲ

ਫੋਨ: 703-362-3239

e-mail: chahals57@yahoo.com

ਰਨਵੇਅ 'ਤੇ ਭੱਜਣ ਲੱਗਿਆ। ਫਿਰ ਜਹਾਜ਼ ਹੌਲੀ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਆਫੀਆ ਨੇ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ। ਹਰ ਪਾਸੇ ਬਰਫ ਦੇ ਢੇਰ ਲੱਗੇ ਪਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਸਨੋਅ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਅਚੰਭੇ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਵੇਖਣ ਲੱਗੀ। ਇੰਨੇ ਨੂੰ ਜਹਾਜ਼ ਟਰਮੀਨਲ 'ਤੇ ਜਾ ਲੱਗਿਆ। ਉਹ ਕਸਟਮ ਵਗੈਰਾ 'ਚੋਂ ਕਲੀਅਰ ਹੋ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆਈ ਤਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਡੀਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਨਾਲ ਕੋਈ ਉਸ ਦਾ ਦੋਸਤ ਜਾਪਦਾ ਗੋਰਾ ਮੁੰਡਾ ਸੀ। ਆਫੀਆ ਭਰਾ ਨਾਲ ਘਰੇ ਚਲੀ ਗਈ। ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਦਾ ਹਿਊਸਟਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੀ ਆਪਣਾ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਸੀ। ਉਹ ਉਥੇ ਹੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਆਰਚੀਟੈਕਟ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਹੰਮਦ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਸਨ।

ਅਗਲੇ ਪੰਜ ਸੌ ਦਿਨ ਤਾਂ ਆਫੀਆ ਦਾ ਥਕੇਵਾਂ ਹੀ ਨਾ ਲੱਭਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਮਨ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਲਈ ਬੜਾ ਉਦਾਸ ਸੀ। ਉਹ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿਚ ਹੀ ਪਈ ਰਹਿੰਦੀ। ਟੀ.ਵੀ. ਵਗੈਰਾ ਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾ ਪੂਰੀ ਸਮਝ ਆਉਂਦੀ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਟੀ.ਵੀ. ਵੇਖਣਾ ਪਸੰਦ ਸੀ। ਫਿਰ ਮੁਹੰਮਦ ਉਸ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੈ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਕੀਤਾ। ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਕੇ ਆਫੀਆ ਨੇ ਕਲਾਸਾਂ 'ਚ ਜਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਮਨ ਲੱਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਘਰੇ ਵੀ ਅੰਦਰੇ ਹੀ ਵੜੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਫਿਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਉਸ ਦਾ ਮਨ ਪਰਚਣ ਲੱਗਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਇੱਥੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਕਈਆਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਮੁਤਾਬਕ ਆਫੀਆ ਹਰ ਇੱਕ ਨਾਲ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਦੀ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਉਹ ਵੇਖਦੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ 'ਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਉਥੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਚਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਸਿਰਕੱਢ ਲੀਡਰ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਵੇਲੇ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਕਮਰੇ 'ਚ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ। ਉਹ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨਾ ਬੈਠਦੀ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਦਾ ਉਹ ਦੋਸਤ ਮੁੰਡਾ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਦੇ ਅਮਰੀਕਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਵੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ 'ਚ ਬਹੁਤ ਆਉਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਜਾਰਜ ਸੀ। ਜਾਰਜ ਜਦੋਂ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਆਫੀਆ ਉਸ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਹੋ ਜਾਂਦੀ; ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਦੋਂ ਬੋਲੀ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਜਾਰਜ ਦੇ ਆਇਆਂ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਮਰੇ 'ਚ ਬੁਲਾਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਾਰਜ ਉਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਗਹਿਰਾ ਦੋਸਤ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਬੇਝਿਜਕ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਹ ਜਾਰਜ ਨਾਲ ਬੋਝਾ ਬਹੁਤਾ ਬੋਲਣ ਲੱਗੀ। ਜਾਰਜ ਉਸ ਨੂੰ ਫਰੈਂਡ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਬੋਧਨ ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਨਾ ਲੱਗਦਾ। ਫਿਰ ਜਾਰਜ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਸਟਰ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਉਣ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਜਾਰਜ ਨਾਲ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਈ। ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਲੰਬੀਆਂ ਬਹਿਸਾਂ ਕਰਦੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਹਿਸਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜਾਰਜ ਵੇਖਦਾ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਵੇਲੇ ਇਸਲਾਮ ਨੂੰ ਹੀ ਵਡਿਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਜਾਰਜ ਬਹੁਤ ਵਾਰੀ ਇਸਾਈ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਪਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੁੰਦੀ। ਉਹ ਹਰ ਬਹਿਸ ਵੇਲੇ ਇਸਲਾਮ ਨੂੰ ਉਚਾ ਅਤੇ ਅਸਲੀ ਧਰਮ ਕਹਿੰਦੀ। ਜਾਰਜ ਨੇ ਇੱਕ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਵੇਖ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਆਫੀਆ ਨੂੰ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ 'ਚ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਲੈਣ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਸੀ। ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਕਈ ਦੋਸਤ ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਬੂਲ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਆਫੀਆ ਦੇ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਵੀ ਹਿਊਸਟਨ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਫੰਕਸ਼ਨ ਜਾਂ ਤਿਉਹਾਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਜਾਰਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਭ ਨਾਲ ਵਰਤਦਾ ਵੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਆਫੀਆ ਪਿੱਛੋਂ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਈ। ਉਹ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਬਹਿਸਾਂ ਕਰਦੇ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਜਾਰਜ, ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ 'ਚ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਆਫੀਆ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਬੈਠੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਘਰ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਚੁੱਪ-ਚਾਨ ਸੀ।

“ਕੀ ਗੱਲ ਸਿਸਟਰ, ਅੱਜ ਇੰਨੀ ਉਦਾਸ ਐਂ?” ਜਾਰਜ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਜਾਰਜ, ਅੱਜ ਘਰ ਯਾਦ ਆ ਰਿਹਾ ਐ। ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਅੰਮੀ।”

“ਨਾ ਤੂੰ ਟੀ.ਵੀ. ਵੇਖਦੀ ਐਂ। ਨਾ ਕੋਈ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਦੀ ਐਂ। ਫਿਰ ਵਿਹਲੀ ਬੈਠੀ ਨੇ ਉਦਾਸ ਤਾਂ ਹੋਣਾ ਈ ਐਂ।”

“ਇਸੇ ਕਰ ਕੇ ਈ ਮੈਂ ਟੀ.ਵੀ. ਨੂੰ ਵੇਖਦੀ ਤੇ ਨਾ ਈ ਕੁਛ ਪੜ੍ਹਦੀ ਆਂ।”

“ਮਤਲਬ?” ਜਾਰਜ ਹੈਰਾਨ ਹੋਇਆ।

“ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸਿਰਫ ਵਕਤ ਕਟੀ ਲਈ ਨੇ। ਇਹ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਵਕਤ ਪਾਸ ਨੂੰ ਕਰਵਾਉਂਦੀਆਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਵਕਤ ਬਰਬਾਦ ਕਰਦੀਆਂ ਨੇ। ਇਸੇ ਕਰ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਸਾਡੇ ਧਰਮ 'ਚ ਮਨਾਹੀ ਐਂ।”

“ਵਿਹਲੇ ਵੇਲੇ ਹੋਰ ਫਿਰ ਕੀ ਕਰੋ?”

“ਰੱਬ ਦੀ ਇਬਾਦਤ ਕਰੋ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਮਾਜਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰੋ।”

“ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਟੀ.ਵੀ. ਨੂੰ ਵੇਖੋਗੇ, ਕੋਈ ਅਖ਼ਬਾਰ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋਗੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਲੱਗੂ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਅੰਦਰ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਐਂ?”

“ਤੇਰੇ ਵਰਗਿਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਈ ਜਾਂਦਾ ਐ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਅੰਦਰ ਕੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਐਂ।” ਇੰਨਾ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਆਫੀਆ ਹੱਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਜਾਰਜ ਹੈਰਾਨ ਨਾ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੇਖ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਦੀ ਜੁਆਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਆਫੀਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਹੈ। ਉਹ ਟੀ.ਵੀ. ਨਹੀਂ ਵੇਖਦੀ, ਸੰਗੀਤ ਨਹੀਂ ਸੁਣਦੀ, ਕੋਈ ਨਾਵਲ ਵਗੈਰਾ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਤੇ ਕਿਸੇ ਮੁੰਡੇ ਨਾਲ ਘੁੰਮਣ-ਫਿਰਨ ਜਾਣ ਦਾ ਤਾਂ ਸੁਆਲ ਹੀ

ਆਫੀਆ ਸਦੀਕੀ ਦਾ ਜਹਾਦ-2

1972 ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਜੰਮੀ ਆਫੀਆ ਸਦੀਕੀ ਦੀ ਇਹ ਕਹਾਣੀ 'ਆਫੀਆ ਸਦੀਕੀ ਦਾ ਜਹਾਦ' ਰੋਂਗਟੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਆਫੀਆ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਉਚ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਬਣੀ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਜ਼ਿਹਨ ਵਿਚ ਉਸ ਸਿੱਖਿਆ ਨੇ ਵਾਹਵਾ ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਮਚਾਈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅੰਮੜੀ ਦੀਆਂ ਮਜ਼ਹਬੀ ਤਕਰੀਰਾਂ ਤੋਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚਿਤ-ਚੇਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਕੁੜੀ ਦਾ ਨਾਂ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਜਹਾਦ ਨਾਲ ਜੁੜ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਜੋ ਹੋਈ-ਬੀਤੀ, ਉਹ ਸੁਣ ਕੇ ਤਾਂ ਪੱਥਰ-ਦਿਲ ਵੀ ਕੰਬ ਉਠਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਕੱਲੀ ਆਫੀਆ ਦੀ ਕਥਾ-ਕਹਾਣੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਹੋਣੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਹੈ ਜੋ ਜਹਾਦ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਰੜੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਕੁੱਦ ਪਈ। ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਇਹ ਕੁੜੀ ਅਮਰੀਕੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ 86 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਹਰਮਹਿੰਦਰ ਚਾਹਲ ਨੇ ਆਫੀਆ ਦੀ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਉਸ ਉਬਾਲੇ ਮਾਰਦੇ ਵਕਤ ਦੀ ਬਾਤ ਪਾਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਆਲਾ-ਦੁਆਲਾ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਰਵਾਟਾਂ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਸੂਮ ਜ਼ਿੰਦਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਟਾਂ ਦੇ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਹਰਮਹਿੰਦਰ ਚਹਿਲ ਦੀ ਇਹ ਲੰਮੀ ਰਚਨਾ ਅਸੀਂ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਲੜੀਵਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਕੌੜਾ ਸੱਚ

ਸੈਤਾਨ ਨੇ। ਸਾਰੇ ਇਸਲਾਮ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾ ਰਹੇ ਨੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਦਾ ਈ ਖਾਤਮਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਐ।”

“ਫਿਰ ਤੇਰੇ ਖਿਆਲ 'ਚ ਹੁਣ ਕੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਐ?”

“ਪਹਿਲਾਂ ਸੱਦਾਮ ਦਾ ਫਸਤਾ ਵੱਢਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਪਿੱਛੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ੇਖਾਂ ਅਤੇ ਡਿਕਟੇਟਰਾਂ ਦਾ ਸਫਾਇਆ ਹੋਵੇ।”

“ਕੌਣ ਕਰੂਗਾ ਇਹ ਸਭ?”

“ਲੋਕ।” ਇੰਨਾ ਕਹਿ ਕੇ ਆਫੀਆ ਜਾਰਜ ਵੱਲ ਝਾਕੀ।

“ਲੋਕ ਇੱਥੇ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਕਿਸੇ ਵੱਡੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਐ ਜੋ ਸੱਦਾਮ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਵੇ।”

“ਮਤਲਬ?”

“ਮਤਲਬ ਇਹ ਐ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਰਾਕ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਐ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਕੁਵੈਤ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢੇ। ਨੂੰ ਤਾਂ ਫਿਰ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹੇ।”

“ਅਮਰੀਕਾ ਇੱਥੇ ਵਿਚ-ਵਿਚਕਾਰ ਕਿੱਥੋਂ ਆ ਗਿਆ? ਇਹ ਅਰਬ ਮੁਲਕਾਂ ਦਾ ਆਪਸ ਦਾ

ਮਾਮਲਾ ਐ।” ਆਫੀਆ ਤੁਰੰਤ ਗੱਲ ਦਾ ਪਾਸਾ ਬਦਲ ਗਈ।

“ਤੈਨੂੰ ਨੂੰ ਪਤਾ, ਇਰਾਕ ਤਾਂ ਕੁਵੈਤ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਐ। ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਾ ਗਿਆ ਤਾਂ...”

“ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਭ ਕੁਛ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਲੱਗਦੀ ਐ।” ਜਾਰਜ ਦੀ ਗੱਲ ਵਿਚੋਂ ਟੋਕਦੀ ਉਹ ਬੋਲੀ। “ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਮਤਲਬ?”

“ਅਮਰੀਕਾ ਸੈਤਾਨ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਐ। ਅੱਜ ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਟਿਕ ਕੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠਣ ਦਿੰਦਾ। ਹਰ ਮੁਲਕ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਦਖਲ ਦਿੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਐ।”

“ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ। ਤੂੰ ਕੋਈ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇਹ।”

“ਦੂਰ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਈ ਨਹੀਂ। ਮੇਰੇ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਆਂ। ਉਥੇ ਉਹੀ ਹੁੰਦਾ ਐ ਜੋ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗੇ। ਮੁਲਕ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨਣੀ ਈ ਪੈਂਦੀ ਐ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪਿੰਨੂ ਨੇ। ਆਪਣੀ ਰਾਜਗੋਦੀ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਨੇ। ਇਵੇਂ ਈ ਬਾਕੀ ਮੁਲਕਾਂ 'ਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਐ। ਅਰਬ ਮੁਲਕਾਂ 'ਚ ਅਮਰੀਕਾ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਲੜਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਮਤਲਬ ਕੱਢੀ ਰੱਖਦਾ ਐ।”

“ਪਰ ਆਪਾਂ ਗੱਲ ਇਰਾਕ ਦੀ ਕਰ ਰਹੇ ਆਂ।” ਜਾਰਜ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਟੋਕਿਆ।

“ਠੀਕ ਐ ਇਰਾਕ ਦੀ ਸਹੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ, ਇਰਾਕ ਨੂੰ ਇਰਾਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਚੁੱਕੀ ਗਿਆ। ਇੰਨੇ ਸਾਲ ਦੀ ਇਰਾਨ-ਇਰਾਕ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਇਸ ਨੇ ਇਰਾਕ ਦੀ ਪੂਰੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ। ਹੁਣ ਉਹ ਲੜਾਈ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹੋਰ ਏਜੰਡਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਲਿਆ।”

“ਸਿਸਟਰ, ਤੂੰ ਫਿਰ ਮਸਲੇ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹਾਂ ਜਾ ਰਹੀ ਐਂ। ਇਰਾਕ ਨੇ ਕੁਵੈਤ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਐ, ਨਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ।”

“ਜਾਰਜ, ਮੈਂ ਸਭ ਜਾਣਦੀ ਆਂ। ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਰੌਲਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਰਾਕ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕੁਵੈਤ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਝਗੜਾ ਐ; ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਪਾਸਾ ਝਾਤ ਲਿਆ ਕਿ ਇਹ ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਸੀ ਮਾਮਲਾ ਐ, ਜਿਵੇਂ ਮਰਜ਼ੀ ਸੁਲਝਾਉ, ਉਹ ਇਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਅਸਲ 'ਚ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਰਾਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰੇ, ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। ਸੱਦਾਮ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਸਮਝ ਲਿਆ ਤੇ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਿਆਂ ਈ ਕੁਵੈਤ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਰਾਕ ਦੇ ਇੰਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਈ ਅਮਰੀਕਾ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਅਸਲ 'ਚ ਅਮਰੀਕਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਨਾ ਕਿਵੇਂ ਇਰਾਕ ਕੋਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਚ ਪੈਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ। ਹੁਣ ਵੇਖ ਲੈ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਹੋ ਗਈ। ਇਰਾਕ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਾ ਲਿਆ।”

“ਸਿਸਟਰ ਆਫੀਆ, ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਦੱਸ ਕਿ ਤੂੰ ਇਰਾਕ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਇਸ ਕਦਮ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਐਂ ਕਿ ਖਿਲਾਫ।”

“ਮੈਂ ਇਸ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਖਿਲਾਫ ਆਂ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਹਿੰਦੀ ਆਂ ਕਿ ਇਸ ਬੁੱਧਿਕਤ ਸੱਦਾਮ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਇਰਾਕ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ

ਜਾਰਜ ਉਸ ਨੂੰ ਫਰੈਂਡ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਬੋਧਨ ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਨਾ ਲੱਗਦਾ। ਫਿਰ ਜਾਰਜ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਸਟਰ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਉਣ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਜਾਰਜ ਨਾਲ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਈ। ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਲੰਬੀਆਂ ਬਹਿਸਾਂ ਕਰਦੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਹਿਸਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜਾਰਜ ਵੇਖਦਾ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਵੇਲੇ ਇਸਲਾਮ ਨੂੰ ਹੀ ਵਡਿਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਜਾਰਜ ਬਹੁਤ ਵਾਰੀ ਕਰਿਸ਼ਚੀਅਨਿਟੀ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਪਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੁੰਦੀ। ਉਹ ਹਰ ਬਹਿਸ ਵੇਲੇ ਇਸਲਾਮ ਨੂੰ ਉਚਾ ਅਤੇ ਅਸਲੀ ਧਰਮ ਕਹਿੰਦੀ। ਜਾਰਜ ਨੇ ਇੱਕ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਵੇਖ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਆਫੀਆ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ 'ਚ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਲੈਣ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਸੀ। ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਕਈ ਦੋਸਤ ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਬੂਲ ਲੈਂਦੇ ਸਨ।

ਉਸ ਤੋਂ ਖਹਿਤਾ ਛੁੱਟੇ। ਇਕੱਲਾ ਉਹ ਈ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਈ ਕਹਿ ਚੁੱਕੀ ਆਂ ਕਿ ਅਰਬ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਡਿਕਟੇਟਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ੇਖਾਂ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਐ। ਇਸ ਨਾਲ ਈ ਇਸਲਾਮ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਐ; ਪਰ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮੁਸਲਮਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਐ। ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਨੀ ਆਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪ ਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ।”

“ਜੇ ਵੀ ਐ ਸਿਸਟਰ, ਪਰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਪੱਕੀ ਐ ਕਿ ਕੁਛ ਹੀ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜਾਂ ਅਰਬ ਵੱਲ ਚਾਲੇ ਪਾ ਦੇਣਗੀਆਂ।” ਜਾਰਜ ਨੇ ਚੁਟਕੀ ਮਾਰਦਿਆਂ ਹੱਸ ਕੇ ਕਿਹਾ।

“ਅਜਿਹਾ ਕਦੀ ਵੀ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੁਸਲਮਾਨ ਲੋਕ ਅਜਿਹਾ ਨੂੰ ਹੋਣ ਦੇਣਗੇ।”

“ਇਹ ਤਾਂ ਵਕਤ ਈ ਦੱਸੂਗਾ ਪਰ ਹੁਣ ਮੈਂ ਚੱਲਦਾ ਆਂ। ਮੁਹੰਮਦ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਵੀ ਕਿ ਜਾਰਜ ਆਇਆ ਸੀ।” ਇੰਨਾ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਜਾਰਜ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਪਰ ਆਫੀਆ ਫਿਕਰਾਂ 'ਚ ਡੁੱਬ ਗਈ। ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਮਸਤਕ ਨੂੰ ਇਰਾਕ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਨੇ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਦਿਲੋਂ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਸੱਦਾਮ ਦਾ ਸਫਾਇਆ ਹੋ ਜਾਵੇ ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਦਖਲ ਦੇਵੇ। ਉਸ ਨੇ ਜਿਉਂ ਹੀ ਸੁਰਤ ਸੰਭਾਲੀ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਘਰ 'ਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੀ ਗੱਲਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਾਲਾ ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਪਰਦਾ ਵੇਖਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਸੋਚਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕੱਢਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਮੂਹਰੇ ਲਾ ਲਿਆ। ਜਦੋਂ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਹਾਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸਤਾਂ ਦਾ ਸਫਾਇਆ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆ-ਉਲ-ਹੱਕ ਵਾਲਾ ਹਾਦਸਾ ਬਹੁਤ ਚੁੱਭਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਹਾਦਸਾ ਅਮਰੀਕਨ ਏਜੰਸੀ ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਨੇ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆ-ਉਲ-ਹੱਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਅਜੇ ਵੀ ਜ਼ਿਆ-ਉਲ-ਹੱਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਗਹਿਰਾ ਵਾਹ-ਵਾਸਤਾ ਸੀ, ਖਾਸਕਰ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਇਜ਼ਾਜ਼-ਉਲ-ਹੱਕ ਨਾਲ। ਖੈਰ, ਜਾਰਜ ਅਤੇ ਆਫੀਆ ਦੀ ਇਸ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਹ ਫਿਰ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਅੱਜ ਮੁਹੰਮਦ ਵੀ ਉਥੇ ਹੀ ਸੀ।

“ਵੇਖ ਲੈ ਜਾਰਜ, ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਗੰਧਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।” ਗੱਲ ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ।

“ਮੁਹੰਮਦ ਹੋਰ ਕੋਈ ਰਾਹ ਵੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਐ। ਜੇ ਅਮਰੀਕਾ ਉਥੇ ਜਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਇਰਾਕ ਨੇ ਅੱਗੇ ਵਧੀ ਜਾਣਾ ਸੀ।”

“ਸਭ ਚਾਲਾਂ ਨੇ। ਜੇ ਕੁਛ ਵੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਐ, ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਈ ਐ।” ਆਫੀਆ ਗੱਲਬਾਤ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਬੋਲੀ।

“ਅਸਲ 'ਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਤਾਂ ਮਸਾਂ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਐ, ਅਰਬ ਮੁਲਕਾਂ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਅੱਡਾ ਲਾਉਣ ਲਈ। ਅਮਰੀਕਾ ਕਿੱਦੋਂ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਭਾਲਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਇਰਾਕ ਨੇ ਦੇ ਦਿੱਤਾ।

ਹੁਣ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਉਥੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਨਿਕਲਦਾ।” ਮੁਹੰਮਦ ਬੋਲਿਆ।

“ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ 'ਚ ਇੰਜ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਰਾਕ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਐ ਕਿ ਉਹ ਕੁਵੈਤ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾਵੇ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦੈ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਐ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਰਾਕ ਵਾਪਸ ਚਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵੀ ਫੌਜਾਂ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾ ਲਵੇਗਾ।”

“ਜਾਰਜ ਅਜਿਹਾ ਕਦੇ ਵੀ ਨੂੰ ਹੋਣ ਲੱਗਿਆ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਨਾ ਕਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੀਤੀ ਐ ਤੇ ਨਾ ਹੁਣ ਕਰੂਗਾ।”

“ਸਿਸਟਰ, ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਦੇ ਕਿੰਗ ਦੇ

ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਆਂ, ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰੀਏ।” ਜਾਰਜ ਨੇ ਹਾਸੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਪਰ ਮੁਹੰਮਦ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਮੰਨ ਗਿਆ। ਦੰਦੀਆਂ ਪੀਹਦਾ ਉਹ ਬੋਲਿਆ, “ਜਾਰਜ, ਜੇ ਅਗਾਂਹ ਇੱਕ ਲਫਜ਼ ਵੀ ਬੋਲਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦੁੱਗਾ।”

“ਅਸੀਂ ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ ਆਂ, ਸਾਨੂੰ ਕੌਣ ਛੇੜ ਸਕਦਾ ਐ।” ਜਾਰਜ ਫਿਰ ਹਾਸੇ ਦੇ ਰੌਅ 'ਚ ਬੋਲਿਆ। ਇਸ ਨਾਲ ਮੁਹੰਮਦ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਗੁੱਸਾ ਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਉਠਦਾ ਹੋਇਆ ਕੜਕਿਆ, “ਤੂੰ ਹੁਣੇ ਈ ਮੇਰੇ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾ।”

“ਇਹ ਘਰ ਮੇਰੀ ਇਸ ਲਿਟਲ ਸਿਸਟਰ ਦਾ ਵੀ ਐ। ਮੈਂ ਨੂੰ ਇੱਥੋਂ ਜਾਣਾ।” ਜਾਰਜ

ਦਾ ਘਾਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜੰਗਬੰਦੀ ਅਸੂਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਇਰਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਝਿਜਕ ਨਾ ਦਿਖਾਈ। ਸਭ ਕੁਝ ਟੀ.ਵੀ. 'ਤੇ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਿਨ ਆਫੀਆ ਬਹੁਤ ਚੁੱਪ ਸੀ। ਜਾਰਜ ਕੋਲ ਨੀਵੀਂ ਪਾਈ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਚੁੱਪੀ ਤੋੜੀ।

“ਵੇਖ ਲਿਆ ਆਪਣੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਅਸਲੀ ਚਿਹਰਾ ਜਾਰਜ?”

“ਹਾਂ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾੜਾ ਹੋਇਆ। ਮੈਂ ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਂ।”

“ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਵੈਤ ਤੋਂ ਇਰਾਕ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਨਿਹੱਥੀਆਂ ਫੌਜਾਂ 'ਤੇ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਲੱਖਾਂ

ਮੌਤ ਦਾ ਮਹਾਂ-ਮਾਰਗ (ਦਿ ਹਾਈਵੇਅ ਆਫ ਡੈਥ): ਕੁਵੈਤ ਤੋਂ ਇਰਾਕ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਮੁੱਖ ਮਾਰਗ ਜਿਸ ਉਤੇ 26-27 ਫਰਵਰੀ 1991 ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਜਾ ਰਹੀ ਨਿਹੱਥੀ ਇਰਾਕੀ ਫੌਜ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਇਰਾਕੀ ਫੌਜੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਤਕਰੀਬਨ 2000 ਗੱਡੀਆਂ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਸਭ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਹੀ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਫੌਜਾਂ ਉਥੇ ਭੇਜੀਆਂ ਨੇ। ਉਹ ਵੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਈ ਐ।”

“ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਉਹੀ ਗੱਲਾਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਉਕਸਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਐ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੇਖ, ਕਿੰਗ ਅਤੇ ਡਿਕਟੇਟਰ ਸਭ ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੇ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਾ ਨੇ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਭਲਾ ਨੂੰ ਹੋ ਸਕਦਾ।”

“ਜਾਰਜ, ਉਂਜ ਤਾਂ ਤੂੰ ਬੜੀਆਂ ਫੜ੍ਹਾਂ ਮਾਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਐ ਕਿ ਕਰਿਸ਼ੀਅਨ, ਅਹਿੰਸਾ 'ਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਨੇ; ਹੁਣ ਦੱਸ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਅਸੂਲ ਕਿੱਧਰ ਗਿਆ? ਹੁਣ ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਓ ਤਾਂ ਨਾਨ-ਵਾਇਲੈਂਸ ਦਾ ਅਸੂਲ ਕਿੱਥੇ ਐ?” ਮੁਹੰਮਦ ਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਆ ਗਿਆ ਲੱਗਦਾ ਸੀ।

“ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਹੁਣ ਵੀ ਖੂਨ ਖਰਾਬੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਂ ਪਰ ਇਹ ਮੁਸਲਮਾਨ ਈ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦੇ ਨੇ।”

“ਇਹ ਕਿਉਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਡਾਹਵੇ ਦਾ ਹਰ ਥਾਂ ਜ਼ੋਰ ਚੱਲਦਾ ਐ।”

“ਇਹ ਤਾਂ ਫਿਰ ਹੈ ਈ। ਅਸੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ

ਆਫੀਆ ਵੱਲ ਵੇਖਦਾ ਬੋਲਿਆ।

“ਠੀਕ ਐ, ਫਿਰ ਮੈਂ ਈ ਇੱਥੋਂ ਚਲਾ ਜਾਨਾਂ। ਵੱਠੇ ਖੂਹ 'ਚ ਪੈ ਤੂੰ ਤੇ ਨਾਲੇ ਤੇਰੀ ਅਮਰੀਕਾ।” ਮੁਹੰਮਦ ਉਠ ਕੇ ਤੁਰ ਗਿਆ। ਆਫੀਆ ਸ਼ਾਂਤ ਚਿੱਤ ਉਸ ਵੱਲ ਵੇਖਦੀ ਰਹੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਤਾਂ ਆਫੀਆ ਬੋਲੀ, “ਸੱਚੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਗੁੱਸਾ ਸੋਭਾ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ।”

“ਚੱਲ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨੂੰ, ਉਹ ਮੇਰਾ ਜਿਗਰੀ ਦੋਸਤ ਐ; ਜਦੋਂ ਗੁੱਸਾ ਠੰਢਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਆਪੇ ਮੁੜ ਆਉਗਾ।”

ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਆਫੀਆ ਅਤੇ ਜਾਰਜ ਅੱਗੇ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਦੇਰ ਰਾਤ ਜਾਰਜ ਆਪਣੇ ਘਰ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਅਗਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵੇਲੇ ਮੁਹੰਮਦ ਅਤੇ ਜਾਰਜ ਦੀ ਸੁਲ੍ਹਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਕਾਫੀ ਕੁਝ ਅਣਕਿਆਸਿਆ ਵਾਪਰ ਗਿਆ। ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਕੇ ਇਰਾਕ ਨੂੰ ਕੁਵੈਤ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਇਹੀ ਨਹੀਂ, ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਰਾਕੀ ਫੌਜਾਂ ਦਾ ਲੱਕ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਇਰਾਕ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਮੁੜ ਰਹੀਆਂ ਇਰਾਕੀ ਫੌਜਾਂ

ਲੋਕ ਮਾਰ ਮੁਕਾਏ। ਅਜੇ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਸੰਸਾਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਕੀਤਾ ਐ।”

“ਟੀ.ਵੀ. ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਉਸ ਰਸਤੇ ਦਾ ਨਾਂ ਈ ਡੈਥ ਹਾਈਵੇ ਰੱਖ ਲਿਆ ਐ। ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਬੰਬਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਤਕਰੀਬਨ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਫੌਜੀ ਮਾਰ ਮੁਕਾਏ ਨੇ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਧੱਬਾ ਐ। ਮੇਰਾ ਹੁਣ ਇੱਥੇ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਜੀਅ ਨੂੰ ਕਰਦਾ।” ਆਫੀਆ ਬੁਝੇ ਮਨ ਨਾਲ ਬੋਲੀ।

“ਹੋਰ ਸਿਸਟਰ ਹੁਣ ਕਿੱਥੇ ਜਾਵੇਗੀ? ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਮੁੜਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਐ?”

“ਨੂੰ ਜਾਰਜ ਵਾਪਸ ਤਾਂ ਮੈਂ ਨੂੰ ਜਾਣਾ, ਪਰ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵੱਲ ਜਾਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਐ।”

“ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰ ਕਿਹੜਾ?”

“ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਮੈਸਾਚੂਸੈਟਸ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਉਥੇ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਵੀ ਮਿਲ ਗਿਆ ਐ।”

“ਅੱਛਾ ਤੂੰ ਐਮ.ਆਈ.ਟੀ. ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਐ। ਪਹਿਲਾਂ ਤੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕਦੇ ਭਿਣਕ ਈ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢੀ, ਪਰ ਤੈਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਥੋਂ

ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।”

“ਨਹੀਂ ਜਾਰਜ, ਮੈਂ ਹੁਣ ਇੱਥੇ ਨੂੰ ਰਹਿਣਾ।” ਆਫੀਆ ਉਵੇਂ ਨੀਵੀਂ ਪਾਈ ਬੋਲੀ।

“ਸਿਸਟਰ ਇਉਂ ਨਾ ਕਰ। ਤੇਰੇ ਬਿਨਾਂ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਨੂੰ ਲੱਗਣਾ।” ਜਾਰਜ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਲੂਣਿਆ। ਵਾਕਿਆ ਈ ਉਹ ਆਫੀਆ ਨੂੰ ਸਕੀ ਭੈਣ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸੀ।

“ਮੈਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਆਂ।”

“ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਜਾਣ ਈ ਨੂੰ ਦੇਣਾ।” ਜਾਰਜ ਦਾ ਮੋਹ ਬੋਲਿਆ ਪਰ ਆਫੀਆ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿੱਤਾ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਫਿਰ ਗੱਲ ਹੋਈ ਤਾਂ ਆਫੀਆ ਨੇ ਆਪਣਾ ਚਲੇ ਜਾਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਦੁਹਰਾਇਆ। ਜਾਰਜ ਨੇ ਰੁਕ ਜਾਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬਹਿਸ ਚਲਦੀ ਰਹੀ।

“ਜੇ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰ, ਪਰ ਆਫੀਆ ਤੂੰ ਇੱਥੋਂ ਨਾ ਜਾਹ।” ਜਾਰਜ ਆਪਣੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਅੜਿਆ ਰਿਹਾ। ਆਫੀਆ ਕੁਝ ਪਲ ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਵੱਲ ਵੇਖਦੀ ਰਹੀ ਤੇ ਫਿਰ ਬੋਲੀ, “ਜਾਰਜ, ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਇੰਨੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਰੋਕ ਰਿਹਾ ਐ?”

“ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਰੀਅਲ ਸਿਸਟਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਆਂ।”

“ਉਹ ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਸਮਝਦੀ ਆਂ ਪਰ...”

ਅੱਗੇ ਆਫੀਆ ਨੇ ਗੱਲ ਵਿਚਕਾਰ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ। “ਪਰ ਕੀ?”

“ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਇੱਥੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਐ?”

“ਕੁਝ ਵੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲੇ।”

“ਪੱਕੀ ਗੱਲ ਐ।” ਆਫੀਆ ਨੇ ਜਾਰਜ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਨਿਗ੍ਹਾ ਗੱਡ ਦਿੱਤੀ।

“ਹਾਂ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਲਿਟਲ ਸਿਸਟਰ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ।”

“ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਉਂ ਕਰ...?”

“ਦੱਸ?”

“ਤੂੰ ਕਰਿਸ਼ੀਅਨ ਧਰਮ ਛੱਡ ਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣ ਜਾ।”

ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਜਾਰਜ ਅੰਦਰ ਤੱਕ ਹਿੱਲ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਰਮ ਦੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਵਿਚ ਲੈ ਆਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਪੁੰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਮੁਹੰਮਦ ਨਾਲ ਉਹ ਬਹੁਤ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਸੇ ਕਰ ਕੇ ਮੁਹੰਮਦ ਉਸ ਨਾਲ ਹਰ ਗੱਲ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਸੀ; ਪਰ ਧਰਮ ਬਦਲਣ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਅੱਜ ਉਹੀ ਗੱਲ ਆਫੀਆ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਸੁਣ ਕੇ ਉਹ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਆਫੀਆ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਲੱਗੇ ਸਦਮੇ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਆਫੀਆ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ। ਉਹ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ, ‘ਇਹ ਜੋ ਦਿਸਦੀ ਐ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਨੂੰ ਐ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਐ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨੂੰ ਐ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਐ। ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਇਸ ਲਈ ਮਾਅਨੇ ਨੂੰ ਰੱਖਦੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸਕਾ ਭਰਾ ਮੁਹੰਮਦ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ।’ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਜਾਰਜ ਨੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਤੇ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਿਆ।

(ਚਲਦਾ)

ਸਾਮਰਾਜੀ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦਾ ਸੰਕਟ

(ਸਫਾ 23 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਕੁਦਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ (ਹੁਕਮ) ਤੋਂ ਆਕੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਮਨੁੱਖ ਜਦੋਂ ਆਪਣੀ ਹੋਸ਼ ਸੰਭਾਲਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਮੁਢਲੀ ਜਿਗਿਆਸਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਆਲ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦਿੱਸ ਰਿਹਾ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਹੈ? ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬੋੜੀ ਜਿਹੀ ਹੋਰ ਹੋਸ਼ ਸੰਭਾਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਵਿਚ ਆ ਰਹੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸ੍ਰਿਸਟੀ ਨਾਲ ਜੋੜ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸੁਆਲ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸੁਆਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ੍ਰਿਸਟੀ ਕੀ ਹੈ? ਇਸ ਦੀ ਬਣਤਰ ਕੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕੀ ਹੈ? ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁਢਲੇ ਸੁਆਲ ਦੇ ਜੁਆਬ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਅਰੰਭ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ

ਦਿਸਦਾ ਅਤੇ ਅੰਤਹੀਣ ਅਣਦਿਸਦਾ ਪਸਾਰਾ ਇਕ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਪਸਾਰੇ ਦਾ ਹੀ ਇਕ (ਰੂਪ) ਅੰਗ ਹੈ। ਭਾਵ ੴ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪਸਾਰੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਿਆਂ ਨਿਰਗੁਣ ਤੇ ਸਰਗੁਣ ਦਾ ਭੇਦ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਕੁਦਰਤ ਅਧੀਨ ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਲੋਕ-ਸਮੂਹਾਂ ਦਾ ਜਮ੍ਹਾਂ-ਜੋੜ ਹੈ। ਹਰ ਭਾਸ਼ਾਈ ਲੋਕ-ਸਮੂਹ ਨੇ ਕਿਉਂਕਿ ਆਪਣਾ ਅਨੁਭਵੀ ਗਿਆਨ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਹਰ ਭਾਸ਼ਾਈ ਲੋਕ-ਸਮੂਹ ਇਕ ਇਕਾਈ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਭਾਸ਼ਾਈ ਲੋਕ-ਸਮੂਹ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਰਲਦੇ-ਮਿਲਦੇ ਅਨੁਭਵ ਹੰਢਾਏ ਹਨ ਪਰ ਹਰ ਭਾਸ਼ਾਈ ਲੋਕ-ਸਮੂਹ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚਲੇ ਸੰਕਲਪੀ ਗਿਆਨ ਅੰਦਰ ਅੱਡ-ਅੱਡ ਰੂਪਾਂ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਭਾਸ਼ਾਈ ਲੋਕ-ਸਮੂਹ ਦੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦੀ ਸੰਕਲਪ ਹਨ ਅਤੇ

ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਭਵੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਬੱਝਵੀਂ ਥਾਂ ਅੰਦਰ ਕੁਦਰਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਇਆ ਇਕ ਭਾਸ਼ਾਈ ਭਾਈਚਾਰਾ ਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਆਪਣੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਧਰਮਾਂ ਵਿਚਲੇ ਫਲਸਫੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਰਾਹੀਂ ਪੂਰਨ ਰੂਹਾਨੀ (ਕੁਦਰਤੀ) ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਹੈ।

ਹਰ ਬੋਲੀ ਦਾ ਹਰ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ। ਹਰ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖਣ ਵਿਚ ਇਕ ਇਕੱਲਾ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਇਆ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਸੰਕਲਪ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੈ। ਦੇਹੀ, ਮਨ, ਆਤਮਾ, ਚੇਤਨਾ, ਸਵੈ-ਚੇਤਨਾ, ਆਜ਼ਾਦੀ, ਜਮਹੂਰੀਅਤ, ਮੁਕਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਇਕ ਇਕੱਲੇ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਅਰਥ ਸਾਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਰਥ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ

ਧੌਂਕੇ ਨਾਲ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਵਗਾਰ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਆਰਥਿਕ ਲੁੱਟ ਜਾਂ ਰਾਜਸੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਰਥ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਧੌਂਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਅਰਥ ਹਰ ਇਕ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਆਪਣਾ-ਆਪਣਾ ਸੰਕਲਪ ਰੂਪਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਲਈ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਅਰਥ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਰੁਖਸਤ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਧਾਰਮਿਕ ਰਹਿਬਰ ਦੇ ਕਹੇ ਬਚਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਮਕਾਂਡ ਕਰਨਾ ਮੁਕਤੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਲਈ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਭਾਲਦਿਆਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦੀ ਭਟਕਣਾ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚਲੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਲੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਜਾਣੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਲੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੜਾਅ ਵਿਚ ਹਰ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਗਹਿਰਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੋਂ ਪੰਜ

ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਦੇਹੀ ਦੇ ਅਰਥ ਉਹ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਜੋ ਅੱਜ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਹਨ। ਉਦੋਂ ਦੇਹੀ ਦਾ ਅਰਥ ਮਹਿਜ਼ ਸਰੀਰ ਸੀ, ਜਦੋਂਕਿ ਅੱਜ ਮਨ 'ਚ ਦੇਹੀ ਦਾ ਖਿਆਲ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਇਸ ਵਿਚਲੇ ਅਨੇਕਾਂ ਅੰਗ-ਗੁਰਦੇ, ਜਿਗਰ, ਫੇਫੜੇ, ਦਿਲ ਅਤੇ ਪੇਟ ਦੀਆਂ ਅੰਤਰੀਆਂ, ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਹਰ ਭਾਸ਼ਾਈ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਲੋਕ-ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਕੌਮ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨਾਲ ਰਲਗੱਡ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੌਮ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਦੌਰ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਸਾਮਰਾਜੀ ਸੰਸਾਰੀਕਰਨ ਦੇ ਇਸ ਦੌਰ ਵਿਚ ਆ ਕੇ, ਇਸ ਦਾ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਰੋਲ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਰੋਲ ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਸਾਮਰਾਜੀ ਜਕੜ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਹੀ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਜਕੜ 'ਚੋਂ ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਅੱਡ-ਅੱਡ ਕੌਮੀ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਵਕਤੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਸਾਰ ਸਾਮਰਾਜੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਇਕੋ ਹੱਲੇ ਵਿਚ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਪਰ ਅੱਜ ਦੇ ਆਲਮੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਕੌਮੀ ਰਾਜ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਟਿਕਾਉ ਹੋਣੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹਨ।

‘ਤੋਤਾ ਮੈਨਾ ਕੀ ਕਹਾਣੀ ਤੋ ਪੁਰਾਣੀ, ਪੁਰਾਣੀ ਹੋ ਗਈ’ ਕਿਸੇ ਫਿਲਮੀ ਗਾਣੇ ਵਾਲੀ ਰਿੰਗਟੋਨ ਵਜਦੀ ਹੈ। ਸੁਣ ਕੇ ਮੈਂ ਤੁਝਕਿਆ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕੌਣ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਰਿੰਗਟੋਨ ਇਕ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕਾਲਰ ਲਈ ਸੈਟ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਐਵੇਂ ਸ਼ਰਾਰਤ ਨਾਲ।

“ਮਾ...ਇ...ਨਾ” ਮੋਬਾਈਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲਹਿਜ਼ੇ ਵਿਚ ਬੋਲਦਾ ਹੈ। ਮੈਨਾ ਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਸਕਰੀਨ ਉੱਤੇ ਵੀ ਜਗਬੁਝ-ਜਗਬੁਝ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਵੇਖ ਕੇ ਮੇਰੇ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦੀ ਫੜਕ ਫੜਕ ਸੁਣਨ ਲੱਗੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦਾ

ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ

ਨਤੀਜਾ ਸੁਣਨ/ਵੇਖਣ ਵੇਲੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਵੀ ਨਤੀਜਾ ਹੀ ਤਾਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਮੈਨਾ ਦੀ ਹਾਂ ਜਾਂ...। ਨਾਂਹ ਸ਼ਬਦ ਸੋਚਾਂ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਵੀ ਮਨ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਮੈਨਾ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਕੁਝ ਜੁੜ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਉਂਜ ਵੀ ਇਹ ਕੰਨ ਨਾਂਹ ਸੁਣਨ ਦੇ ਤਾਂ ਆਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਜੋ ਸੋਚਿਆ ਉਹ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਕੇ ਹੀ ਦਮ ਲਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਸ ਵਾਰ...

“ਹਾਂ ਬਈ ਮਨਮੀਤ...?” ਮੈਂ ਦਿਲ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਦਿਆਂ, ਬੋਲਾਂ ਨੂੰ ਬਿਤਕਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਿਆਂ, ਪੂਰੇ ਸਹਿਜ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਬੁਲਾਉਂਦਾ ਪੁਛਦਾ ਹਾਂ।

“ਘਰ ਹੋ ਨਾ? ਆ-ਜਾਂ ਮੈਂ?” ਉਸ ਦਾ ਲਹਿਜ਼ਾ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਥਾਂ ਦੱਸਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਤਿਆਰ ਰਹੋ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਮੈਂ ਆ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਉਸ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮੈਨੂੰ ਮਸ਼ਕਰੀ ਜਿਹੀ ਵਾਲੀ ਸੁਰ ਝਲਕਦੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ‘ਸਬਮਿਸਵ’ ਜਿਹੀ ਟੋਨ ਵਿਚ ਪੁਛਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, “ਸਰ ਮੇ ਆਈ ਕੰਮ” ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਕਮਰੇ ‘ਚ ਵੜਨ ਵੇਲੇ ਪੁਛਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

“ਸ਼ਿਓਰ...ਸ਼ਿਓਰ... ਵੈਲ-ਕਮ, ਐਨੀ ਗੁੱਡ ਨਿਊਜ਼?” ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਉਤੇਜਨਾ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਮਾਰ ਸਕਿਆ। ਆਪਣੇ ਰਿਜ਼ਰਵ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਉਲਟ ਓਪਨਲੀ ਪੁੱਛ ਬੈਠਾ ਹਾਂ।

“ਸਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਐ...ਰੀਅਲੀ ਬਿੰਗ ਵੇਨ... ਫਾਰ ਯੂਅਰ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਮੀਮੀ-ਪਾਪਾ ਵੀ ਨਾਲ ਆ ਰਹੇ ਨੇ, ਕਹਿੰਦੇ ਮੂੰਹ ਮਿੱਠਾ ਕਰਾਉਣਾ... ਓ.ਕੇ... ਟੋਕ ਕੇਅਰ... ਸੀ ਯੂ।” ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਫੋਨ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੇਰਾ ਭੁਲੇਖਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੱਚ ਮੈਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਖ਼ਰੇ ਭਰੀ ‘ਪੁ..ਅ..ਚ’ ਵਰਗੀ ਆਵਾਜ਼ ਵੀ ਸੁਣੀ ਹੈ।

ਅਚੰਭਿਤ ਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਮੈਂ ਮਨਮੀਤ ਦੇ ਇਕ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਰਿਤਕ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੇ ਇਹ ਮੇਰੀ ਆਦਤ ਹੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਉਸ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵੀ ਸਰ ਕਹਿ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਘਰ, ਆ-ਜਾਂ, ਮੂੰਹ ਮਿੱਠਾ-ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਉਸ ਦੇ ਅਚੇਤ ਮਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਅਨੋਖੀ ਤਾਘ ਦੀ ਬਾਤ ਪਾ ਰਹੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਘਰੇ ਆ ਵੱਸਣ ਦੀ ਮੂੰਹ ਜ਼ੋਰ ਇੱਛਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ। ਹੁਣ ਸ਼ਾਇਦ ਦੀ ਤਾਂ ਬੈਰ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਈ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰੀ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਰਿਮੋਟ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਨ-ਚਾਹੇ ਚੈਨਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਣਗੇ? ‘ਮਨਮੀਤ ਕੀ...’ ਸੋਚ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਉਤੇ ਅਭਿਮਾਨ ਵਰਗਾ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਹੈ।

“ਸਰਪ੍ਰਾਈਜ਼!” ਮਨਮੀਤ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਵਿਚ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ, ‘ਹੁਣ ਕਾਹਦਾ ਸਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਰਹਿ ਗਿਆ ਡੀਅਰ, ਸਭ ਕੁਝ ਤਾਂ ਚਿੱਟੇ ਦਿਨ ਵਾਂਗ ਸਪੱਸ਼ਟ ਐ। ਘਰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਮਿਲ ਗਈ ਹੋਏਗੀ ਤੇ ਕੱਤਣੀ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਲੱਗਣ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਕਾਵਿਕ ਜਿਹੇ ਖ਼ਿਆਲ ਨਾਲ ਮੇਰੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਸਰੂਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਦਿਲ ਨੂੰ ਕਰਾਰ ਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਮੁਸਕਾਈ ਖੇਡਣ ਲੱਗੀ ਹੈ।

‘ਲਓ ਜਿੰਤੀ ਗਈ ਇਹ ਜੰਗ ਵੀ, ਜਿੰਤੀ

ਮੈਨਾ ਤੋਤੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ

ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਬਹੁ-ਵਿਧਾਈ ਲੇਖਕ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਸ ਨਵੀਂ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਲੋਕ ਕਥਾਵਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿਚੋਂ ਅੱਜ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਗੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸੁਹਜ ਤੇ ਸਲੀਕਾ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਵਾਲਾ ਹੀ ਹੈ-ਸੁਹਜ ਤੇ ਸਲੀਕੇ ਵਾਲਾ। ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਦੀ ਮਨਬਚਨੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਆਏ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਸੱਚ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਕੜੀਆਂ ਜੋੜਦੀ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹੈ, ਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਸ ਪਾਤਰ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਵਿਚ ਭੁੰਘੀਆਂ ਪਈਆਂ ਤਾਘਾਂ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਛਿੜਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਗੱਲ ਹੋਰ...ਹਰ ਜੁੱਗ ਵਿਚ ਪਿਆਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਇਕ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਹਰ ਜੁੱਗ ਵਿਚ ਕਹਿੰਦੇ-ਕਹਾਉਂਦੇ ਇਸ ਹਨੇਰੀ ਵਿਚ ਕੱਖਾਂ-ਕਾਨਿਆਂ ਵਾਂਗ ਉਡਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਹੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਹਾਰਨ ਵਾਲੇ ਖ਼ਾਨਦਾਨ ਵਿਚ ਤਾਂ ਮੈਂ ਜੰਮਿਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਮੇਰੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਨੂੰ ਐਵੇਂ ਤਾਂ ਨੀ ਜਗੀਰਾਂ ਹਾਸਿਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਐਵੇਂ ਤਾਂ ਨੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਨਿਰਾਲੀ ਸ਼ਾਨ ਦਾ ਪਰਚਮ ਲਹਿਰਦਾ ਰਿਹਾ। ‘ਸਰਦਾਰਾਂ ਦਾ ਘਰ’ ਉਂਜ ਈ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਪਿੰਡ ਵਿਚ। ਜੱਟ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਉਥੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸਨ ਪਰ ਸਰਦਾਰ ਜੱਟਾਂ ਦਾ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਇਕੋ ਘਰ ਹੀ ਸੀ। ਇਉਂ ਸਰਦਾਰਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਸੋਚਣਾ ਮੈਨੂੰ ਗੁੜ੍ਹਤੀ ਵਿਚ ਹੀ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ‘ਆਮ ਜੱਟਾਂ ਵਾਂਗ ਸੋਚਣ’ ਵਾਲੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਘਰ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਟੋਕਾ-ਟੁਕਾਈ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਵੇਖਦਾ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਉਹ ਗੱਲ ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਵੀ ਯਾਦ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਮੇਰੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਉਮਰ ਵੇਲੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਹੁੰਦਤਹੇਲ ਜਵਾਨੀ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ ਸਾਡਾ ਰੋਟੀ-ਟੁੱਕ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਹਿਰੀ ਨੇ ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕੁੜੀ ਦੀ ਦੱਸ ਪਾਉਣੀ ਚਾਹੀ ਸੀ।

“ਕੁਤੇ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ਕਾਕੀ ਐ?” ਮਾਂ ਨੇ ਦੁਹਰਾ ਕੇ ਅੰਤਰਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹਿਆ ਸੀ।

“ਨਝੀ ਬੀਬੀ ਜੀ, ਜੱਟਾਂ ਦੀ ਈ ਐ, ਉਂ ਸੁੱਖ ਨਾ ਜ਼ਮੀਨ-ਜਾਇਦਾਦ ਬਥੇਰੀ ਐ, ਘਰ ਭਰ ਦੇਣਗੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਾ, ਕੁੜੀ ਵੀ ਜਾਣੀਦੀ ਹੱਥ ਲਾਇਆਂ ਮੈਲੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਐ।”

“ਹੇ ਖਾਂ, ਅਖੇ ਨਾ ਅਕਲ ਨਾ ਮੌਤ, ਕੁਤੇ ਕਿਤੇ ਮੇਰੀ ਦੀ ਇੱਟ ਬੁਝਾਰੇ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਐ ਭਲਾ? ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਨਾ ਐਹੋ ਜਿਹਾ ਕਮਲ ਕੁੱਟੀਂ ਕਦੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮੈਥੋਂ ਬੁਰਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।” ਮਾਂ ਨੇ ਮਹਿਰੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਖੁੰਬ ਨੱਧ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਮਹਿਰੀ ਨੇ ਤਾਂ ਕੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ‘ਕਮਲ ਕੁੱਟਣ’ ਦੀ ਜ਼ੁਅਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਕੰਨ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਸਰਦਾਰੀ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਂ ਵਾਂਗ ਕਿਵੇਂ ਸੋਚਣਾ ਹੈ।

ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਲੈਕਚਰਾਰ ਆ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ‘ਚੁਬਾਰਾ’ ਹੋਰ ਵੀ ਉਚਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਕਿੱਨੀਆਂ ਹੀ ਲੰਮੀਆਂ-ਲੰਬੀਆਂ, ਗੋਰੀਆਂ-ਚਿੱਟੀਆਂ, ਪਤਲੀਆਂ-ਪਤਲੀਆਂ ਮੈਂ ਅੱਖਾਂ ਹੇਠੋਂ ਦੀ ਕੱਢੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਪਰ ਅੰਤ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅੰਦਰਲੀ ਸਰਦਾਰੀ ਦੇ ਮੋਚ ਦੀ ਨਾ ਜਾਪਦੀ। ਚਾਲੀਵਾਂ ਲੰਘਦਿਆਂ ਕਿਤੇ ਅੰਦਰੋਂ ਇਹ ਅਵਾਜ਼ ਵੀ ਸੁਣਨ ਲੱਗੀ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਕੋਈ ਹੋਣੀ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਨਮੀਤ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਜਾਪਿਆ ਸੀ। ਕਾਮਨਾ ਦੇ ਸੁੱਕੇ ਬਾਗ ਜਿਵੇਂ ਪਲਾਂ ਵਿਚ ਹਰੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਮੇਰੀ ਪੀਐਚ.ਡੀ. ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸਟੂਡੈਂਟ ਗੁਰਜੋਤ ਨਾਲ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਉਚੇਚ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਆਈ ਸੀ। ਗੁਰਜੋਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਨਮੀਤ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਸਾਈਕਾਲੋਜੀ ਵਿਚ ਪੋਸਟ-ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪੀਐਚ.ਡੀ. ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਪਰ ਉਥੇ ਕੋਈ ਗਾਈਡ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਿਲ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਸਾਡੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਈ ਸੀ।

ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਜੋ ਗੁਰਜੋਤ ਦੱਸ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਸੁਰਤ ਤਾਂ ਮਨਮੀਤ ਦੇ ਸੁਹਜ ਅਤੇ ਸਲੀਕੇ ਉਤੇ ਟਿਕੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪੂਰੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਵਾਲਾ ਘੇਰੇਦਾਰ ਸਫੈਦ ਰੰਗ ਦਾ ਅਨਾਰਕਲੀ ਸਟਾਈਲ ਕੁਤਤਾ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਰੇਬਦਾਰ ਪਜ਼ਾਮੀ ਅਤੇ ਕਵਾਈਦਾਰ ਜੁੱਤੀ ਖੂਬ ਜਚ ਰਹੀ ਸੀ। ਵੱਡੇ ਪਨੂੰ ਦੇ ਦੁਪੱਟੇ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਅੱਧਾ ਕੁ ਸਿਰ ਢਕ ਕੇ ਘੁੰਢ ਕੱਢਣ ਵਾਂਗ ਦੁਪੱਟਾ ਤਿਰਛਾ ਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਛੱਲਾ, ਮਹੀਨ ਚੋਨੀ ਅਤੇ ਮੋਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਲੋਂਗ ਸ਼ੇਪ ਟਾਪਸਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਹੁਸਨ ਹੋਰ ਨਿੱਖਰ ਆਇਆ ਸੀ। ਲਿਪਸਟਿਕ ਏਨੀ ਮੱਧਮ ਗੁਲਾਬੀ ਕਿ ਹੋਠਾਂ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਰੰਗ ਨਾਲ ਇਕਮਿਕ ਹੋ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਸੀ। ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਦਾ

ਮਨ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅੰਗ ਦੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਝਲਕ ਲਈ ਤਤਪ ਉਠਦਾ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੋਬਨ ਨੂੰ ਇਉਂ ਸਾਂਭ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਵਾ ਵੀ ਸਿਰਫ ਹੱਥਾਂ ਅਤੇ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਰਤਾ-ਮਾਸਾ ਛੂਹ ਸਕਦੀ।

ਜੇ ਕਿਤੇ ਮਾਂ ਉਸ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਫੱਬਤ ਨੂੰ ਤੱਕ ਲੈਂਦੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਸੁਤੇ-ਸਿੱਧ ਹੀ ਨਿਕਲਣਾ ਸੀ, “ਕਾਕਾ ਜੀ ਇਹ ਹੁੰਦੇ ਸਰਦਾਰੀ ਰੂਪ।”

ਮਨਮੀਤ ਵੱਲ ਵੇਖਦਿਆਂ ਮੈਂ ਮੰਤਰ-ਮੁਗਧ ਸਾਂ ਪਰ ਗੁਰਜੋਤ ਲਗਾਤਾਰ ਤਨਜ਼ੀ ਜਿਹਾ ਮੁਸਕਰਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਝਟਕੇ ਨਾਲ ਵਿਹਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਪਿਆ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਸਦਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਨਮੀਤ ਸਿਰ ਦੇ ਹਲਕੇ ਜਿਹੇ ਅਦਾਇਗੀ ਭਰੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਸਭ ਕਬੂਲ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ ਉਤੇ ਉਹ ਮੇਰੀ ਨਾਂਹ ਨਹੀਂ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਮੈਂ ਭਾਪ ਲਈ ਸੀ।

“ਸਰ ਜਿਸ ਟਾਪਿਕ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਇਐ, ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਰਿਡ ਟੀਚਰ ਉਸ ਸਬੰਧੀ ਬਾਇਸ ਹੋਏ ਬਿਨਾ ਸੋਚ ਨਹੀਂ ਸਕੇਗਾ। ਸਿਰਫ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਕੰਪਲੈਕਸ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਠੀਕ ਸੁਜੈਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਸਕੋਗੇ, ਮੇਰਾ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ।” ਉਸ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਭ ਮੇਰੀ ਵਡਿਆਈ ਖਾਤਰ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਕਹਿਣ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਮੈਨੂੰ ਲਾ-ਜਵਾਬ ਲੱਗਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੀਆਂ ਪਤਲੀਆਂ ਗੋਰੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾਲ ਉਹ ਇਉਂ ਦੱਸ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪਲ ਦੀ ਪਲ ਫਿਲਮ ‘ਉਮਰਾਓ ਜਾਨ’ ਵਿਚਲਾ ਰੇਖਾ ਦਾ ਜਲਵਾ, ‘ਦਿਲ ਚੀਜ਼ ਕਿਆ ਹੈ, ਆਪ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਲੀ-ਜੀਏ’ ਸੰਜੀਵ ਹੋ ਗਿਆ ਜਾਪਿਆ।

“ਕੀ ਟਾਪਿਕ ਸੋਚਿਐ?” ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਛੁਪਾ ਨਾ ਸਕਿਆ।

“ਸਰ ਟਾਪਿਕ ਹੈ, ਤੋਤਾ ਮੈਨਾ ਦੀਆਂ ਲੋਕ-ਕਥਾਵਾਂ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਵਚੇਤਨ:ਸਮਕਾਲੀ ਸਮਾਜਕ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ।”

“ਰੀਅਲੀ ਇਨੋਵੇਟਿਵ! ਕੀ ਹਾਈਪੋਥੀਸਿਸ ਹੈ ਮੁਢਲੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ?” ਮੇਰੀ ਜਿਗਿਆਸਾ ਜਾਗ ਉਠੀ ਸੀ।

“ਸਰ ਇਨ ਮਾਈ ਓਪੀਨੀਅਨ, ਬੇਵਫਾਈ ਜਾਂ ਧੋਖੇ ਦਾ ਮਸਲਾ ਜੈਡਰ ਬੇਸਿਡ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। ਔਰਤ-ਮਰਦ ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਵੱਸ ਚਲਿੰਤਰ ਕਰਦੇ ਆਏ ਐ। ਧੋਖਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਓਨੀ ਕੁ ਹੀ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਐ ਜਿੰਨੀ ਕੁ ਉਹ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਦਾਅ ਖੇਡਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੀ ਐ। ਸਰ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਮੈਨੂੰ ਸਮਕਾਲੀ ਸਮਾਜਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਵੀ ਰੈਲੇਵੈਂਟ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਐ।” ਨਪੋ-ਤੁਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਬਹੁਤ ਪੁਖਤਾ ਸੋਚ ਵਾਲੀ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਪੁਖਤਗੀ ਲੰਮੇ ਅਭਿਆਸ ਨਾਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਤਾਂ ਅਰੰਭ ਵਿਚ ਹੀ...। ਜਾਪਿਆ ਸੂਰਤ ਅਤੇ ਸੀਰਤ ਦਾ ਅਦਭੁੱਤ ਸੁਮੇਲ ਸੀ ਮਨਮੀਤ। ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀ ਮੈਂ ਹੁਣ ਉਸ ਬਾਰੇ ‘ਪੋਜੈਸਵ’ ਹੋ ਕੇ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਡੋਕਟਰੇਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਹੀ ਸੈਟ ਕਰਵਾ ਲਵਾਂਗਾ। ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵੱਟਿਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਮੈਂ ਨਾਪ-ਤੋਲ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਇਹੀ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਮਨਮੀਤ ਭਾਵੇਂ ਓਵਰ ਅੰਬੀਸ਼ੀਅਸ ਵੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ‘ਸਬਮਿਸਵ’ ਅਤੇ ਰਊ-ਰੁਖ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਮੇਰੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਢਲ ਕੇ ਮੇਰਾ ਹੀ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਦੀ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਭਾਲ ਸੀ। ਆਹ ਤਾਂ ਰੱਬ ਨੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਾਜਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਰੰਬਾ ਰੱਖ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋ ਨਿੱਬੜੀ ਸੀ।

ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਮਨਮੀਤ ਕੰਮ ਨੂੰ ਇਉਂ ਜੁਟ ਪਈ ਕਿ ਬੀਸਿਜ਼ ਉਸ ਲਈ ਮੱਛੀ ਦੀ ਅੱਖ ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਦ ਅਰਜਨ ਦਾ ਤੀਰ ਜਾਪਣ ਲੱਗੀ। ਛੁੱਟੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਵੀ ਕੰਮ ਨੂੰ ਜੁਟੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਕੈਂਪਸ ਵਾਲੇ ਘਰ ਆ ਕੇ ਵੀ ਡਿਸਕਸ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਮੇਰੀ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸੂਝ ਦਸਦੀ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੇਰੇ ਘਰ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਰੁਚੀ ਵਧਣ ਲੱਗ ਪਈ ਸੀ। ਬੀਸਿਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਚਾਨਕ ਉਹ ਆਨੀ-ਬਹਾਨੀ ਮੇਰੇ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ।

“ਸਰ, ਪੈਰੈਂਟਸ ਨੇ ਕਦੇ ਸੋਡੀ ਮੈਰਿਜ਼

ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਨੀ ਪਾਇਆ?” ਸਿੱਧਾ ਅੱਖਾਂ ‘ਚ ਝਾਕਦਿਆਂ ਉਹ ਅਪਣੇਤ ਨਾਲ ਪੁਛਦੀ।

“ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਪਾਉਂਦੇ ਐ, ਪਰ ਕੋਈ ਕੁੜੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦੀ ਤਾਂ ਈ ਗੱਲ ਤੁਰਦੀ ਨਾ ਅੱਗੇ।” ਮੈਂ ਦਸਦਾ।

“ਵੈਰੀ ਮੱਚ ਰਾਈਟ ਸਰ, ਕੋਈ ਲੱਖਾਂ ‘ਚੋਂ ਇਕ ਹੀ ਸੋਡੇ ਨਾਲ ਵਰ ਮੋਚ ਸਕਦੀ ਐ। ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਜਿਸ ‘ਤੇ ਉਂਗਲ ਰੱਖ ਦੇਵੋ ਉਸ ਦੀ ਹਾਂ ਹੋਏਗੀ, ਮੇਰਾ ਯਕੀਨ ਐ, ਸਰ।” ਉਹ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਿਆਂ ਮੇਰੀ ਵਡਿਆਈ ਦੇ ਪੁਲ ਉਸਾਰਨ ਲਗਦੀ।

ਮੈਂ ਅੰਦਰੋਂ ਖੁਸ਼ ਸਾਂ। ਮੇਰਾ ਰਿਮੋਟ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮਨਮੀਤ ਉਸੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਈ ਸੀ ਜਿਧਰ ਮੈਂ ਤੋਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸਾਂ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਹੱਦ ਹੀ ਨਾ ਰਹਿੰਦੀ ਜਦੋਂ ਮਨਮੀਤ ਮੇਰੀਆਂ ਉਹ ਇੱਛਾਵਾਂ ਵੀ ਸਮਝ ਲੈਂਦੀ ਜਿਹੜੀਆਂ ਮੈਂ ਅਜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੈਸਚਰ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਨਾ ਵਿਖਾਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।

“ਸਰ, ਚਾਹ ਪੀਣ ਦਾ ਮਨ ਐ?” ਕਈ ਵਾਰ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਪੁੱਛਦੀ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਚਨ ਵੱਲ ਜਾਣ ਲਈ ਉਠ ਪੈਂਦੀ।

“ਕੈਸਾ ਟਾਪਿਕ ਚੁਣ ਬੈਠੀ ਮੈਂ, ਕੰਪਲੈਕਸ ਪ੍ਰਾਬਲੈਮ ਹੈ ਸਰ, ਹਿਊਮਨ ਬਿਹੇਵੀਅਰ ਬਾਰੇ ਪਰਡਿਕਟ ਕਰਨਾ, ਏਥੇ ਆ ਕੇ ਤਾਂ ਵਿਚਾਰੀ ਸਾਈਕਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵੀ ਬਰੇਕ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਐ; ਆਈ ਬਿੰਕ ਪਹਿਲਾਂ ਚਾਹ ਪੀਨੇ ਆਂ, ਫਿਰ ਤਾਜ਼ਾ ਦਮ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨਾਲ ਦੋ-ਚਾਰ ਹੋਵਾਂਗੇ।” ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਉਹ ਕਿਚਨ ਵਿਚ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ।

ਮੈਂ ਅਧਲੇਟੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸੌਂਢੇ ਉਤੇ ਬੈਠਾ ਉਸ ਦੀ ਨਿੱਕੀ ਤੋਂ ਨਿੱਕੀ ਚਰਕਤ ਨੂੰ ਨਿਹਾਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਉਹ ਟੀ-ਪੋਨ ਚਕਦੀ, ਪਾਣੀ ਪਾਉਂਦੀ, ਗੈਸ ਉਤੇ ਧਰਦੀ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਭੋਰਾ-ਭਰ ਖੜਕਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿੰਦੀ। ਇਉਂ ਲਗਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਗੈਬੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੇ ਚਾਹ ਬਣਾ ਕੇ ਕੱਪਾਂ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ। ਘਰ ਵਿਚ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਬੇ-ਆਵਾਜ਼ ਨਾਰੀ-ਹੋਂਦ ਦੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਸਾਂ ਕਿ ਉਹ ਹਵਾ ਵਾਂਗ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਵੇ, ਸੁਖ ਦੇਵੇ ਪਰ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਵੇ। ਟਰੇਅ ਵਿਚ ਕੇਤਲੀ, ਕੱਪ, ਮਿਲਕ ਪਾਟ, ਸੂਗਰ ਕਿਊਬਜ਼ ਦਾ ਪੈਕ, ਬਿਸਕੁਟ ਅਤੇ ਨੈਪਕਿਨ ਰੱਖੀ ਉਹ ਕਿਸੇ ਸਟੇਜੀ ਅਦਾਕਾਰ ਵਾਂਗ ਇਉਂ ਅਡੋਲ ਜਿਹੀ ਤੁਰੀ ਆਉਂਦੀ ਦਿਸਦੀ ਕਿ ਵੇਖ ਕੇ ਮਨ ਸਕੂਨ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦਾ। ‘ਮਨਮੀਤ ਵਿਚ ਇਹ ਕੋਈ ਅਨੋਖੀ ਹੀ ਸੈਂਸ ਸੀ ਕਿ ਛਲੇਡੇ ਵਾਂਗ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਕੂਲ ਰੂਪ ਧਾਰ ਲੈਂਦੀ ਐ।’ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਅਕਸਰ ਮਨ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ। ‘ਇਹ ਸਭ ਕਿੱਥੋਂ ਸਿਖਿਐ ਮਨਮੀਤ?’ ਹਰ ਵਾਰ ਇਹ ਜਾਨਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਪਰ ਪੁਛਦਾ ਨਾ। ਮੇਰਾ ਅੰਦਰਲਾ ਲੋਚਦਾ ‘ਕਾਸ਼ ਇਹ ਬੀਸਿਸ ਵਰਕ ਇਉਂ ਹੀ ਚਲਦਾ ਰਹੇ, ਉਮਰ ਭਰ, ਕਦੇ ਨਾ ਮੁੱਕੇ। ਕਿਸੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਨੇ ਠੀਕ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨ ਚਾਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਵੀ ਖੇਡ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।’ ਸੱਚ ਹੀ ਤਾਂ ਸੀ। ਥਕਾਵਟ ਸ਼ਬਦ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਦੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿਚੋਂ ਜਿਵੇਂ ਗਾਇਬ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

“ਮਨਮੀਤ ਤੈਨੂੰ ਬੀਸਿਸ ਸਬਮਿਟ ਕਰਨ ਦੀ ਏਨੀ ਕਾਹਲੀ ਕਿਉਂ ਐ? ਕੋਈ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਐ?” ਮਨਮੀਤ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਦੇ ਖ਼ਿਆਲ ਨਾਲ ਭੈਅ ਆਉਣ ਲਗਦਾ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪੁੱਛ ਹੋ ਜਾਂਦਾ।

“ਯੈਸ ਸਰ, ਓਹੀ ਪ੍ਰਾਬਲੈਮ ਵਿਆਹ ਵਾਲੀ ਜਿਹੜੀ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਨੱਬੇ ਪਰਸੈਂਟ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ‘ਤੇ ਤਲਵਾਰ ਵਾਂਗੂੰ ਲਟਕਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਐ। ਮੇਰੀ ਉਮਰ ਵਧਦੀ ਐ, ਤੇ ਪੈਰੈਂਟਸ ਦੀ ਹਾਈਪਰਟੈਨਸ਼ਨ। ਬੱਸ ਗਿਣਤੀ-ਮਿਣਤੀ ਦਾ ਮੰਗਵਾਂ ਟੈਮ ਹੀ ਮਿਲਿਐ ਮਸਾਂ।” ਉਸ ਨੇ ਬਾਦਲੀਲ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਸਦਿਆਂ ਕੱਪ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੁਹਾਇਆ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੁਤਾਕਾ ਮਾਰਿਆਂ ਸਹਿਜ ਅਤੇ ਸਲੀਕੇ ਨਾਲ ਚੁਸਕੀ ਲਈ।

“ਯੂ ਆਰ ਵੈਰੀ ਮੱਚ ਰਾਈਟ, ਮੇਰੀ ਇਕ ਸਟੂਡੈਂਟ ਨੂੰ ਤਾਂ ਵਿਆਹ ਕਰਕੇ ਪੀਐਚ.ਡੀ. ਅਧਵਾਣੇ ਹੀ ਛੱਡਣੀ ਪੈ ਗਈ ਸੀ।” ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਖਦਸ਼ਾ ਦੱਸਿਆ।

“ਨੋ ਸਰ, ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਮੈਂ ਡੈਫੀਨੇਟਲੀ ਕਲੀਅਰ ਤੇ ਅਸੌਰਟਿਵ ਆਂ, ਮੈਂ ਪੈਰੈਂਟਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਰਿਸਪੈਕਟ ਦਿੰਦੀ ਆਂ ਪਰ ਮੇਰੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਘਰ ਵਿਚ। ਯੂ ਨੋ ਸਰ ਅਰੇਂਜਡ ਮੈਰਿਜ਼ ਨੇ ਗੁਰਜੋਤ ਦੀਦੀ ਦੀ ਗਰੇਥ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਟੋਕ ਕੀਤਾ ਐ। ਵਿਚਾਰੀ ਪੰਜਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪੀਐਚ.ਡੀ. ਵਿਚ ਅਟਕੀ ਹੋਈ ਐ। ਸਰ ਮੇਰੀਆਂ ਫਲਾਈਟਸ ਜ਼ਰਾ ਉਚੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਨੇ।” ਮਨਮੀਤ

ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਸਵੈ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਲਿਸ਼ਕਵੀਂ ਲਕੀਰ ਵੇਖ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਭੈਅ ਜਿਹਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਦੁਹਰਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਹੋਰ ਮੀਨਜ਼? ਐਨੀ ਬਿੰਗ ਅਲਟਰਾ ਮਾਡਰਨ?”

“ਸਰ ਨਾਟ ਸੋ ਕਾਲਡ ਅਲਟਰਾ ਮਾਡਰਨ, ਬੱਟ ਅਕੈਡਮਿਕ। ਟੂ ਬੀ ਵੈਰੀ ਫਰੈਂਕ ਮੇਰੀ ਅੰਬੀਸ਼ਨ ਇਸ ਫੀਲਡ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਉਤਾਹ ਤੱਕ ਜਾਣ ਦੀ ਐ। ਇਸੇ ਲਈ ਮੈਰਿਜ਼ ਵੀ ਇਹੀ ਸੋਚ ਕੇ ਕਰਨੀ ਐ ਕਿ ਪੋਸਟ-ਡੋਕਟਰੇਟ ਵਾਲੀ ਰਿਸਰਚ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਂਪਸ ਵਰਗਾ ਮਾਹੌਲ ਮਿਲੇ। ਕੰਪੈਨੀਅਨ ਮੈਚਿਊਰ ਹੋਵੇ ਮੇਰੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਮੈਂਦਦਗਾਰ ਬਣਨ ਵਾਲਾ, ਸਹੁਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਲੀਟੀਜ਼ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਣ, ਆਪਣੇ ਸਬਜੈਕਟ ਉੱਤੇ ਮੈਂ ਕੰਨਸੈਂਟ੍ਰੇਟ ਕਰ ਸਕਾਂ...ਸੋਡੇ ਵਾਂਗ ਹੀ...ਯੂ ਨੋ ਵੈਰੀ ਵੈਲ ਸਰ...ਨੋ ਨੀਡ ਟੂ ਐਕਸਪਲੇਨ।” ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਉਹ ਸਹਿਵਨ ਹੀ ਡਰਾਇੰਗ ਰੂਮ ਦੀ ਉਸ ਕੰਧ ਵੱਲ ਵੇਖਣ ਲੱਗੀ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਮੇਰੀ ਫੋਟੋ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਤਫ਼ਾਕ ਦੀ ਗੱਲ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਿਕਚਰ ਮੈਂ ਕਦੇ ਮੈਟਰੀਮੋਨੀਅਲ ਪਰਪਸ ਨਾਲ ਖਿਚਵਾਈ ਸੀ।

ਕੋਈ ਕੰਵਾਰੀ ਕੁੜੀ ਭਲਾ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕੀ ਕਹਿ ਸਕਦੀ ਸੀ? ਮਨਮੀਤ ਦੇ ਉਤਰ ਵਿਚ ਸਭ ਕੁਝ ਤਾਂ ਚਿੱਟੇ ਦਿਨ ਵਾਂਗ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਮਨੋਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣੀ ਸੂਝ ਦੇ ਘੋੜੇ ਹੋਰ ਭਜਾਉਣ ਦੀ ਮੈਨੂੰ ਕਲਾ ਹੁਣ ਕੀ ਲੋੜ ਸੀ? ਹੁਣ ਤਾਂ ਜੰਗ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਅਰਾਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਸੋਫ਼ੇ ਉੱਤੇ ਪਸਰ ਕੇ ਬੈਠਦਿਆਂ ਢੋਹ ਉਤੇ ਰੱਖਿਆ ਸਿਰ ਢਿੱਲਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

“ਸਰ ਜੇ ਰਿਲੈਕਸ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਚਾਹ ਪੀਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇ ਹੁਣ?” ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਿਆਂ ਮਨਮੀਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੈਪਟਰ ਦਾ ਖਰੜਾ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਸਰਕਾ ਦਿੱਤਾ।

“ਓ...ਸ਼ਿਓਰ।” ਮੈਂ ਸਿੱਧਾ ਹੋ ਕੇ ਬੈਠਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਮਨਮੀਤ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਤਾਂ ਤੇਰਾ ਬੈਕਸ ਕਰਨਾ ਬਣਦੈ। ਸੱਚੀ ਗੱਲ ਐ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਢਿੱਲਾ ਪੈਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਤੇਰੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਫੇਰ ਫੁਰਤੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਐ। ਇਉਂ ਰਲ-ਮਿਲ ਕੇ ਆਪਾਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਅਚੀਵ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।” ਮੇਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦਾ ਤੀਰ ਐਨ ਟਿਕਾਣੇ ਜਾ ਲੱਗਾ। ਮਨਮੀਤ ਦੀਆਂ ਤਰਲ ਹੋਈਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰੀ।

“ਮੈਂ ਕੀ ਆਂ ਸਰ, ਸਭ ਸੋਡਾ ਪਰਤਾਪ ਐ ਜੀ। ਬਾਕੀ ਆਪਾਂ ਤਾਂ ਖੋਰ ਯਤਨ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਆਂ, ਕੀ ਪਤੈ ਫਿਉਚਰ ਦੀ ਕੁੱਖ ਵਿਚ ਕੀ ਐ?” ਮਨਮੀਤ ਬੇਵਜ੍ਹਾ ਨਿਰਾਸ਼ ਜਿਹੀ ਹੋ ਗਈ। ਸ਼ਾਇਦ ਮੇਰੀ ‘ਓਵਰ ਪੈਜੈਸਵਨੈਸ’ ਤੋਂ ਘਬਰਾ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਬਦਲਣ ਲਈ ਮੈਂ ਚੈਪਟਰ ਉੱਤੇ ਨਜ਼ਰ ਘੁੰਮਾਉਂਦਿਆਂ ਪੁੱਛਿਆ, “ਮਨਮੀਤ ਆਪਾਂ ਹਾਈਪੋਥੀਸਿਸ ਨੂੰ ਬੀਸਸ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕਿਸ ਕਥਾ ਨੂੰ ਬੇਸ ਬਣਾ ਰਹੇ ਆਂ ਭਲਾ?”

“ਸਰ, ਓਹੀ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਤੀਵੀਂ ਵਾਲੀ ਕਥਾ ਨੂੰ। ਸੋਕੇ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹਟਵਾਣੀਏਂ ਤੋਂ ਅਨਾਜ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਰੂਪ ਦੀ ਜੁਗਤ ਵਰਤਦੀ ਹੈ।

ਫਸਲ ਆਉਣ ਤੱਕ ਹਟਵਾਣੀਏਂ ਨੂੰ ਲਾਰਿਆਂ-ਲੱਪਿਆਂ ਨਾਲ ਟਾਲ ਕੇ ਆਪਣਾ ਜਤ-ਸਤ ਵੀ ਕਾਇਮ ਰਖਦੀ ਐ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਔਖਾ ਵਕਤ ਵੀ ਲੰਘਾ ਲੈਂਦੀ ਐ।” ਮਨਮੀਤ ਕਥਾ ਦਾ ਤੱਤ-ਸਾਰ ਦਸਦੀ ਹੈ।

“ਠੀਕ...ਇਸ ਵਿਚ ਸੱਤਾਵਾਨ ਅਤੇ ਸੱਤਾਹੀਨ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕੱਢਣ ਦੇ ਹੁਨਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਕਮਾਲ ਵੀ... ਯੂ ਆਰ ਐਬਸੋਲਿਊਟਲੀ ਕੁਰੈਕਟ।” ਮੈਂ ਮਨਮੀਤ ਨੂੰ ਦਾਦ ਦੇਣ ਵਾਂਗ ਕਿਹਾ।

“ਸਰ ਮੇਰ ਓਵਰ, ਇਕ ਕੋਣ ਤੋਂ ਤੀਵੀਂ ਧੌਖੇਬਾਜ਼ ਲਗਦੀ ਐ, ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਹਟਵਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਤੋਂ ਕਿਸਾਨ ਜਿਹੜਾ ਪਤਨੀ ’ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਵੀ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਮਤਲਬ ਕੱਢਣ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕਰਦੇ। ਆਈ ਬਿੰਕ ਮਾਮਲਾ ਬਹੁਤ ਕੰਪਲੈਕਸ ਐ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਸੱਚ ਜਾਨਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰੇ ਕੋਣਾਂ ਤੋਂ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਵੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਐਮ ਆਈ ਰਾਈਟ ਸਰ?” ਮਨਮੀਤ ਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੱਕਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੋਵੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਹੁਣ ਦੋ ਰਾਵਾਂ ਦੀ ਗੂੰਜਾਇਸ਼ ਕਿੱਥੇ ਹੈ? ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਂ ਹੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਦੇ ਇਹ ਅਰਥ ਕੱਢੇ।

ਕੀ ਅਸੀਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਕੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੋਚਣ ਲੱਗ ਪਏ ਸਾਂ? ਇਕ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਦੇ ਤਰਕ ਨਾਲ ਸੋਚਦਿਆਂ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਅਣਹੋਣੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਜਾਪੀ। ਭਲਾ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਇਕੋ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਉਹ ਵੀ ਜੇ ਦੋਵੇਂ ਤੀਵੀਂ-ਮਰਦ ਹੋਣ? ‘ਚਲੋ ਅਲੋਕਾਰ ਹੀ ਸਹੀ ਅਲੋਕਾਰੀ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਤਾਂ ਇਸੇ ਜਗਤ ਵਿਚ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਹਨ।’ ਸੋਚਦਿਆਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਸ਼ੱਕੀ ਦੁਬਿਧਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਕੇ ਸੋਚਦਾ ਤਾਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਫੇਬੀਏ ਨੇ ਘੇਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਆਮ ਗੱਲਾਂ ਅਤੇ ਹਰਕਤਾਂ ਦੇ ਵੀ ਡੂੰਘੇ ਮੀਨਿੰਗ ਭਾਲਣ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਲੱਗ ਗਈ ਸੀ। ਬੀਸਸ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ, ਟਾਈਪ ਕਰਾਉਣ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਸਬਮਿਟ ਕਰਨ ਦੇ ਝੰਜਟਾਂ ਵਿਚ ਉਲਝੀ ਮਨਮੀਤ ਕਿਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਰਤਾ ਕੁ ਬੇਧਿਆਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੀ ਅਰਥ ਦੇਣ ਲਗਦਾ।

“ਮਨਮੀਤ ਕੀ ਤੂੰ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਹਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ?” ਮੇਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚੋਂ ਤਲਖੀ ਝਲਕਣ ਲੱਗੀ ਸੀ।

“ਸਰ, ਸੌਰੀ, ਯੂ ਨੋ, ਸਿਆਲ ਭੱਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹੈ, ਇਸ ਵਾਰ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਉਂ ਸੁੱਕਾ ਨਹੀਂ ਲੰਘਣ ਦੇਣਾ, ਜੇ ਜ਼ਰਾ ਕੁ ਵੀ ਕੰਮ ਅਤਿਆ ਰਹਿ ਗਿਆ ਤਾਂ ਵਿਆਹ ’ਚ ਬੀ ਦੇ ਲੇਖਾ ਪੈ ਜਾਣੈ। ਸੋ ਹਰ ਹੀਲੇ ਕੰਮ ਫਿਨਿਸ਼ ਕਰਨੈ, ਪਲੀਜ਼ ਹੈਲਪ ਮੀ ਸਰ।” ਮਨਮੀਤ ਦਾ ਤਰਲਾ ਮੇਰੀ ਸਾਰੀ ਤਲਖੀ ਭੀਕ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਫਿਰ ਸਹਿਜ ਹੋ ਗਿਆ।

ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਮੁਕਾ ਕੇ ਜਿਸ ਦਿਨ ਮਨਮੀਤ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਲਣ ਆਈ ਉਸ ਦਿਨ ਗੁਰਜੋਤ ਵੀ ਨਾਲ ਸੀ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਅਜਿਹੇ ਖਾਸ ਮੌਕੇ ਉਹ ਗੁਰਜੋਤ ਨੂੰ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਲੈ ਆਈ ਸੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਰਹੀ।

“ਲੈ ਬਈ ਮਨਮੀਤ ਤੇਰਾ ਟਾਰਗੈਟ ਤਾਂ ਪੂਰਾ

ਹੋ ਗਿਐ, ਹੁਣ ਲੱਭੂ ਕਦੋਂ ਖੁਆ ਰਹੀ ਐਂ?” ਕੁਦਰਤੀ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਮੈਂ ਪੁੱਛਣੀ ਸੀ ਉਹ ਗੁਰਜੋਤ ਨੇ ਪੁੱਛ ਕੇ ਮੇਰਾ ਕੰਮ ਸੁਖਾਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

“ਬੱਸ ਵਾਈਵਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣਾ।” ਹਸਦਿਆਂ ਮਨਮੀਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਗੁਰਜੋਤ ਨੂੰ ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਸੁਣਾਇਆ ਮੈਨੂੰ। ਮੈਂ ਸਮਝ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੋਛੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਸਰਸਰੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।

ਮਨਮੀਤ ਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਮਨ ਵਿਚ ਆਈ ਕਿ ਮਾਂ ਨਾਲ ਅੰਦਰਲੀ ਗੱਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰਕੇ ਕਹਾਂ, “ਮਾਂ ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੀਆਂ ਤੇ ਮੇਰੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਦੇ ਮੇਚ ਦੀ ਕੁੜੀ ਮਿਲ ਗਈ ਐ, ਹੈ ਤਾਂ ਜੱਟਾਂ ਦੀ ਕੁੜੀ ਪਰ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ਧੀ ਤੋਂ ਚਾਰ ਰੱਤੀਆਂ ਵੱਧ ਐ। ਸੁਹਜ-ਸਲੀਕਾ ਸਰਦਾਰਨੀਆਂ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਅਕਲ ਇੱਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਵਾਲੀ, ਹੈ ਨਾ ਕਮਾਲ?” ਫਿਰ ਰੁਕ ਗਿਆ। ਸੋਚਿਆ, ਪਹਿਲਾਂ ਪੁੱਕੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਂ ਹੋ ਜਾਵੇ ਫਿਰ ਅਚਾਨਕ ਸਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਅੰਤ ਮਨਮੀਤ ਦਾ ਵਾਈਵਾ ਵੀ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਘਰੇ ਗਈ ਨੂੰ ਵੀ ਮਹੀਨਾ ਹੋ ਚੱਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅਜੇ ਕੋਈ ਪਾਜੇਟਿਵ ਖ਼ਬਰ ਨਹੀਂ ਆਈ ਸੀ। ਮਨ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਨਾਗ ਫ਼ਨ ਚੁਕਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਕੋਣ ਤੋਂ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਵੇਖਣ ਲਗਦਾ, “ਘਰ ਦੇ ਉਮਰ ਦੇ ਪਾੜੇ ਵਾਲਾ ਇਸ਼ ਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ ਹੋਣ, ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਕਨਵਿੰਸ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ।” ਕਦੇ ਖੁਦ ਫੋਨ ਕਰ ਕੇ ਪੁੱਛਣ ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਆਉਂਦਾ ਪਰ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਅੰਦਰ ਸਰਦਾਰੀ ਵਾਲੀ ਈਗੋ ਦੀ ਚੰਗਿਆਤੀ ਮਘਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲ ਕਰਕੇ ਚਾਹੁਤ ਵਿਖਾਉਣੀ ਤਾਂ ਝੁਕਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸਮਝੀ ਜਾਣੀ ਸੀ।

ਇਕ ਦਿਨ ਟੇਢੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗੁਰਜੋਤ ਤੋਂ ਪਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ, “ਗੁਰਜੋਤ ਤੇਰੀ ਸਹੇਲੀ ਦੇ ਲੱਭੂਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਖ਼ਬਰਸਾਰ ਬਈ?” ਮੈਂ ਹਾਸੇ ਹਾਸੇ ’ਚ ਕਿਹਾ।

“ਕੀ ਪਤੈ ਸਰ, ਫੋਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਨੰਬਰ ਬਦਲ ਗਿਐ।” ਖੁਦ ਗੁਰਜੋਤ ਨੇ ਵੀ ਹੈਰਾਨੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ।

“ਹੁਣ ਕਾਹਦੇ ਵਿਚ ਬਿਜੀ ਹੋਵੇਗੀ?” ਮੈਂ ਕੋਈ ਰਾਜ਼ ਕਢਵਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਪੁੱਛਿਆ। “ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਰੋਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਸਰ।”

ਕਹਿ ਕੇ ਉਹ ਖਿੜਖਿੜਾ ਕੇ ਹੱਸ ਪਈ।

“ਨਵਾਂ ਰੋਲ?” ਮੈਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੀ ਸੋਚ ਕੇ ਸੀਰੀਅਸ ਹੋ ਗਿਆ।

“ਜਸਟ ਜੋਕਿੰਗ ਸਰ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਮਨਮੀਤ ਦਾ ਈਡੀਅਮ ਐ, ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਥੀਏਟਰ ਕਰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਹਰੇਕ ਕੰਮ ਨੂੰ ਰੋਲ ਹੀ ਆਖਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਅਖੇ ਅਨਾਰਕਲੀ ਦਾ ਰੋਲ ਕਰ ਰਹੀ ਆਂ, ਐਮ.ਏ. ਕਰਨ ਦਾ ਰੋਲ ਕਰ ਰਹੀ ਆਂ, ਰਿਸਰਚ ਸਕਾਲਰ ਦਾ ਰੋਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹੈ। ਬਹੁਤ ਫਨੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਐ ਸਰ ਮੈਨਾ ਤਾਂ।” ਗੁਰਜੋਤ ਨੇ ਹੱਸ ਹੱਸ ਲੈਂਟ-ਪੈਂਟ ਹੁੰਦਿਆਂ ਨਵਾਂ ਰਹੱਸ ਜਿਹਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਗੁਰਜੋਤ ਦੀਆਂ ਹਾਸੇ ਹਾਸੇ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ

ਗੱਲਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਹੋਰ ਹੀ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ‘ਕਦੇ ਥੀਏਟਰ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਸਾਂਝੀ ਤਾਂ ਕੀਤੀ ਨਹੀਂ ਮਨਮੀਤ ਨੇ?’ ਮੈਂ ਇਸ ਭੇਤ ਦੇ ਅਰਥ ਲੱਭਣ ਲੱਗਿਆ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਆਪਣੀ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸੂਝ ਬੋਧੀ ਜਾਪਣ ਲਗਦੀ। ਅਜੀਬ ਜਿਹੀ ਉਧੇੜ-ਬੁਣ ਵਿਚ ਸਾਂ ਕਿ ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ ਮਨਮੀਤ ਦੀ ਫੋਨ ਕਾਲ ਨੇ ‘ਸਰਪ੍ਰਾਈਜ਼’ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਬੋਲਾਂ ਨੇ ਸਭ ਸ਼ੰਕਿਆਂ ਦੀ ਮੈਲ ਨੂੰ ਧੋ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਲਗਦਾ ਹਾਂ। ਤਿਆਰ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਂ ਪਰ ਹੁਣ ਰਤਾ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਮਨਮੀਤ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਜਚ ਜਾਵਾਂ। ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਅਲਮਾਰੀ ਖੋਲ੍ਹੀ ਹੈ। ਪੁੱਗਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਹੇਠਾਂ ਦੱਬੀ ਪਈ ਗੁਲਾਬੀ ਰੰਗ ਦੀ ਪੱਗ ਛਾਟ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਹਲਕੇ ਲੈਮਨ ਰੰਗ ਦੀ ਸਿਲਕੀ ਕਮੀਜ਼ ਠੀਕ ਰਹੇਗੀ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੇ ਕੀ ਸੋਚ ਕੇ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਂਜ ਇਸ ਦੀ ਲਿਸ਼ਕਵੀਂ ਆਭਾ ਕਰਕੇ ਕਦੇ ਵਿਭਾਗ ਜਾਂਦਾ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਿਆ। ਕਮੀਜ਼-ਪੱਗ ਨਾਲ ਹਲਕੇ ਬ੍ਰਾਊਨ ਕਲਰ ਦਾ ਕੋਟ-ਪੈਂਟ ਮੈਚ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਰੰਗ ਹੀ ਸ਼ਗਨਾਂ ਵਾਲੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਚੁਣੇ ਹਨ। ਚਿਰਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਲੰਮੀ ਤਿੱਖੀ ਨੋਕ ਵਾਲੇ ਲੁਈ ਫਿਲਿਪ ਦੇ ਬੂਟਾਂ ਨੂੰ ਡੱਬੇ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਰੀਝ ਨਾਲ ਚਿਣ ਚਿਣ ਕੇ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹ ਲਈ ਹੈ। ਮਨ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰੈਸ ਦਾਹੜੀ ਦੇ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਡੋਰੀ ਹੇਠ ਕਰਨ ਲਈ ਸਲਾਈ ਫੇਰਦਾ ਹਾਂ। ਚੈਨਲ-ਫਾਈਵ ਬਰਾਂਡ ਦੇ ਸੈੱਟ ਦਾ ਸਪਰੇਅ ਕਰਦਿਆਂ ਮਨ ਵਿਚ ਲਤੀਫ਼ੇ ਵਰਗਾ ਖ਼ਿਆਲ ਆਇਆ ਹੈ, ‘ਹੁਣ ਤਾਂ ਬੱਸ ਕਲਗੀ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕਸਰ ਐ।’ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਤੱਕਦਿਆਂ ਮੇਰਾ ਹਾਸਾ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਹੈ। ‘ਪੁੱਤ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੇ...’ ਆਪਣੀ ਸਰਦਾਰੀ ਵਾਲੀ ਟੈਂਅਰ ਵੇਖ ਕੇ ਇਕ ਪੁਰਾਣਾ ਗੀਤ ਆਪਮੁਹਾਰੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਨੱਚਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ।

ਕੰਧ ‘ਤੇ ਲੱਗੇ ਕਲਾਕ ਵੱਲ ਝਾਤੀ ਮਾਰਦਾ ਹਾਂ। ਸਮਾਂ ਠਹਿਰ ਗਿਆ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਟਾਈਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਡਰਾਇੰਗ ਰੂਮ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਟੀ.ਵੀ. ਆਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਵਿਚ ਮਨ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ। ਫਿਰ ਏਧਰ ਓਧਰ ਟਹਿਲ ਕਦਮੀ ਕਰਨ ਲਗਦਾ ਹਾਂ। ‘ਟ...ਅ...ਨ’ ਬੈਲ ਹੋਈ ਹੈ।

ਕਿਸਮਤ ਪੁੜੀ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵਾਂਗ ਸੰਭਲ ਕੇ ਬੂਹਾ ਖੋਲ੍ਹਦਾ ਹਾਂ। ਵੇਖ ਕੇ ਅਚੰਭਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਨਮੀਤ ਦੀ ਥਾਂ ਬਾਹਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੀ ਪਲੱਸ-ਟੂ ਪਾਸ ਚੁਲਬਲੀ ਜਿਹੀ ਕੁੜੀ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਸਕਾਈ ਬਲੂ ਜੀਨ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦਾ ਸਕਿੰਨ ਫਿੱਟ ਟਾਪ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਆਰਟੀਫਿਸ਼ੀਅਲ ਜਾਪਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਲਮਕਵੀਆਂ ਡੰਡੀਆਂ ਹਨ। ਡੀਪ ਗਲੇ ਦੇ ਟਾਪ ਵਿਚੋਂ ਜੋਬਨ ਡੁੱਲ੍ਹ ਡੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ‘ਏਹ ਕੀ ਕਮਲ ਕੁੱਟਿਐ ਅੱਜ ਏਹਨੇ, ਰੱਬਿਸ਼, ਨੌਨ ਸੈਸ’ ਮਨਮੀਤ ਦਾ ਨਵਾਂ ਰੂਪ ਵੇਖ ਕੇ ਗਾਹਲ ਵਰਗਾ ਖ਼ਿਆਲ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰੋਂ ਕਰੰਟ ਵਾਂਗ ਲੰਘਿਆ ਹੈ। ਮਨਮੀਤ ਵੱਲੋਂ ਧਿਆਨ ਹਟਾ ਕੇ ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਖੜ੍ਹੇ ਮੰਮੀ-ਪਾਪਾ ਨੂੰ ਰਤਾ ਕੁ ਝੁਕਦਿਆਂ

ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਆਖਦਾ ਹਾਂ। ਉਹ ਮੱਧਲੀ ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਸਿੱਧੇ-ਸਾਧੇ ਜੱਟ-ਬੂਟ ਜਾਪਦੇ ਹਨ।

ਡਰਾਇੰਗ ਰੂਮ ਵਿਚ ਬੈਠਦਿਆਂ ਹੀ ਮਨਮੀਤ ਦਾ ਪਾਪਾ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਬੋਲਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, “ਪ੍ਰੋ. ਸਾਹਿਬ ਮੈਨਾ ਤਾਂ ਦਿਨ ਰਾਤ ਬੋਡਾ ਗੁਣ-ਗਾਣ ਕਰਦੀ ਨੂੰ ਥਕਦੀ। ਬਹੁਤ ਮੰਦਤ ਕੀਤੀ ਤੁਸੀਂ ਏਹਨੂੰ ਸਿਖਰਲੇ ਡੰਡੇ ’ਤੇ ਅਪੜਾਉਣ ਲਈ। ਸਿਆਣੇ ਆਂਹਦੇ ਐ ਬੱਚੇ ਤੇ ਟੀਚਰ ਦਾ ਹੱਕ ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੁੰਦੈ। ਧੰਨਭਾਗ ਐ ਜੀ ਸਾਡੇ ਜਿਹੜਾ ਸੋਡੇ ਨਾਲ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਦਾ ਸਬੰਧ ਬਣਿਐ।”

ਫਿਰ ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕੰਬਦੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਲਿਫਾਫ਼ੇ ਵਿਚੋਂ ਡਰਾਈ ਫਰੂਟ ਦਾ ਬਹੁਤ ਖੂਬਸੂਰਤ ਪੈਕ ਕੱਢ ਕੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਰਮਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਮਨਮੀਤ ਹਸਦਿਆਂ ਹਸਦਿਆਂ ਸਭ ਕੁਝ ਗੁਹ ਨਾਲ ਵੇਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਿਮਰ ਜਿਹਾ ਹੋ ਕੇ ਮੈਂ ਪੈਕ ਫੜ੍ਹ ਕੇ ਮੇਜ਼ ਉੱਤੇ ਰੱਖ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ। ਪੈਕ ਦੇ ਟ੍ਰਾਂਸਪੈਰੈਂਟ ਕਵਰ ਵਿਚੋਂ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਕਾਰਡ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਚੋਰੀ ਅੱਖ ਮਨਮੀਤ ਵੱਲ ਤਕਦਾ ਮੈਂ ਕਾਰਡ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ‘ਦਿਲਜੀਤ ਵੈਡਜ਼ ਮਨਮੀਤ...’ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਤਰੇਲੀ ਆ ਗਈ ਹੈ। “ਸਰਪ੍ਰਾਈਜ਼...ਰੀਅਲੀ ਬਿੰਗ ਵੇਨ।” ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਮੈਂ ਕੱਚਾ ਜਿਹਾ ਹਾਸਾ ਹਸਦਿਆਂ ਮਨਮੀਤ ਵੱਲ ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ।

“ਸਰ...ਦਿਲਜੀਤ ਵਾਜ਼ ਮਾਈ ਕਲਾਸ ਫੈਲੋ, ਇਨਫੈਕਟ ਮੇਰ ਦੈਨ..., ਨੈਟ ਕਲੀਅਰ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਅਪੁਇੰਟਮੈਂਟ ਮਿਲ ਗਈ ਐ। ਹਾਰਡ ਵਰਕਿੰਗ ਤੇ ਨਾਈਸ ਫੈਲੋ ਐ... ਜਵਾਂ ਸੋਡੇ ਵਾਂਗ ਹੀ। ਹੀ ਵਾਜ਼ ਜਸਟ ਵੇਟਿੰਗ ਫਾਰ ਮਾਈ ਡੋਕਟਰੇਟ। ਬੈਕਸ ਏ ਲੈੱਟ ਸਰ।” ਮੰਦ ਮੰਦ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਿਆਂ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪੂਰੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਉਸ ਭਾਫ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਨਿਕਲਣ ਦਿੱਤੀ।

“ਸਰ, ਵੇਨ ਇਨਟਰੱਸਟਿੰਗ ਬਿੰਗ, ਹੀ ਇਜ ਫੈੱਡ ਆਫ ਮਾਡਰਨ ਡਰੈਸਿਜ਼, ਓਹਦੇ ਲਈ ਏਹ...” ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਹਾਂ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰ ਤੋਂ ਪੈਰਾਂ ਵੱਲ ਲਿਜਾਂਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ‘ਰੋਲ’ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀ ਪਰ ਮੇਰੀ ਹੁਣ ਉਸ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਬਕਬਾਕ ਵਿਚ ਕੋਈ ਰੁਚੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

‘ਡਰਾਮੇਬਾਜ਼...’ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਲਾਵੇ ਨੂੰ ਮਸਾਂ ਹੀ ਅੰਦਰ ਸਾਂਭਦਾ ਹਾਂ। ਬਾਹਰੋਂ ਸਹਿਜ ਦਿਸਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਪਰ ਅੰਦਰੋਂ ਕਿਸੇ ਹਾਰੇ ਹੋਏ ਯੋਧੇ ਵਾਂਗ ਬਦਲੀ ਦੀ ਅੰਗ ਵਿਚ ਸਤ ਭੁੱਜ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਛੋਟੇ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਤਾਣਾ ਨਹੀਂ ਦਿਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ, ‘ਜਦੋਂ ਮੌਕਾ ਬਣਿਆ ਤਾਂ ਦੌੜ੍ਹਗਾ’ ਕੁੱਤੀਏ, ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣੀ ਨਾ ਸਮਝ ਲਈ, ਯਾਦ ਰੱਖੀ ਭਜਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਹਣ ਇਕੋ ਅੰਧੇ ਹੁੰਦੇ ਐ। ਸਾਹ ਫੁੱਲਣ ਨਾਲ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਹਨੇਰਾ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀਨੇ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਲੱਖਾਂ ਮਣ ਬੋਝ ਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਉਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸਿਖਰੋਂ ਡਿੱਗੇ ਚੁਬਾਰੇ ਦੇ ਮਲਬੇ ਬੋਲੇ ਦੱਬਿਆ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਪੂਰੇ ਤਾਣ ਨਾਲ ਕਰਾਹੁਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵਾਂ ਪਰ ਮੇਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੰਘ ਵਿਚ ਫਸੀ ਪਈ ਹੋਵੇ।

ਕਾਵਿ-ਜਗਤ

ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ

ਵੇਖੋ ਕਲਯੁਗ ਵਿਚ ਧਰਮ
ਪਰ ਲਾ ਉਡਿਆ।
ਵੇਖੋ ਕੂੜ ਦਾ ਆਇਆ
ਕਮਾਲ ਦਾ ਰਾਜ ਵੇ ਲੋਕੋ।
ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਤੇ ਕੂੜ ਦੀਆਂ,
ਹੱਦਾਂ ਪਾਰ ਕਰਕੇ
ਅੱਜ ਫਿਰ ਕਪਟੀ ਰਾਜਾ
ਦਰ ‘ਤੇ ਮੰਗੇ ਵੋਟ-ਦਾਨ ਵੇ ਲੋਕੋ।

ਸ਼ਰਮ, ਕਰਮ, ਧਰਮ
ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਛੱਡੋ
ਨਹਾਤੀ ਧੋਤੀ ਕਰਮੋਂ ਚਿੱਟੀ
ਸਰਦਾਰੀ ਦਾ ਆਇਆ ਰਾਜ ਵੇ ਲੋਕੋ।
ਵੇਖੋ ਕਲਯੁਗ ਵਿਚ...।

ਅੱਜ ਧਰਮ ਦੇ ਰਾਖੇ
ਧਰਮ ਨੂੰ ਹੀ ਸੰਨ੍ਹ ਲਾਉਣ ਲੱਗੇ।
ਪਰ ਧਰਮ ਤਾਂ ਹੁਣ
ਪਰ ਲਾ ਕੇ ਉਡ ਚੁੱਕਾ ਐ !
ਇਹ ਕਿਹਨੂੰ ਹੈ ਬਚਾਉਣ ਲੱਗੇ
ਵੇਖੋ ਕੂੜ ਦੇ ਰਾਜੇ ਦਾ ਕਮਾਲ ਵੇ ਲੋਕੋ।

ਵੇਖੋ ਕਲਯੁਗ ਵਿਚ...।

ਅਕਲਾਂ ਬਾਝੋਂ ਇਹ ਖੂਹ ਖਾਲੀ
ਕਪਟੀ, ਕ੍ਰੋਧੀ, ਲੋਭੀ ਤੇ ਹੰਕਾਰੀ
ਹਰ ਕੋਈ ਬਣਿਆ ਫਿਰਦਾ
ਅੱਜ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੇ ਲੋਕੋ।
ਵੇਖੋ ਕਲਯੁਗ ਵਿਚ...।

ਮੱਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਕ ਗੱਲ
ਯਾਦ ਜੇ ਰੱਖਿਓ।
ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਵੋਟ ਜੇ ਪਾਇਓ।
ਐਸਾ ਨਾ ਬਣਾਇਓ
ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੇ ਲੋਕੋ।
ਵੇਖੋ ਕਲਯੁਗ ਵਿਚ ਧਰਮ
ਦਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਵੇ ਲੋਕੋ!!

—**ਮੱਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ**—

ਫੋਨ: 847-308-5411

ਹਿੰਦੀ ਕਵਿਤਾ

ਸੋਹਣੀ ਤੇ ਕੱਚਾ ਘੜਾ

ਕੱਚਾ ਘੜਾ ਤੇ ਬਹਾਨਾ ਸੀ
ਸੋਹਣੀ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਵਿਚ
ਭੁਬਣਾ ਲਿਖਿਆ ਸੀ
ਸੋ ਭੁੱਬ ਗਈ।
ਘੜਾ ਪੱਕਾ ਹੁੰਦਾ

ਤਾਂ ਵਫਾ ਦੀ ਸੂਲੀ ‘ਤੇ ਚੜ੍ਹੀ
ਸੋਹਣੀ ਦੇ ਸਾਹ ਕੁਝ ਵਧ ਜਾਂਦੇ।

ਇਸ ਨਾਲ ਮਹੀਂਵਾਲ ਦਾ ਹਸ਼ਰ
ਨਾ ਬਦਲਿਆ, ਨਾ ਬਦਲਣਾ ਸੀ
ਕੱਚੇ ਘੜੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ
ਨਿਰੀ ਕਲਪਨਾ ਹੈ
ਸਮਾਜ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਦੀ
ਜੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ
ਆਪਣੇ ਹੰਕਾਰ ਨੂੰ ਖੁਰਾਕ
ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਗ਼ੁੰਮਰਾਹ
ਪ੍ਰੇਮ ਨੂੰ ਵਡਿਆਉਣ ਦੇ ਪਰਦੇ ਪਿਛੇ
ਘੜਦੇ ਹਨ ਅਧੂਰੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਕਿੱਸੇ।

ਉਂਜ ਭੁੱਬਣ ਲਈ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੱਚੇ ਜਾਂ ਪੱਕੇ ਘੜੇ ਦੀ
ਭਲਾ ਕੀ ਲੋੜ ਸੀ।
ਕੀ ਮਹੀਂਵਾਲ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ
ਪਾਣੀ ਘੱਟ ਸੀ?
ਕਵੀ ਹਮੇਸ਼ਾ
ਝੀਲ ਜਿਹੀਆਂ ਡੂੰਘੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ
ਭੁੱਬਣ ਦੇ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਸੋਹਲੇ
ਕਿੰਨੀ ਲਾਲਸਾ, ਦਰਦ, ਪੀੜਾਂ
ਉਮੀਦਾਂ ਦੇ ਪਹਾੜ
ਅਖ-ਲਹਿਰ ਦੇ ਹੜ ਵਿਚ ਵਹਿ ਗਏ
ਆਕੜਦੇ ਹੋਏ

ਪਿਆਰ ਦੇ ਭੰਵਰ ਵਿਚ ਸਮਾ ਗਏ
ਕਿੱਥੇ ਸੀ ਸੋਹਣੀ ਦੇ ਪਿਆਰ ਵਿਚ
ਕਿ ਕੱਚਾ ਘੜਾ ਕਰ ਸਕਦਾ
ਲੀਰੇ ਲੀਰ, ਤਾਰ ਤਾਰ
ਉਸ ਦੇ ਮਹੀਂਵਾਲ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ-ਉਮੀਦਾਂ।
—**ਸੁਭ ਦਰਸ਼ਨ**
ਅਨੁਵਾਦ: ਪ੍ਰੋ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦੇਵ

ਇਹ ਦਿੱਲੀ ਹੈ?

ਗੱਲ ਸੁਣੋ ਗੌਰਮਿੰਟ ਜੀ,
ਕਿਉਂ ਸੁਤੇ ਹੋ, ਹੋ ਕੇ ਨਿਸ਼ਚਿੰਤ ਜੀ?
ਤੁਸੀਂ ਸੂਣੀ ਨਹੀਂ ਜਿਹੜੀ
ਗੱਲ ਅੱਜ ਹੋ ਗਈ?
ਹੱਦ ਕਿਤੇ ਰਹੀ,
ਹੁਣ ਤਾਂ ਹੱਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਗਈ!
ਕੋਈ ਮਾਂ ਪਿਓ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ,
ਕੋਈ ਮਾਂ ਪਿਓ ਧੀਆਂ ਦਾ,
ਕੋਈ ਮਾਂ ਪਿਓ ਨਹੀਂ
130 ਕਰੋੜ ਜੀਆਂ ਦਾ!
ਤੁਰੇ ਫਿਰਨ ਅਵਾਰਾ,
ਅਤਿ ਦਾ ਘਮਸਾਣ ਇਥੇ!

ਲੋਕ ਸੋਚਦੇ ਨੇ ਉਹ ਜਾਣ ਤੇ ਜਾਣ ਕਿਥੇ?
ਵੇਖੋ ਕਾਰੇ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ!
ਕੀ ਗੌਰਮਿੰਟ ਚਲਦੀ ਹੈ

ਸਿਰ ‘ਤੇ ਗੁੰਡਿਆਂ ਦੇ?
ਹੁਣ ਅਗਲਾ ਕਦਮ ਪੁੱਟ ਲਓਗੇ,
ਪੁਲਸੀਏ ਸਸਪੈਂਡ
ਜਾਂ ਅੰਦਰ ਸੁਟ ਦਿਓਗੇ!
ਜੱਜ ਚੁਣ ਚੁਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਿਨਾ ਦਿਓਗੇ!
ਰੌਲਾ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਚੁਪ ਕਰਾ ਦਿਓਗੇ!
ਲੋਕੀ ਫੈਸਲੇ ਤਾਈਂ ਉਡੀਕਦੇ ਰਹਿਣਗੇ,
ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਇੰਜ ਚੀਕਦੇ ਰਹਿਣਗੇ!
ਫਿਰ ਇੰਜ ਦਾ ਦਿਨ ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਵੇਗਾ,
ਰਿਕਾਰਡ ਪਿਛਲੇ ਵੀ ਸਾਰੇ ਤੋੜ ਜਾਵੇਗਾ!
ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦ ਸਿਲਸਿਲਾ
ਮੁਕੇਗਾ ਇੰਜ ਦਾ,
ਜਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਮੁੜ ਦੋਹਰਾਵੇਗਾ ਹਿੰਦ ਦਾ!

—**ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ**—

ਪਛਤਾਵਾ

ਉਹ ਮਰਜਾਣੀ ਜਦੋਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਆਈ
ਸਾਡੀ ਚੁਗਲੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਿਆਈ।

ਲੀਕ ਲਾਉਣੀ ਉਸ ਲੀਕ ਜਿਹੀ ਨੇ
ਸਾਡੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਲੀਕ ਹੈ ਲਾਈ।

ਉਹ ਮਰ ਜਾਣੀ ਨਿਜ ਹੋਣੀ
ਨਿਜ ਆਉਂਦੀ, ਮੈਂ ਨਾ ਪਛਤਾਉਂਦੀ।

—**ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ**

ਸੁਰਤ ਤੇ ਸੰਗੀਤ

ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ
ਫੋਨ: 91-11-65736868

ਇਹ ਇਕ ਅਜੀਬ ਮੌਕਾਮੇਲ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਇਕੋ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੇ ਕੱਚੀ ਉਮਰੇ ਫਿਲਮੀ ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਪਰਚਮ ਸ਼ਾਨ ਨਾਲ ਉਚਾ ਝੁਲਦਾ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਤੇ ਪੱਕੀ ਉਮਰੇ ਸੋਗੀ ਝੰਡੇ ਵਾਂਗ ਨੀਵਾਂ ਲਟਕਦਾ ਵੀ ਦੇਖਿਆ! ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੋਰਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਫਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੋਰ ਕਲਾਮੁਖੀ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਮਾਇਆਮੁਖੀ ਹੈ। ਕਲਾ ਦੀ ਕਦਰ ਦੇ ਉਸ ਦੋਰ ਵਿਚ ਕਲਾ ਨਾਲ ਸਮਝੋਤੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਗੀਤ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸਭ ਧਿਰਾਂ, ਕੀ ਗੀਤਕਾਰ, ਕੀ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਤੇ ਕੀ ਗਾਇਕ, ਉਸ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਪਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ, ਉਹ ਐਕਟਰ ਵੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਗੀਤ ਪਰਦੇ ਉਤੇ ਗਾਉਂਦਿਆਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਦੇਖਣਾ ਹੁੰਦਾ, ਉਸ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਫਿਲਮ-ਨਿਰਮਾਤਾ, ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਗੀਤ ਦੀ ਮਨਚਾਹੀ ਸਾਕਾਰਤਾ ਵਾਸਤੇ ਪੈਸਾ ਪਾਣੀ ਵਾਂਗ ਵਹਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੂਜੇ ਧਰਮਾਂ ਵੱਲ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਸਰੀਰੀ ਪਿਆਰ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿਚ ਵੀ ਸੰਜਮ, ਮਰਯਾਦਾ ਤੇ ਕਲਾਮਈ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਦੇਖਣਯੋਗ ਪੱਖ ਸਨ। ਫਿਲਮਾਂ ਜਿਹੇ ਵਣਜੀ ਧੰਦੇ ਵਿਚ ਕਮਾਈ ਦੀ ਸੋਚ ਤਾਂ ਮੁੱਖ ਹੁੰਦੀ ਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਕਮਾਈ ਵਾਸਤੇ ਜਤਨ ਕਲਾਮਈ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਹੁਣ ਮਾਇਆ ਦੀ ਅੰਨ੍ਹੀ ਹਾਬੜ ਦਾ ਦੌਰ ਹੈ, ਜੀਹਦੇ ਲਈ ਕਲਾ

ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ: ਉਹ ਵੀ ਤੇ ਇਹ ਵੀ!

ਕੇ ਸੰਗੀਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨੌਸ਼ਾਦ ਸਾਹਿਬ ਕਿਥੋਂ ਤੱਕ ਗਏ, ਜਾਣਨਾ ਦਿਲਚਸਪ ਤਾਂ ਹੈ ਹੀ, ਸਿੱਖਿਆਦਾਇਕ ਵੀ ਹੈ। ਦੋ ਸੰਪੂਰਨਤਾਵਾਦੀਆਂ ਵਿਚ ਫਸਿਆ ਇਹ ਗੀਤ ਨੌਸ਼ਾਦ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਵਾਸਤੇ ਲੇਖਕ ਸ਼ਕੀਲ ਬਦਾਯੁਨੀ ਨੂੰ ਇਕ ਸੌ ਪੰਜ ਵਾਰ ਮੁੜ ਮੁੜ ਬਦਲਣਾ, ਸੋਧਣਾ, ਕਤਰਨਾ, ਜੋੜਨਾ ਤੇ ਲਿਖਣਾ ਪਿਆ! ਨਾ ਨੌਸ਼ਾਦ ਹੀ ਅੱਕਿਆ ਤੇ ਨਾ ਸ਼ਕੀਲ ਹੀ ਬੱਕਿਆ! ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਤਸੱਲੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਗਾਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲਤਾ ਜਿਹੀ ਮਹਾਨ ਗਾਇਕਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਵੀ, ਉਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਰਕੇ, ਉਹ ਲਹਿਰੀਏਦਾਰ ਗੂੰਜ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਿਹਾ ਜੋ ਸ਼ੀਸ਼ਮਹਿਲ ਦੇ ਸੈਂਕੜੇ ਸ਼ੀਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਅਨਾਰਕਲੀ ਦੇ ਦਿੱਸਣ ਸਮੇਂ ਨੌਸ਼ਾਦ ਤੇ ਲਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਆਖਰ ਨੌਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਅਜੀਬ ਫੁਰਨਾ ਫੁਰਿਆ ਤੇ ਇਹ ਗੀਤ ਸਟੂਡੀਓ ਦੇ ਗੁਸਲਖਾਨੇ ਵਿਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਜੋ ਆਵਾਜ਼ ਗੂੰਜ ਸਕੇ!

ਜਦੋਂ ਸ਼ੀਸ਼ਮਹਿਲ ਦੇ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਸ਼ੀਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿਸਦੀ ਨਚਦੀ-ਗਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਅਨਾਰਕਲੀ ਨੂੰ ਤਸਵੀਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਆਇਆ, ਸ਼ੀਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਕੈਮਰੇ ਵੱਲ ਮੁੜਦੀ ਲਿਸ਼ਕੋਰ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣ ਗਈ। ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਵਾਸਤੇ ਵੱਡੇ ਖਰਚ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ੀਸ਼ਿਆਂ ਉਤੇ ਮੋਮ ਦੀ ਪਤਲੀ ਤਹਿ ਚਾੜ੍ਹੀ ਗਈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਨਾਰਕਲੀ ਤਾਂ ਕੈਮਰੇ ਨੂੰ ਦਿੱਸ ਸਕੇ ਪਰ ਲਿਸ਼ਕੋਰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਚੋਟੀ ਦੇ ਨਾਇਕ-ਨਾਇਕਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਫਿਲਮ ਦਸ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਵਿਚ ਬਣਨ ਦੇ ਉਸ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਨਿਰਮਾਤਾ ਕੇ. ਆਸਿਫ਼ ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਇਸ ਗੀਤ ਖ਼ਾਤਰ ਪੰਦਰਾਂ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੱਤੇ! ਮੈਨੂੰ ਚੇਤੇ ਹੈ, ਫਿਲਮ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ ਖੜ੍ਹੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਇਸ ਸ਼ੀਸ਼ਮਹਿਲ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਵਾਸਤੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਭੀੜਾਂ ਪੁਜਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ।

ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪ ਕਿੱਸਾ ਮਹਾਨ ਕਲਾਸੀਕਲ ਗਾਇਕ ਉਸਤਾਦ ਬੜੇ ਗੁਲਾਮ ਅਲੀ ਖਾਂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਜੁੱਗ ਦਾ ਤਾਨਸੈਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਦੋ ਗੀਤ ਤਾਨਸੈਨ ਗਾਉਂਦਾ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੌਸ਼ਾਦ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਗੀਤ ਜੇ ਕੋਈ ਪੂਰਨਤਾ ਨਾਲ ਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਵੱਡੇ ਮੀਆਂ ਜੀ ਹੀ ਹਨ। ਪਰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਗਾਉਣ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਨੰਨਾ ਫੜ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਹਿੰਮਤ ਕਰ ਕੇ ਨੌਸ਼ਾਦ ਤੇ ਕੇ. ਆਸਿਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ ਜਾ ਹੀ ਪਹੁੰਚੇ। ਕਿੰਨਾ ਹੀ ਚਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸਰਾਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਦੀ ਰੱਸਾਕਸ਼ੀ ਚਲਦੀ ਰਹੀ। ਆਖ਼ਰ ਆਸਿਫ਼ ਨੇ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਕਿਹਾ, ਹਜ਼ੂਰ, ਤੁਸੀਂ ਬੱਸ ਇਹ ਦੱਸੋ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀ ਕਰਾਂ? ਖਾਂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਜਾਉਣ ਦਾ ਚੰਗਾ ਮੌਕਾ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਲਤਾ ਤੇ ਰਵੀ ਨੂੰ ਇਕ ਗੀਤ ਦੇ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਸੌ ਰੁਪਏ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਉਸ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਆਖਿਆ, ਇਕ ਗੀਤ ਦੇ ਪੱਚੀ ਹਜ਼ਾਰ! ਆਸਿਫ਼ ਨੇ ਝੱਟ ਚੈਕ ਕੱਟਿਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਉਤੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਹੈਰਾਨ-ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਤਾਂ ਹੋਏ, ਪਰ ਕੀ ਕਰਦੇ? ਹੁਣ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੀ ਵਚਨ ਵਿਚ ਬੱਝ ਚੁੱਕੇ ਸਨ!

ਅੱਗੇ ਖਾਂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਕਲਾ ਸਮਰਪਣ ਦੇਖੋ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ, ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਮਗਰੋਂ ਸਲੀਮ ਦੇ ਘਰ ਪਰਤਣ ਸਮੇਂ ਦਾ ਗੀਤ ‘ਸੂਭ ਦਿਨ ਆਇਉ ਰਾਜ

ਦੁਲਾਰਾ...’ ਤਾਂ ਵੈਸੇ ਵੀ ਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਗੀਤ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਉਹਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ, ਪਰ

ਤਾਂ ਸਭ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਅਨੁਸਾਰ ਫਿਲਮਾਇਆ ਗਿਆ, ਪਰ ਵਿਚਾਰੀ ਮਧੂਬਾਲਾ ਨੇ ਛਿੱਲੇ-ਝਰੀਟੇ ਗੁੱਟਾਂ ਅਤੇ ਦੁਖਦੀਆਂ ਬਾਂਹਾਂ ਨਾਲ ਕਈ ਦਿਨ

ਚੰਦ-ਚਾਨਣੀ ਵਿਚ ਫੁੱਲ ਕੇਰਦੇ ਬਿਰਛ ਹੇਠ ਸਲੀਮ ਤੇ ਅਨਾਰਕਲੀ ਦੇ ਮਿਲਨ ਸਮੇਂ ਦਾ ਗੀਤ ‘ਪ੍ਰੇਮ ਜੋਗਨ ਬਣ ਕੇ ਸੁੰਦਰੀ...’ ਭਾਵੇਂ ਪਹਿਲੇ ਗੀਤ ਵਾਂਗ ਦੂਰ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚੋਂ ਤਾਨਸੈਨ ਦਾ ਆਪਣੇ ਟਿਕਾਣੇ ਤੋਂ ਗਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੀ ਸੁਣਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਫਿਲਮ ਬਣਾ ਕੇ ਦਿਖਾਓ,

ਨੌਸ਼ਾਦ ਅਲੀ

ਤਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਦਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਮਧੂਬਾਲਾ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਤੇ ਕਲੋਲਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਉਤਾਰ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਮੇਲ ਸਕਾਂ।

ਤੇ ਇਹ ਕਿੱਸਾ ਉਸ ਕਲਾ-ਪਾਰਖੂ ਨਾਇਕਾ ਦਾ ਹੈ ਜੀਹਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਬੁੱਲ੍ਹ ਹਿਲਾਉਣ ਤੱਕ ਹੀ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਗੀਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ ਜਜ਼ਬਾ ਆਪਣੇ ਚਿਹਰੇ ਉਤੇ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਜਨੂੰਨ ਸੀ। ਸੰਗਲਾਂ ਨਾਲ ਜਕੜ ਕੇ ਕੈਦ ਵਿਚ ਸੁੱਟੀ ਲਾਚਾਰ ਅਨਾਰਕਲੀ ਨੇ ਰੱਬ ਅੱਗੇ ਫ਼ਰਿਆਦ ਕਰਨੀ ਸੀ, “ਬੇਕਸ ਪੇ ਰਹਿਮ ਕੀਜੀਏ, ਸਰਕਾਰੇ ਮਦੀਨਾ/ਗਰਦਿਸ਼ ਮੇਂ ਹੈ ਤਕਦੀਰ, ਭੰਵਰ ਮੇਂ ਸਫ਼ੀਨਾ...!” ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਸੰਗਲ ਹੋਲੇ ਰੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਆਮ ਕਰਕੇ ਅੰਦਰੋਂ ਬੋਥੇ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਨਾਰਕਲੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਉਤੇ ਪੀੜ ਤੇ ਦਰਦ ਦਾ ਢੁੱਕਵਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਧੂਬਾਲਾ ਸਮੇਤ ਸਭ ਨੇ ਸਲਾਹ ਕਰ ਕੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਇਹ ਸੰਗਲ ਕਈ ਸੇਰ ਭਾਰੇ ਅਸਲੀ ਬਣਵਾਏ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੀਤ

ਮਨ ਕੀ ਤਪਨ, ਮੋਰੇ ਤਨ ਕੀ ਜਲਨ ਨਹੀਂ ਜਾਏ/ ਕੈਸੀ ਲਾਗੀ ਯਿਹ ਲਗਨ, ਕੈਸੀ ਜਾਗੀ ਯਿਹ ਅਗਨ, ਜੀਆ ਧੀਰ ਧਰਨ ਨਹੀਂ ਪਾਏ/ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਇਤਨੀ ਬਰਸਾ ਦੇ, ਜੱਗ ਜਲ-ਥਲ ਹੋ ਜਾਏ/ ਆਜ ਸਜਨ ਮੋਹੇ ਅੰਗ ਲਗਾ ਲੋ, ਜਨਮ ਸਫ਼ਲ ਹੋ ਜਾਏ!

ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਉਤੇ ਮੁੰਬਈ ਦੀ ਮਾਇਆਪੂਜ ਮਾਇਆਨਗਰੀ ਦਾ ਅਜੋਕਾ ਮੁਕਤੀਦਾਤਾ ਯੋ ਯੋ ਹਨੀ ਸਿੰਘ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਰੀ-ਅੰਗ ਦੇ ਨਾਂ ਵਾਲਾ ਗੀਤ ‘ਚੂ...’ ਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਗੀਤ ‘ਕੰਡੋਮ’ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਤੋਂ ਮੁਕਰਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵਹਿਸ਼ੀ ਬਲਾਤਕਾਰਾਂ ਕਾਰਨ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਉਬਲੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ‘ਮੈਂ ਹੂੰ ਬਲਾਤਕਾਰੀ’ ਗੀਤ ਭੇਟ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੀ ਨਿਵਾਣ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵਰਤਮਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ‘ਸਭਿਆਚਾਰ’ ਦੀ ਇਸ ਸੁਗਤ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਬਣ ਰਹੀ ਫਿਲਮ ‘ਮਸਤਾਨ’ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੇ ਇਕ ਗੀਤ ਦੇ ਸੱਤਰ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਗਾਇਕ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਦਸ ਗੁਣਾ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੈ। ਗਾਇਕ ਦੀ ਲਚਰਤਾ ਤੇ ਨੰਗੇਜ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਉਤੇ ਟੇਕ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਹਤੋਂ ਵੱਧ ਪੈਸੇ ਵੀ ਦੇਣੇ ਪੈਂਦੇ, ਮੈਂ ਦੇ ਦਿੰਦਾ! ਇਹ ਉਹ ਕਰੂਪ ਕਲਾ ਹੈ ਜੋ ਵਰਤਮਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ-ਸਭਿਆਚਾਰ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁੱਚੇ ਰੂਪ ਤੇ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਦੀ ਤੇ ਕੁਰਾਹੇ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਨਰੋਈਆਂ ਮਨੁੱਖੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਲਈ ਫ਼ਿਕਰਮੰਦ ਸਿਆਣਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਐਵੇਂ-ਕੈਵੇਂ ਆਖ ਕੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਪਿਆਰ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਝਣਾ ਤਾਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰਿਹਾ, ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਜਤਾਉਣ ਲੱਗੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਰੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧ ਕੇ ਵਹਿਸ਼ੀ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਯੋ ਯੋ ਨਾਂ ਦਾ ਗੱਭਰੂ ਕੋਈ ਇਕੱਲਾ-ਇਕਹਿਰਾ ਜਾਂ ਟੁੱਟਵਾਂ ਵਰਤਾਰਾ ਨਹੀਂ। ਪੈਸੇ ਤਾਂ ਛੱਡੋ, ਕੈਮਰੇ

ਮੰਜਾ ਮੱਲੀ ਰੱਖਿਆ!

ਧਾਰਮਿਕ ਸਦਭਾਵ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਫਿਲਮ ‘ਬੈਜੂ ਬਾਵਰਾ’ ਦਾ ਭਜਨ “ਮਨ ਤਰਪਤ ਹਰੀ ਦਰਸ਼ਨ ਕੋ ਆਜ/ਮੋਰੇ ਤੁਮ ਬਿਨ ਬਿਗਰੇ ਸਗਰੇ ਕਾਜ...“ ਸੁਣੋ ਅਤੇ ਕੀ ਸ਼ਬਦ, ਕੀ ਸੰਗੀਤ ਤੇ ਕੀ ਗਾਇਕੀ, ਸਭ ਵਿਚੋਂ ਵਿਆਕੁਲ ਹਿੰਦੂ ਹਿਰਦੇ ਦੀ ਹਰੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਜਲ ਬਿਨ ਮਛਲੀ ਵਾਲੀ ਤਾਪ ਤੇ ਤਤਪ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋ। ਸ਼ਬਦ ਹਨ-ਮੁਸਲਮਾਨ ਸ਼ਕੀਲ ਬਦਾਯੁਨੀ ਦੇ, ਸੰਗੀਤ ਹੈ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੌਸ਼ਾਦ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਹੈ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮੁਹੰਮਦ ਰਫ਼ੀ ਦੀ! ਹੁਣ ਦੂਜਾ ਪੱਖ ਵੀ ਦੇਖ ਲਈਏ। ‘ਸਲਤਨਤ’ ਫਿਲਮ ਦੀ ਦੁਆ ਹੈ, “ਤੂ ਹੈ ਕਮਾਲ ਮੌਲਾ, ਤੇਰੀ ਸਲਤਨਤ ਕਮਾਲ...!” ਇਹ ਕਮਾਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ਬਦ ਅਨਜਾਨ ਨੇ ਲਿਖੇ, ਜੀਹਦਾ ਅਸਲ ਨਾਂ ਲਾਲਜੀ ਪਾਂਡੇ ਸੀ, ਸੰਗੀਤ ਕਲਿਆਣਜੀ ਆਨੰਦਜੀ ਨੇ ਸਿਰਜਿਆ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਰੇਸ਼ ਵਾਡੇਕਰ ਨੇ ਦਿੱਤੀ। ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੂ!

ਅੰਤ ਵਿਚ ਗੱਲ ਸਰੀਰੀ ਪਿਆਰ ਦੀ! ਫਿਲਮ ‘ਪਿਆਸ’ ਵਿਚ ਸਾਹਿਰ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਐਸ. ਡੀ. ਬਰਮਨ ਨੇ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਕੀਲਿਆ ਅਤੇ ਗੀਤਾਂ ਦੱਤ ਨੇ ਟੁਣੇਹਾਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਕੇ ਅਮਰ ਬਣਾਇਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਦਿਲ ਦੀ ਪੀੜਾ ਤੇ ਦੇਹ ਦੀ ਅਗਨ ਸੀਤਲ ਹੋਣ ਵਾਸਤੇ ਸਾਜਨ ਦੇ ਅੰਗ ਲੱਗਣਾ ਲੋਚਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਤਨ ਦੀ ਜਲਨ ਵੀ ਮਨ ਦੀ ਤਪਨ ਵਾਂਗ ਹਵਨ ਦੀ ਅਗਨੀ ਜਿਨੀ ਪਵਿੱਤਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਜਨ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਖੰਡਿਤ ਕਰਨਾ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ, ਪੂਰੀ ਦਾ ਹੀ ਅਨੰਦ ਲਵੋ: ਆਜ ਸਜਨ ਮੋਹੇ ਅੰਗ ਲਗਾ ਲੋ, ਜਨਮ ਸਫ਼ਲ ਹੋ ਜਾਏ/ ਰਿਦੈ ਕੀ ਪੀੜਾ, ਦੇਹ ਕੀ ਅਗਨੀ, ਸਭ ਸੀਤਲ ਹੋ ਜਾਏ। ਕਈ ਜੁੱਗ ਸੇ ਹੈਂ ਜਾਗੇ, ਮੋਰੇ ਨੈਨ ਅਭਾਗੇ, ਕਹੀਂ ਜੀਆ ਨਹੀਂ ਲਾਗੇ ਬਿਨ ਤੋਰੇ/ ਸੁਖ ਦੇਖੇ ਨਹੀਂ ਆਗੇ, ਦੁੱਖ ਪੀਛੇ ਪੀਛੇ ਭਾਗੇ, ਜੱਗ ਸੁਨਾ ਸੁਨਾ ਲਾਗੇ ਬਿਨ ਤੋਰੇ/ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਇਤਨੀ ਬਰਸਾ ਦੇ, ਜੱਗ ਜਲ-ਥਲ ਹੋ ਜਾਏ! ਮੋਹੇ ਅਪਨਾ ਬਨਾ ਲੋ, ਮੋਰੀ ਬਾਂਹ ਪਕੜ, ਮੈਂ ਹੂੰ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੀ ਦਾਸੀ/ ਮੋਰੀ ਪਿਆਸ ਬੁਝਾ ਦੈ, ਮਨਹਰ ਗਿਰਧਰ, ਮੈਂ ਹੂੰ ਅੰਤਰ-ਘਟ ਤੱਕ ਪਿਆਸੀ/ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਧਾ ਇਤਨੀ ਬਰਸਾ ਦੇ, ਜੱਗ ਜਲ-ਥਲ ਹੋ ਜਾਏ! ਕੀਏ ਲਾਖ ਜਤਨ, ਮੋਰੇ

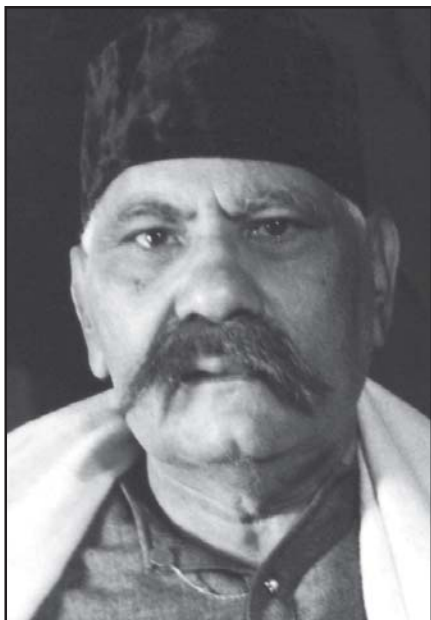

ਸ਼ਕੀਲ ਬਦਾਯੁਨੀ

ਦਾ ਮੂੰਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਫ਼ਤ ਵਿਚ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਕਹਾ-ਕਰਵਾ ਲਵੇ। ਦੋਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਹਨੀ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਸ਼ਾਖੋਰ, ਹਿੰਸਕ, ਗਏ-ਗੁਜ਼ਰੇ, ਵੈਲੀ-ਐਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਇਸ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਵੱਡੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਮਾਜ ਦਾ ਉਹ ਬਾਹਰਲਾ ਬੁਖਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਬਹੁਤ ਦੀਰਘ ਅੰਦਰਲੇ ਰੋਗ ਦੀ ਦੱਸ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਹਨੀ ਸਿੰਘ

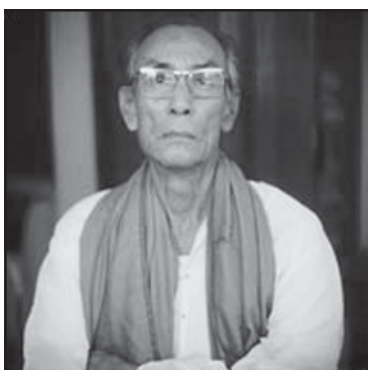

ਬੜੇ ਗੁਲਾਮ ਅਲੀ ਖਾਨ

ਦੇ ਨਾਂ ਉਤੇ ਕੁਚੱਜ ਤੇ ਲਚਰਤਾ ਸਮੇਤ ਕੁਛ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਲਾ ਨਾਲ ਹਰ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਲਾ ਨੂੰ ਕਮਾਈ ਦੀ ਟੇਕ ਨਹੀਂ, ਦਾਸੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਉਹਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਕਰੂਪ ਕਰਨਾ ਪਵੇ, ਬੇਕਿਰਕੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਸੀ, ਸੰਗੀਤ, ਸੁਰ, ਐਕਟਿੰਗ ਤੇ ਢੁੱਕਵੀਂ ਤਸਵੀਰੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀ ਕਲਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋ ਕੇ ਉਹ ਗੀਤ ਚੜ੍ਹਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਵਾਸਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸਾਡੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸੋਝੀ ਕਰਵਾਉਣ ਤੇ ਚੇਤਨ ਲਾਉਣ ਦਾ ਇਕ ਨਿੱਗਰ ਵਸੀਲਾ ਬਣੇ। ਗਵਾਹੀ ਵਜੋਂ ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਉਸ ਸੁਨਹਿਰੀ ਦੌਰ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕ ਮਿਸਾਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਰਾ ਉਸ ਕਲਾਪੂਜ ਦੌਰ ਦੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ ਦਾ ਸਮਰਪਣ ਤਾਂ ਦੇਖੋ!

ਫਿਲਮ ‘ਮੁਗ਼ਲੇ-ਆਜ਼ਮ’ ਦੇ ਗੀਤ ‘ਪਿਆਰ ਕੀਆ ਤੇ ਡਰਨਾ ਕਿਆ’ ਦਾ ਸ਼ੁਮਾਰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬਿਹਤਰੀਨ ਤਸਵੀਰੇ ਗਏ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਤੇ ਕਲਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਲੈ

ਐਸ ਡੀ ਬਰਮਨ

ਕਈ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ‘ਮਾਲੀਖੋਲੀਆ’ ਸ਼ਬਦ ਅਜੀਬੋ-ਗਰੀਬ ਲਗੇਗਾ। ਬੋਲਚਾਲ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਅਕਸਰ ਹੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁਢਲੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਘੋਰ ਵਿਸ਼ਾਦ, ਉਦਾਸੀ, ਢਹਿੰਦੀਆਂ ਕਲਾਂ, ਮਾਂਦਗੀ, ਦਿਲਗੀਰੀ ਜਿਹੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤੁਨਕ ਮਿਜਾਜੀ, ਚਿਤਚਿਤਾਪਣ ਆਦਿ ਇਸ ਦੇ ਹੋਰ ਅਰਥ ਹਨ। ਸ਼ੈਦਾਅ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਵਰਤ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਅਮਰਜੀਤ ਚੰਦਨ ਦੇ ਇਕ ਲੇਖ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਰਤਕ ਪਈ। ਉਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਜਲੰਧਰ ਵਾਲੇ ਬਾਬੇ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, “ਬਾਬੇ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਤੇ ਮਫ਼ਰੂਰੀ ਦਾ ਕਸ਼ਟ ਭੋਗਿਆ ਸੀ। ਇਹਦਾ ਮਾਲੀਖੋਲੀਆ ਸਮਝ ਆਉਂਦਾ ਹੈ...”। ਬਾਬੇ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੱਟੀ ਲੰਮੀ ਕੈਦ ਤੇ ਮਫ਼ਰੂਰੀ ਦੀ ਇਕੱਲਤਾ ਨੇ ਅਵੱਸ਼ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਵਤੀਰੇ ਵਿਚ ਨਿਰਾਸ਼ਾ, ਮਾਯੂਸੀ, ਕਾਹਲਪਣ, ਤੁਨਕਮਿਜਾਜੀ, ਚਿਤਚਿਤਾਪਣ ਆਦਿ ਭਰ ਦਿੱਤੇ ਹੋਣਗੇ।

ਮਾਲੀਖੋਲੀਆ ਮੁਢਲੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਯੂਨਾਨ ਵਿਚ ਉਦਭਵ ਹੋਈ ‘ਯੂਨਾਨੀ ਤਿੱਬੀ’ ਕਹਾਉਂਦੀ ਹਿਕਮਤ ਦਾ ਲਕਬ ਹੈ। ਅਰਥ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਾਂ ਕੇ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਅਰਥੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਇਆ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਢੇਰ ਸਾਰੀ ਹੋਰ ਖੋਜ ਹੋਈ ਅਤੇ ਅਰਬੀ-ਫਾਰਸੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਮੌਲਿਕ ਰਚਨਾ ਹੋਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਇਸ ਚਿਕਿਤਸਾ ਨੂੰ ਇਸ ਕਦਰ ਅਪਨਾ ਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੰਨਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਅੱਜ ਇਹ ਅਰਬੀ-ਯੂਨਾਨੀ ਚਿਕਿਤਸਾ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਲਮੋ-ਤਿੱਬੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਲਾਤੀਨੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਇਆ ਤੇ ਅੱਗੋਂ ਹੋਰ ਯੂਰਪੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਚਿਕਿਤਸਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਅਧਾਰਭੂਤ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਸੁਲਤਾਨਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਸਮੇਂ 13ਵੀਂ-14ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਦਾਖਿਲ ਹੋਈ। ਮੁਗਲਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਦੇ ਕੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਕੀਤਾ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪੈਰ ਜਮਾਏ। ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਮੁਢਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਆਯੁਰਵੇਦ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਸਾਂਝ ਹੈ। ਮਾਲੀਖੋਲੀਆ ਸਮੇਤ ਯੂਨਾਨੀ-ਅਰਬੀ ਤਿੱਬੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲਕਬਾਂ ਦਾ ਸਾਡੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਅਰਬੀ-ਫਾਰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਲਨ ਹੋਇਆ ਜਿਵੇਂ ਜੰਗਾਹੀ, ਨਬਜ਼, ਹਮਾਮ, ਕਰੂਰਾ, ਬਲਗਮ ਆਦਿ।

ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਮੁਢਲੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹੈ ਜਿਥੋਂ ਇਹ ਇਲਮੋ-ਤਿੱਬੀ ਦੇ ਫੈਲਣ ਨਾਲ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਗਿਆ। ਇਸ ਚਿਕਿਤਸਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਚਾਰ ‘ਅਖਲਾਤ’ (humors) ਮੰਨੇ ਗਏ ਹਨ: ਖੂਨ (ਯੂਨਾਨੀ ਵਿਚ ਹੈਮਾ), ਬਲਗਮ, ਪੀਲਾ ਪਿੱਤਾ (ਸਫਰਾ) ਅਤੇ

ਮਾਲੀਖੋਲੀਆ

ਕਾਲਾ ਪਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਅਖਲਾਸ ਦੀ ਤਰਜ਼ ਤੇ ਅਯੁਰਵੇਦ ਵਿਚ ਵੀ ਤ੍ਰਿਦੋਸ਼ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਫ਼, ਪਿੱਤ ਤੇ ਵਾਤ ਦਾ ਅਸੰਤੁਲਨ ਬੀਮਾਰੀ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਯੂਨਾਨੀ ਤਿੱਬੀ ਦੀ ਮਕਬੂਲੀਅਤ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਇਕ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਕੁਝ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤਾਂ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਆਯੁਰਵੇਦ ਦਾ ਹੀ ਯੂਨਾਨੀ-ਅਰਬੀ ਰੂਪਾਂਤਰ ਹੈ ਜੋ ਬੋਧੀ ਭਿਕਸ਼ੂਆਂ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਸਿਕੰਦਰ ਦੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਪਿਛੋਂ ਭਾਰਤ-ਯੂਨਾਨ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਗਸਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਜ਼ਮਾਨੇ ਯੂਨਾਨ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪੁੱਜਾ।

ਯੂਨਾਨੀ ਚਿਕਿਤਸਾ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ

ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਤੱਤਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਿਹਤ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਠੀਕ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿਚ ਹਨ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਤੰਦਰੁਸਤ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਇਕ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਜਾਂ ਕਮੀ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਗੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਰੋਗੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਬਲਗਮ ਦੀ ਬਹੁਲਤਾ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਠੰਡੇ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੀਲੇ ਪਿੱਤ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਵਾਲਾ ਚਿਤਚਿਤਾ ਅਤੇ ਕਾਲੇ ਪਿੱਤ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ਾਦਗ੍ਰਸਤ, ਢਹਿੰਦੀਆਂ ਕਲਾ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ‘ਕਾਲੇ ਪਿੱਤ’ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹੀ ‘ਮਾਲੀਖੋਲੀਆ’ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁਢਲੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਇਹ ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ

ਇਸ ਦਾ ਰੂਪ ਸੀ ‘ਮੈਲੋਖੋਲੀਆ’। ਲਾਤੀਨੀ ਅਤੇ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਰਾਹੀਂ ਇਹ 14ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਪੁੱਜਾ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਹੁਲੀਆ ਬਣ ਗਿਆ ‘ਮਲੋਕੋਲੀਆ’। ਇਸ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਹ ਕੁਝ ਤਕਨੀਕੀ ਜਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ‘ਮੈਲੋਕਲੀ’ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਧਰਮਾਂ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ‘ਮੈਲੋਕਲੀ’ ਜਿਹੀ ਵਿਸ਼ਾਦਗ੍ਰਸਤ ਜੀਵਨ-ਸ਼ੈਲੀ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ। ਕਈ ਕਵੀ ਤੇ ਕਲਾਕਾਰ ਕਲਾ ਦੇ ਉਜਾਗਰ ਹੋਣ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਵਤੀਰਾ ਅਪਨਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਰੁਮਾਂਸਵਾਦੀ ਕਵੀ ਕੀਟਸ ਨੇ ‘ਮੈਲੋਕਲੀ’ ਬਾਰੇ ਲਿਖੀ ਇਕ ਓਡ ਵਿਚ ਇਸ

melas ਤੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਸ਼ਬਦ ਬਣੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ melanin ਮਨੁੱਖ ਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਉਹ ਰੰਗ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਰੀਰ ਦੀ ਰੰਗਤ ਕਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। Melatonin ਉਸ ਹਾਰਮੋਨ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਰੰਗ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ‘ਚ ਰਖਦਾ ਹੈ। ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਕਲੋਰਾਈਡ ਨੂੰ colomel ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਰੰਗ ਕਾਲਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਲਾ ਪੈ ਜਾਣ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਨੂੰ melanosin ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਲੀ ਉਲਟੀ ਲਈ ਇਕ ਤਕਨੀਕੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ—melanemesis. ਖੂਨ ਦੇ ਕਾਲਾ ਪੈ ਜਾਣਾ ਨੂੰ melanemia ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਸ਼ਬਦ ‘ਮਲ’ ਦੀ melas ਨਾਲ ਡੂੰਘੀ ਸਾਂਝ ਹੈ। ‘ਮਲ’ ਦਾ ਅਰਥ ਗੰਦਗੀ, ਮੈਲ, ਅਸੁਧੀ ਆਦਿ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਸਰੀਰ ‘ਚੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੰਦੇ ਮਾਦੇ ਜਿਵੇਂ ਬਲਗਮ, ਸੀਂਢ, ਗਿੱਦ, ਕੰਨਾਂ ਦੀ ਮੈਲ, ਪਸੀਨਾ, ਨਹੂੰ, ਵਾਲ ਆਦਿ ਨੂੰ ਮਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਨੂੰ ਨੇ ਅਜਿਹੇ 12 ਮਲਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਰ ਆਇਆ ਹੈ, “ਮਲ ਮੂਤ ਮੂਤ ਜਿ ਮੁਖਦ ਹੋਤੇ” ਅਰਥਾਤ ਗੰਦੇ ਤੇ ਮੂਰਖ ਵੀ ਤੇਰੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਮੈਲ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਇਸੇ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਤੇ ਕਿਰਿਆ ਮਲਣਾ ਵੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਸਰੀਰ ‘ਚੋਂ ਵਗਦੇ ਖੂਨ ਨੂੰ ਮੈਲਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖੂਨ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ‘ਮੈਲਾ’ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਸਰੀਰ ‘ਚੋਂ ਰਿਸਦੇ ਅਸੁਧ ਦ੍ਰਵ ਵੱਲ ਹੀ ਹੈ। ਮਲ ਤੋਂ ਹੀ ਅੱਗੇ ਮਲੀਨ ਤੇ ਨਿਰਮਲ ਸ਼ਬਦ ਬਣੇ ਹਨ। ਨਿਰਮਲ ਵਿਗੜ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ‘ਨਿਬਲ’ ਬਣ ਗਿਆ, ਭਾਵ ਬੱਦਲਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਮਲ ਤੋਂ ਵਗੇਰ ਰੌਸ਼ਨ ਅਕਾਸ਼।

ਮਾਲੀਖੋਲੀਆ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅੰਸ਼ khole ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਹੈ ‘ਹਰੀ ਸ਼ਾਖਾ’। ਇਸੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਕ ਸ਼ਬਦ khloros ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹਰੀ ‘ਭਾਅ ਮਾਰਦਾ ਪੀਲਾ’ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਭਾਰੋਪੀ ਮੂਲ ghlo ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਚਮਕਣਾ। ਚਮਕਣ ਤੋਂ ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਭਾਵ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਪੀਲਾ ਲਈ ਇਸੇ ਮੂਲ ਤੋਂ ਸ਼ਬਦ ਬਣੇ ਹਨ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਲਾਤੀਨੀ ਹੈਲਵਸ, ਜਰਮਨ ਗੈਲਬ, ਲਿਥੂਏਨੀਅਨ ਗੈਲਟੋਨਸ, ਸਲੋਵੇਨਿਕ ਜ਼ਲੂਟੂ, ਪੋਲਿਸ਼ ਜ਼ੋਲਟੀ, ਰੂਸੀ ਜ਼ੈਲਟਿਜ਼, ਅਵੇਸਤਨ ਜ਼ਰੀ, ਪੁਰਾਣੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਗੋਅਲੂ ਜਿਸ ਤੋਂ ਆਧੁਨਿਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਯੈਲੋ ਬਣਿਆ। ਆਂਡੇ ਦੀ ਜ਼ਰਦੀ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਯੋਕ ਇਸੇ ਯੈਲੋ ਦਾ ਰੁਪਾਂਤਰ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਮੂਲ ਤੋਂ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦ ਬਣੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਪੀਲਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹਰਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਭਾਸ਼ਾਵਿਗਿਆਨੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕੋ ਮੂਲ ਤੋਂ ਪੀਲਾ ਤੇ ਹਰਾ ਭਾਵ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਮੁਢਲੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ

ਦਾ ਲੁਭਾਵਣਾ ਰੇਖਾਕਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਗ਼ਮ ਦੀ ਰਟ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਅਜਿਹਾ ਕਵੀ ਸੀ। ਤਾਂ ਹੀ ਤਾਂ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਉਥੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਕੀਟਸ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਖੈਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਇਸ ਦੇ ਅਰਬੀ ਰੂਪ ‘ਮਾਲੀਖੋਲੀਆ’ ਵਜੋਂ ਦਾਖਿਲ ਹੋਇਆ। ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਅਰਬੀ ਵਿਚ ਆਉਂਦਿਆਂ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਨੁਨਾਸਿਕ ਧੁਨੀ ਗੰਦਾ ਦਿੱਤੀ। ਯੂਨਾਨੀ ਅਸਲੇ ਦੇ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦੋ ਅੰਸ਼ ਹਨ melas+khole. Melas ਦਾ ਗਰੀਕ ਵਿਚ ਅਰਥ ਹੈ ‘ਕਾਲਾ’ ਅਤੇ khole ਦਾ ‘ਪਿੱਤਾ’। ਸੋ ਪੂਰਾ ਅਰਥ ਬਣਿਆ, ਕਾਲਾ ਪਿੱਤਾ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਯੂਰਪੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ

ਲੱਗੀਆਂ, ‘ਕਿਉਂ’ ਨੂੰ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ਬਈ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਐ। ਸਭ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਏ। ਜੋ ਕੋਈ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਕੀ ਹਰਜ ਹੈ? ਚਲੋ ਬੋਲੋ ਜੀ, ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ!’

ਬੱਸ ਫਿਰ ਕੀ ਸੀ! ਉਠਣ ਦੀ ਦੇਰ ਸੀ, ਹੋ ਗਿਆ ਖੜਕਾ-ਦੜਕਾ। ਧੱਕਾ-ਮੁੱਕੀ। ਸਿਰ ਤੋਂ ਪੱਗਾਂ ਲਾਹ ਸੁੱਟੀਆਂ। ਵਿਚੇ ਹੀ ਬੀਬੀਆਂ ਤੇ ਵਿਚੇ ਹੀ ਬੰਦੇ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਜੰਗ ਦਾ ਅਖਾਤਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਰਲ ਕੇ। ਬਾਅਦ ‘ਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਆਈ, ਮੀਡੀਆ ਵੀ ਆਇਆ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ‘ਤੇ ਵੇਖ ਕੇ ਸਿਰ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਝੁਕ ਗਿਆ। ਇਕੋ ਧਰਮ ਤੇ ਇਕੋ ਗੁਰੂ; ਫਿਰ ਲੜਾਈ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦੀ? ਚੌਧਰ ਦੀ ਲੜਾਈ? ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੀ ਲੜਾਈ? ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਲੜਾਈ? ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਨੀਵੇਂ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਲੜਾਈ? ਕੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਇਹ ਧਰਮ ਦੇ ਠੇਕੇਦਾਰ? ਇਹ ਲੋਕ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠਦੇ ਨੇ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪੱਗ ਲਾਹੁਣੀ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਗੁਰੂ ਦੀ ਪੱਗ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾ ਲਿਆ! ਜ਼ਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੇ ਵੇਖੋ...ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰੋ...ਤੁਸੀਂ ਕਿਥੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ? ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦਾ ਕੋਈ ਖੋਫ ਨਹੀਂ? ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਮੂਹਰੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਲੈਂਦੇ ਹੋ? ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਮੀਰ ਲਾਹੁਣਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੀ? ਇਹ ਨਾ ਸੋਚੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਧੱਕੇ ਮਾਰ ਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂ ਚਾਰ ਬੰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਤੇ ਅਸੀਂ ਜਿੱਤ ਗਏ। ਨਹੀਂ, ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹਾਰ ਹੈ।

ਬਨਸਪਤੀ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਨਸਪਤੀ ਦਾ ਰੰਗ ਅਕਸਰ ਹੀ ਹਰੇ ਤੋਂ ਪੀਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਗੋਲਡ ਤੇ ਗਲੀਮ (gleam=ਚਮਕਣਾ) ਇਸੇ ਮੂਲ ਤੋਂ ਉਪਜੇ ਹਨ। ਬਨਸਪਤੀ ਦੇ ਹਰੇ ਮਾਦੇ ‘ਕਲੋਰੋਫਿਲ’ ਵਿਚ ਕਲੋਰੋ ਇਹੋ ਹਰੇ ਰੰਗ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਾਲੇ ਮੂਲ ਦਾ ਰੁਪਾਂਤਰ ਹੈ। ਕਲੋਰੀਨ ਗੈਸ ਦਾ ਰੰਗ ਸਾਵਾ-ਪੀਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਖੂਨ ਵਿਚ ਘਾਤਕ ਮਾਦੇ ‘ਕਲੋਸਟਰੋਲ’ ਦਾ ਇਹ ਨਾਂ ਇਸ ਲਈ ਪਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਮਾਦਾ ਪਿੱਤੇ ਵਿਚ ਲਭਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੋਲਰਾ (ਹੈਜ਼ਾ) ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਖਿਆਲ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪਿੱਤੇ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਹੈ। ਪੀਲੀਏ ਲਈ jaundice ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਇਸੇ ਮੂਲ ਨਾਲ ਜਾ ਜੁੜਦਾ ਹੈ। Jaune ਦਾ ਮਤਲਬ ਵੀ ਪੀਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹ yellow ਦਾ ਭਰਾ ਹੀ ਹੈ। ਅਵੇਸਤਾ ਦੇ ਜ਼ਰੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਅਸੀਂ ਕਰ ਆਏ ਹਾਂ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਅਵੇਸਤਾ ਤੋਂ ਫਾਰਸੀ, ਫਾਰਸੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਆ ਵੱਤਿਆ। ਜ਼ਰੀ ਦੇ ਧਾਗੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਰੰਗ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਰਦ (ਪੀਲਾ), ਜ਼ਰਦਾ (ਚੋਲਾਂ ਦਾ ਪੀਲਾ ਪਕਵਾਨ) ਤੇ ਜ਼ਰਦੀ (ਆਂਡੇ ਦੀ) ਤੇ ਸੋਨੇ ਲਈ ਜ਼ਰ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਇਸੇ ਕੜੀ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਸੁਜਾਤੀ ਸ਼ਬਦ ‘ਹਰਿ’ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਹਰਾ ਬਣਿਆ। ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਹਰਿ ਦਾ ਅਰਥ ਹਰਾ ਤੇ ਪੀਲਾ ਤਾਂ ਹੈ ਹੀ, ਭੂਰਾ ਵੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਈ ਪਿਲੱਤਣ ਮਾਰਦੇ ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਹਰਿ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਬਾਂਦਰ, ਘੋੜਾ, ਡੱਡੂ, ਕੋਇਲ, ਸ਼ੇਰ, ਹੰਸ, ਸੱਪ ਆਦਿ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਚੰਦ, ਸੂਰਜ ਅਤੇ ਕਿਰਨ ਲਈ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰੇ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਹਰਿਆਵਾਲ, ਹਰੀਅਲ, ਹਿਰਨ (ਇਸ ਦੇ ਸੋਨੇ ਰੰਗੇ ਹੋਣ ਦੇ ਭਾਵ ਤੋਂ)। ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ‘ਹਰਿਦ੍ਰ’ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹਲਦੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਹਲਦੀ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਹਰਿਦ੍ਰ ਦਾ ਵਿਉਤਪਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਹਰਤ ਤੇ ਜ਼ਰਦਾਲੂ (ਖੁਰਮਾਨੀ) ਦੇ ਫਲਾਂ ਦਾ ਰੰਗ ਪੀਲਾ ਹੈ। ‘ਹਰਿਆਣਾ’ ਦੀ ਇਕ ਵਿਆਖਿਆ ਹਰਿਤ (ਹਰਾ)+ਅਰਾਨਯਾ (ਵਣ) ਅਰਥਾਤ ‘ਹਰਾ ਵਣ’ ਹੈ। ਸੰਭਵ ਹੈ ‘ਹੋਲੀ’ ਵਿਚ ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਬਣਿਆ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਆਏ ਤਾਂ ਆਉਣ ਦੀ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ। ਇਸ ਮੁਲਕ, ਇਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਤੇ ਬੋਲਣ ਦਾ ਸਲੀਕਾ ਦੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਚੰਗਾ ਲੱਗਿਆ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੁਸ਼ੀ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਉਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਝੂਲਦੇ ਵੇਖ ਕੇ ਹੋਈ। ਇਹ ਇੰਨੇ ਵੱਡੇ ਤੇ ਉੱਚੇ ਸਨ ਕਿ ਦੂਰ ਤੋਂ ਹੀ ਨਜ਼ਰੀਂ ਪੈਂਦੇ। ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਅਤੇ ਰੱਬ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ। ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰਦਾ ਇਕੱਠ ਵੇਖ ਕੇ ਰੂਹ ਬਾਗੋ-ਬਾਗ ਹੋ ਉਠਦੀ। ਫਿਰ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਟਾਈਮ ਪੈਂਦਾ ਗਿਆ, ਉਥੋਂ ਉਥੇ ਇਹ ਖੁਸ਼ੀ ਮੁਰਝਾਉਣ ਲੱਗੀ। ਜਿਸ ਗੁਰੂ ਘਰ ਅਸੀਂ ਜਾਂਦੇ ਸਾਂ, ਉਥੇ ਵੇਟਾਂ ਦਾ ਰੌਲਾ ਪੈਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਕੋਈ ਕਹੇ, ਇਹ ਚੰਗੇ ਨੇ; ਕੋਈ ਆਖੇ, ਦੂਜੇ ਚੰਗੇ ਨੇ। ਗੱਲ ਸਮਝ ਨਾ ਆਵੇ ਕਿ ਵੇਟਾਂ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਪੈਣ ਲੱਗੀਆਂ, ਕਰਨੀ ਤਾਂ ਸੇਵਾ ਹੈ। ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਵਾਲੇ ਇਕ-ਦੋ ਸੱਜਣਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਮਾਜਰਾ ਕੀ ਹੈ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਥੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਚੱਲਦਾ ਹੈ! ਫਿਰ ਸਾਡੇ ਸਕੇ-ਸਬੰਧੀਆਂ ਨੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੇਟਾਂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਅਸੀਂ ਵੇਟ ਪਾ ਦਿੱਤੀ। ਨਤੀਜਾ ਆਇਆ ਤਾਂ ਪੈ ਗਿਆ ਰੌਲਾ! ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਜੋ ਹਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਰਤੂਤ ਸੀ ਜਾਂ ਜੋ ਜਿੱਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ। ਕਹਿੰਦੇ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਜੈਕਾਰੇ ਵੱਜਦੇ ਸਨ ਤੇ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਨਾਅਰੇ ਵੱਜਦੇ ਸਨ। ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਸ਼ਾਮੀਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਜਦੋਂ ਸਾਡਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜਿਹੜਾ ਸਾਨੂੰ ਵੇਟਾਂ ਪਵਾਉਣ ਲਈ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਅੱਖ ਹੀ ਭੰਨ ਸੁੱਟੀ। ਅਸੀਂ ਉਹਦਾ ਪਤਾ ਲੈਣ

ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਝੇੜੇ

ਗਏ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸੀ। ਅਖੇ, ਉਹ ਤਾਂ ਛਡਾਉਣ ਹੀ ਲੱਗਾ ਸੀ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜਾ ਉਸ ਉਪਰ ਹੱਥ ਗਰਮ ਕਰ ਗਿਆ।

ਮਨ ਬੜਾ ਦੁਖੀ ਹੋਇਆ। ਮੇਰੇ ਬੇਬੇ ਬਾਪੂ ਡਰ ਗਏ। ਅਖੇ, ‘ਆਪਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਗੁਰੂ ਘਰ, ਘਰੇ ਬਹਿ ਕੇ ਹੀ ਰੱਬ ਰੱਬ ਕਰ ਲਉ’। ਇਕ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਗੁਜ਼ਰ ਗਏ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਡੇ ਗੁਆਂਢ ‘ਚ ਕੁਝ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਬੜੇ ਹੀ ਗੁਰਮੁਖ ਤੇ ਸਾਊਂ ਬੰਦੇ ਹਨ, ਨਾ ਕੋਈ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਮੋਨਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਸਿੱਖ। ਕਮੇਟੀ ਵੀ ਸੁਲਝੇ ਹੋਏ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਹੈ। ਦੋ ਚਾਰ ਮੋਨੇ ਹਨ, ਦੋ ਚਾਰ ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਵਾਲੇ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਹੁਤ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਆਸ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਕਿਰਨ ਦਿਸੀ ਕਿ ਚਲੋ ਗੁਰੂ ਘਰ ਤਾਂ ਜਾਇਆ ਕਰਾਂਗੇ। ਐਤਵਾਰ ਹੀ ਤਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਉਥੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ। ਇਕ ਸਾਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਾਕਿਆ, ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੀ। ਜਾਉ, ਕੀਰਤਨ ਸੁਣੋ, ਲੰਗਰ ਛਕੋ, ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ-ਬਾਤਾਂ ਕਰੋ ਤੇ ਘਰ। ਇਹ ਤਾਂ ਹੋਇਆ ਨਾ ਗੁਰੂ ਘਰ...।

ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਵਾਸਤੇ ਇੰਡੀਆ ਚਲੇ ਗਏ। ਵਾਪਸ ਆਏ ਤਾਂ ਸੋਚਿਆ, ਐਤਵਾਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਚੱਲਾਂਗੇ, ਰੱਬ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰਨ।

ਐਤਵਾਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਗਏ ਪਰ ਉਸ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਮਾਹੌਲ ਬੋੜਾ ਵੱਖਰਾ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜਾਂ ਲੰਗਰ ਵਿਚ ਚਾਹ-ਪਾਣੀ ਛਕਦੇ ਸਨ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਵੀ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ, ਉਹ ਵੀ ਲੰਗਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਹੀ ਬੈਠ ਕੇ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ। ਅੱਜ ਬਾਹਰ ਹੀ ਕਈ ਥਾਂਈਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਬੰਦੇ ਗੁਰੂਪਾਂ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਗੱਲਾਂ-ਬਾਤਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਚਾਹ ਪੀਣ ਗਏ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਸਾਲ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਵੀਂ ਕਮੇਟੀ ਬਣਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਬਹੁਤਾ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਚਲੋ, ਇਹ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਹੈ; ਜੇ ਚੰਗਾ ਲੱਗਾ, ਕਰ ਲੈਣਗੇ। ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਚੱਲਿਆ। ਅਰਦਾਸ ਹੋਈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਵੰਡਣ ਲੱਗੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਬੰਦੇ ਨੇ ਉਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ, ‘ਠਹਿਰ ਜਾਉ’ ਬਾਬਾ ਜੀ। ਕੁਝ ਅਨਾਊਸਮੇਂਟਾਂ ਹੋਈਆਂ ਨੇ।

ਕੀਰਤਨੀਏ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਉਹੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਬੂਤਰ ਦਾ ਬਿੱਲੀ ਵੇਖ ਕੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗੁੰਬੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਬਾਲ ਉਥੇ ਹੀ ਰੱਖ ਦਿੱਤੇ। ਇੰਨੇ ਨੂੰ ਕਮੇਟੀ ਵਾਲੇ ਉਠ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ। ਸੈਕਟਰੀ ਨੇ ਆਖ ਦਿੱਤਾ, ‘ਕੋਈ ਸਾਡੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਟੇਜ ‘ਤੇ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਸਕਦਾ’। ਦੂਜੇ ਪਾਸਿਓਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਆਉਣ

ਦੁਖਦੀ ਰਗ

ਕੁਝ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤਾਂ ਕਰੋ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਆਉਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੀ ਏ ਭਲਾ? ਗੁਰੂ ਘਰ ਕੀ ਕਰਨ ਆਈਦਾ ਹੈ? ਗੁਰੂ ਘਰ ਆਉਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਕਰਨਾ; ਗੁਰੂ ਦੇ ਭੈ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ, ਹਰ ਵੇਲੇ ਡਰਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਉਚਾ ਨੀਵਾਂ ਬੋਲ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬੋਲ ਹੋਵੇ; ਗੁਰਬਾਣੀ ਸੁਣਨਾ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਲੈਣੀ। ਕੀ ਲੜਨ-ਭਿੜਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਇਸ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਹੈ? ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਰਮ ਦਾ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਸਾਡੀ ਪੱਗ ਵੱਲ ਉਂਗਲ ਕਰੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਮੋਰਚੇ ਵਿੱਚਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ; ਤੇ ਆਪ ਅਸੀਂ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਹੱਥ ਪਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।

ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਉਥੇ ਉਥੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਕੋ ਹੀ ਹੂਕ ਦਿਲ ‘ਚੋਂ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਥੋੜ੍ਹੇ ਨੀਵੇਂ ਵੀ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ ਸੀ; ਜੇ ਕਿਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਦੀ ਮੱਤ ਉਚੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਬੜਾ ਕੁਝ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ...ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਬੜਾ ਫਰਕ ਪੈਣਾ ਸੀ। ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਗੋ, ਕੁਝ ਸਮਝੋ...ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਬੇਮੁਖ ਹੋਏ ਸਿੱਖੇ, ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਉ ਇਹ ਝਗੜੇ ਅਤੇ ਚੌਧਰਾਂ; ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਆਖਰ ਪੱਲੇ ਪਛਤਾਵਾ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਪਛਤਾਵਾ।

—ਸੇਵਕ ਨਿਮਾਣਾ

ਪੰਝੀ ਰੁਪਏ ਵਾਲਾ ਸੁਨੀਲ ਦੱਤ

ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਨੀਲ ਦੱਤ ਦਾ ਨਾਂ ਬਲਰਾਜ ਦੱਤ ਸੀ। ਜਦੋਂ 1949 ਵਿਚ ਉਹ ਮੁੰਬਈ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਸਿਰਫ 25 ਰੁਪਏ ਸਨ ਪਰ ਮੁੰਬਈ ਆਉਣ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਕਸਦ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਹੀਰੋ ਬਣਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਇਥੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਆਏ ਸਨ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ

ਕੀ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਤੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਰਦਾ ਹੈ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਨੀਲ ਦੱਤ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, 'ਗੈਟ ਹੋਲਡ ਯੂਅਰਸੈਲਫ ਐਂਡ ਬਿਹੋਵ ਲਾਈਕ ਏ ਮੈਨ।' ਸੁਨੀਲ ਦੱਤ ਬੇਹੱਦ ਝਿਜਕ ਗਏ। ਇਨ੍ਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਝਿਜਕਾਂ ਖਾਣ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਮੌਕਾ ਸੀ। ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਤੇ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਸੁਨੀਲ ਦੱਤ ਸੈਂਟ ਤੋਂ ਉੱਠ ਕੇ ਘਰ ਚਲੇ ਗਏ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਸੁਨੀਲ ਦੱਤ ਪੇਂਡੂ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ ਜੰਮੇ-

ਤੇ ਫਿਰ ਸਬੱਬ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੇਡੀਓ ਸਿਲੋਨ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਗਈ।

1955 ਦੌਰਾਨ ਸਟੂਡੀਓ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਫਿਲਮੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਨਿਰਮਾਤਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਰਮੇਸ਼ ਸਹਿਗਲ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਸਹਿਗਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਤੇ ਸਕਰੀਨ ਟੈਸਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਫਿਲਮ 'ਰੇਲਵੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ' ਲਈ ਸਾਈਨ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਬਲਰਾਜ ਤੋਂ ਬਦਲ ਕੇ ਸੁਨੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸੁਨੀਲ ਦੱਤ ਪੂਰੇ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਇਕ ਸੀਨ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁੱਧ-ਬੁੱਧ ਹੀ ਗੁਆਚ ਗਈ। ਇਸ ਸੀਨ ਵਿਚ ਸੁਨੀਲ ਦੱਤ ਨੇ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਔਦਾਜ਼ ਵਿਚ ਗਾਉਂਦਿਆਂ ਹੀਰੋਇਨ ਸ਼ੀਲਾ ਰਮਾਨੀ ਨੂੰ ਬਾਹਾਂ ਦੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿਚ ਲੈਣਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਸੁਨੀਲ ਦੱਤ ਨੂੰ ਇਹ ਸੀਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਬਰਾ ਗਏ ਤੇ ਕੰਬਣ ਲੱਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋਏ। ਸੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਪਰ ਸੁਨੀਲ ਦੱਤ ਦੀ ਕੰਬਣੀ ਨਹੀਂ ਰੁਕ ਰਹੀ ਸੀ।

ਇਕ ਟੇਕ, ਦੋ ਟੇਕ, ਤਿੰਨ ਟੇਕ ਫਿਰ ਰੀਟੇਕ 'ਤੇ ਰੀਟੇਕ...ਆਖਿਰ ਸਹਿਗਲ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵਰ੍ਹ ਪਏ, 'ਇਕ ਚੰਗਾ-ਖਾਸਾ ਨੌਜਵਾਨ

ਪਲੇ ਸਨ ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਵਾਇਤੀ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਬੱਝੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਥੇਰ, ਸ਼ਾਮ ਹੋਈ ਤੇ ਸਹਿਗਲ ਸੁਨੀਲ ਦੱਤ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਨੀਲ ਦੱਤ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ, 'ਦੇਖ, ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਪਿਤਾ ਵਾਂਗ ਹਾਂ। ਕੀ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਝਿਜਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ?' ਫਿਰ ਸੁਨੀਲ ਨੇ ਬੜੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, 'ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਰੂਰ ਝਿਜਕ ਸਕਦੇ ਹੋ ਪਰ ਇੰਝ ਨਹੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਅੱਜ ਤੁਸੀਂ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਝਿਜਕਿਆ।'

ਆਖਿਰ ਮਾਮਲਾ ਠੰਡਾ ਪਿਆ। ਸੁਨੀਲ ਦੱਤ ਨੇ ਠੰਡੇ ਦਿਮਾਗ ਨਾਲ ਸੀਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ। ਸਹਿਗਲ ਦੀ ਗੱਲ, 'ਬਿਹੋਵ ਲਾਈਕ ਏ ਮੈਨ' ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੰਢ ਮਾਰ ਲਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਬਣਨਗੇ, ਆਪਣੀ ਫਿਲਮ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੰਗਾ ਵਤੀਰਾ ਕਰਨਗੇ। 'ਰੇਲਵੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ' ਬਹੁਤੀ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਪਰ ਸੁਨੀਲ ਦੱਤ ਦੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਦੀ ਸਭ ਨੇ ਸਿਫਤ ਕੀਤੀ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਛਾਂਹ ਮੁੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਫਿਲਮ 'ਦਰਦ ਕਾ ਚਿਸਤਾ' ਬਣਾਈ ਤਾਂ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਕਲਾਕਾਰ ਨੂੰ ਉਹੋ ਜਿਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਹੋ ਜਿਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਗਲ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਹੋਈ ਸੀ।

ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀ ਫਿਲਮ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ

ਆਉਂਦੇ ਵਰ੍ਹੇ 2013 ਵਿਚ ਵੈਲੇਨਟਾਈਨ ਦਿਵਸ ਦੇ ਮੌਕੇ ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਏ ਗੁੱਡ ਡੇਅ ਟੂ ਡਾਈ ਹਾਰਡ-5' ਭਾਰਤੀ ਸਿਨੇਮਾ ਵਿਚ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸਿਨੇਮਾ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਕ ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਡੱਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਟਾਈਟੈਨਿਕ-3 ਡੀ', 'ਆਈਸ ਏਜ', 'ਕਾਂਟੀਨੈਂਟਲ ਡ੍ਰਿਫਟ' ਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ 'ਲਾਈਫ ਆਫ ਪਾਈ' ਵਰਗੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਾਕਸ ਆਫਿਸ 'ਤੇ ਮਿਲੀ ਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੌਕਸ ਸਟਾਰ ਸਟੂਡੀਓ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਲਈ ਇਕ ਹੋਰ ਫਿਲਮ ਲੈ ਕੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਲਈ।

ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀ ਐਕਸ਼ਨ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਬਲਾਕ ਬਸਟਰ ਫਿਲਮ 'ਡਾਈ ਹਾਰਡ' ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ ਲੜੀ ਦੀ ਇਸ ਫਿਲਮ 'ਏ ਗੁੱਡ ਡੇਅ ਟੂ ਡਾਈ ਹਾਰਡ' ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਹਿੰਦੀ, ਤਾਮਿਲ ਤੇ ਤੇਲਗੂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਬਲਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਡਬ ਕਰਕੇ ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੀ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਰੁਸ ਵਿਲਿਸ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਐਲਿਜ਼ਬਥ ਵਿੰਸਟਡ ਦੇ ਅਭਿਨੈ ਵਾਲੀ ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਡਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਦਰਸ਼ਕ ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਐਕਸ਼ਨ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਦੇ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਬੋਲਦੇ ਦੇਖਣਗੇ। ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਜਾਨ ਮੈਕਲੇਨ ਨਾਂ ਦੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਾਨ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਰੁਸ ਵਿਲਿਸ ਨੇ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਜੌਹਨ ਮੂਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸਕੀਪ ਵੱਡਸ ਨੇ ਲਿਖੀ ਹੈ। 'ਏ ਗੁੱਡ ਡੇਅ ਟੂ ਡਾਈ ਹਾਰਡ' ਫਿਲਮ 22 ਫਰਵਰੀ, 2013 ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ।

ਫੌਕਸ ਸਟਾਰ ਸਟੂਡੀਓ ਦੇ ਸੀ.ਈ.ਓ. ਵਿਜੈ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮਲਟੀਪਲੈਕਸ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਦਿਨ-ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਵਧਦਾ ਜਾ

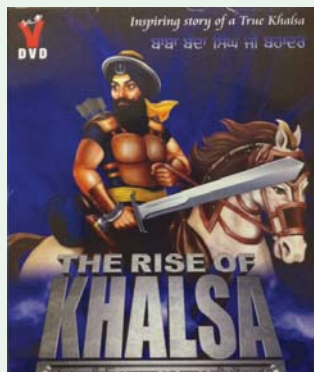

ਮੇਰੀ ਐਲਿਜ਼ਬਥ ਵਿੰਸਟਡ

ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ 10 ਫੀਸਦੀ ਤੇ ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਪੰਜ ਫੀਸਦੀ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਫੀਸਦੀ ਦਰ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

‘ਰਾਈਜ਼ ਆਫ਼ ਖਾਲਸਾ’ ਦੀ ਚਰਚਾ

ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਫਿਲਮ 'ਰਾਈਜ਼ ਆਫ਼ ਖਾਲਸਾ' 2008 ਵਿਚ ਬਣੀ ਇਕ ਖੂਬਸੂਰਤ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਫਿਲਮ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਚੰਗਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਤੱਕ 25,000 ਤੋਂ ਵੱਧ

ਡੀ.ਵੀ.ਡੀ. ਵਿਕਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਇਰੇਸੀ ਦੇ ਇਸ ਦੌਰ ਵਿਚ ਏਡੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀ.ਡੀਜ਼ ਜਾਂ ਡੀ.ਵੀ. ਡੀਜ਼ ਵਿਕ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਫਿਲਮ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਡੱਬ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ ਹੈ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਫਿਲਮ ਨੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਫੈਸਟੀਵਲ ਵਿਚ ਬੈਸਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦਾ ਐਵਾਰਡ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਮੁੰਦਰੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਅਸਲੀਅਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਰਾਈਜ਼ ਆਫ਼ ਖਾਲਸਾ' ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਨਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਹ ਫਿਲਮ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

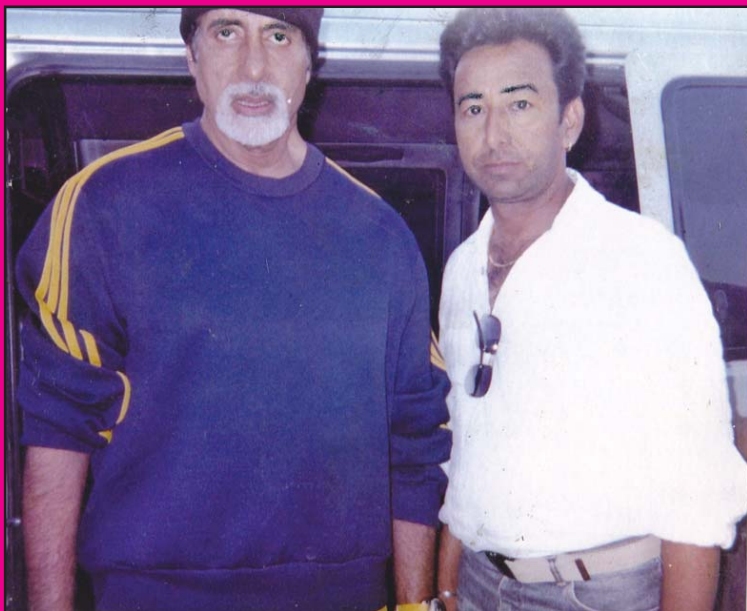
ਔਰਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ

ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿਚ ਸਾਲ 2012 ਵਿਚ ਮਹਿਲਾ ਕਿਰਦਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਵਧਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨੇ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਰੁਤਬੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿਚ ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਦਬਦਬੇ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨੇ ਇਕ ਸੁਖਾਵੀਂ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਦੇ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਾਲ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਹੀ ਵਿੱਦਿਆ ਬਾਲਨ ਦੀ ਬੇਹੱਦ ਘੱਟ ਬਜਟ ਵਿਚ ਬਣੀ ਫਿਲਮ 'ਕਹਾਨੀ' ਸੁਪਰਹਿੱਟ ਰਹੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕ੍ਰਿਸਮਾ ਕਪੂਰ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਡੇਂਜਰਸ ਇਸ਼ਕ' ਨੇ ਵੀ ਔਸਤ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ। 'ਇੰਗਲਿਸ਼-

ਵਿੰਗਲਿਸ਼' ਨਾਲ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਸੁਨਹਿਰੀ ਪਰਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਈ ਸ਼ੀਦੇਵੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਿੱਧ ਕੀਤੀ। ਬਿਪਾਸਾ ਬਸੂ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਰਾਜ਼' ਤੇ ਸੰਨੀ ਲਿਓਨ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਜਿਸਮ-2' ਤੇ ਇਕ ਬਾਲ ਫਿਲਮ 'ਜਲਪਰੀ' ਵੀ ਮਹਿਲਾ ਕਿਰਦਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਕੇਂਦਰਿਤ ਸੀ।

ਕਲੋਜ਼ਅੱਪ : ਦਰਸ਼ਨ ਔਲਖ

ਜਨਮ ਸਥਾਨ: ਅਬੋਹਰ (ਪੰਜਾਬ)
ਸਿੱਖਿਆ: ਅਬੋਹਰ ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
ਪਿਤਾ: ਸ. ਚੰਦਲ ਸਿੰਘ (ਅਫਸਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ)
ਮਾਤਾ: ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀਦਾਰ ਕੌਰ
ਸ਼ੌਂਕ: ਭੰਗੜਾ, ਫਿਲਮਾਂ ਵੇਖਣਾ।
ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੁਸ਼ੀ: ਜਦੋਂ ਫਿਲਮ 'ਵੀਰ ਜ਼ਾਰਾ' ਮਿਲੀ।
ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਹਿਯੋਗੀ: ਯਸ਼ਰਾਜ ਚੋਪੜਾ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ।
ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤ: ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਤੇ ਨਾਟਕ ਖੇਡੇ।
ਕਾਰੋਬਾਰ: ਆਪਣੀ ਫਿਲਮ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ-ਔਲਖ ਫਿਲਮ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
ਬਤੌਰ ਲੇਖਕ ਫਿਲਮਾਂ: ਸੁੱਖਾ, ਖੂਨ ਦਾ ਦਾਜ, ਇਸ਼ਕ ਨਾ ਪੁੱਛੇ ਜਾਤ, ਹੀਰ ਸਿਆਲ, ਲਾਲੀ, ਮੋਰਨੀ ਤੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਵਾਲੇ ਸਰਦਾਰ।
ਬਤੌਰ ਅਦਾਕਾਰ ਨਾਟਕ: ਇਸ ਚੌਕ ਤੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦਿੱਸਦਾ ਹੈ, ਮਿਰਜ਼ਾ ਜੱਟ, ਦੁੱਲਾ ਭੱਟੀ, ਕੱਲ੍ਹ ਅੱਜ ਤੇ ਭਲਕ, ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ ਤੋਂ ਸਰਹਿੰਦ

ਤੱਕ, ਦੋ ਰਾਤਾਂ ਚਮਕੌਰ ਦੀਆਂ, ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦਰਵੇਸ਼।
ਮੈਗਾ ਸੀਰੀਅਲ: ਲਾਰਡ ਆਫ ਫਾਈਵ ਰਿਵਰਜ਼-ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ।
ਫੀਚਰ ਫਿਲਮਾਂ (ਬਤੌਰ ਅਦਾਕਾਰ ਤੇ ਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ): ਵੀਰ ਜ਼ਾਰਾ, ਮੇਰੇ ਭਾਈ ਕੀ ਦੁਲਹਨ, ਸ਼ਹੀਦੇ ਮੁਹੱਬਤ, ਸ਼ਹੀਦੇ ਆਜ਼ਮ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਵਾਰਿਸ਼ ਸ਼ਾਹ, ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਵਾਰਿਸ਼, ਦੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਪਰਦੇਸ਼, ਮੇਰਾ ਪਿੰਡ-ਮਾਈ ਹੋਮ, ਮੁੰਡੇ ਯੂ.ਕੇ. ਦੇ, ਪੰਜਾਬ-69, ਦਿਲ ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬੀ, ਰੱਬ ਨੇ ਬਣਾ ਦੀ ਜੋਤੀ, ਸਿੰਘ ਇਜ਼ ਕਿੰਗ, ਹੀਰੋਜ਼, ਸ਼ੌਰਿਆ, ਬਾਗੀ ਸੂਰਮੇ, ਸੁੱਖਾ, ਤਬਾਹੀ, ਖੂਨ ਦਾ ਦਾਜ, ਮੇਰਾ ਪੰਜਾਬ।
ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਫਿਲਮਾਂ: ਜ਼ੀਰੋ ਡਾਰਕ ਬਰਟੀ, ਵਿਦੇਸ਼-ਹੈਵਨ ਆਨ ਅਰਥ, ਪਾਰਟੀਸ਼ਨ।
ਸਿਰਨਾਵਾਂ: ਦਰਸ਼ਨ ਔਲਖ, 3029, 21ਡੀ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
ਫੋਨ: 94170-92640 ਜਾਂ 98723-36006
-ਜੁਗਰਾਜ ਗਿੱਲ, ਸ਼ਾਰਲਟ
ਫੋਨ: 704-257-6693

ooraa

ਕਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਪੇਮੈਂਟਾਂ ਤੋਂ ਬੇਹੱਦ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ?

- ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਡਾਲਰ ਬਚਾਓ, ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਸੁਖਾਲੀ ਕਰੋ
- ਤੁਹਾਡੀ ਰਹਿੰਦੀ ਪੇਮੈਂਟ 60% ਤੱਕ ਘਟ ਸਕਦੀ ਹੈ
- ਆਪਣਾ ਕਰੈਡਿਟ ਬਹਾਲ ਕਰਾਓ
- Bankruptcy ਤੋਂ ਬਚੋ!
- ਸਾਰੇ ਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਇਕੋ Monthly Payment ਬਣਾਓ

- Achieve financial peace of mind
- Get the fast results
- 100% confidential
- Prevent wages garnishment and bank levies

We work in
USA & Canada

Resolve your IRS Tax Debt / Problems

100% SATISFACTION GUARANTEED

ਅੱਜ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰੋ

(888) 888-9914

www.ooraa.org

Info@DCLTrucking.com
317.399.9800

DCLTRUCKING

ਮਿਡਵੈਸਟ ਦੀ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ
ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ
ਓਨਰ ਅਪਰੇਟਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

Quick Payment via Direct Deposit

ਪੱਕੇ ਲੋਡ

ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: ਪਰਮਿੰਦਰ
ਫੋਨ: 317.399.9800

Syan Video Production, Inc.

ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇ, ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ
ਕੋਈ ਵੀ ਮੌਕਾ ਜਾਂ ਫਿਰ
ਯਾਦਗਾਰੀ ਪਲ
ਆਪਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ
ਬਿਹਤਰੀਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਾਂਭਣ
ਲਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ
ਮਿਸ਼ੀਗਨ, ਇੰਡੀਆਨਾ,
ਇਲੀਨਾਇ, ਓਹਾਇਓ,
ਆਇਓਆ

Professional HD Video & Digital Photo Production

Multiple Camera shooting/Digital Still Photography
(with flush mount album)

Live Video Display With Large Screens

DJ Service with Laser Lights

Call Toll Free: 1-800-RAJ-SYAN

(with 17 years Experienced)

Call: 734-261-0936 or 734-890-1767

e-mail: raj@syanyvideo.com or visit at: www.syanyvideo.com

Dhillon Truck Stop Dhillon Road Service

Interstate 40, exit 356, San Jon, NM

ਡੀਜ਼ਲ ਅਤੇ
ਰੋਡ ਸਰਵਿਸ

New & Used Tires
Oil Change

ਨਿਊ ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੀ ਸਕੇਲ ਉੱਤੇ ਵੀ ਸਰਵਿਸ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ

Ph: 575-576-4111, 317-918-6776

ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬੋਰਡ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ

Vote for Experience | Vote for Change | Vote for Chicago Sikhs & SSIA Supported Candidates

Work done by SSIA & ChicagoSikhs (Members of Original Panthic Group 2006 - 2010)	Bibi Ghuman, Mr. Kuldip Jhattu and Current Panthic Group 2010 - 2013
Built Langar Hall, School, New Kitchen	- Failed to maintain building, equipment and upkeep
Phase 1 – Designed, constructed and organized lower level of Gurughar building: - Lobby - Offices - Audio/Video Room 3 Meeting rooms - Shoe Rooms - Washrooms - Installed Automated Phone & Intercom System - Installed security System	- Discontinued use of Audio/Video Room in 2010. Presently it is being used to hang and dry clothes, storage room - Meeting rooms are now used as bedrooms - Glass windows originally designed to create transparency, are now covered with unnecessary wall hangings, papers and clutter for their privacy - Discontinued use of Automated Phone system and directed all calls to Mr. Harkirat Sandhu's cell phone - Minimized use of security system
Phase 2 – Started process to construct SukhAsan Room & install Gumbad. - Created Construction design - Attained referendum approval from Sangat - Received permit from the city - Contractors - Researched Construction Contractors - Formalized and went through bidding process - Managed and confirmed checks and balances. - Project transitioned for completion to new management	- After the construction project was transitioned to Harkirat S. Sandhu and his board and then to Sukhdev Kaur Ghuman's board, little progress happened in last 3 years. - The project incomplete till date. - Current management procured more than \$400,000 in loans from Chase bank. By regulations they should not have taken more than \$250,000 in Loans. - Construction Funds used to pay Attorney bills, by hiring 3 attorneys to save maintain their control on the management of Gurdwara - Political functions organized to leverage these to bring people from India (Political asylum)
- Attained Sangat's promise for 100% donation for Gumbad - Attained Sangat's promise for 100% donation for Sukhasan Room	- Began to conceal money in hidden accounts and was ordered by court to disclose records of the money in question & deposit in account.
Began live program broadcasting. TV's across the building	- Discontinued use of website, No TV's working or taken off
Formalized mechanisms for Sangat to provide feedback and frame religious programs in accordance to sangats feedback.	- When Sangat tried to interact with them or ask them questions against the misdoings, they started making lame excuses, defensive arguments, at occasions attempted taking off Sangat & board members' turbans
Created children's programs	- Molded the program for Self-promotion to maintain their control over the management board
Institutionalized proper payroll paperwork for the first time in SRS history	- Forced SRS employees to accept cash payments from the board committed serious accounting and payroll frauds.

Bhola, Gurmeet Singh	Brar, Mahanbir Singh	Gill, Amritpal Singh	Singh, Sarwan	Singh, Sokhi	Gulati, Arthur Singh
Board Of Trustee Nominee #1	Board Of Trustee Nominee #2	Board Of Trustee Nominee #4	Board Of Trustee Nominee #9	Board Of Trustee Nominee #10	CIC Nominee #1

Chicago Sikhs & SSIA Supported Candidates

ਉਸਾਰੂ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ 10 ਫਰਵਰੀ, 2013 ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ Chicago Sikhs & SSIA ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ

ਕੀਮਤੀ ਵੋਟ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਦੇ ਕੇ ਨਿਵਾਜ਼ਣ ਦੀ ਕਿਰਪਾਲਤਾ ਕਰਨੀ ਜੀ।

Chicago Sikhs & SSIA | www.chicagoSikhs.com | contact@ChicagoSikhs.com | (847) 386-1414